መስከረም

▲ የሃሣብ ስርጭት ቁጥጥር

▲ የዘመናችን የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ

▲ የብሔራዊ ኢኮኖሚ ግንዛቤና የኋላቀር አገሮች ዕጩነታ

▲ ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ

▲ ሽብር ፈጣሪነት—የኢምፔሪያሊዝም ዓይነተኛ መሣሪያ

የማርክሲስት ሌኒኒስት ርዕዮተዓለም መጽሔት

ቅጽ 4 ቁጥር **15**
መስከረም 1976

መስከረም

ቅጽ 4 ቁጥር 15

መስከረም 1976

የማርክሲስት ሌኒኒስት ርዕዮተዓለም መጽሔት

ማውጫ

ገጽ

- የዝግጅት ገፅ 3
- የሒሳብ ሥርጭት ቁጥጥር 13
  —ተስፋዬ ሸዋዬ
- የዘመናችን የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ
  —አንዳንድ ነጥቦች 21
  —አበበ ወርቁ
- የብሔራዊ ኢኮኖሚ ግንዛቤና የኋላቀር አገሮች ዕውነታ 44
  —ከበደ ገ/መድኅን
- ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ 59
  —ጌታቸው ሮበሌ
- ሸብር ፈጣሪነት—የኢምፔርያሊዝም ዓይነተኛ መሣሪያ 72
  ወልደ ዮሐንስ ወርቅነህ

በኢሠፓአኮ ማዕከላዊ ኮሚቴ

ርዕዮተዓለም መምሪያ እየተዘጋጀ በየሦስት ወር የሚወጣ

አድራሻ

የፖስታ ሣጥን ቁጥር — 80001

የስልክ ቁጥር — 113000

ኢሠፓአኮ

ያለ አብዮታዊ ንድፈሐሳብ
አብዮታዊ እንቅስቃሴ ሊኖር አይችልም!

የማሌ ፓርቲ–አማራጭ የማይገኝለት የትግል መሣሪያ

የወቅታችን የታሪክ ገስጋሲ እጅግ በጣም የተፋጠነ ነው ። ጭቁናችና ምዝብርች ለእውነተኛ ፍትሕ ፥ ለነፃነት ፥ ለእኩልነትና ለወል ብልጽግና የተወሳሰበና የተፋፋመ ትግል በማድረግ ላይ ናቸው ። የተያያዝነው የታሪክ ምዕራፍ የሰው ልጆች ከካፒታሊዝም ወደሶሻሊዝም ፥ ከጭቀናና ብዝበዛ ሥርዓት ወደአዲስ የእውነተኛ ነፃነትና እኩልነት ሥርዓት የሚተላለፉበት ወቅት መሆኑ በተግባር ከተከሰተ በርካታ ዓመታት ሆኖታል ።

በኢምፔሪያሊዝምና በሶሻሊዝም መካከል የሚካሔደው የሞት የሽረት ፍልሚያ ከተቀጣጠለና ይፋ ከወጣ ከግማሽ ምዕት ዓመት በላይ የሆነ ጊዜ ለልፏል። በዛሬው ጊዜ ይህ ፍልሚያ እጅግ ከላቀ ደረጃ ላይ ደርሶ ይገኛል ። በኢምፔሪያሊዝም የበላይነት ይመራ የነበረው የበዝባዦችና የጨቋኞች ጉራ ከታላቁ የጥቅምት ሶሻሊስት አብዮት ወዲህ የምዝበራ መስኩ እንዳይጠብበት ፥ የሚያጋብሰው ትርፍ እንዳይቀንስበት ፥ የያዘውን ላለመልቀቅ የመከላከል ፥ የማፈግፈግ ፥ የመወራጨት ትግል ውስጥ ገብቷል ። በዚህ አንፃር የማርክሲዝም ሌኒኒዝምን ሰንደቅ ከፍ አድርገው የሚያውለበልቡት ሶሻሊስትና ተራማጅ ኃይላት ድልን በድል ላይ እየደረቡ የማጥቃትና ወደፊት የመገፋት ትግልን በማፋፋም ላይ ይገኛሉ ።

በዛሬው ወቅት በብዙ መቶ ሚሊዮን የሚቆጠሩ ምዝብርችና ጭቁናች ከተራማጅ ኃይሉች ጋር በመደጋገፍ በበዝባዥና ጨቋኝ መደቦች ላይ የሚያካሒዱት ትግል በውስብስብነቱና በመራራነቱ ወደላቀ ደረጃ ላይ ደርሶአል።የአገርና የዘር ፥ የቋንቋና ሃይማኖት ፥ የቀለምና የባህል ወዘተ . . . ልዩነት ሳይገድባቸውና ሳይከለክላቸው ፥ ለአንድ ዓላማ ትከሻ ለትከሻ ተደጋግፈው ክንዳቸውን አስተባብረው ከመደብ ጠላቶቻቸው ጋር በርዕዮተዓለም ፥ በፖለቲካ ፥ በትጥቅ ወዘተ . . .ውጣ ውረድ የተመላበት መራራ ትግል እያካሔዱ ነው ። በዚህ ፍልሚያ ውስጥ በየሰዓቱ ፥ በየቀኑ በብዙ መቶና ሺ የሚቆጠር ሕይወት ይረገፋል ፤ ለረሃብና ለበሽታ ፥ ለስደትና ለመንከራተት ፥ በአንድ ቃል ለሥቃይና ለሰቆቃ የሚዳረጉት ቁጥር በአያሌ ሚሊዮን የሚቆጠር ነው።

በ1917 * ባንዲት አገር ማለትም በሶቭየት ኅብረት የተመሠረተው የሶሻሊዝም ጎራ ዛሬ ከአርባ በመቶ በላይ የሆነውን የዓለም ሕዝብ ያቀፈና በቀላሉ የማይበገር ኃይል ሆኗል ። በልዩ ልዩ ደረጃና አቀጣጫ ለሐቀኛ ደሞክራሲና ለሶሻሊዝም የሚዋደቁትን ሕዝቦች የተመለከትን እንደሆነ ይህ ግምት እጅግ በጣም ከፍተኛና ለብዛኛውን የዓለም ሠርቶአደር ሕዝብ እንደሚያጠቃልል አይጠረጠርም ።

ሶሻሊዝም ዛሬ ትልቀ የማይበገር ታዳጊ ኃይል በመሆን በኢምፔሪያሊዝም የሚመራውን የጨቋኞችና የበዝባዦች ጎራ በማርበድበድ ላይ ለመገኘት የበቃው እንዲ

---

* በዚህ መጽሄት ውስጥ በሚገኙት ጽሑፎች የተመለከቱት የዘመን አቆጣጠሮች ፀተለይ ካልተጠቀሱ በስተቀር እንደ አውሮፓውያን አቆጣጠር ናቸው ።

ያው በቀላሉ አይደለም ። የጭቁኖችና የምዝብሮች የአያሌ ምዕተ ዓመታት ትግልና መስዋዕትነት ሊሠምርና ፍሬ ሊሰጥ የቻለው የማሌ ሳይንስ ባስታጠቃቸው ሳይንሳዊ ስልትና በማሌ ፓርቲ አማካይነት ባገኙት ብርቱ የትግል መሣሪያ መሆኑ እዚህ ላይ ደህና ተደርጎ መጤን አለበት ።

ሌኒን የማሌ ፓርቲ ለጭቁኖችና ለምዝብሮች ፍቱን የሆነና አማራጭ የሌለው የድል መሣሪያ መሆኑን ሲያመለክት «የአብዮታውያንን ድርጅት ካገኘን ሩሲያን እንገለባብጣታለን ፤» * በማለት ገልጾታል ። የመጀመሪያዋንና ታላቋን የሶሻሊስት አገር ማለትም ሶቭየት ኅብረትን በማስገኘት ለሶሻሊዝም መስፋፋትና አሁን ከደረሰበት የላቀ የዕድገት ደረጃ ላይ ለመድረስ ግንባር ቀደሙንና የአዝማችነቱን ሚና የተጫወተው አዲሱ ዓይነት የሌኒኒስት ፓርቲ እንደሆነ የታወቀ ነው ። ይህም የፖለቲካ ድርጅት በማሌ ንድፈ ሐሳብ የታጠቀና ከብረት በጠነከረ ዲሲፕሊን የሚመራ የቦልሼቪክ ዓይነት የትግል ድርጅት ነው ።

ከማርክስና ከኤንግልስ መሠረተ ሐሳብ በመነሣት በሌኒን ከፍተኛ አስተዋጽኦ የተገነባው የመጀመሪያው የቦልሼቪክ ፓርቲ ፣ በዛሩ ግዛት ውስጥ ይጨቆኑና ይበዘበዙ የነበሩትን ወዝአደሮችና ገበሬዎች ነፃ ከማውጣቱና ሰው በሰው የማይበዘበዝበትን የአዲስ ኅብረተሰብ ወራሾች ከማድረጉም በላይ ፣ በዚሁ አምሳል በየአገሩ የወዝአደር ፓርቲዎች እንዲመሠረቱና ከፊሎቹ የድል ባለቤቶች እንዲሆኑ በማድረግ በኩል የላቀ ሚና ተጫውቷል ፤ በመጫወትም ላይ ይገኛል ።

የዚህ ዓይነት ማለትም የቦልሼቪክ ዓይነት የወዝአደሩ ፓርቲ በውስብስብና ረዥም መራራ ትግል ውስጥ በማለፍ አድኃሪ የጭቆናና የብዝበዛ ሥርዓትን በመገርሰስ የሠራተኛውን ሕዝብ የበላይ ገዥነት በመመሥረት ብቻ አይቆምም ። ከዚህ ለጥቆ የሚመጣውን ቅልበሳን የማክሸፍና የረዥሙን የግንባታ ትግልም በድል አድራጊነት የሚወጣ መሆኑን በሶሻሊዝም ግንባታ ዛሬ ከላቀ ደረጃ ላይ ከደረሱት ሶሻሊስት አገሮች ልምድ የምንገነዘበው ሐቅ ነው ። ሶቭየት ኅብረት እንደተመሠረተች ከ14 የማያንሱ ኢምፔሪያሊስት አገሮች ከውስጥ አድኃሪያን ጋር በመተባበር ያካሔዱትን የቀልበሳ ጦርነት በድል አድራጊነት ለመወጣት የተቻለው በቦልሼቪክ ፓርቲ አደራጅነት ፣ አስተባባሪነት ፣ አቀናጅነትና ግንባር ቀደም መሪነት እንደሆነ የታወቀ ነው ። የሶቭየት ኅብረት ሕዝብ በልዩ ልዩ መልክ የተካሔደበትን ቡርቦራ ፣ አሻጥር ፣ የኢኮኖሚ ማዕቀብና ሌሎችም ተፅዕኖዎችን አክሽፎ በዓለም ላይ አቻ የሌለውን የፋሽዝም ጦርነት በከፍተኛ መስዋዕትነት ድል መትቶ የግንባታውን ምዕራፍ ወደላቀ ደረጃ ለማድረስ የቻለው በሐቀኛና ቆራጥ ማርክሲስት ሌኒኒስቶች የተገነባ የቦልሼቪክ ፓርቲ ስለአለው መሆኑ የሶቭየት ኅብረት ሕዝብ የትግል ታሪክ በሕያውነት የሚመሰክረው ሐቅ ነው ።

በዛሬው ወቅት የጭቁኖችና የምዝብሮች አብዮቶች ነባራዊ ሁኔታዎች ሲሟሉ ፣ ኢምፔሪያሊዝምና አድኃሪ የገዥ መደቦች ባልጠበቁበት ወይም ከፍተኛ ትኩረት ባላረጉበት ወቅትና የኃይል ሚዛንም ወደ ተራማጆች በሚያዘነብልበት ልዩና አጋጣሚ ሁኔታ ሊቀጣጠሉና ድልን ሊቀዳጁ የሚችሉ መሆኑ የታወቀ ነው ። ሆኖም ውስብስቡንና መራራውን ትግል አልፎ አዲስ በፍትሕ ፣ በእኩልነት ፣ በነፃነትና በወል

---

* ሌኒን ፤ ስብስብ ሥራዎች ፣ ቅጽ 5 ፤ ገጽ 467

ብልጽግና ላይ የተመሠረተ ኅብረተሰብ ለመገንባት የቦልሼቪክ ዓይነት ፓርቲ የማይታለፍ ወይም የማይዘለል ግዴታ ነው ። በሐቀኛና ቆራጥ አብዮታውያን የተገነባ የቦልሼቪክ ዓይነት ፓርቲ በሌለበት ሁኔታ ሶሻሊዝም ሊገነባ አይችልም ። የወቅታችን የታሪክ ሐቅ ይህ ነው ። አያሌ ቦግ ብለው የተዳፈኑ ፣ በልዩ ልዩ ሁኔታዎች የተቀለበሱ አብዮቶች ከላይ የተባለውን ሐቅ ቁልጭ አድርገው የሚያሳዩ ናቸው ።

ከዚህ አጠቃላይ አባባልና መንደርደሪያ አለፍ በማለት ስለወዝአደሩ ትግል ፣ ስለፓርቲው ወይም ስለትግል ድርጅቱ አነሳስና ዕድገት ፣ ስለሚያካሂዳቸው አብዮቶች ልዩ ባሕርያት ወዘተ ...ዓበይትና ጉልህ የሆኑትን ቁምነገሮች አጠር ባለመንገድም ቢሆን መዳሰስ ተገቢ ይመስላል ።

የሳይንሳዊ ሶሻሊዝም መሥራቾች ፣ ማርክስና ኤንግልስ የኅብረተሰብን አመጣጥ ፣ ዕድገትና ለውጥ በማጥናትና በመመርመር ከደረሱባቸው መደምደሚያዎች ውስጥ አንዱ ፣ ከጥንታዊ የጋርዮሽ ስርዓት ወዲህ ያለው የሰው ልጅ ታሪክ የመደብ ትግል ታሪክ መሆኑን ነው ። ይህ የመደብ ትግል ታሪክ የምርት መገልገያዎችና ምርቱም ጭምር የግል መሆናቸው ቀርቶ የኅብረተሰቡ የወል ወይም ማኅበራዊ በመሆን «ከያንዳንዱ እንደችሎታው ለእያንዳንዱ እንደፍላጎቱ» የሚለው ኮሚኒስታዊ መርሕ ተግባራዊ እስከሚሆንበት ድረስ በልዩ ልዩ መልክና ደረጃ ይቀጥላል ።

ኅብረተሰብ በመደብ ከተከፋፈለበት ጊዜ ጀምሮ ጭቁኖችና ምዝብሮች ባንድ በኩል በመሆን ከበዝባዦችና ጨቋኞች ጋር ያልተቋረጠና ውስብስብ የሆነ ትግል ሲያካሔዱ የቆዩ ቢሆንም ፣ በዝባዥና ተበዝባዥ ፣ ጨቋኝና ተጨቋኝ ፊት ለፊት መፋጠጥና ኅብረተሰብ ግልጽ በሆነ መንገድ ሁለት ላይ መከፈል የጀመረው ከካፒታሊስት ስልተ ምርት መምጣት ጋር ነው ። ካፒታሊዝም በንግድና በአነስተኛ ኢንዱስትሪ መልክ ብቅ ማለት የጀመረው በ16ኛው ምዕተ ዓመት በሆላንድ ቢሆንም ፣ ከዚያ ቀደም ብሎ በፊውዳሊዝም ማኅፀን ውስጥ ከ13ኛው ምዕተ ዓመት አንሥቶ ቅድመ ሁኔታዎችን ሲያመቻች ቆይቷል ። በሸቀጥ ምርትና በንግድ መስፋፋት ቁጥራቸው ከጊዜ ወደጊዜ እያደገ የመጣ ገበሬዎችና የእጅ ባለሙያዎች ከምርት ማከናወኛ መሣሪያቸውና ከመሬታቸው እየተወገዱና እየተላቀቁ የሥራ ኃይላቸውን እየሸጡ እንዲተዳደሩ ተገደዱ ። በሌላ በኩል ደግሞ በዚሁ ሂደት ከፍያለ ሀብት በጥቂቶች እጅ መከማቸት ጀመረ ። የከበርቴው መንግሥትም ከባድ ሕጎችን በማወጅ ልዩ ልዩ ታክስና ግብር በሠርቶአደሮችና ዝቅተኛ ገቢ ባላቸው ላይ በመጫን ፣ ሥራ ፈቶችን ከባድ ቅጣት በመቅጣትና ረዥም የሥራ ሰዓት እንዲሠሩ በማድረግ ፣ ለሀብታሞችና ለከበርቴዎች የሚጠቅሙ መሠረተ ልማቶችን በማስፋፋትና የተለያዩ ድጋፎችን በመስጠት ለካፒታሊዝም ዕድገትና መዳበር በቀላሉ የማይገመት አስተዋጽኦ አድርጓል ።

የወዝአደሩ መደብ መከሰት ከካፒታሊዝም ጋር የተያያዘ የዚህ ስልተ ምርት አካልና ውጤት የመሆኑን ያህል ዕድገቱና መስፋፋቱም ከዚህ ተነጥሎ ሊታይ አይችልም ። በእንግሊዝ ከ18ኛው ምዕተ ዓመት አጋማሽ በአሜሪካና በሌሎች የአውሮፓ አገሮች ከ19ኛው ምዕተ ዓመት ጀምሮ ፣ በኢንዱስትሪ አብዮት አማካይነት የተንሰራፋው ካፒታሊዝም ወዝአደሩ «መደብ በራሱ» መሆኑ ቀርቶ «መደብ ለራሱ» በመሆን እንዲቆም ያደረገበት ፣ ማለትም ተበዝባዥና ተጨቋኝ መደብ መሆኑን እየተገነዘበ ለመምጣት የቻለበት ወቅት ነው ። በካፒታሊስቱ መደብ የሚደርስበትን ብዝበዛና ጭቆናም በግልና በተናጠል ብቻ ሳይሆን በኅብረት እንደመደብ ሆኖ መቋቋምና

መታገል ጀመረ ። ታላቁ የወዝአደር ፈላስፋና መሪ ካርል ማርክስ በታዋቂ ሥራው በካፒታል ውስጥ ይኸንን ሁኔታ ፣ «የካፒታል ክምችት እያደገ ሲሔድ ፣ የሠራተኛው መደብ ንቃተ ሕሊናና የመደብ ትግሉም ያድጋል ፤ » * በማለት ሁለቱም የተያያዙ መሆናቸውን አሳይቷል ።

በሌላ በኩል ሌኒን የትግሉን ባሕሪና አቀጣጫ ሲያብራራ ፣ «እያንዳንዱ ወዝአደር የመላው ወዝአደር መደብ አካል መሆኑን ሲገነዘብ ፣ ለካፒታሊዝም በቀሙ በግለሰብ አሠሪዎችና በመንግሥት ባለሥልጣናት ላይ የሚያካሒደው ትግል በመላው የቡርዧ መደብና መንግሥት ላይ የተቃጣ ትግል መሆኑን ሲረዳ ያንጊዜ ፣ ትግሉ የመደብ ትግል ይሆናል ፤ » ** በማለት በትክክል አስቀምጦታል ።

ወዝአደሩ ከእጅ ወደአፍ የሆነቸውን የሥቃይ ምንዳ ለማስጨመር በቀን እስከ 16 እና 18 ሰዓት ይደርስ የነበረውን የሥራ ጊዜ ለማስቀነስ ፣ ተስማሚ ያልሆነውንና አደገኛ የነበረውን የሥራ ሁኔታና አካባቢ ለማሻሻል ፣ በማኅበር የመደራጀትና ሌሎችም ዲሞክራሲያዊ መብቶችን በማስመልከት ከባድና መራራ ትግል አካሂዷል ። በዚህም ሂደት በመረዳጃና በሙያ ማኅበር በመደራጀት የተጀመረው ረዥም ፀረ ብዝበዛና ፀረ ጭቆና ትግል ቀስ በቀስ ወደፖለቲካ ትግልና ወደፖለቲካ ድርጅት መመሥረት ሊያመራ ቻለ ።

ሌኒን የወዝአደሩን የፖለቲካ ትግል ባሕርይና ሂደት አስመልክቶ ሲናገር ፣ «የመደብ ትግሉ እያደገ የሚሔድና ዘላቂ የሚሆነው በፖለቲካ ክልል ውስጥ ስላለ ብቻ አይደለም ።...የመደብ ትግሉን የተሟላና አገር አቀፍ አድርገን የምንወስደው በፖለቲካ ክልል ውስጥ ስላለ ብቻ ሳይሆን ፣ ቁልፍ የፖለቲካ ጥያቄ የሆነውን የመንግሥት ሥልጣን ጥያቄ የተመለከተ እንደሆነ ነው ፤ » *** በማለት አብራርቶ ነበር ።

በመጀመሪያ የቡርዧው መደብ ተቀጥላ ፣ ከዚያም በንዑስ ከበርቴው አመራር ሥር በመሆን ይታገል የነበረው የወዝአደር መደብ ፣ የራሱ የሆነ የፖለቲካ ድርጅት አቋቁሞ ካልታገለ በስተቀር ፣ ራሱንና ሌሎችንም የኅብረተሰብ ክፍሎች ነፃ የማውጣትና ብዝበዛና ጭቆና የሌለበት ኅብረተሰብ ለመገንባት የማይችል መሆኑን ማርክስና ኤንግልስ በቀመሩት የሳይንሳዊ ኮሚኒዝም ንድፈሐሳብ ውስጥ ከማብራራታቸውም በላይ ወደተግባርም በመተርጎም ረገድ ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርገዋል ።

«ወዝአደሩ አስፈላጊ የሆነውን ኃይል በመሰብሰብ በወሳኙ የትግል ወቅት በአሸናፊነት ሊወጣ የሚችለው ፣ የመደብ ንቃት ያለው ፣ ከሌሎች ፓርቲዎች ሁሉ የተለየና ከነሱ ጋር በተፃራሪነት የቆመ ፣ የራሱ የሆነ ፓርቲ ሲመሠርት ብቻ ነው ፤ » **** በማለት ማርክስና ኤንግልስ ወዝደሩ የራሱ የሆነ ፓርቲ እንደሚያስፈልገው ቀደም ብለው አስገንዝበው ነበር ። ይኸንንም ተግባራዊ ለማድረግ ዓለም አቀፍ የወዝአደሮችና የታጋይ ኮሚኒስቶች ድርጅቶችን የመሠረቱ ሲሆን ፣ እነሱም ኮሚኒስት ሊግ ፣ አንደኛው ኢንተርናሽናልና ሁለተኛው ኢንተርናሽናል በመባል የሚታወቁት ናቸው ።

---

* ካርል ማርክስ ፣ ካፒታል ፣ (ሞስኮ 1965) ፣ ቅጽ 1 ፣ ገጽ 653

** ሌኒን ፣ ስብስብ ሥራዎች ፣ ቅጽ 4 ፣ ገጽ 215

*** ሌኒን ፣ ስብስብ ሥራዎች ፣ ቅጽ 19 ፣ ገጽ 97—98

**** ካርል ማርክስና ፍሬድሪክ ኤንግልስ ፣ ምርጥ ደብዳቤዎች ፣ ገጽ 386

ማርክስና ኤንግልስ የድርጅትን መሣሪያነት ሳይንሳዊ በሆነ መንገድ በማጤን ወዝአደሩን በዓለምአቀፍ ደረጃ ለማሰባሰብና ለማስተባበር ያደረጉት ትግል ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደረገ ቢሆንም ፣ ንዑስ ከበርቴዎችና ሌሎችም ወዝአደር ያልሆኑ ከኅብረተሰቡ ልዩ ልዩ ክፍሎች የመጡ ቡድኖችና ግለሰቦች ሠርገው በመግባትና በመቀላቀል የወዝአደሩን የሙያና የፖለቲካ ድርጅቶች አመራር ሊይዙና ውዥንብር ሊፈጥሩ ቻሉ ። በተለይም ሁለተኛው ኢንተርናሽናል በአድርባዮች አመራር ሥር በመውደቁ ፣ የወዝአደሩ ትግል አቀጣጫውን መሳቱን በተጨባጭ ካደረገው ሳይንሳዊ ትንተና የተገነዘበው ፣ የማርክስና የኤንግልስ ግንባር ቀደም ደቀ መዝሙር የሆነው ሌኒን አድርባዮች ካቋቋሟቸው ሶሻል ደሞክራቲክ ፓርቲዎች የተለየ አብዮታዊ ፓርቲ መሠረተ።

በሌኒን የተመሠረተው አዲሱ ዓይነት አብዮታዊ የወዝአደር ፓርቲ መሠረታዊ ባሕርያት ፣—1/ በቆራጥና በሐቀኛ ማርክሲስቶች የተገነባ ፣ 2/ የሠራተኛው መደብ የተደራጀና የላቀ አካል ፣ 3/ በዓላማና በተግባር አንድነት ላይ የተገነባ ፣ 4/ ከሰፊው ሠርቶአደር ሕዝብ ጋር የተሳሰረና የተለየ ጥቅምና ዓላማ የሌለው ፣ 5/ በወዝአደራዊ ዓለም አቀፋዊነት የጸና እምነት ያለው ፣ 6/ በአሠራሩ ዲሞክራሲያዊ ማዕከላዊነትን ተግባራዊ የሚያደርግ ፣ 7/ አንድ ወጥ የሆነና ሠራተኛውን መደብ በሙሉ የሚወክል ፣ እንደብረት በጠነከረ ዲስፕሊን የሚመራ መሆኑ ናቸው ። እነዚህ ባሕርያት ናቸው የቦልሼቪክ ፓርቲ የመጀመሪያውን ሶሻሊስት አገር ለመመሥረትና ከኢምፔሪያሊስቶችና ከአድኃርያን የቅልበሳ ወረራና ቡርቦራ ለመከላከልና የአዲሱን ኅብረተሰብ ግንባታ ከላቀ ደረጃ ላይ ለማድረስ ያስቻሉት ።

የሶቭየት ኅብረት መመሥረትና ከኢምፔሪያሊዝምና ከአድኃሮት ወረራ ፣ ከቅልበሳና ቡርቦራ ሙከራ በድል አድራጊነት መውጣት ፣ በሶሻሊዝም ግንባታ ወደፊት መግፋት ፣ ምዝብሮችንና ጭቁኖችን ፀረ ኢምፔሪያሊስትና ፀረ አድኃሮት የሆነውን ፣ ለዲሞክራሲና ለሶሻሊዝም የሚያደርጉትን ትግል አጠናክሮታል ፤ አፋፍሞታል ። ይህ አዲስ ክስተት የዘመናችን ዓይነተኛ እንቅስቃሴ ለሆነው ለማኅበራዊ አብዮት መስፋፋት ከፍተኛ አስተዋጽኦ አበርክቷል ።

በመሠረቱ ካንድ ሥርዓተ ማኅበር ወደሌላውና ከፍተኛው ሥርዓተ ማኅበር የተደረገውና የሚደረገው ለውጥ ወይም ሽግግር በልዩ ልዩ ሁኔታና መልክ በብዙኃን ተሳትፎና ድጋፍ ወይም ተቀባይነት የሚከናወን ነው ። የአብዮቶች አነሳስና ሂደት እንደሚያሳየው የነበረን ወይም ያለን በዝባዥና ጨቋኝ ሥርዓት ለመገርሰስና ለመለወጥ የአብዛኛውን ሕዝብ ድጋፍና ተቀባይነት ማግኘት ያስፈልጋል።የቡርዧው መደብ ፊውዳሊዝምን ሲያስወግድ ፣ «ነፃነት ፣ እኩልነት ፣ ወንድማማችነት ፤ » በሚለው መፈክር የወዝአደሩን ፣ የገበሬውን ፣ የአብዛኛውን ሠርቶአደር ሕዝብ ተሳትፎና ድጋፍ ለማግኘት ችሎ ነበር ። ይሁንና ከጥቂት ጊዜ በኋላ የትግሉ ፍሬ የባለ ሀብቱና የከበርቴው እንጂ ጭቁናችና ምዝብሮች ግን ከቀንበራቸው አለመላቀቃቸው ይፋ ሆነ ። በቡርዧው መፈክር ሥር አንድ በዝባዥና ጨቋኝ ሥርዓት በሌላ ጨቋኝና በዝባዥ ሥርዓት ተተካ እንጂ የብዙኃኑ ሠርቶአደር ሕዝብ የኑሮ ሁኔታ መሠረታዊ ለውጥ አላሳየም ፤ ሊያሳይም አይችልም ።

የወቀታችን ማኅበራዊ አብዮት ከቀድሞዎቹ አንፃር ሲታይ የዓይነት ለውጥ አለው ። ጭቁናችና ምዝብሮች ድጋፍ ሰጭ ወይም ተቀባይ ብቻ ሳይሆኑ ቀጥታ ተሳታፊና ወሳኝ ገቢራዊ ሚና የሚጫወቱ መሆናቸው ካለፈው ምዕተ ዓመት አጋማሽ ጀምሮ

በልዩ ልዩ የዓለም ክፍሎችና አገሮች የተካሔዱትና በመካሔድ ላይ ያሉት አብዮታዊ እንቅስቃሴዎች በተጨባጭ የሚያረጋግጡት ነው ። እነዚህ ለዲሞክራሲ ፣ ለነፃነት ፣ ለሶሻሊዝም የሚካሄዱት አብዮቶች የመጨረሻና ዘላቂ ዓላማቸው በአብዛኛው ፣ ሰው በሰው የማይበዘብዝበትን ፣ እውነተኛ ፍትሕ ፣ እኩልነትና ማኅበራዊ ብልጽግና የሰፈነበትን ኅብረተሰብ ለመገንባት መሆኑ የጊዜያችን የሕዝቦች የትግል ታሪክ የሚመሰክረው ነው ። ጭቁኖችና ምዝብሮች እንደዚሁም ተራማጅ የኅብረተሰብ ክፍሎች በእነዚህ አብዮታዊ እንቅስቃሴዎች ውስጥ በገንባር ቀደምትነት የሚሳተፉና ከፍተኛ መስዋዕትነት የሚከፍሉትም መደብ አልባ ኅብረተሰብ ለመመሥረት እንደሆነ ግልጽ ነው ።

የሶሻሊስት አብዮት ከሌሎቹ አብዮቶች ጋር ሲነፃፀር ሥር ነቀልና መሠረታዊ ለውጥን የሚያመጣ ፣ የግል ንብረትን በወል ወይም በማኅበራዊ ይዞታ የሚተካና ለሰው ልጅ እውነተኛውን ነፃነትና እኩልነት የሚያጐናጽፍ ነው ።

ማርክስና ኤንግልስ ከዛሬ መቶ ሠላሳ ዓመታት በፊት በዝነኛው ሥራቸው «የጀርመን ርዕዮተ ዓለም» በተሰኘው መጽሐፋቸው አዲሱ አብዮት ከሌሎች ቀድመው ከነበሩት አብዮቶች እንዴት እንደሚለይ ሲገልጹ ፣ «የእስካሁኑ አብዮቶች ሁሉ የክንዋኔን ስልት ሳይለኩ ፣ ያተኮሩት በክንዋኔ አደላደል ፣ አዲስ ሥራን ለሌሎች ሰዎች በማከፋፈል ላይ ነበር ። የኮሚኒስት አብዮት ግን በነበረው የክንዋኔ ስልት ላይ የተሰነዘረ ፣ የግል ንብረትንና የመደብ አገዛዝን ጨርሶ የሚያወድም ይሆናል ፤ ምክንያቱም ይህ የሚከናወነው በኅብረተሰቡ ዘንድ እንደመደብ በማይቆጠርና ተቀባይነት በሌለው መደብ ፣ ራሱ የመደቦች ፣ የብሔረሰቦች ወዘተ ...ዝቅጠት ተደርጎ በሚቆጠረው የኅብረተሰብ ክፍል በመሆኑ ነው ፤» * ብለው ነበር ።

በካፒታሊስት ሥርዓት ቡርዧው ወዝአደሩን ከምርት መገልገያዎች ጋር በማቀናጀት ተረፈ እሴትን ያስፈጥረዋል ፤ በዚህም የግል ሀብት ይዞታውን ያስፋፋበታል ፤ መልሶም ወዝአደሩን የበለጠ ይበዘብዝበታል ። ወዝአደሩ ከዚህ ለመውጣት ወይም ለመዳን የግል ሀብትን ማጥፋት ወይም የወል ማድረግ ይኖርበታል ። ይኸንን ለማድረግ ደግሞ መደቦችን ፣ የራሱንም መደብ ጨምር ፣ ማጥፋትና አዲስ መደብ አልባ ኅብረተሰብ መመሥረት አለበት ። በዚህም ሂደት ራሱንና ሌሎች የኅብረተሰብ ክፍሎችን ነፃ ያወጣል ። ማርክስና ኤንግልስም በሰሩት ጥናትና ምርመራቸው የደረሱበት መደምደሚያ ፣ ማለትም የወዝአደሩ ተልዕኮ ብለው ያስቀመጡትም ይህንኑ ሐቅ ነው ።

የወዝአደሩ ተልዕኮ ይሳካ ዘንድ መራራና ውስብስብ ትግል መካሔድን ይጠይቃል ። በዝባዥና ጨቋኝ መደቦችን ታግሎና ደምስሶ የወዝአደሩን የበላይ ገዥነት መመሥረት ያስፈልጋል ፤ የአድኃርያንና የኢምፔሪያሊዝምን ወረራና ልዩ ልዩ መሠሪ ደባዎች መቋቋምና ማክሸፍ ግዴታ ነው ። ከዚህም በላይ ረዥሙንና በውጣ ውረድ የተሞላውን የግንባታ ምዕራፍ ከዳር ማድረስ ይጠይቃል ። ወዝአደሩ ይህንን ሁሉ ለማከናወን የሚችለው በሐቀኛና ቆራጥ አብዮታውያን የተገነባው በአዲሱ አይነት የማሌ ፓርቲው አዝማችነትና መሪነት ብቻ ነው ።

* ካርል ማርክስና ፍሬድሪክ ኤንግልስ፣ የጀርመን ርዕዮተዓለም ፣ ሞስኮ ፣ ገጽ 85-86

ከፍ ሲል እንደተመለከተው ከካፒታሊዝም ወደሶሻሊዝም ብሎም ኮሚኒዝም የሚደረገውን ሽግግር የማከናወን ታሪካዊ ተልዕኮ የወደቀው በሠራተኛው መደብ ላይ ቢሆንም ፣ ይህ በምርት ክንዋኔ ውስጥ ከፍተኛውንና ወሳኙን ሥፍራ የያዘው መደብ ግዴታውን ሊወጣ የሚችለው ሌሎችን ጭቁን የኅብረተሰብ ክፍሎች ለማስተባበርና ለማሰለፍ የቻለና የማሌን ፓርቲ ሐቀኛና ሳይንሳዊ አመራር ያገኘ እንደሆነ ብቻ ነው ። ይህ የወቅታችን የሕዝቦች ትግል ታሪክ በተጨባጭና በማያጠራጥር አኳኋን ያረጋገጠው ነው ። ፓርቲው ሠራተኛውን መደብ ከሥር ጀምሮ የመደብ ንቃተ ሕሊናውን በማዳበርና በማሳደግ በልዩ ልዩ መልክና ደረጃ በማደራጀትና በውስብስቡ ትግል ውስጥ አሳልፎ ወደ ሥልጣን ባለቤትነት ያደርሰዋል ፤ ከዚያም የአድኃርያንን ጥቃት እየተከታተለና እያከሸፈ የግንባታውን ተግባር እንዲያከናውን አስፈላጊውን አመራር ይሰጠዋል ።

ሌኒን ይኸንን የወዝአደሩን መደብ ፓርቲ ወሳኝ የሆነ ሚና ሲገልፅ ፣ ያለ ፓርቲው « ወዝአደሩ ሊነቃ ፣ ለመደብ ትግል ሊበቃ አይችልም ፤ ያለዚህ ድርጅት የወዝአደሩ መደብ ንቅናቄ ውጤት አልባ ይሆናል ፤ በታሪክ ውስጥ አንድም መደብ እንኳን ንቅናቄውን ሊያደራጁለትና ሊመሩለት የሚችሉ የራሱ የሆኑ የፖለቲካ መሪዎችና ተወካዮች ሳያፈራ ሥልጣን ሊጨብጥ የቻለ የለም ፤ » * ብሎ ነበር ።

የወዝአደሩ መደብ ፓርቲ ተግባራት አያሌና ውስብስብ ናቸው ። ፓርቲው ከሥር ጀምሮ ደረጃ በደረጃ በተከታታይና ያለማቋረጥ በማሌ ሳይንስ መሠረት ይገነባል ፤ ይህንንም የሚያከናውነው በሠራተኛው መደብና በውስብስቡ ትግል ውስጥ ስለሚሆን ቀላል ነገር አይደለም ። የሠራተኛውን መደብ በማንቃትና በማደራጀት ሳይንሳዊውን ስትራቴጂና ታክቲክ በመቀየስ በመራራውና በውስብስቡ ትግል ውስጥ ዘልቆ የወዝአደሩን የበላይ ገዥነት በማቋቋም ረዥሙን የግንባታ ምዕራፍ ይያያዛል ። የአድኃርያንን የቅልበሳ ሤራ እየመታና እያከሸፈ አዲሱን እውነተኛ ፍትሕ ፣ እኩልነት ፣ ነፃነትና ብልፅግና የሰፈነበትን ኅብረተሰብ ግንባታ ያራምዳል ፤ በሶሻሊዝም አልፎ የመደብ አልባውን ኅብረተሰብ ሕልውና ያረጋግጣል ። እነዚህ ተግባራት ከባድና አያሌ መስዋዕትነት የሚጠይቁ ፣ በረዥም ወቅቶችና ከውስብስብና መራራ ውጣ ውረዶች በኋላ ሊደረስባቸው የሚችል መሆናቸውን ቀደም ብለው የሶሻሊዝምን ግንባታ ከጀመሩት አገሮች ልምድና ታሪክ ለመገንዘብ ይቻላል ። የእነዚህ አገሮችና በአጠቃላይም የዘመናችን የሠራተኛው መደብ የትግል ታሪክ እንደሚያስረዳን እነዚህ ከላይ የተጠቀሱት ተግባራት ሊከናወኑና ከግባቸው ሊደርሱ የሚችሉት በማሌ ሳይንስ አጥብቆ በታጠቀና በቆራጥ ማርክሲስት ሌኒኒስት አብዮተኞች በተገነባ አዲሱ አይነት የማሌ ፓርቲ አመራር ብቻ ነው ።

ይህንኑ በማስመልከት የሌኒን የፓርቲ ንድፈሐሳብ የሚያስገነዝበው « ሥልጣን ለመያዝና መላውን ሰፊ ሕዝብ ወደሶሻሊዝም ሊመራ የሚችለውን ፣ አዲሱን ሥርዓት ሊቀይስና ሊያደራጅ የሚችለውን ፣ የጭቁን ሕዝቦች አስተማሪና መሪ የሆነውን የወዝአደሩን ግንባር ቀደም (ፓርቲውን) ማርክሲዝም የሚያስተምረው ፣ የሰፊ

* ሌኒን ፣ ስብስብ ሥራዎች ፣ ቅጽ 4 ፣ ገጽ 370

ውን ሕዝብ ሕይወት ያለ ቡርዧውና ቡርዧውን በመፃረር እንዲያደራጅ ነው።» ከዚህ በመነሣት ነው ሌኒን «የግንባር ቀደም ተዋጊነት ሚናውን ሊያሟላ የሚችለው ፓርቲው በአብዮታዊ ንድፈ ሐሳብ የታጠቀ እንደሆነ ብቻ ነው።» * በማለት ለማሌ ፓርቲ የአመራር ብቃት የማሌ ሳይንስ ግንዛቤ ወሳኝ መሆኑን አበክር ያስገነዘበው።

ካፒታሊዝም ሙሉ በሙሉ ባልተስፋፋባቸው አገሮች በካፒታሊስት የዕድገት ደረጃ ሳይታለፍ ወደሶሻሊዝም ለመሸጋገር የሚቻል መሆኑን ከማርክስና ከኤንግልስ አስተሳሰብ በመነሣት በስፋት ያብራራው ሌኒን ነው። ሌኒን በቅድመ ካፒታሊስት የዕድገት ደረጃ የሚገኙ ሕዝቦች የሶሻሊስት አገሮችን ሠራተኞችና የካፒታሊስት አገሮችን ወዝአደሮችና ተራማጅ ኃይሎች ድጋፍና ርዳታ ካገኙ፣ ካፒታሊዝምን በመዝለል ወደሶሻሊዝም ሊያልፉ እንደሚችሉ በ1921 በሁለተኛው የኮሚኒስት ኢንተርናሽናል ጉባኤ ላይ ባቀረበው በኩረ ሐሳብ እንደሚከተለው አስቀምጦታል፦—

> አሁን በአርነት ጉዳና ላይና ከጦርነቱ (1ኛው የኢምፔሪያሊስት ጦርነት) በኋላ ርምጃ በማሳየት ላይ በሚገኙት ኋላቀር አገሮች የካፒታሊስት የኢኮኖሚ ዕድገት ጉዳና የማይዘለል ነው የሚለውን አባባል እንደትክክለኛ ልንቆጥረው ይገባልን? በአሉታ መልሰነዋል። አሸናፊው አብዮታዊ ወዝአደር በእነዚህ ዘንድ የተቀነባበረ የፕሮፓጋንዳ ሥራ ካከናወነ፣ የሶቭየት መንግሥታት ባላቸው አቅም ከረዷቸው፣ በዚህ ሁኔታ ኋላቀር ሕዝቦች የግድ በካፒታሊስት የዕድገት ደረጃ ማለፍ አለባቸው የሚለው አስተሳሰብ ስሕተት ይሆናል። ራሳቸውን የቻሉ ታጋዮችና የፓርቲ ድርጅቶችን በቅኝ ግዛቶችና በኋላቀር አገሮች ማቋቋም ብቻ ሳይሆን፣ ተሉ የገበሬዎች ሶቭየቶች ከቅድመ ካፒታሊስት ሁኔታዎች ጋር በተገናዘበ ሁኔታ እንዲደራጁ ፕሮፓጋንዳ ማካሔድ ብቻ ሳይሆን፣ ይልቁንም ኮሚኒስት ኢንተርናሽናል በተገቢ ንድፈ ሐሳባዊ መሠረት ላይ የተገነባ፣ በዳበሩት አገሮች ወዝአደሮች ርዳታ፣ ኋላቀር አገሮች በካፒታሊስት ሥርዓት ሳያልፉ ወደ ሶቭየት ሥርዓት ለመሔድ እንደሚችሉ ሐሳብ ማቅረብ ይኖርበታል። በተወሰነ የዕድገት ምዕራፍ በማለፍ ወደ ኮሚኒዝም ለመገስገስ ይችላሉ።» **

የዚህ የሌኒን ንድፈሐሳብ ትክክለኛነት ዛሬ በተግባር ተረጋግጧል። ባብዛኛው ኋላቀርና የእርሻ አገር የነበሩ ከሶቭየት ኅብረት ጋር ዘጠኙ የአውሮፓ አገሮች የዳበረ ሶሻሊዝምን በመገንባት ላይ የሚገኙ ሲሆን፣ በእስያ ሰባት፣ በላቲን አሜሪካ ሁለት፣ በአፍሪካ ከአሥር በላይ የሆኑ የቀድሞ ቅኝ ግዛትና ጥገኛ አገሮች ደግሞ በሶሻሊዝም የዕድገት ፈለግ በልዩ ልዩ ደረጃዎች ላይ ይገኛሉ። እነዚህም አገሮች ያቀፉት የሕዝብ ቁጥር ከዓለም ሕዝብ ከሃምሳ በመቶ የማያንስ ሲሆን፣ በኢምፔሪያሊስትና ታዳጊ አገሮች ለዲሞክራሲና ለሶሻሊዝም በመዋደቅ ላይ የሚገኙት ሕዝቦች ቁጥር እጅግ በጣም ከፍተኛ ነው።

ከሐያኛው ምዕተ ዓመት መባቻ ጀምር ወደ ኢምፔሪያሊዝም የዕድገት ደረጃ የተሸጋገረው ካፒታሊዝም፣ የምዝብርችንና የጭቁናችን የነፃነትና የእኩልነት ትግል ለመግታትና ይዞታውን ላለመልቀቅ ከፍተኛ የሆነ ፀረ-አብዮት ትግል እያካሔደ ነው። ካፒታሊዝም አምራቹን የኅብረተሰብ ክፍል በመጀመሪያ ደረጃም ወዝአደሩን በመበዝበዝ ላይ የተመሠረተ እንደመሆኑ፣ ከአንድ መቶ ዓመት በፊት ሰባ ሁለት ቀናት ያህል የወዝአደሩን የበላይ ገዥነት በመመሥረት የሳይንሳዊ ኮሚኒዝምን ንድፈ ሐሳብ ተግባራዊነት ያረጋገጠውን የፓሪስ ኮሙን በደም ያጥለቀለቀውን ያህል የሩስያን ታላቁን የጥቅምት ሶሻሊስት አብዮት ለመደምሰስ ከየአቅጣጫውና ከየማዕዘኑ ወረራ በማካሔድ በብዙ መቶ ሺ የሚቆጠሩ ሰዎችን ሕይወት አጥፍቷል። ዛሬም ቢሆን ሶሻሊስት አገሮችን መተናኮሉንና መጻረሩን ከቶውንም አላቆመም። ባሁኑ ወቅት ከሶቭየት ኅብረት ጋር ለጦርነት የሚያደርገው ፍጥጫና ተራማጅ አገሮችን በሚመለከት የሚያካሔደው ፀረ አብዮት ደባ፣ ኢምፔሪያሊዝም የጭቆናንና የብዝበዛን ሥርዓት መልሶ ለመገንባት ለሚያደርገው ፍርጋጣ ጉልህ ማስረጃ ሆኖ ሊቀርብ ይችላል።

ኢምፔሪያሊዝምና በእርሱ የሚመራው የአድኅሮት ጎራ ከጥቅምቱ ሶሻሊስት አብዮት ወዲህ ከገባበት የቀውስ አዘቅት ውስጥ ለመውጣት በሚያደርገው መፈራገጥ በልዩ ልዩ የዓለም ክፍሎችና አገሮች ቀጥታና የእጅ አዙር ጦርነቶችን አካሂዷል፤ እያካሔደም ይገኛል። ባሁኑ ጊዜ በማዕከላዊ አሜሪካ ማለትም በኒካራጓና በኤልሳልቫዶር በገፍ መሣሪያና ገንዘብ በመስጠት «አማካሪዎቹን» በመላክና የአድኃሪ ገዥ መደቦችን ወታደሮች በማሠልጠን ከፍተኛ ጭፍጨፋና እልቂት በመፈጸም ላይ ይገኛል። በሶሻሊዝም ፈለግ ዕድገታቸውን በመገንባት ላይ ያሉትን እንደ ኢትዮጵያ ያሉትን ተራማጅ አገሮች ፈጣን ጣልቃ ገብ ጦር በማዘጋጀትና በአካባቢያቸው ያሉትን አድኃሪ መንግሥታት በመሣሪያነት በመጠቀም አቅጣጫቸውን ለማስለወጥና ዕድገታቸውን ለማሰናከል የተለያዩ መሠሪ ድርጊቶችን እየፈጸመ ነው።

ኢምፔሪያሊዝምና አድኅሮት በተራማጅና ሶሻሊስት አገሮች ላይ የሚፈጽሙትን ደባ ለመቋቋምና ለመምታት የሚቻለው በማሌ ፓርቲ መሪነት ሰፊው ሠርቶአደር ሕዝብ እንደ አንድ ሰው ሆኖ ሲነሣ መሆኑን የወቅታችን የትግል ታሪክ ቁልጭ አድርጎ ያስረዳል። ሰፊው ሠርቶአደር ሕዝብ እንደአቅሙና እንደሁኔታው በፀረ ሕዝብ ኃይላት የሚሰነዘርበትን ወረራ፣ ደባ፣ ቡርቦራና ሌሎችም ፀረ አብዮት ድርጊቶች ነቅቶ መጠባበቅና መከላከል አማራጭ የሌለው ግዴታው መሆን ይኖርበታል። ይህ ዓቢይ ተግባር ለዘለቄታው ሊከናወን ወይም ሊሟላ የሚችለው በቆራጥና ሐቀኛ አብዮታውያን በተገነባ አብዮታዊ ፓርቲ ብቻ መሆኑን በሶሻሊዝምና በኢምፔሪያሊዝም፣ በአድኅሮትና በተራማጅ ኃይላት መካከል የተካሔደውና በመካሔድ ላይ የሚገኘው የዘመናችን የትግል ታሪክ በተጨባጭ የሚያረጋግጠው እውነት ነው።

የኢትዮጵያ አብዮት ዘጠነኛ ዓመቱን በሚያከብርበት በአሁኑ ወቅት ይህ ሐቅ ከምንጊዜውም ይበልጥ ጉልቶ ይታያል። ምክንያቱም ይኸ የጀመርነው ዓመት በኢትዮጵያ አብዮት ሂደት ውስጥ ለአብዮታዊት እናት አገር ብሎም ለሶሺያሊዝም ልዕልና የተዋደቁ አብዮተኞች ሲመኙት የነበረውን፣ አሁንም ለአብዮቱ አሸናፊነት ያለማወላወል የቆሙ ኃይሎች የሚታገሉለትን፣ ዓለምአቀፋዊ አጋሮቻችን የሆኑት የኮሚኒስትና የሠራተኛ ፓርቲዎች እንዲሁም ተራማጅ ኃይሎች በሙሉ በጉጉት የሚጠብቁትን ያልተበረዘና ጠንካራ የሆነ የማሌ ፓርቲ ለመመሥረት አስፈላጊው ዝግጅት የሚጠናቀቅበት ዓመት በመሆኑ ነው።

---

* ሌኒን፣ ቀደም ሲል ከተጠቀሰው

** ሌኒን፣ ምርጥ ሥራዎች፣ ቅጽ 3፣ ሞስኮ፣ 1977 ገጽ፣ 408

ከዚህ ለንጻር በመጋቢት ወር 1975 በተካሄደው የኢሠፓአኮ ማዕከላዊ ኮሚቴ ሰድስተኛ መደበኛ ስብሰባ ላይ ጓድ ሊቀ መንበር መንግሥቱ ኃይለ ማርያም ባቀረቡት ማዕከላዊ ሪፖርት ውስጥ ፣ የፓርቲውን መዳረሻ ሶስተኛና የመጨረሻ ምዕራፍ ተግባር በማስመልከት ሲናገሩ ፣ የበፊቱን አሠራር እንዳለ መቀጠል ሳይሆን ይልቁንም የኢሠፓአኮን ታሪካዊ ተልዕኮ ማጠናቀቅ ፣ ይኸውም ሊሠፓአኮ ይዞ የተነሳውን ፓርቲ የማደራጀት መሠረታዊ ዓላማ በተያያዝነው የፓርቲ የመጨረሻ መዳረሻ ምዕራፍ ውስጥ እውን ማድረግ የወቅቱ ዓቢይ ተግባር መሆን እንዳለበት ገልጸዋል ።

ጓድ ሊቀ መንበር በዚሁ ማዕከላዊ ሪፖርት ላይ በፓርቲው ዝግጅት የመዳረሻ ሶስተኛና የመጨረሻ ምዕራፍ ወቅት የተወጠኑ አያሌ ወሳኝ ተግባራትን በማሳካቱ ሂደት ለጠንካራ የማሌ ፓርቲ ምስረታ የቆሙ ኃይሎችን ሚና በማስመልከት ሲያብራሩ ፣ «በየተሰማሩበት መስክ መመሪያን በሚያረካ ሁኔታ ተግባራዊ ከማድረግም ባሻገር ፣ በገልም ሆነ በወል ፣ በእራስ አነሳሽነት ጭምር አጥፍ ድርብ ውጤት ለማስገኘት ወደር በሌለው ቁርጠኝነት መነሳሳት ከአብዮቱ ወገናች ሁሉ የሚጠበቅ ነው ፤» በማለት ለሰጡት መመሪያ ሙሉ ለሙሉ ተፈፃሚ መሆን አሁንም በበለጠ የጥንካሬ መንፈስ እንሥራ ፤ እንረመድ ።

Proudly brought to you by
www.binyamhk.wordpress.com
WWW.BINYAMHK.WORDPRESS.COM

Proudly Brought to You
By
www.binyamhk.wordpress.Com

የሐሳብ ሥርጭት ቁጥጥር

ተስፋዬ ሸዋዬ

በመደብ በተከፋፈለ ስርዓተ ማኅበር ውስጥ ተፃራሪ መደቦች የየራሳቸውን ጥቅም ለማስከበር ትግል ያካሂዳሉ ። ከዚህም የተነሳ ስልጣን የያዘው መደብ በሌላው ላይ የበላይነትን ለማግኘት በሚያስችሉት ስልቶች ሁሉ እንደየሁኔታው ይጠቀማል ። የስልቶቹም ደረጃ የፕሮፓጋንዳና የሀሳብ ስርጭትን ከመግታት (ከመቆጣጠር) እስከ ጦር መሣሪያ መዘዛ ይደርሳል ። በዚህ ጽሑፍ ውስጥ በአንድ መደብ ተቀባይነት የሌለው ሀሳብ በጽሑፍ ፣ በስዕል ፣ በቅርጽም ሆነ ተመሳሳይነት ባለው በሌላ መልክ እንዳይሰራጭ ወይም እንዳይገለጽ ስለሚደረገው የሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር ለማየት እንሞክራለን ።

የሀሳብ ስርጭትን መቆጣጠር በካፒታሊስት አገሮች ውስጥ እንደሌለ ፣ ሁሉ እንደፈለገው የሚጽፍ ፣ ሁሉ እንደፈለገው የሚናገር ፣ ሁሉ የፈለገውን ሀሳብ ባመቸው ዘዴ ለማሰራጨት የሚችል እንደሆነ ይወራል ። በሌላ አገላለጽ ለሐሳብ ስርጭት ምንም ገደብ እንደማይበጅለት ይነገራል ። ይህ እንዴት እውነት ሊሆን ይችላል ? ብዙ ዝርዝር ውስጥ ሳንገባ በካፒታሊስት አገሮች ውስጥ ጋዜጦች ፣ ማተሚያ ቤቶች ፣ አሳታሚ ድርጅቶች ፣ የመገናኛ ዘዴዎች ፣ አከፋፋዮች በማን ባለቤትነት ስር ናቸው ? ሠርቶአደሩ በእነዚህ ድርጅቶች ውስጥ ተሰማርቶ ጉልበቱን ከመሸጥ አልፎ የመደብ ጠላቱን ለመታገያ ላውላቸው ቢል ማን እሺ ይለዋል ? ለመሆኑ ሠርቶ አደሩ ቢጽፍስ በምኑ ያሳትማል ? ማን ያሰራጭለታል ? ለእዚህ የሚያበቃው ትምህርትስ መች አግኝቶ ? እነዚህ ጥያቄዎች ሲነሱ በካፒታሊስት አገሮች ውስጥ ያለው ነፃነት ሁሉን ያቀፈ ይምሰል እንጂ ነፃነቱን ተግባራዊ ማድረግ የሚያስችል ሁኔታ ባለመኖሩ ነፃነቱ የወረቀት ላይ ነፃነት ነው ። ሌኒን እንዳረጋገጠው «ለቡርዧው የጽሑፍ ነፃነት ማለት ሀብታሞች እንዲጽፉ ካፒ

ታሊስቶች ደግሞ ጋዜጦችን በእጃቸው እን
ዲያደርጉ የሚያስችል ነፃነት ማለት
ነው ። » [1]

በካፒታሊስቱ መደብ አስተሳሰብና አው
ራር « ነፃ የሐሳብ ስርጭት » ሲባል የበዝ
ባዥ መደብ አባላት በነፃነት ስም የብዙሀ
ኑን መብት አግደው የራሳቸውን የጥቂት
ወገኖች መብት የሚያስከብሩበት አፈጻጸም
ነው ። ይህንኑ በሚመለከት ሌኒን ስለ ሀሳብ
ስርጭት ሲናገር የሚከተለውን ብሏል ።

ካፒታሊስቶች « ነፃነት » የሚለውን ቃል
ምንጊዜም የተጠቀሙበት የሀብታሞች የበ
ለጠ ሀብታም መሆን ማለት እንደሆነ ፣ ለሠ
ራተኞች ደግሞ እስከ ዕለተ ሞት መራብ
ማለት እንደሆነ አድርገው ነው ። በካፒታ
ሊስት አባባል የጽሑፍ ነፃነት ማለት ሀብታ
ሞች ጋዜጦችን የመደለል ነፃነት እንዳላቸው
ሀብታቸውን «የሕዝብ፣ አስተሳሰብ፣ አስተያ
የት» የሚሉትን ለማመንጨያና ለመፍጠ
ሪያ የማዋል ነፃነት አላቸው ማለት ነው ።...
ትክክለኛው ነፃነትና እኩልነት የሚገኘው
ኮሚኒስቶች በሚገነቡት ሥርዓት ውስጥ፣
ማለትም በሌሎች ወዝ ሀብት የማጋበስ ዕድል
በሌለበት ፣ ጋዜጣን በቀጥታም ሆነ በተዘ
ዋዋሪ መንገድ በገንዘብ ኃይል ሥር የማድ
ረግ ነባራዊ ሁኔታዎች በሌሉበትና ሕዝባዊ
የማተሚያ ድርጅቶችንና የሕዝብ የወረቀት
ክምችትን በእኩልነት የመጠቀም ዕድል
ማግኘትና ተግባራዊ ማድረግ በሚቻልበት
ሥርዓት ውስጥ ነው ። [2]

በግብር ሊታይ የማይችል ፣ እንዲታይም
ሁኔታዎች በማይፈቅዱበት ሁኔታ «ነፃነት
ለሁሉም » የሚለው የካፒታሊስት አገሮች
ነፃነት ከንቱ ማወናበጃ ነው ። በግልጽ እን
ደሚታየውና እንደሚታወቀው ደግሞ በሶ
ሻሊስት አገሮች ያለው ነፃነት የሰፊው
ሕዝብ ብቻ ነው ። የመደብ ጥቅምን የሚያ
ስጠብቀው ኃይል - መንግሥት የምንለው-
እስካስፈለገ ድረስ በየትም ሆነ የት የሚጠ
በቀው መብት ፣ ያለው ነፃነት ስልጣን ላይ
ያለው መደብ ነፃነት ነው ፤ በካፒታሊስቱ
መንግሥት የካፒታሊስቱ መደብ ፣ በሶ
ሻሊስቱ መንግሥት ደግሞ የሠራተኛ
መደብ ። ይህ ገሀድና ግዙፍ ሀቅ ሲሆን
ካፒታሊስቶቹ ግን ይህንን ለማድበስበስ
ይጥራሉ ። ከመደብ ጥቅም ውጭ ነፃነት ፣
ከመደብ ጥቅም ውጭ እኩልነት ፣ ከመደብ
ጥቅም ውጭ ወንድማማችነት እንዳለ
ለማሳመን በተለያየ ዘዴ ይሞክራሉ ። በተግ
ባር የሚታየው ግን ሳይንሱ የገለጸው
ሀቅ ነው ። በአለንበት የታሪክ ወቅት መደብ
አልባ የሆነ ነፃነት የለም ።

ይህም በመሆኑ እስካሁን የታዩት የሠ
ርቶ አደሩን ልእልና ለማስከበር የተካሄዱት
አብዮቶች በዝባዥ መደቦችን እንበርክከው
የሀሳብ ስርጭት ነፃነትን ለሠርቶአደሩ ሲያ
ጐናጽፉ በአንፃሩ የበዝባዥ መደቦችን የሀ
ሳብ ስርጭት ነፃነት ማገዳቸውን ይገልፃሉ።
ታላቁ የጥቅምት አብዮት በፈነዳ ሰሞን ሌኒን
የሚከተለውን ገልጾ ነበር ፣

ለሠራተኛውና ለገበሬው· መንግሥት የጽ
ሑፍ ነፃነት ማለት ጋዜጦችን ከካፒታሊስ
ቶች ጭቆና ነፃ ማውጣትና የወረቀት ፋብሪ
ካዎችንና ማተሚያ ቤቶችን በሕዝብ ይዞታ
ሥር ማድረግ ነው ። ...ቀደም ሲል ሥል
ጣን ብንወስድ የቡርዧውን ጋዜጣ እና
ገዳለን ብለን ነበር ። የእነዚህ ጋዜጦች
መኖር እንዲቀጥል ማድረግ ማለት ሶሻ
ሊስት መሆንን ማቆም ማለት ነው ። የቡ
ርዧ ጋዜጦች ይኑሩ (ይቀጥሉ) የሚሉ
ወገኖች ወደ ሶሻሊዝም በከፍተኛ ፍጥነት
በመጓዝ ላይ መሆናችንን መገንዘብ ያቃታ
ቸው ናቸው ። . . . ቡርዧው እንዲሳለቅ
ብን ዕድል ልንሰጠው አንችልም ። [3]

የካፒታሊስቱን መሳለቅም ሆነ ሌላ ፀረ-
አብዮት ተግባር ሙሉ በሙሉ ተጻቁሞ የእ
ውነተኛ ነፃነት መገኛ ሥርዓት (ሶሻሊዝም)
ለመገንባት ዋነኛና አስፈላጊ የሆነው የአ
መራር ዘይቤ የወዝ አደሩ የበላይ ገዥነት
መሆኑንም ሌኒን በሚገባ አስረድቷል ።
የወዝአደሩ የበላይ ገዥነትም የቡርዧውን
አምባገነንነት የሚተካ ነው ። የጥቂት ሀብ
ታሞች መብትና ነፃነት ይከበር የሚለ
ውን የበዝባዦችን የመሰብሰብና የመ
ጻፍ ነፃነት በሰፊው ሕዝብ የመሰብሰብና
የመጻፍ ነፃነት የሚተካ ነው ። በአጠቃላይ
አነጋገር የወዝአደሩ የበላይ ገዥነትም የቡ
ርዧውን መንግሥት በሠርቶአደሩ መን
ግሥት የሚተካ ነው ። ብሎም መንግሥት
የተባለው ክስተት እያደር የሚከስምበትን
ብቸኛ መንገድ የሚያመቻች ነው ። [4]

መንግሥት በባሕርዩ የኅብረተሰብ በመ
ደብ መከፋፈል ያስከተለው የመጨቆኛ
መሣሪያ ነው ። [5] ይህ የመንግሥት ባህሪይ
ደግሞ ለሳይንሳዊ ሶሻሊዝም ተከታዮች እን
ግዳ ነገር ስላይደለ ማርክስና ኤንግልስ
«ኮሚኒስቶች አላማቸውን በይፋ ፣ በአደባባ
ይ መግለጽ አለባቸው» ሲሉ የቡርዧው መን
ግሥት ፈርሶ የሚተካው መንግሥት ሊና
ረው ስለሚችለው በዝባዦችን የመጨቆን
ባሕሪይ አስረድተዋል ። [6] የመንግሥት
ዓይነተኛ ባህሪይ በሥልጣን ላይ ያለውን
መደብ መብት አስከባሪ መሆኑ የተረጋገጠ
ሆኖ የቡርዧ መንግሥታት ሀቁን በመካድ
ለሁሉም መደብ ነፃ የሀሳብ ስርጭት እንፈ
ቅዳለን ይላሉ ። ከዚህም አልፈው ለነፃ የሀ
ሳብ ስርጭትም እንታገላለን ይላሉ ። ይህ
ንንም ከብዙዎቹ የቡርዧ መንግሥታት
ጽሑፎችና መግለጫዎች መታዘብ ይቻ
ላል ።

መንግሥት የመደብ ጥቅም ማስከበሪያ
መሳሪያ ሲሆን አንዱም የጥቅም ማስከበ
ሪያ ስልት የተግራሪ መደብን የሀሳብ ስር
ጭት መቆጣጠር ነው ። የሀሳብ ስርጭትን
የመቆጣጠሩ ስልትም ከአገር ወደ አገር
ከስርዓተ ማኅበር ስርዓተ ማኅበር ይለያያል።
በመጀመሪያ የካፒታሊስቱን ስርዓት የሀ
ሳብ ስርጭትን የመቆጣጠሪያ ስልት እንመ
ልከት ። ለዚህም ጉልህ ምሳሌ የሚሆነን
አሜሪካ ነው ። በአሜሪካ ነፃ የሀሳብ ስር
ጭት ፣ ቁጥጥር የማይደረግበት የሀሳብ ስር
ጭት አለ ፤ ጽሑፎችም ከመታተማቸው
በፊት ቁጥጥር አይደረግባቸውም ይባላል።
እንዲያውም የመጀመሪያው የአሜሪካ ሕገ
መንግሥት «ምክር ቤቱ የሀሳብ ስርጭትን
ነፃነት የሚያግድ ሕግ ማውጣት አይቻለ
ውም » ይላል ። ይሁን እንጂ ቀደም ሲል
እንደተጠቀሰው ፣ ጽሑፎችን በአሳታሚ
ነት የሚቀበሉ ፣ ተቀብለውም በቀጠሩዋ
ቸው አዘጋጆች የሚያስገመግሙ ፣ ተቀባ
ይነት እንዳላቸው አረጋግጠው የሚያትሙ፣
ካተሙም በኋላ የሚያስራጩ ድርጅቶች
በግል ይዞታ ሥር ያሉ በመሆናቸው ነፃነቱ
የይስሙላ ነፃነት ነው ። ፀሐፊው በግሉ ሊያ
ሳትም ስለማይችል ለአሳታሚ ድርጅት ያቀ
ርባል ። ያ አሳታሚ ድርጅት ደግሞ ጽሑፉ
ዋጋ ይገኝበታል ወይስ አይገኝበትም ? የድ
ርጅቴን ስም ያጎድፋል ወይስ የበለጠ ደን
በኛ ይስብልኛል ? ጥቅሜን ያስከብራል ?
ወይስ ይነካል ? የሚሉትንና ሌሎችንም
ጥያቄዎች መሠረት አድርጎ ለዚሁ በተመ
ደቡ አዘጋጆች ጽሑፉን ያስመረምራል ።

ይህ ምርመራ በማንኛውም ጊዜ ቢሆን
የግል ሀብት ይዞታ ሕልውና መጠበቁን ያረ
ጋግጣል ። ለዚህም ማስረጃው የትምህርት
ቤት መጻሕፍትን በሚመለከት «ከሁለተ
ኛው የዓለም ጦርነት ወዲህ ቁጥጥር የሚደ
ረግባቸው ስለሩሲያ ኮሚኒዝም ፣ ማርክ
ሲዝም ወይም ሶሻሊዝም ደጋፊ ተብለው
የሚተረጐሙ አስተሳሰቦችና ከተጠርጣሪ
ድርጅቶች ጋር ግንኙነት አላቸው
የሚባሉ የመማሪያ መጻሕፍት አዘጋ
ጆች » መሆናቸው ነው ። [7] ስለዚህም የሀ
ሳብ ስርጭት ቅድመ ቁጥጥር አይደረግበ
ትም ሲባል የመንግሥት አካል የሆነ የተለየ
ድርጅት አይቆጣጠርም ለማለት ካልሆነ
በስተቀር፣ከመታተሙ በፊት ቁጥጥር ይደረ
ጋል ማለት ነው ። ከዚህም አልፎ በተደ
ረገ የሀሳብ ስርጭት ተጐድቻለሁ ባይ ከተ
ነሳ ደግሞ በጉዳዩ ተጠያቂ የሆነውን አካል
ለመክሰስ መብት እንዳለው ይታወቃል ። [8]

እንግዲህ ከዚህ በላይ ካለው አሠራር ለመ
ገንዘብ እንደሚቻለው ካፒታሊስት አገሮች
የፈለጉትን ይበሉ እንጂ የሀሳብ ስርጭት
ቁጥጥር ማድረጋቸው እውቅ ነው ። ዋናዎ
ቹም ተቆጣጣሪዎች በሞኖፖል የተያዙት
አሳታሚና አከፋፋይ ድርጅቶች ናቸው።እን
ዚህ በግል ሞኖፖሊስቶች የተያዙ አሳታ
ሚና አከፋፋይ ድርጅቶች የጽሑፎችን

ሕትመትና ስርጭት በሚመለከት ረገድ የወሳኝነት ሚና አላቸው ። [9] ስለዚህም የሚታተመውም ሆነ የሚሠራጨው ጉዳይ ሥልጣን ላይ ያለውን መደብ ሕልውና እንዳይነካ ነቅተው ይጠብቃሉ ማለት ነው ። እርግጥ በአመራር ላይ ያሉትን ቡድኖች የሚነቅፉ የሚመስሉ ወይም ስርዓቱን የሚነኩ የሚመስሉ ጽሑፎች ታትመው ይወጣሉ ። እነዚህም በአጠቃላይ ሲታዩ ሙሉ ነፃነት ያለ ያስመስላሉ ። ይሁን እንጂ እነዚህን መሰል ጽሑፎች መውጣታቸው በገዥ መደብ አባላት መካከል ባለ የገንዘብ ሽሚያና የስልጣን ሽኩቻ ምክንያት እንጂ የሥርዓቱን መሠረት እንዲያናጉ አይደለም። ብዛታቸውም ቢሆን ከሌሎች ሥርዓቱን ከሚያወድሱ ጽሑፎችና ዝግጅቶች ጋር ሲነፃፀር እጅግ በጣም ያነሰ ነው ።

ይህ ደግሞ በዓይነትም በቁጥርም ነው ። የሕትመትና የስርጭት ጉዳይ በግል ባለሀብቶች እጅ በመሆኑ ከላይ የተጠቀሰውን የዓይነትና የመጠን መበላለጥ በሚገባ ይጠብቁታል ። ስርዓቱ የሚቀበለውን በተለያየ መልክና ስያሜ ያቀርቡታል፤ቁጥሩን አብዝተው ዋጋውን አሳንሰው በገፍ እንዲሰራጭ ያደርጉታል ። ለስርጭቱም የተጠናከረ የቅስቀሳ ድጋፍ ይሰጡታል ። በአንፃሩም ስርዓቱን የሚነካ የሚመስለውን ጽሑፍ ለተለያየ የማታለያ ምክንያት ሲሉ ቢያትሙትም ቁጥሩ እንዲያንስ ፣ ዋጋው እንዲበዛና ስርጭቱ ውሱን እንዲሆን ያደርጋሉ ። ቅጥረኛ ተቺዎቻቸውም በሚቻላቸው መንገድ ሁሉ እንዲያራክሱት ያደርጋሉ ። «ቤተ መጻሕፍትም አንዳንድ መጻሕፍትን ለመቀበል አሻፈረኝ ይላሉ፤ ወይም ተጠቃሚዎች መጻሕፍቱን እንደልብ እንዳያገኙዋቸው ያደርጋሉ ። » [10] ይህ አሠራር ከሌላውም ጋር ተዳምሮ ያ ጽሑፍ እንዲቀጭ ወይም እንዲታፈን ይሆናል ።

በካፒታሊስት ሥርዓት ከላይ የተጠቀሱት አድራጐቶች የሚፈጽሙት ሥርዓቱን በቀጥታ ይነካሉ ወይም ይፃረራሉ በሚባሉት ጽሑፎች ላይ ብቻ አይደለም ። የሥነ ጽሑፍና የሳይንሳዊ ምርምር ይዘታቸውና ደረጃቸው ከፍ ያለ መጻሕፍትም ቢሆኑ ብዙኀኑ አንባቢ እጅ ገብተው እውቀት እንዳያስጨብጡና አእምሮ እንዳያበለጽጉ ቁጥራቸውን አሳንሰው ፣ ዋጋቸውን አብዝተው ያትማሉ ። በአንፃሩ የብዙኀኑን አስተሳሰብ የሚያደነዝዙ ፣ ጭቁኖች የወቅቱን ግፍና በደል ይበልጥ ተገንዝበው ለተሻለ ማኀበራዊ ኑሮ እንዳይታገሉ አስተሳሰባቸውን የሚያዛቡ የውንብድና ፣ የፍትወተ ሥጋ ፣ የፌዝና የመሳሰሉትን ጉዳዮች የሚያንፀባርቁ ጽሑፎችን በገፍ በማተም እጅግ አነስተኛና ማንም ሊገዛ በሚችለው ዋጋ ያቀርባሉ ። [11]

እስካሁን የተገለፀው በካፒታሊስት አገሮች ውስጥ ለሚታተሙና ለሚሠራጩ ሲሆን ከውጪ ወደ አገር ውስጥ በሚገቡትም ላይ ቢሆን ያለው እገዳ ተመሳሳይ ነው ። ለምሳሌ በ1962 የአሜሪካ ምክር ቤት ያወጣው ሕግ ማንኛቸውንም በፖስታ ቤት በኩል የሚላክ ጽሑፍ የገንዘብ ሚኒስትሩ የኰሚኒስት ፖለቲካ ፕሮፓጋንዳ ነው ብሎ የሚገምት ከሆነ ፖስታ ቤቱ እንዲይዝና የተላከለት ሰው የጠየቀ እንደሆነ ብቻ [illegible]ሚለቀቅለት ለተቀባዩ እንዲገለጽለት የሚል ነበር ። [12] ኰሚኒዝምን እንደ ዓይነተኛ ጠላት በሚፈራ ስርዓት ውስጥ የተላከውን ጽሑፍ እፈልገዋለሁ ብሎ ቀርቦ ተከራክሮ መቀበል በኋላ የሚያስከትለውን ውጤት ሁሉም ስለሚያውቀው ወደኋላ እንደሚል መገመት አያዳግትም ። ይህንን ከላይ የጠቀስነውን በካፒታሊስት አገሮች በብዛት (በይበልጥ) የሚሠራበትን የሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር ፣ የሕትመትንና የስርጭትን መስክ በግል ባለሀብትነት በያዙ ወገኖች ፣ አንደኛው የካፒታሊስት ሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር ዘዴ ልንለው እንችላለን ።

ሁለተኛው ፣ የካፒታሊስቱን የእድገት ፈለግ በሚከተሉ ፈላጭ ቆራጭ አገዛዝ በሰፈነባቸው አገሮች ውስጥ የሃሳብ ስርጭትን የሚቆጣጠር የመንግሥት አካል የሆነ ተቆጣጣሪ ጽሕፈት ቤት ያለበት ሁኔታ ነው ። በነኝህ ዓይነት አገሮች ማንኛውም ጽሑፍ ከመታተሙ በፊት ለተቆጣጣሪው ጽሕፈት ቤት ይቀርባል ። እዚያም ለጽሕፈት ቤቱ በተሰጠ መመሪያ መሠረት ያ የቀረበ ጽሑፍ በጽሑፉ ይዘት ልዩ ሙያ በሌላቸው ሰዎች ይመረመራል ። ለመገመት እንደሚቻለው ያ ተቆጣጣሪ ጽሕፈት ቤት የሚሰጠው መመሪያም ሆነ የሚቋቋምበት ዓላማ ያለውን መንግሥት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ የሚቃወም ፣ የሚያጥላላ ፣ የሚነቅፍ ወይም የሚነካ የሚመስል ጉዳይን እንዳይታተም መከልከል ነው ። በዚህ ረገድ የተቆጣጣሪው ጽሕፈት ቤት አንድ ጽሑፍ ቀርቦለት ይመለከታል ። የቀረበው ጉዳይ ያለውን መንግሥት ደጋፊ ወይም ያለውን መንግሥት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ የማይነካ የሆነ እንደሆነ እንዲታተም ይፈቀዳል ። የቀረበውን ጽሑፍ በዝርዝር የመመልከቱም ጉዳይ እንደደራሲው ማንነት ሊጠነክርና ሊቀል እንደሚችልም ለመገመት ይቻላል ። ይህም ማለት ደራሲው የሥርዓቱ ወይም የመንግሥቱ አካል ወይም ደጋፊ መሆኑ ከታወቀ ቁጥጥሩ ይላላል ። ደራሲው የስርዓቱ ተቃዋሚ ከሆነ ደግሞ ቁጥጥሩ ያይላል ። ይኸ ሁኔታ በቅድመ አብዮት ኢትዮጵያ በግልጽ ይሠራበት እንደነበር የታወቀ ነው ።

በዚያ ዓይነት አሠራር ለተቆጣጣሪው ጽሕፈት ቤት የቀረበ ጽሑፍ አልፎ አልፎ ተቃዋሚ ወይም ነቃፊ የሚመስሉ ነጥቦችን የያዘ ከሆነ እነዚህ አጠራጣሪ ነጥቦች ፈጽሞ እንዲሠረዙ ወይም በሌላ እንዲተኩ ተቆጣጣሪው እርማትና ትዕዛዝ ይሰጣል ። የማረሙም መሠረታዊ ዓላማ መንግሥትን ይነኩ ይሆናል ተብለው የሚገመቱ ነጥቦችን ለማስወገድ ብቻ እንጂ የቀረበውን ነገር አስተካክሎ የተሻለ ጠቀሜታ እንዲኖረው አይደለም ። ምክንያቱም ቀደም ሲል እንደተጠቆመው ተቆጣጣሪዎቹ ለሥራው ሲመደቡ ላለው መንግሥት ታማኝ መሆናቸው እንጂ የሙያ ብቃታቸው ከቁጥር ስለማይገባ በቀረበው ጽሁፍ ይዘት አንፃር የሚያበረክቱት እምብዛም ነው ።

የቀረበው ጽሑፍ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ያለውን መንግሥት የሚቃወም ከመሰለ ግን ከመታተም ፈጽሞ ይከለከላል ። የመከልከሉ ሁኔታ እስከምን ምክንያት እንደሚሻ « እንኳን በግልጥ ማውራቱ ቀርቶ ያለምንም ተንኮል ይጻፍ የነበረው ሁሉ እየተተረጐመ (ምናልባት እንዲህ ማለቱ ይሆናል) የሚባልበት ጊዜ ነበር» [13] ከሚለው አስተያየት መገመት ይቻላል ። ደራስያን ከተቆጣጣሪው አካል ጋር በሚያደርጉት የድብብቆሽ ፍልሚያ የማምለጫ ዘዴ እየፈጠሩ ለማሳተም ቢችሉም ዘዴው የቋንቋ አጠቃቀማቸውንና የሀሳብ ግልጽነታቸውን እያዳከመው እንደሄደ ይገመታል ።

በቅድመ-አብዮት ኢትዮጵያ

.. . በቋንቋ ድቀትና በሐሳብ አገላለጽ ድነዛ ትልቁን ድርሻ የያዙት ጋዜጦችና ጋዜጠኞች ነበሩ. . . ለምሳሌ በጋዜጣ አገላለጽ አንዱ እርም ቃል ኩደታ (ዛሬ መፈንቅለ መንግሥት ተብሏል) ነበር ። በእንደዚህ ያለ አገር መንግሥት ተገለበጠ ማለት ፈጽሞ አይሞከርም ። አንዱ መንገድ ጥቂት ሰንብቶ . . . አዲስ መንግሥት ተቋቋመ ብሉ ማውራት ነው ። የፊተኛው የት እንደደረሰ ግን አይነገርም ። ወዲያውኑ ከተቻለ ሌላው የአገላለጽ መንገድ ባንድ በተወሰነ. . . አገር የአስተዳደር ባለሥልጣናት ተለውጠው አዲሶች ተተኩ ይሆናል።ሌላው ለመግለጽ አስቸጋሪ የነበረው መስክ ኀብረተሰብአዊነትን በተለይም የሠራተኛ ማኀበርን ንቅናቄ ወይም እንቅስቃሴ የሚመለከት ነው ። የሠራተኞች ማኀበር መቋቋም በሕግ የተፈቀደ ቢሆንም የሠራተኞች ማኀበር አሠሪው ወይም ሌላ ወገን የወሰደውን እርምጃ 'ተቃወሙ' ለማለት ፣ በተወሰደው እርምጃ 'አቤቱታ አሰሙ' ወይም 'ስሞታ አቀረቡ' ነበር የሚባለው ። ብዙ ጊዜ አገላለጹ ከመሠረታዊ ትክክለኛ ድርጊት ወጥቶ ፍጹም ሌላ መልክ ይይዛል ። [14]

በወዲያም በወዲህ ተብሎ አንድ ጽሑፍ ሊታተም ቢችል እንኳ ጽሑፉ አደባባይ ከወጣ በኋላ የሥርዓቱ ደጋፊዎች በሚያደርጉት የትርጉም ስንጠቃ መልእክቱ «ተቃዋሚ» መስሎ ከተገመተ ጽሁፉ ተሰብስቦ እንዲቃጠል ወይም ከገበያ እንዲጠፋ ይደረግ ነበር ። እነዚህ አፈጻጸሞች በቅድመ አብዮት ኢትዮጵያ እጅግ የጎሉ ቢሆኑም ለማስታወስ ያህል የአቶ አቤ ጉበኛን አልወለድም እና ምልክአም ሰይፈ ነበልባልን መጥቀስ ይቻላል ። ይህ ሁሉ ይደረግ የነበረው በ1948 ወጥቶ በመስከረም 2/1967 የሰፊው ሕዝብ አብዮት በሻረው ሕገ መንግሥት አንቀጽ 41 ላይ «የንግግርና የጋዜጣ ነፃነት የተፈቀደ» መሆን በይፋ ሰፍሮ ነው ።

ሦስተኛው የሀሳብ ስርጭትን የመቆጣጠሪያ ዘዴ ሕዝባዊ የሆነው ነው ። ይህም በመሠረቱ የሚታየው የሶሻሊስትን ሥርዓት በሚከተሉ አገሮች ዘንድ ነው ። ሕዝባዊ የሆነው የሀሳብ ስርጭትን የመቆጣጠሪያ ዘዴ መለኪያ የሚያደርገው የሰፊውን ሕዝብ መብትና ጥቅም ፣ የሰፊውን ሕዝብ ዓላማና ግብ ነው ። ስለዚህም የሰፊውን ሕዝብ መብትና ጥቅም ፣ የሰፊውን ሕዝብ ዓላማና ግብ የሚያራምደውን ፣ የሚያግዘውን ፣ የሚንከባከበውን ሀሳብ ሁሉ እንዲሰራጭ ይደግፋል ፤ ያበረታታል ። በአንፃሩ የሰፊውን ሕዝብ መብትና ጥቅም፣ የሰፊውን ሕዝብ ዓላማና ግብ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ የሚያደናቅፈውን ፣ የሚጉዳውን ፣ የሚነካውን ሀሳብ ሁሉ እንዳይሰራጭ ያግዳል ፤ ይታገላል ።

ሰፊው ሕዝብ ይህንን ተግባር የሚያከናውንበትም ዓይነተኛ መግሪያ መደራጀቱ ነው ። የመደራጀቱም ዓይነተኛ ዓላማ የመደብ ጠላቱን በተጠናከረ ኃይል ለመደምሰስና መብቱንና ጥቅሙን ለማስከበር ነው ። አደረጃጀቱም በፈርጅ በፈርጁ እንደሆን ይታወቃል ። በሠራተኛ ማኅበር ፣ በገበሬ ማኅበር፣ በከተማ ነዋሪዎች ማኅበር፣ በሴቶች ማኅበር ፣ በወጣቶች ማኅበር ፣ በሙያ ማኅበርና በመሳሰሉት ይደራጃል ። የሙያ ማኅበር የተባለው ዘርዘር ተደርጐ ቢጻፍ ፣ የመምህራንን ፣ የደራስያንን ፣ የሰዓሊያንን ፣ የሙዚቀኞችንና ሌሎችንም እንደሚያቅፍ ለመገመት ይቻላል ።

እነዚህ ልዩ ልዩ ሕዝባዊ ድርጅቶች የተመሰረቱበት ዓይነተኛ ዓላማ የሰፊውን ሕዝብ የመደብ ትግል ለማገዝ በመሆኑ ማንኛቸውንም ተፃራሪ ወገን እንደየሁኔታው ይቆጣጠራሉ ። በተለይ የሀሳብ ሥርጭትና ምንጭ በይበልጥ የሚመለከታቸው የሙያ ማኅበሮች በየዘርፋቸው የሚቀርቡትን ወይም የሚደርሱትን ጽሑፎች ፣ ሙዚቃዎች ፣ ስዕሎች ፣ ቅርጻ ቅርጾችና የመሳሰሉት ማኅበሮች ለተቋቋሙባቸው ዓላማዎች ተገቢ መሆናቸውን በንቃት ይከታተላሉ ። ከሰፊው ሕዝብ ወገን የቆመ ባለሙያ ሙያውን ለሰፊው ሕዝብ በተሟላ ሁኔታ አጋዥ ለማድረግ የሚችለው ከማኅበሮቹ በአንዱ ሲታቀፍ መሆኑን ያውቃል ። ስለዚህም እንደየሙያው የአንዱ ማ ኅ በ ር አ ባ ል ይሆናል ። የማኅበሩ አባል በመሆኑም በሳይንሳዊ ሶሻሊዝም የበለጠ ለመታነጽ ፣ በሙያው የበለጠ እውቀት ለማግኘት ይቻለዋል ። ስለዚህም ለስርጭት የሚያቀርባቸው ጉዳዮች የሕዝብ ወገንነቱን የሚያጠናክሩና የሚመሰክሩ እንዲሆኑ ያላሰለሰ ጥረትና ዝግጅት ያደርጋል ።

በሶሻሊስትና የሶሻሊስቱን የእድገት ፈለግ በሚከተሉ አገሮች ይህ ሕዝባዊ የሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር በስፋት የሚታይ ነው ። በመሠረቱ ቁጥጥሩ የሚያተኩረው የደራሲዎችንና የመሳሰሉትን ባለሙያዎች ርዕዮተዓለማዊ ጥንካሬ በማረጋገጡ ላይ ነው ። ባለሙያዎቹም የሕዝብ ወገንነታቸው እንዲጠናከርና የመንሸራተት አዝማሚያ እንዳይኖርባቸው ልዩ ልዩ ኮርሶችና ሴሚናሮች እንዲዘጋጁላቸው ጥረት ይደረጋል።ዋናው የቁጥጥሩ መሠረተ ሀሳብ ይህ ነው ።

በተጨማሪ የሕዝብ ወገን የሆኑ ፀሐፊዎች ፣ ሰአሊዎች ፣ ቀራጮች ፣ ዜማ አውጭዎችና የመሳሰሉት የሚያቀርቡት ዝግጅት ጥራትና ጥልቀት ኖሮት ለሕዝብ እንዲደርስ አስፈላጊውን ምክርና አስተያየት የሚሰጥ ተቆጣጣሪ የመንግሥት አካል ይመደባል ። በዚህ ተቆጣጣሪ አካል ውስጥ ተመድበው የሚሠሩትም በልዩ ልዩ የሙያ መስክ የጠለቀ እውቀት ያላቸው ፣ የርዕዮተ ዓለም ጥንካሬአቸው ከፍተኛ የሆኑ ናቸው። ተቆጣጣሪው አካል መሠረተ ዓላማው የሕዝቡ ወገን በሆነ ባለሙያ የተፃፈ ፣ የተሳለ፣ የተቀረፀ ፣ የተዜመ ሁሉ ለሕዝቡ እንዲደርስ ስለሆነ ምክሩም አስተያየቱም ይህንኑ ይይዛል ። ለኪነጥበብና ለሳይንስ መዳበር ሶሻሊዝም አመቺ ሁኔታን የሚፈጥር እንደ መሆኑ ፣ ይኸን ስርዓት በሚከተሉ አገሮች የተቆጣጣሪው አካል ተግባር ከዚህ አንፃር ይቀየሳል ።

በሶሺያሊዝም የሰፊውን ሕዝብ ልዩ ልዩ ድርጅቶች የሚያስተባብርና በበላይነትም የሚመራ የሠራተኛው መደብ ፓርቲ ነው። ለሠራተኛው ፓርቲ እነዚህ ልዩ ልዩ ድርጅቶች የሠራተኛ ማኅበራት ፣ የከተማ ነዋሪዎች ማኅበራት ፣ የወጣቶች ማኅበራት ፣ የሴቶች ማኅበራት ፣ የሙያ ማኅበራት ፣ አብዮታዊው ጦር ፣ ወዘተ - - - ከሰፊው ሕዝብ ጋር የመዋሀጃ የደም ስሮች ናቸው።[15] በእነዚህ ሰፊው ሕዝብ በየፈርጁ በተደራጀባቸው አካላት አማካይነት ፓርቲው አዲስ ለሚገነባው ኅብረተሰብ አመራር ይሰጣል ። የሠራተኛው ፓርቲ « የሠራተኛው መደብ ማርከሳዊ አካል የሆነ ፣ ስለ ኅብረተሰቡ ሕይወት ፣ ስለእድገቱ ሕግጋትና ስለመደብ ትግሉ ሕግጋት በሚገባ ያወቀ በዚህም ምክንያት ሠራተኛውን መደብ ለመምራትና የመደብ ትግሉንም ትክክለኛ አቅጣጫ ለማስያዝ የሚችል ነው ። »[16]

በታሪክ ይህን መሰል ተልዕኮ ያለው አካል አመራሩ ፍጹም ተቀባይነት ሊኖረው የቻለው የመንግሥት ሥልጣን በመጨበጡ ሳይሆን አባላቱ ከሠራተኛው መካከል በማንኛቸውም ለሰው ልጅ አለኝታ በሆነ ተግባርና ሥነ ምግባር ብቃትና ዝግጅት ያላቸው በመሆናቸው ነው ። ሌኒን እንዳለው የፓርቲው አባላት ከሠራተኛው መኸል ግምባር ቀደምና በርዕዮተዓለም ጥንካሬአቸው ምርጥ የሆኑት ናቸው ። ስለዚህም ቀደም ሲል የተጠቀሱት የሰፊው ሕዝብ ልዩ ልዩ ማኅበሮች የሀሳብ ስርጭትን ለመቆጣጠር ዓይነተኛ ናቸው ሲባል የመቆጣጠሪያውን ስልትና መመሪያ የሚያገኙት ከፓርቲያቸው መሆኑ መታወስ አለበት ።

ሶሻሊዝም ወደ ኮሚኒዝም ስርዓተ ማኅበር ማለፊያ የሽግግር ምዕራፍ ነው ። በዚህም የሽግግር ምዕራፍ ውስጥ ካለፈው ስርዓት የሚወረሱ ለመጥፋት ጊዜ የሚወስዱ አንዳንድ ሁኔታዎች አሉ ። ከእነዚህም ውስጥ አንዱ የአስተሳሰብና የአሠራር ጉዳይ ነው ። ሌኒን እንዳለው «የካፒታሊስቶችን እምቢተኝነት በየፈርጁ መቋቋም አለብን፤ በጦርና በፖለቲካ መስኮች ብቻ ሳይሆን ጠንካራና ስር የሰደደ በሆነው በአስተሳሰብና በአሰራርም መስክ ። »[17] የአስተሳሰብ ጉዳይ ደግሞ በይበልጥ የሚያይለው ቀድሞ በዝባዥ መደቦች የግል አድርገው በሞኖፖል በያዙት በሕትመትና በስርጭት መስክ ነው ። ይህንኑ በማጤን ሌኒን የሚከተለውን ብሎ ነበር ፤

ስነጽሁፍ በማንኛቸውም ረገድና የግድታ ከሌሎች ጉዳዮችም ጋር ተያይዞ የፓርቲ ተግባር መሆን አለበት ። ጋዜጦች የልዩልዩ ፓርቲ አካላት ልሳናች መሆን አለባቸው ። ፀሐፊዎች በማንኛውም ረገድ የእነዚህ አካላት አባላት መሆን አለባቸው ። መጻሕፍት አሳታሚዎችና አከፋፋይ ድርጅቶች ፣ የመጻሕፍት መደብሮችና የንባብ ቤቶች ፣ ቤተመጻሕፍትና ሌሎችም ተመሳሳይ ድርጅቶች ሁሉ በፓርቲ ቁጥጥር ሥር መዋል አለባቸው ። የተደራጀው ሶሻሊስታዊ ሠራተኛ ይህንን ሁሉ ሥራ መከታተል ፣ መላ አሰራሩን መቆጣጠርና ከመጀመሪያው እስከ መጨረሻው ምንም ሳይቀር የሠራተኛውን ሕያው ዓላማ እንዲያገኝ ማድረግ ... አለበት ።[18]

ስለዚህ በሽግግር ወቅት ሊኖር የሚገባው የሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር የበዝባዦችን የፖለቲካ ሥልጣን የሚነጥቅ ፣ የሰፊውን ሕዝብ የፖለቲካ ሥልጣን ግን የሚዳብር ነው ። በዚህ አፈጻጸሙ የሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር በተወሰነ ወቅት (ወደ ሶሺያሊዝም በሚደረግ የሽግግር ወቅት) አብዮታዊ ባህርይ አለው ማለት ነው ።

የግርጌ ማስታወሻ

1. *V. I. Lenin*, Collected Works, *Vol.* 26, *Progress Publishers, Moscow*, 1974, *p.* 283.
2. *Lenin*, Collected Works, *Vol.* 28, *p.* 461.
3. *Lenin*, Collected Works, *Vol.* 26, *pp.* 283-285.
4. *Ibid.*, *p.* 371.
5. *Marx and Engles*, Selected Works, *Vol.* 3, *Progress Publishers, Moscow* 1973, *p.* 328.
6. *Marx and Engles "The Communist Manifesto," in Selected Works.* Vol. 1, *Progress, Publishers, Moscow*, 1973, pp. 108-137.
7. Encyclopaedia Britannica, *Vol.* 5, 1970, *p.* 166 *A.*
8. *Ronald Dworkin, "Is the Press Losing the First Amendment?", in the New York Review of Books, Vol. XXVII, No.* 19, *December* 4, 1980, *pp.* 49-57.
9. Great Soviet Encyclopaedia, Vol. 10, 1976, *p.* 568.
10. Encyclopaedia Britannnica, *Vol.* 5, *p.* 166 *A.*
11. Great Soviet Encyclopaedia, Vol. 10, *p.* 568.
    Encyclopaedia Britannica, *p.* 165.
12. Encyclopaedia Britannica, *Vol.* 5, *p.* 166 *B.*

13 ጳውሎስ ኞኞ ፣ «ኑዛዜ»፣ አዲስ ዘመን መጋቢት 22 ፣ 1966

14 አዲስ ዘመን ፣ «አብዮትና የቋንቋ እድገት » ፣ መስከረም 3 ፣ 1968

15. *Joseph Stalin*, Collected Works, *Vol.* 5, *Foreign Languages Publishing House*, Moscow, 1953, pp. 200-209.
16. History of the Communist Party (Bolsheviks), *International Publishers, N. Y.*, 1930, *p.* 46.
17. *Lenin*, Collected Works, *Vol.* 31, *p.* 370.
18. *Lenin*, Collected Works, *Vol.* 10, *p.* 46.

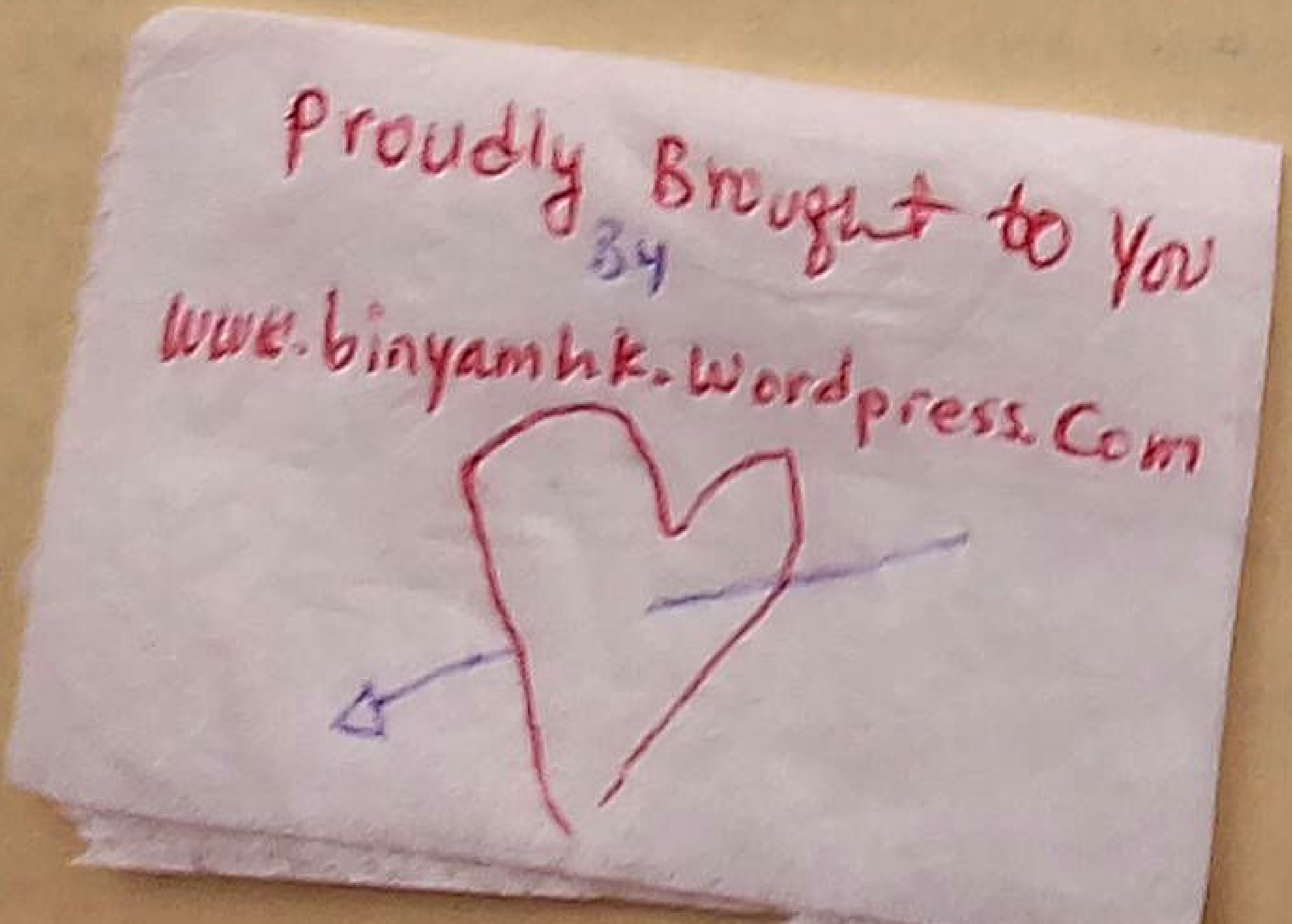

የዘመናችን የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ

—አንዳንድ ነጥቦች

አበበ ወርቁ

ግዛት ማስፋፋት ፣ ሌላውን አገር በፖለቲካ መጨቆን ፣ በኢኮኖሚ መበዝበዝ፣ በሚሊታሪ መጉሸም ፣ ወይም ለመጉሸም መሞከር፣ጣልቃ ገብነትና የመሳሰሉት ድርጊቶች የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የቆዩ የውጭ ፖሊሲ ባህርያት ናቸው ። በተለይም ከ1970ዎቹ መጨረሻ ጀምሮ ሥር እየሰደደ የሄደውና በመሄድ ላይ ያለው የአሜሪካ ጦረኛነትና የጣልቃ ገብነት ፖሊሲ ለሰው ልጅ ደህንነት በአጠቃላይ፣በተለይ ደግሞ ለምዝብር ሕዝቦችና ነፃነት ለተጠሙ ጭቁኖች እጅግ አሳሳቢ ሆኗል ። ዛሬ በዓለም ላይ የኒኩሌር ጦርነት ዳመና እያንዣበበ ነው ። ዛሬ ለነፃነታቸው የሚዋጉ ጭቁን ሕዝቦች ከመቼውም ጊዜ የበለጠ የአሜሪካ የሚሊታሪ ቴክኖሎጂ በአፈራቸው መሣሪያዎች በሊባኖስ፣ በደቡባዊ አፍሪካ ፣ በኤልሳልቫዶርና በሌሎችም ቦታዎች እየተጨፈጨፉ ነው ። በአጠቃላይ ኢምፔሪያሊዝም የገጠመውን ሽንፈት ለመቋቋም ኢሰባዊ ድርጊቶችን እየፈጸመ ነው ።

ያለንበት ጊዜ በሌላ ገጽታው ከመቼውም የበለጠ ጭቁኖች በትግላቸው ሶሻሊዝምን ለመገንባት የሚታገሉበት ፣ ለተሟላ ነፃነት የመረረ ትግል የሚያካሂዱበት ወቅት ነው።ይህ የነፃነት ትግል እድገት የኢምፔሪያሊዝምን የግዛት ስፋት እያጠበበው፣የሚያጋብሰውን ትርፍና የብዝበዛ መጠን ከዕለት ወደ ዕለት ዋስትና እያሳጣው፣በአንዳንድ አገሮችም የሽንፈት ማቅ እያከናነበው ስለሆነ ኢምፔሪያሊዝም ሽንፈቱን ላለመቀበል ወደ ከፋ ጦረኛነት ፣ ወደ ላቀ ጣልቃ ገብነት ተሸጋግሯል። ከ1970ዎቹ መባቻ ጀምሮ በዓለም ፖለቲካ ከሞላ ጎደል የሰፈነው «የዴታንት» አየር በአሜሪካ የጣልቃ ገብነት ፖሊሲ ደፍርሷል ። ሁለተኛው ቀዝቃዛ ጦርነት ተጀምሯል ማለት ይቻላል ። ለዚሁ ቀን

መስከረም

- የሃሣብ ስርጭት ቁጥጥር
- የዘመናችን የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ
- የብሔራዊ ኢኮኖሚ ግንዛቤና የኋላቀር አገሮች ዕጩነታ
- ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ
- ሽብር ፈጣሪነት—የኢምፔሪያሊዝም ዓይነተኛ መሣሪያ

የማርክሲስት ሌኒኒስት ርዕዮተዓለም መጽሔት

ቅጽ 4 ቁጥር 15
መስከረም 1976

መስከረም

ቅጽ 4 ቁጥር 15

መስከረም 1976

የማርክሲስት ሌኒኒስት ርዕዮተዓለም መጽሔት

ማውጫ

ገጽ

● የዝግጅት ገፅ 3

● የሒሳብ ሥርጭት ቁጥጥር 13
—ተስፋዬ ሸዋዬ

● የዘመናችን የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ
—አንዳንድ ነጥቦች 21
—አበበ ወርቁ

● የብሔራዊ ኢኮኖሚ ግንዛቤና የኋላቀር አገሮች ዕውነታ 44
—ከበደ ገ/መድኅን

● ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ 59
—ጌታቸው ሮበሌ

● ሽብር ፈጣሪነት—የኢምፔሪያሊዝም ዓይነተኛ መሣሪያ 72
ወልደ ዮሐንስ ወርቅነህ

በኢሠፓአኮ ማዕከላዊ ኮሚቴ

ርዕዮተዓለም መምሪያ እየተዘጋጀ በየሦስት ወር የሚወጣ

አድራሻ

የፖስታ ሣጥን ቁጥር — 80001

የስልክ ቁጥር — 113000

ከዚህ ለንጻር በመጋቢት ወር 1975 በተካሄደው የኢሠፓአኮ ማዕከላዊ ኮሚቴ ስድስተኛ መደበኛ ስብሰባ ላይ ጓድ ሊቀ መንበር መንግሥቱ ኃይለ ማርያም ባቀረቡት ማዕከላዊ ሪፖርት ውስጥ፣ የፓርቲውን መዳረሻ ሶስተኛና የመጨረሻ ምዕራፍ ተግባር በማስመልከት ሲናገሩ፣ የበፊቱን አሠራር እንዳለ መቀጠል ሳይሆን ይልቁንም የኢሠፓአኮን ታሪካዊ ተልዕኮ ማጠናቀቅ፣ ይኸውም ኢሠፓአኮ ይዞ የተነሳውን ፓርቲ የማደራጀት መሠረታዊ ዓላማ በተያያዝነው የፓርቲ የመጨረሻ መዳረሻ ምዕራፍ ውስጥ እውን ማድረግ የወቅቱ ዓቢይ ተግባር መሆን እንዳለበት ገልጸዋል።

ጓድ ሊቀ መንበር በዚሁ ማዕከላዊ ሪፖርት ላይ በፓርቲው መዳረሻ ሶስተኛና የመጨረሻ ምዕራፍ ወቅት የተወጠኑ አያሌ ወሳኝ ተግባራትን በማሳካቱ ሂደት ለጠንካራ የማሌ ፓርቲ ምስረታ የቆሙ ኃይሎችን ሚና በማስመልከት ሲያብራሩ፣ «በየተሰማሩበት መስክ መመሪያን በሚያረካ ሁኔታ ተግባራዊ ከማድረግም ባሻገር፣ በግልም ሆነ በወል፣ በእራስ ለነሳሽነት ጭምር እጥፍ ድርብ ውጤት ለማስገኘት ወደር በሌለው ቁርጠኝነት መነሳሳት ከአብዮቱ ወገናች ሁሉ የሚጠበቅ ነው።» በማለት ለሰጡት መመሪያ ሙሉ ለሙሉ ተፈፃሚ መሆን አሁንም በበለጠ የጥንካሬ መንፈስ እንሥራ፣ እንረመድ።

Proudly brought to you by
www.binyamhk.wordpress.com
WWW.BINYAMHK.WORDPRESS.COM

Proudly Brought to You
By
www.binyamhk.wordpress.Com

የሐሳብ ሥርጭት ቁጥጥር

ተስፋዬ ሸዋዬ

በመደብ በተከፋፈለ ስርዓተ ማኅበር ውስጥ ተፃራሪ መደቦች የየራሳቸውን ጥቅም ለማስከበር ትግል ያካሂዳሉ። ከዚህም የተነሳ ስልጣን የያዘው መደብ በሌላው ላይ የበላይነትን ለማገኘት በሚያስችሉት ስልቶች ሁሉ እንደየሁኔታው ይጠቀማል። የስልቶቹም ደረጃ የፕሮፓጋንዳና የሀሳብ ስርጭትን ከመግታት (ከመቆጣጠር) እስከ ጦር መሣሪያ መዘዛ ይደርሳል። በዚህ ጽሑፍ ውስጥ በአንድ መደብ ተቀባይነት የሌለው ሀሳብ በጽሑፍ፣ በስዕል፣ በቅርጽም ሆነ ተመሳሳይነት ባለው በሌላ መልክ እንዳይሰራጭ ወይም እንዳይገለጽ ስለሚደረገው የሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር ለማየት እንሞክራለን።

የሀሳብ ስርጭትን መቆጣጠር በካፒታሊስት አገሮች ውስጥ እንደሌለ፣ ሁሉ እንደፈለገው የሚጽፍ፣ ሁሉ እንደፈለገው የሚናገር፣ ሁሉ የፈለገውን ሀሳብ ባመቸው ዘዴ ለማሰራጨት የሚችል እንደሆነ ይወራል። በሌላ አገላለጽ ለሐሳብ ስርጭት ምንም ገደብ እንደማይበጅለት ይነገራል። ይህ እንዴት እውነት ሊሆን ይችላል? ብዙ ዝርዝር ውስጥ ሳንገባ በካፒታሊስት አገሮች ውስጥ ጋዜጦች፣ ማተሚያ ቤቶች፣ አሳታሚ ድርጅቶች፣ የመገናኛ ዘዴዎች፣ አከፋፋዮች በማን ባለቤትነት ስር ናቸው? ሠርቶአደሩ በእነዚህ ድርጅቶች ውስጥ ተሰማርቶ ጉልበቱን ከመሸጥ አልፎ የመደብ ጠላቱን ለመታገያ ላውላቸው ቢል ማን እሺ ይለዋል? ለመሆኑ ሠርቶአደሩ ቢጽፍስ በምኑ ያሳትማል? ማን ያሰራጭለታል? ለእዚህ የሚያበቃው ትምህርትስ መች አግኝቶ? እነዚህ ጥያቄዎች ሲነሱ በካፒታሊስት አገሮች ውስጥ ያለው ነፃነት ሁሉን ያቀፈ ይምሰል እንጂ ነፃነቱን ተግባራዊ ማድረግ የሚያስችል ሁኔታ ባለመኖሩ ነፃነቱ የወረቀት ላይ ነፃነት ነው። ሌኒን እንዳረጋገጠው «ለቡርዧው የጽሑፍ ነፃነት ማለት ሀብታሞች እንዲጽፉ ካፒ

ታሊስቶች ደግሞ ጋዜጦችን በእጃቸው እንዲያደርጉ የሚያስችል ነፃነት ማለት ነው ፡፡ »[1]

በካፒታሊስቱ መደብ አስተሳሰብና አሠራር « ነፃ የሐሳብ ስርጭት » ሲባል የበዝባዥ መደብ አባላት በነፃነት ስም የብዙሀኑን መብት አግደው የራሳቸውን የጥቂት ወገኖች መብት የሚያስከብሩበት አፈጻጸም ነው ፡፡ ይህንኑ በሚመለከት ሌኒን ስለ ሀሳብ ስርጭት ሲናገር የሚከተለውን ብሏል ፡፡

ካፒታሊስቶች « ነፃነት » የሚለውን ቃል ምንጊዜም የተጠቀሙበት የሀብታሞች የበለጠ ሀብታም መሆን ማለት እንደሆነ ፣ ለሠራተኞች ደግሞ እስከ ዕለተ ሞት መራብ ማለት እንደሆነ አድርገው ነው ፡ በካፒታሊስት አባባል የጽሑፍ ነፃነት ማለት ሀብታሞች ጋዜጦችን የመደለል ነፃነት እንዳላቸው ሀብታቸውን «የሕዝብ፣ አስተሳሰብ፣ አስተያየት» የሚሉትን ለማመንጨያና ለመፍጠሪያ የማዋል ነፃነት አላቸው ማለት ነው ፡...ትክክለኛው ነፃነትና እኩልነት የሚገኘው ኮሚኒስቶች በሚገነቡት ሥርዓት ውስጥ፣ ማለትም በሌሎች ወዝ ሀብት የማጋበስ ዕድል በሌለበት ፣ ጋዜጣን በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ በገንዘብ ኃይል ሥር የማድረግ ነባራዊ ሁኔታዎች በሌሉበትና ሕዝባዊ የማተሚያ ድርጅቶችንና የሕዝብ የወረቀት ክምችትን በእኩልነት የመጠቀም ዕድል ማግኘትና ተግባራዊ ማድረግ በሚቻልበት ሥርዓት ውስጥ ነው ፡[2]

በግብር ሊታይ የማይችል ፣ እንዲታይም ሁኔታዎች በማይፈቅዱበት ሁኔታ «ነፃነት ለሁሉም » የሚለው የካፒታሊስት አገሮች ነፃነት ከንቱ ማወናበጃ ነው ፡፡ በግልጽ እንደሚታየውና እንደሚታወቀው ደግሞ በሶሻሊስት አገሮች ያለው ነፃነት የሰፊው ሕዝብ ብቻ ነው ፡፡ የመደብ ጥቅምን የሚያስጠብቀው ኃይል - መንግሥት የምንለው እስካስፈለገ ድረስ በየትም ሆነ የት የሚጠበቀው መብት ፣ ያለው ነፃነት ስልጣን ላይ ያለው መደብ ነፃነት ነው ፤ በካፒታሊስቱ መንግሥት የካፒታሊስቱ መደብ ፣ በሶሻሊስቱ መንግሥት ደግሞ የሠራተኛ መደብ ፡፡ ይህ ገሀድና ግዙፍ ሀቅ ሲሆን ካፒታሊስቶቹ ግን ይህንን ለማድበስበስ ይጥራሉ ፡፡ ከመደብ ጥቅም ውጭ ነፃነት ፣ ከመደብ ጥቅም ውጭ እኩልነት ፣ ከመደብ ጥቅም ውጭ ወንድማማችነት እንዳለ ለማሳመን በተለያየ ዘዴ ይሞክራሉ ፡፡ በተግባር የሚታየው ግን ሳይንሱ የገለጸው ሀቅ ነው ፡፡ በአለንበት የታሪክ ወቅት መደብ አልባ የሆነ ነፃነት የለም ፡፡

ይህም በመሆኑ እስካሁን የታዩት የሠርቶ አደሩን ልእልና ለማስከበር የተካሄዱት አብዮቶች በዝባዥ መደቦችን አንበርክከው የሀሳብ ስርጭት ነፃነትን ለሠርቶአደሩ ሲያጐናጽፉ በአንፃሩ የበዝባዥ መደቦችን የሀሳብ ስርጭት ነፃነት ማገዳቸውን ይገልፃሉ፡፡ ታላቁ የጥቅምት አብዮት በፈነዳ ሰሞን ሌኒን የሚከተለውን ገልጾ ነበር ፣

ለሠራተኛውና ለገበሬው· መንግሥት የጽሑፍ ነፃነት ማለት ጋዜጦችን ከካፒታሊስቶች ጭቆና ነፃ ማውጣትና የወረቀት ፋብሪካዎችንና ማተሚያ ቤቶችን በሕዝብ ይዞታ ሥር ማድረግ ነው ፡፡ ...ቀደም ሲል ሥልጣን ብንወስድ የቡርዧውን ጋዜጣ እናገዳለን ብለን ነበር ፡ የእነዚህ ጋዜጦች መኖር እንዲቀጥል ማድረግ ማለት ሶሻሊስት መሆንን ማቆም ማለት ነው ፡ የቡርዧ ጋዜጦች ይኑሩ (ይቀጥሉ) የሚሉ ወገኖች ወደ ሶሻሊዝም በከፍተኛ ፍጥነት በመጓዝ ላይ መሆናችንን መገንዘብ ያቃታቸው ናቸው ፡ . . . ቡርዧው እንዲሳለቅብን ዕድል ልንሰጠው አንችልም ፡[3]

የካፒታሊስቱን መሳለቅም ሆነ ሌላ ፀረ-አብዮት ተግባር ሙሉ በሙሉ ተጋቁሞ የእውነተኛ ነፃነት መገኛ ሥርዓት (ሶሻሊዝም) ለመገንባት ዋነኛና አስፈላጊ የሆነው የአመራር ዘይቤ የወዝ አደሩ የበላይ ገዥነት መሆኑንም ሌኒን በሚገባ አስረድቷል ፡፡ የወዝአደሩ የበላይ ገዥነትም የቡርዧውን አምባገነንነት የሚተካ ነው ፡፡ የጥቂት ሀብታሞች መብትና ነፃነት ይከበር የሚለውን የበዝባዦችን የመሰብሰብና የመጻፍ ነፃነት በሰፊው ሕዝብ የመሰብሰብና የመጻፍ ነፃነት የሚተካ ነው ፡፡ በአጠቃላይ አነጋገር የወዝአደሩ የበላይ ገዥነትም የቡርዧውን መንግሥት በሠርቶአደሩ መንግሥት የሚተካ ነው ፡፡ ብሎም መንግሥት የተባለው ክስተት እያደር የሚከስምበትን ብቸኛ መንገድ የሚያመቻች ነው ፡፡[4]

መንግሥት በባሕርዩ የኅብረተሰብ በመደብ መከፋፈል ያስከተለው የመጨቆኛ መሣሪያ ነው ፡፡[5] ይህ የመንግሥት ባህሪይ ደግሞ ለሳይንሳዊ ሶሻሊዝም ተከታዮች እንግዳ ነገር ስላይደለ ማርክስና ኤንግልስ «ኮሚኒስቶች አላማቸውን በይፋ ፣ በአደባባይ መግለጽ አለባቸው» ሲሉ የቡርዧው መንግሥት ፈርሶ የሚተካው መንግሥት ሊኖረው ስለሚችለው በዝባዦችን የመጨቆን ባሕሪይ አስረድተዋል ፡፡ [6] የመንግሥት ዓይነተኛ ባህሪይ በሥልጣን ላይ ያለውን መደብ መብት አስከባሪ መሆኑ የተረጋገጠ ሆኖ የቡርዧ መንግሥታት ሀቁን በመካድ ለሁሉም መደብ ነፃ የሀሳብ ስርጭት እንፈቅዳለን ይላሉ ፡፡ ከዚህም አልፈው ለነፃ የሀሳብ ስርጭትም እንታገላለን ይላሉ ፡፡ ይህንንም ከብዙዎቹ የቡርዧ መንግሥታት ጽሑፎችና መግለጫዎች መታዘብ ይቻላል ፡፡

መንግሥት የመደብ ጥቅም ማስከበሪያ መሣሪያ ሲሆን አንዱም የጥቅም ማስከበሪያ ስልት የተግራሪ መደብን የሀሳብ ስርጭት መቆጣጠር ነው ፡፡ የሀሳብ ስርጭትን የመቆጣጠሩ ስልትም ከአገር ወደ አገር ከስርዓተ ማኅበር ስርዓተ ማኅበር ይለያያል፡፡ በመጀመሪያ የካፒታሊስቱን ስርዓት የሀሳብ ስርጭትን የመቆጣጠሪያ ስልት እንመልከት ፡፡ ለዚህም ጉልህ ምሳሌ የሚሆነን አሜሪካ ነው ፡፡ በአሜሪካ ነፃ የሀሳብ ስርጭት ፣ ቁጥጥር የማይደረግበት የሀሳብ ስርጭት አለ ፤ ጽሑፎችም ከመታተማቸው በፊት ቁጥጥር አይደረግባቸውም ይባላል፡፡ እንዲያውም የመጀመሪያው የአሜሪካ ሕገ መንግሥት «ምክር ቤቱ የሀሳብ ስርጭትን ነፃነት የሚያግድ ሕግ ማውጣት አይቻለውም » ይላል ፡፡ ይሁን እንጂ ቀደም ሲል እንደተጠቀሰው ፣ ጽሑፎችን በአሳታሚነት የሚቀበሉ ፣ ተቀብለውም በቀጠሩዋቸው አዘጋጆች የሚያስገመግሙ ፣ ተቀባይነት እንዳላቸው አረጋግጠው የሚያትሙ፣ ካተሙም በኋላ የሚያሰራጩ ድርጅቶች በግል ይዞታ ሥር ያሉ በመሆናቸው ነፃነቱ የይስሙላ ነፃነት ነው ፡፡ ፀሐፊው በግሉ ሊያሳትም ስለማይችል ለአሳታሚ ድርጅት ያቀርባል ፡፡ ያ አሳታሚ ድርጅት ደግሞ ጽሑፉ ዋጋ ይገኝበታል ወይስ አይገኝበትም ? የድርጅቴን ስም ያጎድፋል ወይስ የበለጠ ደንበኛ ይስብልኛል ? ጥቅሜን ያስከብራል ? ወይስ ይነካል ? የሚሉትንና ሌሎችንም ጥያቄዎች መሠረት አድርጐ ለዚሁ በተመደቡ አዘጋጆች ጽሑፉን ያስመረምራል ፡፡

ይህ ምርመራ በማንኛውም ጊዜ ቢሆን የግል ሀብት ይዞታ ሕልውና መጠበቁን ያረጋግጣል ፡፡ ለዚህም ማስረጃው የትምህርት ቤት መጻሕፍትን በሚመለከት «ከሁለተኛው የዓለም ጦርነት ወዲህ ቁጥጥር የሚደረግባቸው ስለሩሲያ ኮሚኒዝም ፣ ማርክሲዝም ወይም ሶሻሊዝም ደጋፊ ተብለው የሚተረጐሙ አስተሳሰቦችና ከተጠርጣሪ ድርጅቶች ጋር ግንኙነት አላቸው የሚባሉ የመማሪያ መጻሕፍት አዘጋጆች » መሆናቸው ነው ፡፡ [7] ስለዚህም የሀሳብ ስርጭት ቅድመ ቁጥጥር አይደረግበትም ሲባል የመንግሥት አካል የሆነ የተለየ ድርጅት አይቆጣጠርም ለማለት ካልሆነ በስተቀር፣ከመታተሙ በፊት ቁጥጥር ይደረጋል ማለት ነው ፡፡ ከዚህም አልፎ በተደረገ የሀሳብ ስርጭት ተጐድቻለሁ ባይ ከተነሳ ደግሞ በጉዳዩ ተጠያቂ የሆነውን አካል ለመክሰስ መብት እንዳለው ይታወቃል ፡፡ [8]

እንግዲህ ከዚህ በላይ ካለው አሠራር ለመገንዘብ እንደሚቻለው ካፒታሊስት አገሮች የፈለጉትን ይበሉ እንጂ የሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር ማድረጋቸው እውነት ነው ፡፡ ዋናዎቹም ተቆጣጣሪዎች በሞኖፖል የተያዙት አሳታሚና አከፋፋይ ድርጅቶች ናቸው፡፡እነዚህ በግል ሞኖፖሊስቶች የተያዙ አሳታሚና አከፋፋይ ድርጅቶች የጽሑፎችን

ሕትመትና ስርጭት በሚመለከት ረገድ የወሳኝነት ሚና አላቸው ። [9] ስለዚህም የሚታተመውም ሆነ የሚሠራጨው ጉዳይ ሥልጣን ላይ ያለውን መደብ ሕልውና እንዳይነካ ነቅተው ይጠብቃሉ ማለት ነው ። እርግጥ በአመራር ላይ ያሉትን ቡድኖች የሚነቅፉ የሚመስሉ ወይም ስርዓቱን የሚነኩ የሚመስሉ ጽሑፎች ታትመው ይወጣሉ ። እነዚህም በአጠቃላይ ሲታዩ ሙሉ ነፃነት ያለ ያስመስላሉ ። ይሁን እንጂ እነዚህን መሰል ጽሑፎች መውጣታቸው በገዥ መደብ አባላት መካከል ባለ የገንዘብ ሽሚያና የስልጣን ሽኩቻ ምክንያት እንጂ የሥርዓቱን መሠረት እንዲያናጉ አይደለም። ብዛታቸውም ቢሆን ከሌሎች ሥርዓቱን ከሚያወድሱ ጽሑፎችና ዝግጅቶች ጋር ሲነፃፀር እጅግ በጣም ያነሰ ነው ።

ይህ ደግሞ በዓይነትም በቁጥርም ነው ። የሕትመትና የስርጭት ጉዳይ በግል ባለሀብቶች እጅ በመሆኑ ከላይ የተጠቀሰውን የዓይነትና የመጠን መበላለጥ በሚገባ ይጠብቁታል ። ስርዓቱ የሚቀበለውን በተለያየ መልክና ስያሜ ያቀርቡታል፡ቁጥጥሩን አብዝተው ዋጋውን አሳንሰው በገፍ እንዲሰራጭ ያደርጉታል ። ለስርጭቱም የተጠናከረ የቅስቀሳ ድጋፍ ይሰጡታል ። በአንፃሩም ስርዓቱን የሚነካ የሚመስለውን ጽሑፍ ለተለያየ የማታለያ ምክንያት ሲሉ ቢያትሙትም ቁጥሩ እንዲያንስ ፣ ዋጋው እንዲበዛና ስርጭቱ ውሱን እንዲሆን ያደርጋሉ ። ቅጥረኛ ተቺዎቻቸውም በሚቻላቸው መንገድ ሁሉ እንዲያራክሱት ያደርጋሉ ። «ቤተ መጻሕፍትም አንዳንድ መጻሕፍትን ለመቀበል አሻፈረኝ ይላሉ፤ ወይም ተጠቃሚዎች መጻሕፍቱን እንደልብ እንዳያገኙዋቸው ያደርጋሉ ። » [10] ይህ አሠራር ከሌላውም ጋር ተዳምሮ ያ ጽሑፍ እንዲቀጭ ወይም እንዲታፈን ይሆናል ።

በካፒታሊስት ሥርዓት ከላይ የተጠቀሱት አድራጐቶች የሚፈጽሙት ሥርዓቱን በቀጥታ ይነካሉ ወይም ይፃረራሉ በሚባሉት ጽሑፎች ላይ ብቻ አይደለም ። የሥነ ጽሑፍና የሳይንሳዊ ምርምር ይዘታቸውና ደረጃቸው ከፍ ያለ መጻሕፍትም ቢሆኑ ብዙኀኑ አንባቢ እጅ ገብተው እውቀት እንዳያስጨብጡና አእምሮ እንዳያበለጽጉ ቁጥራቸውን አሳንሰው ፣ ዋጋቸውን አብዝተው ያትማሉ ። በአንፃሩ የብዙኀኑን አስተሳሰብ የሚያደነዙ ፣ ጭቁናች የወቅቱን ግፍና በደል ይበልጥ ተገንዝበው ለተሻለ ማኅበራዊ ኑሮ እንዳይታገሉ አስተሳሰባቸውን የሚያዛቡ የውንብድና ፣ የፍትወተ ሥጋ ፣ የፌዝና የመሳሰሉትን ጉዳዮች የሚያንፀባርቁ ጽሑፎችን በገፍ በማተም እጅግ አነስተኛና ማንም ሊገዛ በሚችለው ዋጋ ያቀርባሉ ። [11]

እስካሁን የተገለፀው በካፒታሊስት አገሮች ውስጥ ለሚታተሙና ለሚሠራጩ ሲሆን ከውጪ ወደ አገር ውስጥ በሚገቡትም ላይ ቢሆን ያለው እገዳ ተመሳሳይ ነው ። ለምሳሌ በ1962 የአሜሪካ ምክር ቤት ያወጣው ሕግ ማንኛቸውንም በፖስታ ቤት በኩል የሚላክ ጽሑፍ የገንዘብ ሚኒስትሩ የኰሚኒስት ፖለቲካ ፕሮፓጋንዳ ነው ብሎ የሚገምት ከሆነ ፖስታ ቤቱ እንዲይዝና የተላከለት ሰው የጠየቀ እንደሆነ ብቻ [illegible]ሚለቀቅለት ለተቀባዩ እንዲገለጽለት የሚል ነበር ። [12] ኰሚኒዝምን እንደ ዓይነተኛ ጠላት በሚፈራ ስርዓት ውስጥ የተላከውን ጽሑፍ እፈልገዋለሁ ብሎ ቀርቦ ተከራክሮ መቀበል በኋላ የሚያስከትለውን ውጤት ሁሉም ስለሚያውቀው ወደኋላ እንደሚል መገመት አያዳግትም ። ይህንን ከላይ የጠቀስነውን በካፒታሊስት አገሮች በብዛት (በይበልጥ) የሚሠራበትን የሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር ፣ የሕትመትንና የስርጭትን መስከ በግል ባለሀብትነት በያዙ ወገኖች ፣ አንደኛው የካፒታሊስት ሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር ዘዴ ልንለው እንችላለን ።

ሁለተኛው ፣ የካፒታሊስቱን የእድገት ፈለግ በሚከተሉ ፈላጭ ቆራጭ አገዛዝ በሰፈነባቸው አገሮች ውስጥ የሃሳብ ስርጭትን የሚቆጣጠር የመንግሥት አካል የሆነ ተቆጣጣሪ ጽሕፈት ቤት ያለበት ሁኔታ ነው ። በነኝህ ዓይነት አገሮች ማንኛውም ጽሑፍ ከመታተሙ በፊት ለተቆጣጣሪው ጽሕፈት ቤት ይቀርባል ። እዚያም ለጽሕፈት ቤቱ በተሰጠ መመሪያ መሠረት ያ የቀረበ ጽሑፍ በጽሑፉ ይዘት ልዩ ሙያ በሌላቸው ሰዎች ይመረመራል ። ለመገመት እንደሚቻለው ያ ተቆጣጣሪ ጽሕፈት ቤት የሚሰጠው መመሪያም ሆነ የሚቋቋምበት ዓላማ ያለውን መንግሥት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ የሚቃወም ፣ የሚያጥላላ ፣ የሚነቅፍ ወይም የሚነካ የሚመስል ጉዳይን እንዳይታተም መከልከል ነው ። በዚህ ረገድ የተቆጣጣሪው ጽሕፈት ቤት አንድ ጽሑፍ ቀርቦለት ይመለከታል ። የቀረበው ጉዳይ ያለውን መንግሥት ደጋፊ ወይም ያለውን መንግሥት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ የማይነካ የሆነ እንደሆነ እንዲታተም ይፈቀዳል ። የቀረበውን ጽሑፍ በዝርዝር የመመልከቱም ጉዳይ እንደደራሲው ማንነት ሊጠነክርና ሊቀል እንደሚችልም ለመገመት ይቻላል ። ይህም ማለት ደራሲው የሥርዓቱ ወይም የመንግሥቱ አካል ወይም ደጋፊ መሆኑ ከታወቀ ቁጥጥሩ ይላላል ። ደራሲው የስርዓቱ ተቃዋሚ ከሆነ ደግሞ ቁጥጥሩ ያይላል ። ይኸ ሁኔታ በቅድመ አብዮት ኢትዮጵያ በግልጽ ይሠራበት እንደነበር የታወቀ ነው ።

በዚያ ዓይነት አሠራር ለተቆጣጣሪው ጽሕፈት ቤት የቀረበ ጽሑፍ አልፎ አልፎ ተቃዋሚ ወይም ነቃፊ የሚመስሉ ነጥቦችን የያዘ ከሆነ እነዚህ አጠራጣሪ ነጥቦች ፈጽሞ እንዲሠረዙ ወይም በሌላ እንዲተኩ ተቆጣጣሪው እርማትና ትዕዛዝ ይሰጣል ። የማረሙም መሠረታዊ ዓላማ መንግሥትን ይነኩ ይሆናል ተብለው የሚገመቱ ነጥቦችን ለማስወገድ ብቻ እንጂ የቀረበውን ነገር አስተካክሎ የተሻለ ጠቀሜታ እንዲኖረው አይደለም ። ምክንያቱም ቀደም ሲል እንደተጠቆመው ተቆጣጣሪዎቹ ለሥራው ሲመደቡ ላለው መንግሥት ታማኝ መሆናቸው እንጂ የሙያ ብቃታቸው ከቁጥር ስለማይገባ በቀረበው ጽሁፍ ይዘት አንፃር የሚያበረክቱት እምብዛም ነው ።

የቀረበው ጽሑፍ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ያለውን መንግሥት የሚቃወም ከመሰለ ግን ከመታተም ፈጽሞ ይከለከላል ። የመከልከሉ ሁኔታ እስከምን ምክንያት እንደሚሻ « እንኳን በግልጥ ማውራቱ ቀርቶ ያለምንም ተንኮል ይጻፍ የነበረው ሁሉ እየተተረጐመ (ምናልባት እንዲህ ማለቱ ይሆናል) የሚባልበት ጊዜ ነበር» [13] ከሚለው አስተያየት መገመት ይቻላል ። ደራስያን ከተቆጣጣሪው አካል ጋር በሚያደርጉት የድብብቆሽ ፍልሚያ የማምለጫ ዘዴ እየፈጠሩ ለማሳተም ቢችሉም ዘዴው የቋንቋ አጠቃቀማቸውንና የሀሳብ ግልጽነታቸውን እያዳከመው እንደሄደ ይገመታል ።

በቅድመ-አብዮት ኢትዮጵያ

.. . በቋንቋ ድቀትና በሐሳብ አገላለጽ ድነዛ ትልቁን ድርሻ የያዙት ጋዜጦችና ጋዜጠኞች ነበሩ . . . ለምሳሌ በጋዜጣ አገላለጽ አንዱ እርም ቃል ኩደታ (ዛሬ መፈንቀለ መንግሥት ተብሏል) ነበር ። በእንደዚህ ያለ አገር መንግሥት ተገለበጠ ማለት ፈጽሞ አይሞከርም ። አንዱ መንገድ ጥቂት ሰንብቶ . . . አዲስ መንግሥት ተቋቋመ ብሎ ማውራት ነው ። የፊተኛው የት እንደደረሰ ግን አይነገርም ። ወዲያውኑ ከተቻለ ሌላው የአገላለጽ መንገድ ባንድ በተወሰነ . . . አገር የአስተዳደር ባለሥልጣናት ተለውጠው አዲሶች ተተኩ ይሆናል፡ሌላው ለመግለጽ አስቸጋሪ የነበረው መስክ ኅብረተሰብአዊነትን በተለይም የሠራተኛ ማኅበርን ንቅናቄ ወይም እንቅስቃሴ የሚመለከት ነው ። የሠራተኞች ማኅበር መቋቋም በሕግ የተፈቀደ ቢሆንም የሠራተኞች ማኅበር አሠሪው ወይም ሌላ ወገን የወሰደውን እርምጃ 'ተቃወሙ' ለማለት ፣ በተወሰደው እርምጃ 'አቤቱታ አሰሙ' ወይም 'ስሞታ አቀረቡ' ነበር የሚባለው ። ብዙ ጊዜ አገላለጹ ከመሠረታዊ ትክክለኛ ድርጊት ወጥቶ ፍጹም ሌላ መልክ ይይዛል ። [14]

በወዲያም በወዲህ ተብሎ አንድ ጽሑፍ ሊታተም ቢችል እንኳ ጽሑፉ አደባባይ ከወጣ በኋላ የሥርዓቱ ደጋፊዎች በሚያደርጉት የትርጉም ስንጠቃ መልእክቱ «ተቃዋሚ» መስሎ ከተገመተ ጽሁፉ ተሰብስቦ እንዲቃጠል ወይም ከገበያ እንዲጠፋ ይደረግ ነበር ። እነዚህ አፈጻጸሞች በቅድመ አብዮት ኢትዮጵያ እጅግ የጎሉ ቢሆኑም ለማስታወስ ያህል የአቶ አቤ ጉበኛን አልወለድም እና ምልክአም ሰይፈ ነበልባልን መጥቀስ ይቻላል ። ይህ ሁሉ ይደረግ የነበረው በ1948 ወጥቶ በመስከረም 2/1967 የሰፊው ሕዝብ አብዮት በሻረው ሕገ መንግሥት አንቀጽ 41 ላይ «የንግግርና የጋዜጣ ነፃነት የተፈቀደ» መሆኑ በይፋ ሰፍሮ ነው ።

ሦስተኛው የሀሳብ ስርጭትን የመቆጣጠሪያ ዘዴ ሕዝባዊ የሆነው ነው ። ይህም በመሠረቱ የሚታየው የሶሻሊስትን ሥርዓት በሚከተሉ አገሮች ዘንድ ነው ። ሕዝባዊ የሆነው የሀሳብ ስርጭትን የመቆጣጠሪያ ዘዴ መለኪያ የሚያደርገው የሰፊውን ሕዝብ መብትና ጥቅም ፣ የሰፊውን ሕዝብ ዓላማና ግብ ነው ። ስለዚህም የሰፊውን ሕዝብ መብትና ጥቅም ፣ የሰፊውን ሕዝብ ዓላማና ግብ የሚያራምደውን ፣ የሚያግዘውን ፣ የሚንከባከበውን ሀሳብ ሁሉ እንዲሰራጭ ይደግፋል ፤ ያበረታታል ። በአንፃሩ የሰፊውን ሕዝብ መብትና ጥቅም፣ የሰፊውን ሕዝብ ዓላማና ግብ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ የሚያደናቅፈውን ፣ የሚጎዳውን ፣ የሚነካውን ሀሳብ ሁሉ እንዳይሰራጭ ያግዳል ፤ ይታገላል ።

ሰፊው ሕዝብ ይህንን ተግባር የሚያከናውንበትም ዓይነተኛ መገሪያ መደራጀቱ ነው ። የመደራጀቱም ዓይነተኛ ዓላማ የመደብ ጠላቱን በተጠናከረ ኃይል ለመደምሰስና መብቱንና ጥቅሙን ለማስከበር ነው ። አደረጃጀቱም በፈርጅ በፈርጁ እንደሆነ ይታወቃል ። በሠራተኛ ማኅበር ፣ በገበሬ ማኅበር ፣ በከተማ ነዋሪዎች ማኅበር፣ በሴቶች ማኅበር ፣ በወጣቶች ማኅበር ፣ በሙያ ማኅበርና በመሳሰሉት ይደራጃል ። የሙያ ማኅበር የተባለው ዘርዘር ተደርጎ ቢጻፍ ፣ የመምህራንን ፣ የደራስያንን ፣ የሰዓሊያንን ፣ የሙዚቀኞችንና ሌሎችንም እንደሚያቅፍ ለመገመት ይቻላል ።

እነዚህ ልዩ ልዩ ሕዝባዊ ድርጅቶች የተመሰረቱበት ዓይነተኛ ዓላማ የሰፊውን ሕዝብ የመደብ ትግል ለማገዝ በመሆኑ ማንኛቸውንም ተፃራሪ ወገን እንደየሁኔታው ይቆጣጠራሉ ። በተለይ የሀሳብ ሥርጭትና ምንጭ በይበልጥ የሚመለከታቸው የሙያ ማኅበሮች በየዘርፋቸው የሚቀርቡትን ወይም የሚደርሱትን ጽሑፎች ፣ ሙዚቃዎች ፣ ስዕሎች ፣ ቅርጻ ቅርጾችና የመሳሰሉት ማኅበሮች ለተቋቋሙባቸው ዓላማዎች ተገቢ መሆናቸውን በንቃት ይከታተላሉ ። ከሰፊው ሕዝብ ወገን የቆመ ባለሙያ ሙያውን ለሰፊው ሕዝብ በተሟላ ሁኔታ አጋዥ ለማድረግ የሚችለው ከማኅበሮቹ በአንዱ ሲታቀፍ መሆኑን ያውቃል ። ስለዚህም እንደ የሙያው የአንዱ ማኅበር አባል ይሆናል ። የማኅበሩ አባል በመሆኑም በሳይንሳዊ ሶሻሊዝም የበለጠ ለመታነጽ ፣ በሙያው የበለጠ እውቀት ለማግኘት ይቻለዋል ። ስለዚህም ለስርጭት የሚያቀርባቸው ጉዳዮች የሕዝብ ወገንነቱን የሚያጠናክሩና የሚመለከሩ እንዲሆኑ ያላሰለሰ ጥረትና ዝግጅት ያደርጋል ።

በሶሻሊስትና የሶሻሊስቱን የእድገት ፈለግ በሚከተሉ አገሮች ይህ ሕዝባዊ የሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር በስፋት የሚታይ ነው ። በመሠረቱ ቁጥጥሩ የሚያተኩረው የደራሲዎችንና የመሳሰሉትን ባለሙያዎች ርዕዮተዓለማዊ ጥንካሬ በማረጋገጡ ላይ ነው ። ባለሙያዎቹም የሕዝብ ወገንነታቸው እንዲጠናከርና የመንሸራተት አዝማሚያ እንዳይኖርባቸው ልዩ ልዩ ኮርሶችና ሴሚናሮች እንዲዘጋጁላቸው ጥረት ይደረጋል፡ዋናው የቁጥጥሩ መሠረተ ሀሳብ ይህ ነው ።

በተጨማሪ የሕዝብ ወገን የሆኑ ፀሐፊዎች ፣ ስአሊዎች ፣ ቀራፂዎች ፣ ዜማ አውጭዎችና የመሳሰሉት የሚያቀርቡት ዝግጅት ጥራትና ጥልቀት ኖሮት ለሕዝብ እንዲደርስ አስፈላጊውን ምክርና አስተያየት የሚሰጥ ተቆጣጣሪ የመንግሥት አካል ይመደባል ። በዚህ ተቆጣጣሪ አካል ውስጥ ተመድበው የሚሠሩትም በልዩ ልዩ የሙያ መስክ የጠለቀ እውቀት ያላቸው ፣ የርዕዮተ ዓለም ጥንካሬአቸው ከፍተኛ የሆኑ ናቸው። ተቆጣጣሪው አካል መሠረተ ዓላማው የሕዝቡ ወገን በሆነ ባለሙያ የተገፈ ፣ የተሳለ፣ የተቀረፀ ፣ የተዜመ ሁሉ ለሕዝቡ እንዲደርስ ስለሆነ ምክሩም አስተያየቱም ይህንኑ ይይዛል ። ለኪነጥበብና ለሳይንስ መዳበር ሶሻሊዝም አመቺ ሁኔታን የሚፈጥር እንደ መሆኑ ፣ ይኸን ስርዓት በሚከተሉ አገሮች የተቆጣጣሪው አካል ተግባር ከዚህ አንፃር ይቀየሳል ።

በሶሺያሊዝም የሰፊውን ሕዝብ ልዩ ልዩ ድርጅቶች የሚያስተባብርና በበላይነትም የሚመራ የሠራተኛው መደብ ፓርቲ ነው። ለሠራተኛው ፓርቲ እነዚህ ልዩ ልዩ ድርጅቶች የሠራተኛ ማኅበራት ፣ የከተማ ነዋሪዎች ማኅበራት ፣ የወጣቶች ማኅበራት ፣ የሴቶች ማኅበራት ፣ የሙያ ማኅበራት ፣ አብዮታዊው ጦር ፣ ወዘተ - - - ከሰፊው ሕዝብ ጋር የመዋሀጃ የደም ስሮች ናቸው።[15] በእነዚህ ሰፊው ሕዝብ በየፈርጁ በተደራጀባቸው አካላት አማካይነት ፓርቲው አዲስ ለሚገነባው ኅብረተሰብ አመራር ይሰጣል ። የሠራተኛው ፓርቲ «የሠራተኛው መደብ ማርከሳዊ አካል የሆነ ፣ ስለ ኅብረተሰቡ ሕይወት ፣ ስለእድገቱ ሕግጋትና ስለመደብ ትግሉ ሕግጋት በሚገባ ያወቀ በዚህም ምክንያት ሠራተኛውን መደብ ለመምራትና የመደብ ትግሉንም ትክክለኛ አቅጣጫ ለማስያዝ የሚችል ነው ።»[16]

በታሪክ ይህን መሰል ተልዕኮ ያለው አካል አመራሩ ፍጹም ተቀባይነት ሊኖረው የቻለው የመንግሥት ሥልጣን በመጨበጡ ሳይሆን አባላቱ ከሠራተኛው መካከል በማንኛቸውም ለሰው ልጅ አለኝታ በሆነ ተግባርና ሥነ ምግባር ብቃትና ዝግጅት ያላቸው በመሆናቸው ነው ። ሌኒን እንዳለው የፓርቲው አባላት ከሠራተኛው መሽል ግምባር ቀደምና በርዕዮተዓለም ጥንካሬአቸው ምርጥ የሆኑት ናቸው ። ስለዚህም ቀደም ሲል የተጠቀሱት የሰፊው ሕዝብ ልዩ ልዩ ማኅበሮች የሀሳብ ስርጭትን ለመቆጣጠር ዓይነተኛ ናቸው ሲባል የመቆጣጠሪያውን ስልትና መመሪያ የሚያገኙት ከፓርቲያቸው መሆኑ መታወስ አለበት ።

ሶሻሊዝም ወደ ኮሚኒዝም ስርዓተ ማኅበር ማለፊያ የሽግግር ምዕራፍ ነው ። በዚህም የሽግግር ምዕራፍ ውስጥ ካለፈው ስርዓት የሚወረሱ ለመጥፋት ጊዜ የሚወስዱ አንዳንድ ሁኔታዎች አሉ ። ከእነዚህም ውስጥ አንዱ የአስተሳሰብና የአሠራር ጉዳይ ነው ። ሌኒን እንዳለው «የካፒታሊስቶችን እምቢተኝነት በየፈርጁ መቋቋም አለብን፤ በጦርና በፖለቲካ መስኮች ብቻ ሳይሆን ጠንካራና ስር የሰደደ በሆነው በአስተሳሰብና በአሰራርም መስክ ።»[17] የአስተሳሰብ ጉዳይ ደግሞ በይበልጥ የሚያይለው ቀድሞ በዝባዥ መደቦች የግል አድርገው በሞኖፖል በያዙት በሕትመትና በስርጭት መስክ ነው ። ይህንኑ በማጤን ሌኒን የሚከተለውን ብሎ ነበር ፣

ስነጽሁፍ በማንኛቸውም ረገድና የግደታ ከሌሎች ጉዳዮችም ጋር ተያይዞ የፓርቲ ተግባር መሆን አለበት ። ጋዜጦች የልዩልዩ ፓርቲ አካላት ልሳናች መሆን አለባቸው ። ፀሐፊዎች በማንኛውም ረገድ የእነዚህ አካላት አባላት መሆን አለባቸው ። መጻሕፍት አሳታሚዎችና አከፋፋይ ድርጅቶች ፣ የመጻሕፍት መደብሮችና የንባብ ቤቶች ፣ ቤተመጻሕፍትና ሌሎችም ተመሳሳይ ድርጅቶች ሁሉ በፓርቲ ቁጥጥር ሥር መዋል አለባቸው ። የተደራጀው ሶሻሊስታዊ ሠራተኛ ይህንን ሁሉ ሥራ መከታተል ፣ መላ አሰራሩን መቆጣጠርና ከመጀመሪያው እስከ መጨረሻው ምንም ሳይቀር የሠራተኛውን ሕያው ዓላማ እንዲያገኝ ማድረግ ... አለበት ።[18]

ስለዚህ በሽግግር ወቅት ሊኖር የሚገባው የሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር የበዝባዦችን የፖለቲካ ሥልጣን የሚነጥቅ ፣ የሰፊውን ሕዝብ የፖለቲካ ሥልጣን ግን የሚያዳብር ነው ። በዚህ አፈጻጸሙ የሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር በተወሰነ ወቅት (ወደ ሶሺያሊዝም በሚደረግ የሽግግር ወቅት) አብዮታዊ ባህርይ አለው ማለት ነው ።

የግርጌ ማስታወሻ

1. *V. I. Lenin*, Collected Works, *Vol.* 26, *Progress Publishers, Moscow*, 1974, *p.* 283.
2. *Lenin*, Collected Works, *Vol.* 28, *p.* 461.
3. *Lenin*, Collected Works, *Vol.* 26, *pp.* 283-285.
4. *Ibid., p.* 371.
5. *Marx and Engles*, Selected Works, *Vol.* 3, *Progress Publishers, Moscow* 1973, *p.* 328.
6. *Marx and Engles "The Communist Manifesto," in Selected Works.* Vol. 1, *Progress, Publishers, Moscow*, 1973, pp. 108-137.
7. Encyclopaedia Britannica, *Vol.* 5, 1970, *p.* 166 *A.*
8. *Ronald Dworkin, "Is the Press Losing the First Amendment?", in the New York Review of Books, Vol. XXVII, No.* 19, *December* 4, 1980, *pp.* 49-57.
9. Great Soviet Encyclopaedia, Vol. 10, 1976, *p.* 568.
10. Encyclopaedia Britannnica, *Vol.* 5, *p.* 166 *A.*
11. Great Soviet Encyclopaedia, Vol. 10, *p.* 568.
    Encyclopaedia Britannica, *p.* 165.
12. Encyclopaedia Britannica, *Vol.* 5, *p.* 166 *B.*
13 ጳውሎስ ኞኞ ፣ «ኑዛዜ»፣ አዲስ ዘመን መጋቢት 22 ፣ 1966
14 አዲስ ዘመን ፣ «አብዮትና የቋንቋ እድገት » ፣ መስከረም 3 ፣ 1968
15. *Joseph Stalin*, Collected Works, *Vol.* 5, *Foreign Languages Publishing House*, Moscow, 1953, pp. 200-209.
16. History of the Communist Party (Bolsheviks), *International Publishers, N. Y.*, 1930, *p.* 46.
17. *Lenin*, Collected Works, *Vol.* 31, *p.* 370.
18. *Lenin*, Collected Works, *Vol.* 10, *p.* 46.

የዘመናችን የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ

—አንዳንድ ነጥቦች

አበበ ወርቁ

ግዛት ማስፋፋት ፣ ሌላውን አገር በፖለቲካ መጨቆን ፣ በኢኮኖሚ መበዝበዝ፣ በሚሊታሪ መጐሸም ፣ ወይም ለመጐሸም መሞከር፣ጣልቃ ገብነትና የመሳሰሉት ድርጊቶች የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የቆዩ የውጭ ፖሊሲ ባህርያት ናቸው ። በተለይም ከ1970 ዎቹ መጨረሻ ጀምሮ ሥር እየሰደደ የሄደውና በመሄድ ላይ ያለው የአሜሪካ ጦረኝነትና የጣልቃ ገብነት ፖሊሲ ለሰው ልጅ ደህንነት በአጠቃላይ፣በተለይ ደግሞ ለምዝብር ሕዝቦችና ነፃነት ለተጠሙ ጭቁናች እጅግ አሳሳቢ ሆኗል ። ዛሬ በዓለም ላይ የኒኩሌር ጦርነት ዳመና እያንዣበበ ነው ። ዛሬ ለነፃነታቸው የሚዋጉ ጭቁን ሕዝቦች ከመቼውም ጊዜ የበለጠ የአሜሪካ የሚሊታሪ ቴክኖሎጂ በአፈራቸው መሣሪያዎች በሊባኖስ፣ በደቡባዊ አፍሪካ ፣ በኤልሳልቫዶርና በሌሎችም ቦታዎች እየተጨፈጨፉ ነው ። በአጠቃላይ ኢምፔሪያሊዝም የገጠመውን ሽንፈት ለመቋቋም ኢሰባዊ ድርጊቶችን እየፈጸመ ነው ።

ያለንበት ጊዜ በሌላ ገጽታው ከመቼውም የበለጠ ጭቁናች በትግላቸው ሶሻሊዝምን ለመገንባት የሚታገሉበት ፣ ለተሟላ ነፃነት የመረረ ትግል የሚያካሂዱበት ወቅት ነው።ይህ የነፃነት ትግል እድገት የኢምፔሪያሊዝምን የግዛት ስፋት እያጠበበው፣የሚያጋብሰውን ትርፍና የብዝበዛ መጠን ከዕለት ወደ ዕለት ዋስትና እያሳጣው፣በአንዳንድ አገሮችም የሽንፈት ማቅ እያከናነበው ስለሆነ ኢምፔሪያሊዝም ሽንፈቱን ላለመቀበል ወደ ከፋ ጦረኝነት ፣ ወደ ላቀ ጣልቃ ገብነት ተሸጋግሯል። ከ1970ዎቹ መባቻ ጀምሮ በዓለም ፖለቲካ ከሞላ ጐደል የሰፈነው «የዴታንት» አየር በአሜሪካ የጣልቃ ገብነት ፖሊሲ ደፍርሷል ። ሁለተኛው ቀዝቃዛ ጦርነት ተጀምሯል ማለት ይቻላል ። ለዚሁ ቀን

Proudly Brought to You By
www.binyamhk.wordpress.Com

ዋጋው ብር 1.25

BSPP

መስከረም

▲ የሃሣብ ስርጭት ቁጥጥር

▲ የዘመናችን የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም
የውጭ ፖሊሲ

▲ የብሔራዊ ኢኮኖሚ ግንዛቤና የኋላቀር አገሮች ዕጩነታ

▲ ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ

▲ ሽብር ፈጣሪነት—የኢምፔሪያሊዝም ዓይነተኛ መሣሪያ

የማርክሲስት ሌኒኒስት ርዕዮተዓለም መጽሔት

ቅጽ 4 ቁጥር **15**
መስከረም 1976

መስከረም

ቅጽ 4 ቁጥር 15

መስከረም 1976

የማርክሲስት ሌኒኒስት ርዕዮተዓለም መጽሔት

ማውጫ

ገጽ

- የዝግጅት ገፅ 3
- የሒሳብ ሥርጭት ቁጥጥር 13
  —ተስፋዬ ሸዋዬ
- የዘመናችን የአሚሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ —አንዳንድ ነጥቦች 21
  —አበበ ወርቁ
- የብሔራዊ ኢኮኖሚ ግንዛቤና የኋላቀር አገሮች ዕውነታ 44
  —ከበደ ገ/መድኅን
- ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ 59
  —ጌታቸው ሮበሌ
- ሸብር ፈጣሪነት—የኢምፔርያሊዝም ዓይነተኛ መሣሪያ 72
  ወልደ ዮሐንስ ወርቅነህ

በኢሠፓአኮ ማዕከላዊ ኮሚቴ

ርዕዮተዓለም መምሪያ እየተዘጋጀ በየሦስት ወር የሚወጣ

አድራሻ

የፖስታ ሣጥን ቁጥር — 80001

የስልክ ቁጥር — 113000

ስለዚህ በሽግግር ወቅት ሊኖር የሚገባው የሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር የበዝባዦችን የፖለቲካ ሥልጣን የሚነጥቅ ፣ የሰፊውን ሕዝብ የፖለቲካ ሥልጣን ግን የሚዳብር ነው ። በዚህ አፈጻጸሙ የሀሳብ ስርጭት ቁጥጥር በተወሰነ ወቅት (ወደ ሶሺያሊዝም በሚደረግ የሽግግር ወቅት) አብዮታዊ ባህርይ አለው ማለት ነው ።

የግርጌ ማስታወሻ

1. *V. I. Lenin,* Collected Works, *Vol.* 26, *Progress Publishers, Moscow,* 1974, *p.* 283.
2. *Lenin,* Collected Works, *Vol.* 28, *p.* 461.
3. *Lenin,* Collected Works, *Vol.* 26, *pp.* 283-285.
4. *Ibid., p.* 371.
5. *Marx and Engles,* Selected Works, *Vol.* 3, *Progress Publishers, Moscow* 1973, *p.* 328.
6. *Marx and Engles "The Communist Manifesto," in Selected Works.* Vol. 1, *Progress, Publishers, Moscow,* 1973, pp. 108-137.
7. Encyclopaedia Britannica, *Vol.* 5, 1970, *p.* 166 *A.*
8. *Ronald Dworkin, "Is the Press Losing the First Amendment?", in the New York Review of Books, Vol. XXVII, No.* 19, *December* 4, 1980, *pp.* 49-57.
9. Great Soviet Encyclopaedia, Vol. 10, 1976, *p.* 568.
10. Encyclopaedia Britannnica, *Vol.* 5, *p.* 166 *A.*
11. Great Soviet Encyclopaedia, Vol. 10, *p.* 568.
Encyclopaedia Britannica, *p.* 165.
12. Encyclopaedia Britannica, *Vol.* 5, *p.* 166 *B.*
13 ጳውሎስ ኞኞ ፣ «ኑዛዜ»፣ አዲስ ዘመን መጋቢት 22 ፣ 1966
14 አዲስ ዘመን ፣ «አብዮትና የቋንቋ እድገት » ፣ መስከረም 3 ፣ 1968
15. *Joseph Stalin,* Collected Works, *Vol.* 5, *Foreign Languages Publishing House,* Moscow, 1953, pp. 200-209.
16. History of the Communist Party (Bolsheviks), *International Publishers, N. Y.,* 1930, *p.* 46.
17. *Lenin,* Collected Works, *Vol.* 31, *p.* 370.
18. *Lenin,* Collected Works, *Vol.* 10, *p.* 46.

የዘመናችን የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ

—አንዳንድ ነጥቦች

አበበ ወርቁ

ግዛት ማስፋፋት ፣ ሌላውን አገር በፖለቲካ መጨቆን ፣ በኢኮኖሚ መበዝበዝ፣ በሚሊታሪ መጉሸም ፣ ወይም ለመጉሸም መሞከር፣ጣልቃ ገብነትና የመሳሰሉት ድርጊቶች የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የቆዩ የውጭ ፖሊሲ ባህርያት ናቸው ። በተለይም ከ1970ዎቹ መጨረሻ ጀምሮ ሥር እየሰደደ የሄደውና በመሄድ ላይ ያለው የአሜሪካ ጦረኝነትና የጣልቃ ገብነት ፖሊሲ ለሰው ልጅ ደህንነት በአጠቃላይ፣በተለይ ደግሞ ለምዝብር ሕዝቦችና ነፃነት ለተጠሙ ጭቁኖች እጅግ አሳሳቢ ሆኗል ። ዛሬ በዓለም ላይ የኒኩሌር ጦርነት ዳመና እያንዣበበ ነው ፤ ዛሬ ለነፃነታቸው የሚዋጉ ጭቁን ሕዝቦች ከመቼውም ጊዜ የበለጠ የአሜሪካ የሚሊታሪ ቴክኖሎጂ በአፈራቸው መሣሪያዎች በሊባኖስ፣ በደቡባዊ አፍሪካ ፣ በኤልሳልቫዶርና በሌሎችም ቦታዎች እየተጨፈጨፉ ነው ። በአጠቃላይ ኢምፔሪያሊዝም የገጠመውን ሽንፈት ለመቋቋም ኢሰባዊ ድርጊቶችን እየፈጸመ ነው ።

ያለንበት ጊዜ በሌላ ገጽታው ከመቼውም የበለጠ ጭቁኖች በትግላቸው ሶሻሊዝምን ለመገንባት የሚታገሉበት ፣ ለተሟላ ነፃነት የመረረ ትግል የሚያካሄዱበት ወቅት ነው።ይህ የነፃነት ትግል እድገት የኢምፔሪያሊዝምን የግዛት ስፋት እያጠበበው፣የሚያጋብሰውን ትርፍና የብዝበዛ መጠን ከዕለት ወደ ዕለት ዋስትና እያሳጣው፣በአንዳንድ አገሮችም የሽንፈት ማቅ እያከናነበው ስለሆነ ኢምፔሪያሊዝም ሽንፈቱን ላለመቀበል ወደ ከፋ ጦረኝነት ፣ ወደ ላቀ ጣልቃ ገብነት ተሸጋግሯል። ከ1970ዎቹ መባቻ ጀምሮ በዓለም ፖለቲካ ከሞላ ጐደል የሰፈነው «የዴታንት» አየር በአሜሪካ የጣልቃ ገብነት ፖሊሲ ደፍርሷል ። ሁለተኛው ቀዝቃዛ ጦርነት ተጀምሯል ማለት ይቻላል ። ለዚሁ ቀን

ደኛና ዋነኛ መንስኤ የአሜሪካ ኢምፔሪያ
ሊዝም መሆኑ ሁኔታውን በትክክል ለሚከ
ታተሉ ሰዎች ሁሉ ስውር አይደለም ።

በ1970ዎቹ ማክተሚያ ላይ የዓለም የፖ
ለቲካ አየር በካርተር አስተዳደር ይመራ በነ
በረው የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የጦረኛ
ነት አዝማሚያ ተመረዘ ። በጥር ወር 1980
ሬጋን የአሜሪካ ፕሬዚዳንት ሆኖ በትረ መን
ግሥቱን ሲጨብጥ በካርተር የተወጠነውን
የገጠጠ የፀረ ሰላም ፖሊሲ መከተልን የበለ
ጠ አተኮረበት።ይህ ፖሊሲ በመሠረቱ የአሜ
ሪካ ኢምፔሪያሊስቶች በአገራቸውም ሆነ
በውጭ የገጠማቸው ችግር ነፀብራቅ ነው።
ይህን በበለጠ ለመረዳት ከሁለተኛው የዓ
ለም ጦርነት እስከ ዛሬ ያለውን የአሜ
ሪካንንና የውጭ ፖሊሲ (የዘመናችን የአ
ሜሪካ ፖሊሲ እየተባለ የሚጠራውን)
ታሪክ መሠረታዊ አዝማሚያዎችንና ለም
ንስ እነዚህን መሠረታዊ አዝማሚያዎች
እንደያዘ ታሪካዊ መረጃዎችን መመርመ
ርና መረዳት ተገቢ ነው ። ይህን ለማ
ድረግ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ከሁለ
ተኛው የዓለም ጦርነት ማግስት ጀምሮ
ለምን የቀዝቃዛውን « ጦርነት » ፖሊሲ
ተከተለ ? ከዚያም ቀጥሎ ለ25 ዓመታት
ያህል የተከተለውን የቀዝቃዛ ጦርነት
ፖሊሲ ትቶ ለምን በ1970ዎቹ መግ
ቢያ ላይ የውጥረት ቅነሳን (የዴታንት)
ፖሊሲ መከተል ጀመረ ? በ1970ዎቹ መዝ
ጊያ ላይስ ለምን ወደ ቀዝቃዛው ጦርነት
ተመለሰ ? የአሜሪካ የውጭ ፖሊሲ በአሁኑ
ጊዜ ምን ዓይነት አቅጣጫ እየያዘ ነው? ለሚ
ሉትና ለመሳሰሉት ጥያቄዎች መልሶች ማግ
ኘት አስፈላጊ ስለሆነ ይህ ጽሑፍ እነኝህን
ጥያቄዎች ለመመለስ ጥረት ያደርጋል ።

የጽሑፉ የመጀመሪያው ክፍል ከሁለተ
ኛው የዓለም ጦርነት ማግስት እስከ 1970
ዎቹ መባቻ ድረስ የነበረውን የአሜሪካንን
የውጭ ፖሊሲ ባህሪ ማለትም የአሜሪካ
ኢምፔሪያሊዝምን የቀዝቃዛ ጦርነት ፖሊ
ሲ አነሳስን ፣ ውድቀትንና በውጥረት ቅነሳ
ፖሊሲ መተካትን ይመለከታል።ሁለተኛው
ክፍል ደግሞ ከ1970ዎቹ አጋማሽ ጀምሮ
የአሜሪካ የውጭ ፖሊሲ ባህርያትን
ያትታል ። በዚህም ክፍል በ1970ዎቹ ማክ
ተሚያ ላይ የአሜሪካ መንግሥት የውጭ
ፖሊሲ ለምን ከውጥረት ቅነሳ ፖሊሲ እን
ደገና ወደ ቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲ እንዳ
ዘነበለና ምንስ አቅጣጫ በመያዝ ላይ እንደ
ሆነ ለመገምገም ይሞከራል ።

የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የቀዘቀዘው ጦርነት ፖሊሲ አነሳስና ውድቀት

የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ኃይለኛና
የዓለምን ፖለቲካ ብቸኛ ተቆጣጣሪ መስሎ
የታየው በሁለተኛው የዓለም ጦርነት
ማግስት ነበር ። በወቅቱ ሌሎች ቀንደኛ የኢ
ምፔሪያሊስት መንግሥታት ማለትም ፣ እን
ግሊዝ ፣ ፈረንሣይ ፣ ጀርመን ፣ ጣሊያንና ጃፓ
ን ባካሄዱት ጦርነት ክፉኛ ተዳክመው ስለነ
በረ ለአሜሪካ አመች ሁኔታ ተፈጠረ ። በዚህ
ወቅት አሜሪካ በኢንዱስትሪ ምርት፣ በውጭ
መዋዕለንዋይ ፣ በውጭ ንግድና በገንዘብ
ኃይሏ መሪ የኢምፔሪያሊስት አገር ሆነች።
ብሔራዊ ገንዘቧም (ዶላር) በዓለም አቀፍ
ደረጃ ተቀባይነት አገኘ ። በአጭሩ የአሜሪ
ካን ዘመን (American Century) ተጀ
መረ ።

የተወዳዳሪዎቿ መዳከም አሜሪካ በውጭ
ፖሊሲዋ በሁለት ዋና ዋና ተግባራት ላይ
እንድታተኩር አስገደዳት ። አንደኛው ተግባ
ር አሜሪካ የካፒታሊስቱን ዓለም በበላይነት
የመምራትና ከሚገጥመውም ሕዝባዊ ትግል
መከላከል ነበር ። የሕዝባዊ አብዮት ድል ማ
ድረግና የሶሻሊዝም መስፋፋት ለዓለም አቀ
ፍ ካፒታሊዝምም ሆነ ለራሱ ለአሜሪካ የገዥ
መደብ አደጋ ሆነ ። በመሆኑም የካፒታሊስቱ
ሥርዓት ሕልውና እንዲጠበቅ የአሜሪካ መን
ግሥት የተዳከሙትን ሌሎች ዋና ዋና የካፒ
ታሊስት አገሮች በማስተባበር ጭምር አስፈ
ላጊውን ጥረት ማድረግ ነበረበት።ሁለተኛው
ተግባር የአሜሪካንን ሞኖፖሊስቶች ጥቅም
ማስጠበቅ ነበረ ። የሌሎች ካፒታሊስት አገ

ሮች መዳከም ለአሜሪካ ሞኖፖሊስቶች የበ
ለጠ የንግድ ቀጠና ፣ የበለጠ ትርፍ ለማግ
ኘት አመች ሁኔታ ፈጠረ ። ይህን አመች
ሁኔታ ለመጠቀም የአሜሪካ መንግሥት መሪ
ዎች የአገራቸውን የሞኖፖሊስቶች ጥቅም
ሊያስከብር የሚችል የውጭ ፖሊሲ መከ
ተል ከፊታቸው የተደቀነ ተግባር ሆነ ።
ስለሆነም ከሁለተኛው የዓለም ጦርነት ማግ
ስት ጀምሮ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ሁለ
ቱን ተግባራት በአንድ ላይ አጣምሮ በማካሄ
ድ ወደ ከፍተኛ የፖለቲካና የኢኮኖሚ መስፋ
ፋት ፣ ወደየኢምፔሪያሊስቶች መሪነት ተሸ
ጋገረ ። [1] ሆኖም ይህ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊ
ዝም የኢኮኖሚና የፖለቲካ መስፋፋት በውስ
ጡ የራሱን ችግር ይዞ መምጣቱ አልቀረም ።

በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ውስጥ ተጠና
ክሮ የወጣውና በአንዳንድ የአውሮፓ አገሮች
በመገንባት ላይ የነበረው ሶሻሊዝም ለአሜሪ
ካ ኢምፔሪያሊዝም እጅግ አስፈሪ ነበር ።
በካፒታሊስት አገሮች ይካሄድ የነበረው
ፀረ ካፒታሊዝም ትግልና በ«ሦስተኛው ዓለ
ም» በመቀጣጠል ላይ የነበረው ፀረ—ኢምፔ
ሪያሊስት እንቅስቃሴም እንዲሁ በአሜሪካ
በመመራት ላይ ያለውን ኢምፔሪያሊዝምን
አደጋ ላይ የሚጥል ነበር ። ስለሆነም የአሜ
ሪካ መሪዎች በውጭ ፖሊሲያቸው መስከ የ
ገጠማቸውን የሶሻሊዝም መጠናከር፣የፀረ ካ
ፒታሊዝምና የነፃነት እንቅስቃሴዎች ትግል
መግፋት ያስከተለባቸውን «ችግር» በሚመ
ለከት መከተል የሚገባቸው የውጭ ፖሊሲ
ምን ዓይነት ባሕርይ እንደሚኖረውና የካፓ
ታሊሲቱን ዓለም ሕልውናና የአሜሪካ ሞኖ
ፖሊስቶችን ጥቅም ለማስከበር እንዴት
መታገል እንዳለባቸው መወሰን ነበረባቸው።

ይህ በውጭ ፖሊሲ በኩል የታየው ችግር
ከ1945—1946 በአሜሪካ መሪዎች ዘንድ ከፍ
ተኛ መከፋፈልንና አለመግባባትን ከፈጠሩ
ችግሮች አንዱ ነው ። በወቅቱ የሪፓብሊካን
ፓርቲ መሪዎች የነበሩት እነ ሮበርት ታፍ
ትና አርተር ቫንደንበርግ አሜሪካ ሶሻሊዝ
ምን በጥብቅ መቃወም አለበት የሚል አቋም
ያዙ ። [2] ይሁን እንጂ በጊዜው የነኝህን
የቀኝ አክራሪዎች ፖሊሲ የሚቃወሙ ሌሎ
ች የአሜሪካ የገዥ መደብ አባላት ለምሳሌ፣
በአስተዳደሩ ውስጥ የነበረው ሄንሪ ዋለስና
በሕግ መወሰኛው ምክር ቤት የነበረው ክላ
ውድ ሬፐር እና በመሳሰሉት የሚመራውና
የተራማጆችም ጠንካራ ድጋፍ የነበረው
ቡድን ለጊዜውም ቢሆን የአሜሪካ መንግ
ሥት የውጭ ፖሊሲ ወደቀኝ ተስፈንጥሮ
እንዳይሄድ ገቱት ። [3]

የአሜሪካ መንግሥት በውጭ ፖሊሲው
ከቀኝ አክራሪነት መገታት በጣም ጊዜያዊ
ነበር ። በሀገሪቱ በጠቅላላው የበላይነት እየ
ያዘ የመጣው የቀኝ አክራሪዎች ፖለቲካና
ርዕዮተዓለም ነበር ። ይህ ሐቅ በ1946 በተ
ካሄደው የምክር ቤት አባላት ምርጫ ላይ
ግልጽ ወጣ ። በዚህ ምርጫ የሪፓብሊካንን
ፓርቲ የሚመራው የቀኝ አክራሪ ቡድን
«ከ1930 ወዲህ ለመጀመሪያ ጊዜ በሕግ
መወሰኛው ምክር ቤት አብዛኛውን መቀ
መጫ አገኘ ፤ ከ1928 ወዲህ ለመጀመሪያ
ጊዜ ሁለቱንም ምክር ቤቶች (የሕግ መወ
ሰኛውንና የሕግ መምሪያ ምክር ቤቶች)
ለመቆጣጠር ቻለ ። የሕግ መምሪያውን
ምክር ቤት የሪፓብሊካኑ ፓርቲ ለመቆጣ
ጠር የቻለው በምክር ቤት ውስጥ ከነበሩት
ቀኝ አክራሪ ከሆኑት ከዲሞክራቲክ ፓርቲ
አባላት ጋር በማበር ነው ። [4] ይህን የበላይ
ነት ከተጎናጸፉ በኋላ የአሜሪካ ቀኝ አክራ
ሪዎች በሀገሪቱም ውስጥ ሆነ በውጭ ፖሊሲ
የሠርቶ አደሩን ሕዝብ የነፃነት እንቅስቃሴ
ለማፈን በአመዛኙ በቀጥታ በኃይል መጠ
ቀም ጀመሩ ።

በሀገር ውስጥ የሠራተኛውን እንቅስቃሴ
ለማፈን ሰኔ 23 ፣ 1947 ሕግ ወጣ ። ይህ ሕግ
እጅግ በጣም በቀኝ አክራሪነቱ በታወቀው
በታፍት ሃርትሌይ ስም በመሰየም «የታፍት
ሃርትሌይ ሕግ» በመባል ይታወቃል ። ሕጉ
የሚመለከተው የአሠሪንና የሠራተኛን ግን
ኙነት ሲሆን ፣ የአሜሪካ የሠራተኞች ማኅበ
ራት በረጅም ትግላቸው የተጐናፀፏቸውን
ልዩ ልዩ መብቶች ፣ ለምሳሌ የሥራ ማቆም

አድማን መብት የሚያጠብ ፣ ሠርቶ አደሮች ለሚደግፉት የፖለቲካ ፓርቲ የገንዘብ ድጋፍ መስጠት መብታቸውን የሚነፍግ ፣ ተፅዕኖ የሌለበት የአሠሪንና የሠራተኛን ድርድር የሚሽር ነበር ። ሪቻርድ ሞሪስ የሚባለው አሜሪካዊ ፀሐፊ እንዳለው ይህን አዋጅ የሠራተኛ መሪዎች «የባርነት ሕግ» የሚል ስም ሰጥተውታል ።[5]

ሕጉ የወጣው የሕግ መምሪያውና የሕግ መወሰኛው ምክር ቤት አባላት ስምምነት በጊዜው የአሜሪካ ፕሬዚዳንት የነበረውን የሃሪ ትሩማንን ተቃውሞ በማክሸፉ ነው ። የሪፓብሊካኑ ፓርቲ አባላትና በምክር ቤቱ የሰፈነው የቀኝ አክራሪነት ፖሊሲ እየተጠናከረ ሲመጣ የዲሞክራቲክ ፓርቲ አባል የነበረው ፕሬዚዳንት ትሩማንም ከዕለት ወደ ዕለት ከነኝህ የቀኝ አክራሪዎች ጋር የበለጠ እያበረ መጣ ። ፕሬዚዳንት ትሩማን በመጀመሪያ ጊዜ የምክር ቤቱ የቀኝ አክራሪዎች አውጥተዋቸው የነበሩትን 62 አድሃሪ ሕጎች የተቃወመ ቢሆንም « ከመንግሥቱ መዋቅር ውስጥ ታማኝ ያልሆኑ ግለሰቦችን መመንጠር» በሚል ሽፋን ኮሚኒስቶችንና ተራማጆችን በማሰቃየቱ ዘመቻ ግንባር ቀደም አስፈጻሚ ሆነ ። መጋቢት 22 ፣ 1947 ትሩማን ለዚሁ ምንጠራ ተፈጻሚነት ትዕዛዝ አስተላለፈ ፤ በዚሁ ትዕዛዝ መሠረትም አሥራ ሁለት የአሜሪካ ኮሚኒስት ፓርቲ መሪዎች ለፍርድ ቀረቡ ።[6] የቀኝ አክራሪዎች የበለጠ የፀረ ሕዝብ ሥራቸውን አስፋፉት ፤ የኮሚኒዝም አደጋ ያሰጋናል እያሉ በመቀስቀስ የሕዝቡን አስተያየትና ሃሣብ ለራሳቸው ፖሊሲ አመቺ እንዲሆን አርገው ለመቅረጽ ሞከሩ። ለምሳሌ በአገሪቱ ፖለቲካ የቀኝ አክራሪዎች በጣም ከመጠናከራቸውና የመንግሥቱን ሥልጣን በአመዛኙ ከመቆጣጠራቸው በፊት ፣ በ1946 የተሰበሰበው የሕዝብ አስተያየት እንደሚጠቁመው ከአሜሪካ ሕዝብ 3% ብቻ አዲስ ጦርነት መነሣቱ የማይቀር ነው ብሎ ያምን ሲሆን ፣ በ1948 ግን ይህ ቁጥር 32% ደረሰ ። በሌላ አነጋገር የቀኝ አክራሪዎች ሕዝቡን ለአድሃሪ ጦርነት አነሳሱት ፣ አዘጋጁት ማለት ነው ። በተጨማሪም የአሜሪካ መሪዎች የሃሣብ ነፃነትን የበለጠ ገደቡ ፤ የሀገሪቷን ኮሚኒስቶች እያደኑ ማሰቃየትን ተያያዙት ። ብሔራዊ ጥቅማችንን ከውጭ አደጋና ከኮሚኒስቶች ለመከላከል በሚል ሰበብ የፀረ ሕዝብ ሥራቸውን አስፋፉት ።[7]

የአሜሪካ መንግሥት የውስጥ ፖሊሲ ብቻ ሳይሆን የውጭ ፖሊሲውም በ1947 የበለጠ ወደ ቀኝ አክራሪነትና ጦረኝነት ተሸጋገረ ። በዚህ ዓመት «በኮርፖሬሽኖች፣ በወታደራዊ ባለሥልጣኖች ፣ በውጭ ፖሊሲ የጥናት ማዕከሎች ፣ በዋና ዋና ጋዜጦችና ተደማጭነት ባላቸው ግለሰቦች በዋሽንግተን ይብላሉ የነበሩ ብዙ የኢምፔሪያሊስት ሃሳቦች» ተግባራዊነት እንዲያገኙ ልዩ ልዩ የውጭ ፖሊሲ እርምጃዎች ተወሰዱ፤የውጭ ፖሊሲ መመሪያዎችም ወጡ። በዚሁ ዓመት ጆርጅ ማርሻል የአሜሪካ የውጭ ጉዳይ ሚኒስትር እንዲሆን ተመረጠ። ይህ ሰው በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ወቅት በፀረ ፋሽስት ግንባር ከተሰለፉት ኃይላት መካከል የታወቀ የሚሊታሪ ስልተኛና የግንባሩ ዕዝ ሊቀመንበር ነበር ። የሱ ለውጭ ጉዳይ ሚኒስትርነት ቦታ መመረጥ በአሜሪካ ፖሊሲ ውስጥ «የጦር መኮንኖችና ዲፕሎማቶች አንድ የሚያደርጋቸው አካል አስገኘላቸው ፤ ለሚሊታሪ ቡድኖችም አዲስ ሚና እንዲኖራቸው በር ከፈተላቸው ። የውጭ ፖሊሲ የሚሊታሪ (በአመዛኙ በኃይል ላይ የተመሠረተ ማለቱ ይሻላል) ፖሊሲ ሆነ ፤ ይህም በይፋ በወጣ የመንግሥት መመሪያ ተብራራ ።»[8]

የአሜሪካ የቀኝ አክራሪዎች በዚህ ዓይነት በሀገሪቱ የውስጥ አመራር የበላይነትን ይዘው ፀረ ሕዝብ ሥራቸውን ሲያካሂዱና ለውጭ ጣልቃ ገብነት ዝግጁ ሆነው ሳለ በልዩ ልዩ ሥፍራዎች በተለይም በአውሮፓና በእስያ የሠርቶ አደሮችና የሌሎች የጭቁን ሕዝቦች ትግል ሥር እየሰደደና የኢምፔሪያሊዝምን የጭቆና ሰንሰለት እያሰለሰለው መጣ።በዚህ ወቅት የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ፖሊሲ ይህን ሕዝባዊ ትግል ማክሸፍ ዓይነተኛ ተግባሩ ሆነ ። ትግሉን ለማፈን የአሜሪካ ዶላር በአውሮፓ ዘመተ ፤ የወታደራዊ ስምምነቶች ተፈረሙ ፤ የጦር ሰፈሮች በብዙ ቦታዎችና አገሮች ተመሠረቱ ። የአሜሪካ ኢምፔሪያሊስቶች የገጠማቸውን ሕዝባዊ ትግል ሁሉ በጠመንጃ አፈሙዝ ለመቋቋም መረጡ ። ኮሚኒዝም እንዳይስፋፋ «ለማገድ» ከተቻለም ከምድረገጽ «ለማጥፋት» ዘመቻ ተቀየሰ ። ዓለም በውጥረት ውስጥ ወደቀች ። ይህ የቀዝቃዛው ጦርነት ወቅት ፖሊሲ መሆኑ ነው ። ፖሊሲውን የነደፈው በጊዜው የአሜሪካንን መንግሥት የሚመራው የትሩማን አስተዳደር ነበር ። ይህ ፖሊሲ በትሩማን ዶክትሪን ፣ በማርሻል ፕሮግራምና ፖይንት ፎር ፕሮግራም በይበልጥ ተዘርዝሯል ። እነኝህን መመሪያዎች ከሞላ ጎደል በዝርዝር እንመለከታቸዋለን ።

የትሩማን መመሪያ

የትሩማን መመሪያ መጋቢት 12 ፣ 1947 ወጣ ። በወቅቱ በግሪክና በቱርክ ከፍተኛ ሕዝባዊ ትግል ተቀጣጥሎ ነበር ። ቀደም ሲል በአካባቢው የሕዝባዊ ትግልን በማፈን ከፍተኛ ትብብር ያደርግ የነበረው የእንግሊዝ መንግሥትም በሕዝባዊ ትግል የተወጠሩትን የግሪክንና የቱርክ ገዥዎችን ለመርዳት የማይችል መሆኑን ለአሜሪካ መንግሥት ሪፖርት አቀረበ።[9] ፕሬዚዳንት ትሩማን እንዳለው «ግሪክ እርዳታ» ልትጠይቀው የምትችለው ሌላ አገር አልነበረም ። በዚህ ንግግሩ እንደተጠቀሰው ትሩማን የግሪክ መንግሥት በሕዝብ አመጽ ከተገለበጠ የትግሉ ወላፈን ለግሪክ ጎረቤቶችም ይደርስባቸዋል ብሎ መፍራቱን አልሸሸገም ። በእሱ እምነት « በታጠቁ አናሳን እጅ ግሪክ ከወደቀች ተፅዕኖው ለዚች አገር ጎረቤት በሆነችው በቱርክ ላይ የተፋጠነና ከባድ ይሆናል . . . በተጨማሪም የግሪክ ነፃ መንግሥት (በጊዜው የነበረውን አድሃሪውን የግሪክ መንግሥት ማለቱ ነው) መደምሰስ በአውሮፓ ባሉ ሕዝቦች ላይ ተፅዕኖ አለው ። » ለዚሁ ሁሉ « መፍትሔ » የሚሆነው የተቀሰቀሰውን ትግል ለማፈን የሚያስችለው የአሜሪካ የኢኮኖሚና የሚሊታሪ እርዳታ መሆኑን ትሩማን በማመኑ ይህንኑ «መፍትሔ» ለመስጠት ከመጋቢት 1947 ጀምሮ እስከ ሰኔ 30 1948 ድረስ የአሜሪካ መንግሥት «ለግሪክና ለቱርክ 400,000,000 ዶላር እርዳታ እንዲሰጥና የአሜሪካ ሲቪሎችና የሚሊታሪ ባለሙያዎች ወደ እነኝህ አገሮች እንዲሄዱ እንዲፈቀድ ኮንግሬሱን ጠየቀ ።[10] ከዚህ ከትሩማን አነጋገር ለመረዳት እንደሚቻለው የትሩማን መመሪያ በባህሪው ሕዝባዊ ትግልና አብዮታዊ እንቅስቃሴን ለማክሸፍ አቅም ያነሳቸውን አድኃሪ መንግሥታትን ለመርዳት በሌሎች አገሮች ጉዳይ የአሜሪካ ወታደራዊና ኢኮኖሚ ጣልቃ ገብነት ነው ።

የማርሻል ፕላንና የሰሜን ቃል ኪዳን ድርጅት

የካፒታሊዝምን ሥርዓት ከውድቀት ለማዳን የትሩማን መመሪያ ንድፍ ብቻ በቂ አልነበረም ። በምዕራብ አውሮፓ የሕዝብ አመጽ በአንዳንድ አገሮች ተቀስቅሶና በአንዳንዶቹም በተለይ በፈረንሣይና በኢጣሊያ ኮሚኒስቶች ሥልጣን ለመያዝ ተቃርበው ስለነበር[11] በአሜሪካ በኩል ይህ ጉዳይ ከፍተኛ ስጋትን አስከትሎ ነበር ። ስጋቱም « የማርሻል ፕላንን » አስከተለ ። ፕላኑ የተሰየመው በጥር ወር 1947 የአሜሪካ የውጭ ጉዳይሚኒስትር እንዲሆን በተመረጠው በጀኔራል ጆርጅ ማርሻል ስም ነበር። ጆርጅ ማርሻል ሰኔ 5፣ 1947 በሃርቫርድ

ዩኒቨርስቲ ባደረገው ንግግር በጦርነት የፈራረሰውን የአውሮፓን ኢኮኖሚ መልሶ በአሜሪካ እርዳታ መገንባት እንደሚያስፈልግ አሳሰበ ። የዚህም ፖሊሲ ዓላማ «ነፃ ተቋሞች (የካፒታሊዝምን ማለቱ ነው) ሊጠበቁ የሚችሉበት የፖለቲካና የማኅበራዊ ሁኔታዎችን መፍጠር» እንደሆነ አስገነዘበ ።[12] በተጨማሪም የምዕራቡን ካፒታሊዝም ከውድቀት ለማዳን በወታደራዊ መስክም ዝግጅት ለማድረግ መጋቢት 4 ፣ 1949 የሰሜን አትላንቲክ የቃል ኪዳን ድርጅት (NATO) በአሜሪካ መሪነት ተቋቋመ ።

ፖይንት ፎር ፕሮግራም

ኋላቀር አገሮችም ከኢምፔሪያሊዝም ወጥመድ እንዳያመልጡ ፣ ነፃ ብሔራዊ ኢኮኖሚ እንዳይገነቡ ፣ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ሌላ ፕሮግራም ነደፈ ። ይህም ፖይንት ፎር ፕሮግራም እየተባለ የሚጠራው ነበር ። ይህ ፕሮግራም በይፋ የቀረበው ፕሬዚዳንት ትሩማን ሰኔ 24 ፣ 1949 ባደረገው ንግግር ነው ። ፕሮግራሙ የአሜሪካንን የቴክኒክ ዕርዳታና የግል መዋዕለንዋይ ወደ ታዳጊ አገሮች መስፋፋት እንዳለበት ይጠቁማል ። የትሩማን ፍራቻ የታዳጊ አገር ሕዝቦች በአሜሪካ «ካልተረዱ» የሶሻሊስት የእድገት ጐዳናን ይመርጣሉ የሚል ነው ።[13] ስለሆነም ታዳጊ አገሮች ወደ ሶሻሊስት የዕድገት ጐዳና እንዳያመሩ ለማደናቀፍ የአሜሪካ መንግሥት በኢኮኖሚ እርዳታ ለማዘናጋት ቆርጦ ተነሳ ። የፖይንት ፎር ፕሮግራም ዓላማም ይኸው ነበር ።

የፖይንት ፎር ፕሮግራም እውነተኛ ዓላማ ከሁለተኛው የዓለም ጦርነት በኋላ በአፍሪካ በኢስያና በላቲን አሜሪካ የነበሩ የቀድሞ ቅኝ ግዛቶችን ለየት ባለ ዘዴ በመጠቀም በአሜሪካ የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ቀንበር ሥር ማስገባት ነው።ለዚህም ነው«ፖይንት ፎር በኋላቀር አገሮች የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የበላይነት ማስጨበጫ መሣሪያ...» ነው የሚባለው ።[14] በፖይንት ፎር ፕሮግራም አማካይነት ከሁለተኛው የዓለም ጦርነት ወዲህ መልክ እያገኘ የመጣው የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ መሠረቱን ጣለ። የአሜሪካ ገዥዎች እውነተኛ የብዝበዛ ዓላማቸውን በአንዳንድ የነፃነት መፈክሮች ለምሳሌ (እንደ ሁኔታው) አርጌውን የቅኝ አገዛዝ በማውገዝና . . . ከቅኝ አገዛዝ ቀንበር የተላቀቁትን ሕዝቦች የነፃነትን መብት ለይስሙላ በማወቅ ... የአሜሪካንን የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ አስፋፉ ።

ሶሻሊዝምን የመገደብ ፖሊሲ

በአውሮፓም ሆነ በታዳጊ አገሮች የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ዓላማ የካፒታሊዝምን እድሜ ለማራዘም ፣ ሶሻሊዝምንና የነፃነት እንቅስቃሴዎችን እውነተኛ የእርነት ትግል መግታት ነበር።በመሆኑም በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ውስጥ የጦር ወዳጃቸው በነበረችው በሶቭየት ኅብረት ላይ ጠንካራ እርምጃ ለመውሰድ ወሰኑ። ፕሬዚዳንት ትሩማን በጊዜው የአሜሪካ የውጭ ጉዳይ ሚኒስትር ለነበረው ለባርነስ ጥር 5 ፣ 1946 በፃፈው ደብዳቤ «ሩሲያ እንደ ብረት የጠነከረ ክንድና ጠንካራ አነጋገር ካልገደባት በስተቀር ሌላ ጦርነት እየተጠነሰሰ ነው» ካለ በኋላ በደብዳቤው መጨረሻ «ሶቭዩትን እሽሩሩ ማለት እጅ እጅ ብሎኛል» ብሏል ።[16] ትሩማን ይህን ደብዳቤ የጻፈበት ምክንያት የአሜሪካ የውጭ ፖሊሲ በደብዳቤው ላይ በሰፈረው ፅንሰሃሳብ አንፃር እንዲቀይስ ነበር ። ይህ ድርጊት በወቅቱ ለሶቭዩትና ለአሜሪካ የበለጠ መራራቅ እንደመንደርደሪያ ነጥብ ይቆጠራል ።

የሶቭዩት ኅብረትና የአሜሪካ ግንኙነት በ1947 የባሰ ተበላሸ ። ለመጀመሪያም ጊዜ ሶሻሊዝምን የመገደብ ንድፈሃሳብ (ኮንቴይንመንት ቲዎሪ) ተቀነባበረ ። ንድፈሃሳቡን ያቀረበው የአሜሪካ የውጭ ጉዳይ ሚኒስትር መ/ቤት ባልደረባ የነበረው ጆርጅ ኬናን ነው ። ኬናን «ሶቭየት ኅብረትን በሚመለከት ማንኛውም የአሜሪካ ፖሊሲ የረጅም ፣ ትዕግስተኛና የሩሲያን የመስፋፋት

አዝማሚያዎች የሚገድብ ጠንካራና ቆራጥነት የተሞላበት መሆን አለበት » በማለት አስገነዘበ ።[17] ኬናን በዚህ ዓይነት ተፅዕኖ በጥቂት ዓመታት ውስጥ ሶሻሊዝምን ከዓለም ለማስወገድ የሚቻል መሆኑን ተነበየ። የዚህ ግለሰብ አቋም በመንግሥት ደረጃ ተቀባይነት አግኝቶና ተብራርቶም በሥራ መዋል ጀመረ ።

በአሜሪካ መሪዎች አስተያየት የሶሻሊዝም በፖላንድ ፣ በምሥራቅ ጀርመን፣ በቼኮዝሎቫኪያ መመስረትና በኢራን፣ በግሪክና በመሳሰሉት አገሮች የነፃነት እንቅስቃሴዎች ትግል መለኮስ የሶቭዩት ኅብረት «መስፋፋት» ነው ። ይህም በመሆኑ አሜሪካ ከሶቭዩት ኅብረት ጋር መልካም ግንኙነት ሊኖራት አልቻለችም ባይ ናቸው ።[18] የአሜሪካ መንግሥት መሪዎች ለዚህ «መስፋፋት» መገደቢያ ይሆኑናል ብለው ያመኑባቸውን ልዩ ልዩ ተጨማሪ እርምጃዎች ወሰዱ ። ለምሳሌ በግሪክና በቱርክ የውስጥ ጉዳዮች የአሜሪካ በተለያየ መንገድ ጣልቃ መግባት ፣ በአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም አስተባባሪነት በሰሜንና ደቡብ አሜሪካ ያሉ መንግሥታት (ካናዳን ሳይጨምር) መስከረም 2 ፣ 1947 የሪዮ ስምምነት በመባል የሚታወቀውን የርስ በርስ መረዳዳት ስምምነት መፈረም ፣ በአውሮፓ የኢኮኖሚ እርዳታና የሚሊታሪ ስምምነት (የሰሜን አትላንቲክ ቃል ኪዳን መጋቢት 4 ፣ 1949) ማድረግና ፀረ ሶሻሊስት ኃይላትን ማጠናከር በከፊል የዚሁ «ሶሻሊዝምን ለመገደብ» ከሚለው ዓላማ የመነጩ እርምጃዎች ናቸው ። የሪዮ ስምምነት የወታደራዊ ስምምነት ግዴታ ያለበትንና አሜሪካ በታሪኳ ውስጥ በሰላም ወቅት ለመጀመሪያ ጊዜ የወታደራዊ ግዴታ የገባችበት ስምምነት ነው ።[19] የሰሜን አትላንቲክ የቃል ኪዳን ድርጅት ስምምነትም አሜሪካ በሰላም ወቅት ከምዕራብ አውሮፓ መንግሥታት ጋር የጦር ስምምነት ስታደርግ የመጀመሪያው ነው ።[20]

በአጠቃላይ እላይ እንደተጠቀሰው የእነዚህ ስምምነቶች አንዱ ዓላማ የሶሻሊዝምን መመሥረት ማፈን ነው ። የሶሻሊዝም መስፋፋት ደግሞ የታሪክ እድገት ውጤት ነውና ሊገታ የሚችል ነገር አይደለም ። ስለሆነም የምሥራቅ አውሮፓ ሕዝብ የሶሻሊዝምን መንገድ ተከተለ።በእስያ የቻይና ሕዝብ በፀረኢምፔሪያሊዝም ትግሉ ድል አድርጐ ቀይ ባንዲራ አውለበለበ ። በዚህ ሕዝባዊ ድል የተደናገጡ የአሜሪካ ገዥዎችም በኮሪያ የተቀሰቀሰውን ሕዝባዊ ትግል ለማደናቀፍና የኢምፔሪያሊዝምን ጥቅም ለማስከበር በተባበሩት መንግሥታት የፀጥታ ምክር ቤት ውሣኔ ሽፋን እጃቸውን አስገቡ ። ይህንን ውሣኔ መሠረት በማድረግ ትሩማን ሰኔ 27 ፣ 1950 ባደረገው ንግግር «የአሜሪካ የአየርና የባህር ኃይላት ፣ ለኮርያ መንግሥት ሽፋንና ድጋፍ እንዲሰጡ» ማዘዙን አሳወቀ። በዚህ ንግግሩ ትሩማን በፊሊፒንስ ፣ በኢንዶቻይና (በቬትናም ጭምር) ፈረንሣይንና አጋሮቿን አሜሪካ እንድትረዳ ያዘዘ መሆኑን ገልጿል ።[21]

የቀዝቃዛው ጦርነት መባባስ

ሕዝባዊ ትግል በልዩ ልዩ ሀገሮች ሲፋፋም የአሜሪካ መንግሥት መሪዎችም የበለጠ የቀኝ አክራሪነታቸውን እያባባሱት ሄዱ ። በጊዜው በአሜሪካ የፖለቲካ አስተሳሰብ ተሰሚነትንና በብሔራዊ ሸንጐው በ1946 በተደረገው ምርጫ የበላይነትን ይዘው የነበሩት የሪፓብሊካን ፓርቲ አባላትና ደጋፊዎቻቸው በ1952 በተደረገው ምርጫ ተጨማሪ ድል አገኙ ። በዚህ ምርጫ የሪፓብሊካኑ ፓርቲ ከ1928 ወዲህ ለመጀመሪያ ጊዜ በሁለቱም ምክር ቤቶች የበላይነትን ያዘ ። ፕሬዚዳንቱም የዚሁ ፓርቲ አባል የነበረው ጀኔራል አይዘንሃወር ሆነ ።[22]

በዚህ ምርጫ የሪፓብሊካኑ ፓርቲ አክራሪ መሪዎች በመንግሥት መዋቅር ውስጥ የበላይነትን እንደያዙ ዩናይትድ ስቴትስ ከሶቪየት ኅብረት ጋር ፈጽሞ ለመጣጣም የማትችል መሆኗን ፣ ሶሻሊዝምን እንዳይስፋፋ መገደብ ሳይሆን ማጥፋት የሚያስፈልግ መሆኑን አመኑበት ። ይህንኑ በሚመለከት የዚህ ፓርቲ የውጭ ፖሊሲ ቃል አቀ

ባይ የነበረውና በኋላም የአሜሪካ የውጭ
ጉዳይ ሚኒስትር የሆነው ጆን ፎስተር ዱላስ
ለአሜሪካ የሕግ መወሰኛ ምክርቤት የውጭ
ጉዳይ ኮሚቴ ባደረገው ንግግር፥«የዓለም ሕ
ዝብ አንድ ሶስተኛው በሶቪዬት ኮሚኒዝም
ሥር ሆኖ እንዲሁም (የሶቪየት ኮሚኒዝም)
ግዛቱን ለማስፋት እየሞከረ እስካለ ድረስ
ሰላም ልናገኝ ወይም ደስታ ያለው ዓለም
ሊኖረን ፈጽሞ አይችልም» አለ ። ቀጥሎም
አመች በሆነ ጊዜ ሁሉ በመጠቀም ሶሻሊ
ዝም የሰፈነባቸውን አካባቢዎች «ነፃ» ማው
ጣት እንዳለባቸው አስገነዘበ ። [23] የዚህ
ግለሰብ አቋም የጠቅላላ የአሜሪካ መንግ
ሥት የውጭ ፖሊሲ መመሪያ ሆኖ የቀዝቃ
ዛው ጦርነት እሳት የበለጠ እንዲነድ ይራ
ገብ ጀመር ። የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ዱላስ
ጥር 12 ፣ 1954 ባደረገው ንግግር በግንኛ
ውም አሳሳቢ ነው በምትለው ቦታ አሜሪካ
ባላት ኃይሏና በመረጠችው ዓይነት መሣ
ሪያ የምትጠቀም መሆን ግልጽ አደረገ። [24]
በጊዜው የአሜሪካ መንግሥት መሪዎች
አቶሚክ ቦምብ በጃቸው ነበረና (የመጀመ
ሪያው የተሳካ የሃይድሮጂን ቦምብ ሙከራ
መጋቢት 1፣ 1954 ተካሂዷል) የዱላስ ዛቻ
ሶሻሊዝምን ሆነ የነፃነት እንቅስቃሴዎችን
«ለማውደም» የአሜሪካ መንግሥት ቦም
ቡን ለመጠቀም የከጀለ መሆኑን ያመለክ
ታል። በእርግጥ በፕሬዚዳንት አይዘንሃወር
አስተዳደር ጊዜ አሜሪካ የውጭ ጥቅሟን
ለማስከበር የአውቶሚክ ቦምብ ለመጠቀም
ዝግጁ እንደነበረች ፕሬዚዳንቱ በኋላ በይፋ
ተናግሮታል።[25] የዱለስ ንግግር የቀዝቃዛው
ጦርነትን ከከፍተኛ ነጥብ ያደረሰው እንደ
ሆነም ይታመናል ።

የአሜሪካ መንግሥት ባለሥልጣኖች ሶሻ
ሊዝምን «ለማውደም» ባወጡት ፖሊሲ
ሊቀጥሉበት አልቻሉም ። ምክንያቱም
አንደኛ፣ሶቪየት ኅብረትም የኑክሌር መሣሪያ
ባለቤት ለመሆን ስለቻለችና ሌሎችም ሶሻ
ሊስት አገሮች እየተጠናከሩ ስለመጡ ከነሱ
ጋር አጠቃላይ ጦርነት መቀስቀስና ማካሄድ
እራስን ማጥፋት የሚያስከትል መሆኑ ግልጽ
በመሆኑ ነው ። ሁለተኛ ፣ የታዳጊ አገሮች
የፀረ ቅኝ አገዛዝ እንቅስቃሴም እየተስፋፋ
በመሄድ ላይ ነበር ። ሶስተኛ ፣ የአሜሪካ
ወዳጆችም ዱለስ በወጠነው መሠረት ቀዝ
ቃዛው ጦርነትን ማካሄድና የአሜሪካን
ኢምፔሪያሊዝምን የፀረ ሶሻሊዝም ጥሪ
ሙሉ ለሙሉ ለመቀበል ዝግጁ አልነበሩም።
አራተኛ ፣ ዱለስ በጥር 2 ፣ 1955 ባደረገው
ንግግር በአለው መሣሪያ ሁሉ ተጠቅመን
ሶሻሊዝምን እናወድማለን ማለቱ በአሜሪ
ካና በሶቪየት ኅብረት መካከል የኑክሌር
ጦርነት ሊቀሰቅስ መቻሉን ይፋ ስላደረገ
ውና ይህም ሃሳብ በአሜሪካ ሕዝብ ዘንድ
ተቀባይነት ስለአልነበረው ሕዝቡን ለማረ
ጋጋት ከዚህ የአክራሪነት ፖሊሲ ማፈግ
ፈግ ግዴታ ስለነበረ ነው ።[26]

ሐምሌ 21 ፣ 1955 በጄኔቫ በአራቱ ኃያ
ላን መንግሥታት መካከል ይካሄድ ለነበ
ረው ስብሰባ ጄኔራል አይዘንሃወር ስለጦር
መሣሪያ ቅነሣ ሃሣብ አቀረበ ። የቀረበው
ሃሣብ በጊዜው የተሰሩት መሣሪያዎች አደ
ገኛ መሆናቸውን ሲጠቁም «በቅርብ ዓመ
ታት የተሠሩት መሣሪያዎች» ተፋላሚ ወታ
ደሮችን ብቻ ሳይሆን ቤቶችን ፣ እንዱስትሪ
ዎችንና ሕይወትን እጅግ ብዙ ጊዜ (እስከ
አሁን ከታወቀው) ወይም እስከ አሁን ከታ
ሰበው በላይ ሊያጠፉ የሚችሉ ናቸው» የ
ሚል ነበር። ሁለተኛ ፣ የጦር መሣሪያን መቀ
ነስ ፣ «ለምን እንደሚጠቅም ሲጠቁም ፣ ሀ/
የጦር መሣሪያ ቅነሣ የሁሉንም አገሮች ሰላ
ምን ለመጠበቅና ፀጥታን ለማስከበር የተ
ሻለ ዘዴ ሲሆን እንደሚችል ፣ ለ/ «በየቦ
ታው በሕዝብ ዘንድ የሚታየውን የጦርነት
ፍራቻ» እንደሚያስወግድ ፣ ሐ/በሕዝቡ ላይ
የተጫነውን ወታደራዊ ወጪ ሊቀንስ
የሚችልና የማንኛንውም አገር ሕዝብ
«የኑሮ ደረጃ ከፍ እንደሚያደርግ ፣ የተሻለ
ምግብ ፣ ልብስ ፣ መጠለያ ፣ ከፍተኛ ትም
ህርትና የላቀ የኑሮ ደስታ» ሊያስገኝለት
የሚችል መሆኑን አመልክቷል ።

ስለሆነም በሁኔታዎች አስገዳጅነት የአ
ሜሪካ መሪዎች የግዴታ በቀጥታ ከሶሻሊ
ስት አገሮች ጋር ጦርነት እናውጃለን ወይም
በዱለስ አነጋገር ሶሻሊዝም «እስካለ ድረስ
ሰላም ልናገኝ ወይንም ደስታ ያለው ዓለም
ሊኖር ፈጽሞ አይችልም» ከሚል አቋም
ከሶሻሊዝም ጋር ጦርነት «ብናካሄድ ያጠ
ፋናል» ፤ ከሶሻሊስት መንግሥት ጋር
መደራደሩ «ለሕዝባችን» ይጠቅማል ወደ
... ወደማለት ወይንም ቢያንስ ቢያንስ ሶሻ
ሊዝምን «ለማጥፋት» ከሚለው ይፋ የጀብ
ደኝነትና የጦርነት ፖሊሲያቸው መቆጠብ
እንዳለባቸው ተገነዘቡ ።

በአይዘንሃወር ቀርቦ የነበረው የጦር መሣ
ሪያ ቅነሳ ስምምነት ሊቀጥል አልቻለም ።
በአሜሪካ መሪዎች አስተያየት ለዚህም
ምክንያቶች የሆኑት የሶቪየት ኅብረት የሕ
ዋው ቴክኖሎጂ ከፍ ማለትና ስፖትኒክ የም
ትባለውን የጠፈር መንኩራኩር በ1957
በተሳካ ሁኔታ ወደ ህዋው ለማምጠቅ የመ
ጀመሪያ አገር ለመሆን መቻሏ ፣ ሶቪየት
ኅብረት በሚሳይል መሣሪያ በልጣናለች
የሚል የአሜሪካ መሪዎች ፍራቻ ፣ የሁለተ
ኛው የበርሊን ቀውስ (1960) ፣ በኩባና በኮ
ንጐ አብዮት መቀጣጠል ፣ የግብጽ ነፃነት
ትግል ሥር መሰደድና የናስርም ከሶቪየት
ኅብረት ጋር ወዳጅ መሆንና የመሳሰሉት
ድርጊቶች ናቸው ። [28]

በአሜሪካ መሪዎች አስተያየት በየአገ
ሮች (በግብጽ ጭምር) የሚካሄደው የነፃ
ነት እንቅስቃሴ መንስኤው የኮሚኒዝም
ወይንም የሶቪየት ኅብረት «ሴራ» ነው ።
በመሆኑም ከሶቭየት ኅብረትም ሆነ ከሌ
ሎች ከሶሻሊስት አገሮች ጋር ሊኖር
የሚገባው መልካም ግንኙነት በታዳጊ አገ
ሮች አብዮት መካሄድ ይደናቀፋል ባይ ና
ቸው ። ያ ጊዜ ደግሞ በብዙ ኋላቀር አገሮች
የአርነት ትግል በመፋፋም ላይ የነበረበትና
አሜሪካም ትግሉን ለማፈን የበኩሏን ጥረት
የምታደርግበት ወቅት ነበር ። ለምሳሌ በመ
ስከረም 1954 አሜሪካ ፣ እንግሊዝ ፣ ፈረን
ሣይ ፣ አውስትራሊያና አራት የእስያ አህጉር
አገሮች ያሉበት የደቡብ ምስራቅ እስያ ስም
ምነት በመባል የሚታወቀው ወታደራዊ
ስምምነት ተፈረመ ። በዚያው ወቅት የአ
ሜሪካ መንግሥት በሕዝባዊ ቻይናና በንቲ
ማላም የውስጥ ጣልቃ መግባቱን እንደቀ
ጠለ ነበር ። [29] በግብጽ ተቀስቅሶ በነበረው
ፀረ ኢምፔሪያሊስት ትግልና ግብጽ የሲዊዝ
ቦይን በራሷ ለመቆጣጠር ያደረገችውን
ጥረት አስመልክቶ መጋቢት 9 ፣ 1957 አሜ
ሪካ በመካከለኛው ምሥራቅ የምትከተለ
ውን የጣልቃ ገብነት ፖሊሲ ይፋ አወጣች።
ይህ ፖሊሲ የአይዘንሃወር መመሪያ (ዶክት
ሪን) የሚል ስም ተሰጥቶታል ። በዚህ
ፖሊሲ መሠረት የሶቪየት ኅብረት «ጣልቃ
ገብነት» ፣ የኮሚኒዝምን መስፋፋት «ለመ
ከላከል» በሚል ሰበብ አሜሪካ ለማንኛውም
አፍቃሪ—አሜሪካ (የአሜሪካ ደጋፊ) የመ
ካከለኛው ምሥራቅ አገሮች የሚሊታሪና
የኢኮኖሚ እርዳታ ለመስጠት ቃል ገባች።
ለዚሁ ወጪ በ1957 የበጀት ዓመት 200,
000,000 የአሜሪካ ዶላር ተመደበ ። በዚ
ያው መመሪያው በወጣበት ዓመትም በዮር
ዳኖስ ሰላም ለማስከበር በሚል ስም ስድስ
ተኛውን የአሜሪካ የባህር ኃይል ወደ መካ
ከለኛው ምሥራቅ አካባቢ ላከች ። በሚቀ
ጥለውም ዓመት በሊባኖስ ጦሯን ጣልቃ
አስገባች ። [30]

በአጠቃላይ ሲታይ ከሁለተኛው የዓለም
ጦርነት ማግስት ጀምሮ ተጠናክሮ የታየውን
ሶሻሊዝምንና የአርነት እንቅስቃሴን እንዲ
ሁም በለሙት ካፒታሊስት አገሮች በመቀ
ጣጠል ላይ የነበረውን ሕዝባዊ ትግል ለማ
ፈንና የካፒታሊዝምን እድሜ ለማራዘም
የአሜሪካ የቀኝ አክራሪዎች ልዩ ልዩ የውጭ
ፖሊሲ መመሪያዎችን አወጡ፤ ከሌሎች
አድኀሪ መንግሥታት ጋር ስምምነቶች ተፈ
ራረሙ ። በሌላ ከነጋገር በድምራቸውና
በመስተጋብራቸው ሲታዩ እነኝህ የአሜሪካ
ፖሊሲዎችና ስምምነቶች በሙሉ የሶሻሊ

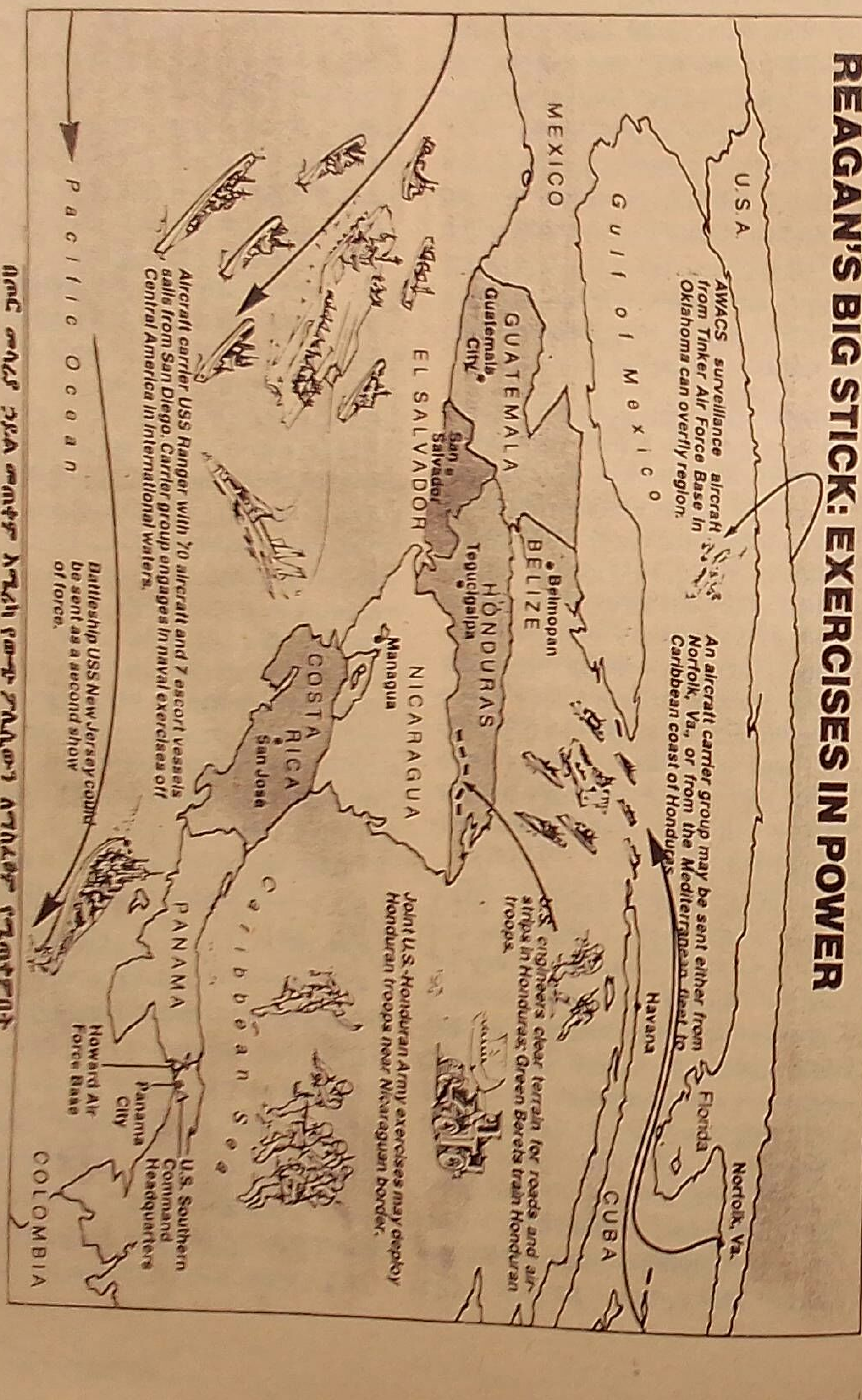

በጦር መሳሪያ ኃይል መጠቀም አሜሪካ የውጭ ፖሊሲውን ለማስፈፀም የሚጠቀምበት ዓይነተኛ ዘዴ ነው ።

(ከ « News Week » መጽሔት የተገኘ)

ዝምን ዕድገት ለመግታት ፣ ከተቻለም ለመደምሰስ ፣ በታዳጊ አገሮች ሕዝባዊ ትግልን ለማክሸፍና የኢምፔሪያሊዝምን ጥቅም ለማስከበር የታለሙ ነበሩ ።

ለዓለማዎቹ ግብ መምታት የአሜሪካ መንግሥት መሪዎች በጦር ኃይል በተለይም በሰውም ሆነ በንብረት ላይ ከፍተኛ አደጋ ሊያደርስ የሚችለውን የአቶሚክ ቦምብ ለመጠቀም ዝግጁ መሆናቸውን በተለያዩ አጋጣሚዎች ይሰነዝሯቸው ከነበሩት ዛቻዎች መገንዘብ ይቻላል ። በመሆኑም የአሜሪካ መንግሥት በአመዛኙ በጣልቃ ገብነትና በጦርነት ላይ መተማመን የውጭ ፖሊሲው ዓይነተኛ ገጽታ ሆነ ። ለዚህም በኮርያ፣ በቬትናምና በኩንጉ ያደረጋቸው ጦርነቶች ግልጽ መረጃዎች ናቸው።ይህ በጦረኝነት ላይ የተመሠረተ የአሜሪካ የኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ እስከ 1960 ዎቹ ዓመታት መጨረሻ ድረስ የዓለምን ፖለቲካ በከባድ ውጥረት ውስጥ እንዲወድቅ አደረገው ። ይህ ወቅት የቀዝቃዛው ጦርነት ወቅት በመባል የሚታወቀው ነው ። የቀዝቃዛው ጦርነት አሜሪካና ሌሎች ኢምፔሪያሊስት አገሮች ከሶሻሊስት አገሮች ጋር ሆነ ከነፃነት እንቅስቃሴዎች ጋር ያላቸውን ቅራኔ ፣ ግጭት ወይም አለመግባባት በሰላማዊ መንገድና በውይይት ሳይሆን በአብዛኛው በጦርነት ለመፈታት ፣ ዓለምን የካፒታሊዝም ትርፍ ማጋበሻ ለማድረግ የጣሩበት ፣ የኢምፔሪያሊዝምን የብዝበዛ ተቃዋሚዎች ሁሉ በጦርነት እናንበረክካለን ብለው ተስፋ ያደረጉበትና ይህንኑም ተስፋቸውን በተግባር ለመተርጐም የተነሱበት ወቅት ነበር። ይህ ወቅት የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የሕዝቦችን የነፃነት ትግል ለማፈን በየአገሩ ጣልቃ የገባበት ፣ በዓለም ዙሪያ የጦር ሰፈሮችን በብዛት የመሠረተበት ወቅት ነው ። በሌላ በኩል ይኸው ወቅት በዛ ያሉ ኋላቀር አገሮች በዓለም አቀፍ ኢምፔሪያሊዝም ላይ ባካሄዱት ትግል ብሔራዊ ነፃነታቸውን የተጐናፀፉበት ፣ በዓለማችን ሶሻሊዝም በኢኮኖሚ አቋሙና በወታደራዊ ኃይሉ የተጠናከረበትና በብዙ የዓለም ምዝብር ሕዝቦች ዘንድ ተቀባይነት ያገኘበት ወቅት ነበር ።

የቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲ ውድቀት

በ1940ዎቹ መገባደጃ ላይ በዩናይትድ ስቴትስ ገዥ መደቦች መሪነት የተቀየሰው የቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲ በ1960 ዎቹ መጨረሻ ላይ ግቡን ሊመታ የማይችልና የማያዋጣ ፖሊሲ መሆኑ ለአብዛኞቹ ለዚህ ፖሊሲ አራማጅ ለሆኑት ኃይላት ግልጽ ሆነ ። ለዚህ ፖሊሲ ውድቀት ሶስት ዋና ዋና ምክንያቶች ሊጠቀሱ ይችላሉ ። 1/ የሶሻሊስቱ ማኅበረሰብ በቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲ የማይሸነፍ መሆኑን አረጋገጠ። በቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲ ውጥን መሠረት ይደመሰሳል የተባለው የሶሻሊስት ስርዓት እንኳን ሊደመሰስ ቀርቶ የበለጠ ተጠናከረ። ሶሺሊዝም በኢምፔሪያሊዝም የሚሰነዘርበትን ጥቃት (ወታደራዊ ሆነ ሌላ ዓይነት ጥቃት) ሊቋቋም የሚችል መሆኑን በተግባር አሳየ ። 2ኛ/ የነፃነት እንቅስቃሴዎች ፀረ ኢምፔሪያሊስት ትግል ድል ተጐናጸፈ። እነዚህ እንቅስቃሴዎች በቆራጥ ትግላቸው ኢምፔሪያሊስቶችን ድል እያደረጉ ብዙዎቹ ብሔራዊ ነፃነታቸውን ተጐናጸፉ ፤ በትግላቸውም የበለጠ የገፉት (ቬትናም ፣ ኩባ ፣ ቻይና ፣ ሰሜን ኮሪያ ወዘተ...) በቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲ ይጠፋል ወይንም እንዳይስፋፋ ይታገዳል የተባለውን ሶሺሊዝምን ለመገንባት ባካሄዱት መራራ ትግላቸው ባለድል ሆኑ ። 3ኛ/ የአሜሪካ የውስጥ ሁኔታ ለቀዝቃዛው ጦርነትና ለጣልቃ ገብነት ፖሊሲ መቀጠል አመች አልሆነም ። በወቅቱ የአሜሪካ የቅኝ አክራሪዎች ይከተሉ ት የነበረውን የቀዝቃዛውን ጦርነት ፖሊሲ (ማለትም ወታደራዊ ጠብ አጫሪነትና የቀጥታ ወታደራዊ ጣልቃ ገብነት ፣ በመንግሥታትና በሀገሮች መካከል የሚፈጠሩ አለመግባባቶችን ሁሉ በአመዛኙ በኃይል ለመፍታት መዘጋ

ፓትን) መለወጥን አስፈላጊና የግዴታ የሚያ
ደርጉ ልዩ ልዩ የውስጥ ችግሮች ተከሰቱ ።
ለምሳሌ የአሜሪካ ሠራተኛ መደብና ሌሎ
ችም የኅብረተሰብ ክፍሎች ተቃውሞ ፣ ስር
የሰደዱ ማኅበራዊ፣ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ
ችግሮች ተፋፋሙ። እነዚህና የሌሎችም የዓ
ለም አቀፍ ሁኔታዎች ኢምፔሪያሊዝምን
እንዲያፈገፍግ ፣ በአንዳንድ ቦታም ፈጽሞ
እንዲሸነፍ ፣ በአጠቃላይ የተወሰነ የውጭ
ፖሊሲ ለውጥ እንዲያደርግ ፣ ከሶሻሊስት
አገሮች ጋር የነበረውን በቀዝቃዛው ጦርነት
ላይ የተመሠረተውን ፖሊሲ እንዲያለዝብ፣
በኋላቀር አገሮች የውስጥ ጉዳይ የሚያደርገ
ውን ጣልቃ ገብነትና የመሳሰሉትን አክራሪ
የውጭ ፖሊሲ አቋሞቹን እንዲለውጥ አስገ
ደዱት ። በሌላ አነጋገር በ1960 ዎቹ መጨ
ረሻ የነበረው የኃይል ሚዛን በጊዜው ሰፍና
ለነበረው የቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲ መቀ
ጠል አመች አልነበረም ። የዓለም ፖለቲካ
ሚዛን ወደ ሰላም ኃይሎች ያጋደለና የኢም
ፔሪያሊስቶችን የጦረኝነት ፖሊሲ የሚያ
ናጋ ፣ በተለይም የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝ
ምን ጭልጥ ያለ የቀኝ አክራሪነት የውጭ
ፖሊሲ የግድ የሚያስለውጥ ነበር ። የቀዝ
ቃዛው ጦርነት ፖሊሲ በዴታንት ፖሊሲ
ሊቀየር የቻለባቸው ዋና ዋና ምክንያቶች
ባጭሩ የተጠቀሱ ቢሆንም ፣ ከዚህ ቀጥሎ
እነዚህኑ ምክንያቶች በዝርዝር ለመመል
ከት እንሞክራለን ።

የሶሻሊዝም መጠናከር

ቀዝቃዛው ጦርነት ሲጀመር የአሜ
ሪካ ኢምፔሪያሊስቶች የአውቶሚክ ቦንብ
ብቸኛ ባለቤት ነበሩ ። ይህ ሊቀጥል አል
ቻለም ፤ የሶቭዬት ኅብረት የቴክኖሎጂ
እድገት በ1940 ዎቹ መጨረሻ ይህችን አገር
የአቶሚክ መሣሪያ ባለቤት አደረጋት ።
በሌላም የሚሊታሪ ቴክኖሎጂ ሶቭዬት
ኅብረት ከአሜሪካ የማታንስ መሆኑ እያደር
ተከሰተ ። በኢኮኖሚ ግንባታም መስክ
የተገኘው ከፍተኛ እድገት ሶሻሊዝም
ከኢምፔሪያሊዝም ይልቅ ያልተዛባና የማ
ያቋርጥ የኢኮኖሚ እድገት በማስገኘት የሠ
ርቶ አደሩን ቁሳዊና ሕሊናዊ ፍላጐት የሚ
ያረካና ለሠርቶ አደሩ ሕዝብ የቆመ መሆ
ኑን አስመሰከረ ። በአሜሪካ ኢምፔሪያሊ
ዝም ቀንደኛ መሪነት በሶሻሊስት አገሮች
ላይ ተጥሎ የነበረው የኢኮኖሚ ማዕቀብ
ሊቀጥል አልቻለም ። ከነኝህ አገሮች ጋር
የንግድ ልውውጥ ቢያደርጉ የሚጠቅ
ማቸው መሆኑን የተረዱ የምዕራብ አው
ሮፓ ካፒታሊስት መንግሥታት ከሶሻ
ሊስት አገሮች ጋር የኢኮኖሚ ግንኙ
ነት መፍጠር ጀመሩ ። ስለሆነም ኢም
ፔሪያሊስቶች እናጠፋዋለን ካሉት ከሶሻሊ
ስት ሥርዓት ጋር በሰላም አብሮ ለመኖር
የግዴታ ወደ ፈቃደኛነት ተሸጋገሩ ። የሶሻ
ሊስት ሥርዓት ድል አድራጊነት በአጠቃ
ላይ በኢምፔሪያሊስቶች ፣ በተለይም በአሜ
ሪካ ኢምፔሪያሊስቶች የውጭ ፖሊሲ ላይ
ምን ያህል ተፅዕኖ እንዳደረገና የውጭ ፖሊ
ሲያቸውን እንዳስለወጣቸው ከሚቀጥለው
ንዑስ ርዕስ በበለጠ መገንዘብ ይቻላል ።

የሌሎች ኢምፔሪያሊስት አገሮች ከቀዝቃዛው ጦርነት ማፈግፈግ

የምዕራብ አውሮፓ ኢምፔሪያሊስት
መንግሥታት በአሜሪካ የሚውጠነጠነው
የቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲ የማያዋጣቸው
መሆኑን እያደር ተገነዘቡት ። የፈረንሣይ
ፕሬዚዳንት የነበረው ጄኔራል ደጉል ከሶ
ሻሊስት አገሮች ጋር ተቻችሎ መኖር
የሚያስፈልግ መሆኑን ቀደም ብሎ ከተ
ረዱት ከምዕራብ አውሮፓ አገሮች መሪ
ዎች አንዱ ነበሩ ። ደጉል ከሶሻሊስት
አገሮች ጋር በሰላም ተቻችሎ የመኖርን
አስፈላጊነት ሲገልፁ «አለበለዚያ የሰ
ውን ልጅ ሌላ የሚያድነው ነገር የለም»
ብለው ነበር።[31] ደጉል ይህን ያሉት በ1960
ነበር ። በዚሁ ዓመት በጊዜው የእንግሊዝ
ጠቅላይ ሚኒስትር የነበረው ሃሮልድ ማክ
ሚላንም «ሁላችንም (ካፒታሊስቶችና ሶሻ
ሊስቶች) አብሮ መኖርን መማር አለብን፤...
ወደድንም ጠላንም አብረን የምንኖርበትን
መንገድ መፈለግ አለብን ፤ ጐን ለጐን የም
ንኖርበትን አንድ መፍትሔ ማግኘት አለ
ብን»[32] በማለት ከሶሻሊስቱ ዓለም ተቻ
ችሎ በሰላም አብሮ የመኖርን አስፈላጊነት
አስገነዘበ ።

የምዕራብ አውሮፓ ኢምፔሪያሊስት አገ
ሮች ከሶሻሊስት አገሮች ጋር በሰላም አብሮ
ለመኖር ፈቃደኝነት ማሳየትና በዚህም መሠ
ረት ግንኙነታቸውን ማሻሻላቸው አሜሪካ
በግንባር ቀደምነት ትመራው የነበረው የቀ
ዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲ ላይ የቀጥታም ሆነ
የተዘዋዋሪ ተፅዕኖ ነበረው ። የምዕራብ
አውሮፓ ኢምፔሪያሊስት አገሮች ከሶሻሊ
ስትአገሮች ጋር ግንኙነታቸውን እያጠናከሩ
መሆናቸውን የተረዱ የዋሽንግተን መሪዎች
እነሱም ከሶሻሊስት አገሮች ጋር ያላቸውን
ግንኙነት ማሻሻልን መምረጥ ግዴታ ሆነ
ባቸው ። ይህንኑ ምርጫ አሜሪካ መከተል
ያለባት መሆኑ አሜሪካዊ የምክር ቤት አባል
ፍራንክ ቸርች እንደሚከተለው ገልጾት
ነበር ፤

ለመሳተፍ ፈቃደኛ ሆነን ካልተሳተፍን
እኛን ትተው እነሱ (የአውሮፓ የካፒታሊ
ስት መሪዎች—ፀሐፊው) ግንኙነታቸውን
ያሻሽላሉ ። ይህ ከሆነ እኛ በአውሮፓ ውስጥ
ተሳታፊዎች ሳንሆን በአፋጣኝ ተመልካቾች
እንሆናለን ። ዩናይትድ ስቴትስ ወዳጆቿዋ
ከሶሻሊስት ለገሮች ጋር ማድረግ የፈለጉትን
ግንኙነት መምራት አለባት ። ግን እኛ ለመ
መራት መረጥንም አልመረጥንም የአውሮፓ
ወዳጆቻችን ቢያንስ በአውሮፓ ውስጥ ቀዝ
ቃዛው ጦርነት አብቅቷል በሚል እምነት
...ግንኙነታቸውን ለማሻሻል መጣራቸውን
ይቀጥላሉ ።[33]

በመሠረቱ ለአሜሪካ መሪዎች አንዱ የኃ
ይል ምንጭ ከምዕራብ አውሮፓ የካፒታሊ
ስት መሪዎች ጋር በተቻለ መጠን ማበርና
ከሞላ ጐደልም ቢሆን አንድ አቋም መው
ሰድ ነው ። ብቻቸውን በፀረ—ሶቪዬትና
በቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲያቸው ቢገፉ
በት ሊያዳግታቸው እንደሚችልና ከአው
ሮፓ ሰላም «ፈላጊዎች» ጋር ማበር ያለባ
ቸው መሆኑን በሁኔታዎች አስገዳጅነት የተ
ረዱት ይመስላል ። ይህ ብቻም ሳይሆን የአ
ሜሪካ የውስጥ ሁኔታም ለቀዝቃዛው ጦር
ነት ፖሊሲ አመች አልነበረም ።

የአሜሪካ የውስጥ ሁኔታ

ብዙ ተመራማሪዎች አሜሪካ በ1960
ዎቹ መጨረሻና በ1970ዎቹ ዓመታት መጀ
መሪያ ላይ የገጠሟትን ችግሮች ከፍተኛ
ነት ሲገልጹ ፣ ይህች አገር ከ1929—1933
ከታየው ታላቅ የኢኮኖሚ ቀውስ ወዲህ(በአ
ንዳንዶቹ አስተሳሰብ እንዲያውም በ1860
ዎቹ ከተደረገው የርስ በርስ ጦርነት ችግር
ወዲህ) እንደዚህ ከባድና አሳሳቢ የውስጥ
ችግሮች ገጥሟት አያውቅም ይላሉ ።[34]
ከነዚህ ዋና ዋና የውስጥ ችግሮች ፣ የኢኮ
ኖሚና ማኅበራዊ ችግሮች ለምሳሌ የዋጋ
መናር ፣ ሥራ አጥነት እየበዛ መሄድ ፣ የአ
ሜሪካ ሕዝብ በአስተዳደሩ ላይ ያለው
እምነት መናጋት፣ የአንዳንድ ሞኖፖሊስት
ቡድኖች የቀዝቃዛ ጦርነት ፖሊሲን አለ
መደገፍና የነዚህ ሞኖፖስት ቡድኖች ወኪ
ሎች የአሜሪካን የውጭ ፖሊሲ አመራር
ለመቆጣጠር መቻላቸው ይገኙበታል ።

የኢኮኖሚና የማኅበራዊ ችግሮች

በአሜሪካ እየተስፋፋ የመጣውን ድኅነት
ለመቋቋም የሚያስችል ሕግ ነሐሴ 20 ፣ 1964
ወጥቶ ነበር ።[35] ይሁን እንጂ የካፒታሊ
ዝም ባህሪ አንዱ መግለጫ በሀብታሞች ጐን
የድሃዎች መኖር ነውና ችግሩ ሊወገድ አል
ቻለም ። እንዲያውም በ1960ዎቹ መጨረሻ
ድኅነትና ሌሎችም ማኅበራዊ ችግሮች የበ
ለጠ ተባብሰው በብዙ የአሜሪካ ከተሞች
ለሕዝብ አመጽ መንስኤ ሆኑ ። በ1967 አ
ያሌ የአሜሪካ ከተሞችን የሕዝብ አመጽ
አጥለቅቀለቃቸው ። የአመጹን መንስኤ
ለማጥናት የተቋቋመው ኮሚቴ መጋቢት
1 ፣ 1968 ባቀረበው ሪፖርት ፣ አሜሪካ

ውያን የገጠማቸውን መራራ ችግር ሲገ
ልጹ የ1968 የክረምት ወራት የነጮችና
የጥቁሮች ግጭት በሕዝቡ ዘንድ ፍራ
ቻንና ግራ መጋባትን የፈጠረበት መሆ
ኑን አመልክቶ « ማንኛውም አሜሪካዊ፣
ነጭም ሆነ ጥቁር በዋና ዋና ከተሞ
ቻችን ከማያቋርጠው የማኅበራዊና የኤኮ
ኖሚ ማሽቆልቆል ሊያመልጥ አይችልም»
ብሏል ። ይህ ሪፖርት በሀገሪቱ ውስጥ የተ
ስፋፋውንም የሥራ አጥ መጠን በዝርዝር
ለማቅረብ ሞክሯል ።[36] እላይ እንደተጠቀ
ሰው ለነኚህ ማኅበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግ
ሮች ዋነኛ መንስኤ የካፒታሊዝም የኢኮ
ኖሚ ቀውስ ቢሆንም ከፍተኛ የሆነ የሀገሪቷ
ብሔራዊ ሀብት ለመሣሪያ እሽቅድድምና
በየቦታው ለሚደረግ (ጦርነት በተለይም ለቬ
ትናም ጦርነት) የሚባክነው ገንዘብ ችግሩን
እንዳባባሰው ለብዙ አሜሪካውያን ግልጽ
ነበር ። ስለሆነም የአሜሪካ መሪዎች ከዚህ
መሰል የብሔራዊ ሀብት ማባከን እንዲቆ
ጠቡ በሕዝቡ ተጽዕኖ ተደረገባቸው ። አን
ዳንድ የገዥው መደብ አባላትም የሀብት
ማባከኑ ፖሊሲ መቀጠልና የሕዝቡም የው
ስጥ ተቃውሞ ሥር እየሰደደ መሄድ ሕልው
ናቸውን አደጋ ላይ የሚጥለው መሆኑን በመ
ረዳታቸው የአሜሪካ መንግሥት ከውጭ
ጣልቃ ገብነት እንዲቆጠብና በቅድሚያ
«በብሔራዊ ጥቅም » ማለትም ሀገሪቷ
በገጠማት የውስጥ ችግር ላይ እንዲያተ
ኩር ማሳሰባቸው አልቀረም ።

የሕዝብ እምነት «መናጋት»

በ1960ዎቹ ማክተሚያ ላይ በግልጽ መታ
የት እንደጀመረው የአሜሪካ « የበላይነት
ያለው» የአኗኗር ዘይቤ እየተባለ ይናፈስ የነ
በረውም ስብከት ከሥሩ ተናጋ ። በአሜ
ሪካ ሥራ አጥ በዛ፣ ወንጀል ተበራከተ፣ የብዙ
አሜሪካውያን የኑሮ ሁኔታ እያሽቆለቆለ
መጣ ። በአጠቃላይ የማኅበራዊ ሆነ የኢኮኖ
ሚ ሁኔታ ለጭቁን አሜሪካውያን እጅግ አስ
ቸጋሪ ሆነ። ሰፊው ሕዝብ ለልዩ ልዩ ችግሮ
ች ተዳረገ ። ይህም በመሆኑ የአሜሪካ የአኗ
ኗር ዘይቤ ሌሎች አገሮች እንዲከተሉት የሚ
ጋብዝ ሳይሆን በራሱም አገር ተቀባይነት እ
ያጣ መሄድ ጀመረ። ይህ «የላቀ» ነው እየተ
ባለ የሚነገርለት የኑሮ ዘዴ ደግሞ የአሜሪካ
ገዥዎች በሌላው አገር ጣልቃ ሲገቡ «የኛን
መልካም የአኗኗር ዘዴ ለማስተዋወቅ ነው»
የሚለውን ሰበባቸውን ያዳከመባቸው መሆኑ
ግልጽ እየሆነ መጣ ፤ የእምነት ክስረት
ደረሰ ።[37] አንድ የተስፋፊነት ፖሊሲ መሸ
ፈኛ መነመነ ማለት ነው ። ስለአሜሪካ የፖ
ለቲካና ማኅበራዊ ችግሮች ጠለቅ ያለ ዕው
ቀት አለው የሚባለው ፕሮፌሰር አንድሪው
ሃከር የአሜሪካን ዘመን ማለቁ በሚል
ርዕስ ይህንን በአሜሪካ ፖሊሲ ላይ የደ
ረሰ የእምነት ክስረት በሚመለከት ሲጽፍ
« ብዙ አሜሪካውያን እድለኛ በመሆና
ቸው ካፒታሊዝምን ፣ ክርስቲያንነትን
ወይንም የአሜሪካ ሕገ መንግሥትን በዓለም
ማሠራጨት አለብን ብለው አያምኑም ።
እንዲያውም በአሁኑ ጊዜ የሀገራችን የኑሮ
ዓይነት በሌላው አገር የሚመኙት እንዳይ
ደለ ብዙ ሰዎች በእርግጥ እየተገነዘቡ ነው»
ብሎ ነበር ። [38]

የአንዳንድ የሞኖፖል ቡድኖች የቀዝ ቃዛው ጦርነት ፖሊሲን አለመደገፍ

የአሜሪካ የውስጥ ኢኮኖሚ መናጋት ለብዙ
የአሜሪካ የገዥ መደብ አባላት የመስፋፋት
ዓላማና የሀገሪቷን አቅም ከማጋነን እንዲ
ቆጠቡ ፣ በዓለም ዙሪያ ለነፃነት እንቅስቃሴ
ዎች ማፈኛ ከሚረጩት ሀብት እንዲታገ
ዱና የአሜሪካንን የውስጥ ችግር እንዲፈቱ
ያስገደዳቸው ይመስላል ። ይህን አስመልክቶ
የአይ.ቢ.ኤም ኩባንያ ፕሬዚዳንት ቶማስ
ጄ. ዋትሰን ለአሜሪካ የሕግ መወሰኛ ምክር
ቤት ሰኔ 3 ፣ 1970 ባደረገው ንግግር እንደ
ሚከተለው ብሎ ነበር ፤

ከጥቂት ዓመታት በፊት ብዙ ሰዎች የአ
ሜሪካ የራሷ የውስጥ ኢኮኖሚ ብዙም ሳይ
ናጋ በማናቸውም የዓለም አካባቢዎች
የሚነሱ የኮሚኒስት እንቅስቃሴዎችን ለመ
ገደብና ፀረ—ኮሚኒስት እንቅስቃሴዎችን
ለመደገፍ ትችላለች ብለው ያስቡ ነበር ።
ይህ አስተሳሰብ ትክክል አለመሆኑ ግልጽ
ነው ። በአስተሳሰቡ የንግድ ሰዎች (ካፒ
ታሊስቶችን ማለቴ ነው) ከፍተኛ ጥን
ቃቄ እያደረጉና ስለወደፊቱም እያሰቡበት
ነው። [39]

የሜዳስ ኢንተርናሽናል ኮርፖሬሽን ፕሬ
ዚዳንት ጐርደን ቤርማንም በ1970 ይህንኑ
ጉዳይ በማስመልከት ሲናገር ፣ «በእጃችን
ያለው ውድ ነገር ሁሉ አደጋ ላይ ወድቆ
እያለ ሊደርስ ይችላል ለሚባል አደጋ ያለ
ንን ንብረት ከትክክለኛ አጠቃቀም ውጪ
ማጥፋትና ትርፍ ለሌለው ነገር ሀብትን ማባ
ከን የለብንም » [40] ብሎ ነበር ። በተጨማ
ሪም በአንድ ወቅት የአሜሪካ ባንክ ሊቀመን
በር የነበረው ሊዮ ቢ. ሎንድቦርድ የአሜ
ሪካ ገዥዎች የማይጠቅማቸውን ጦርነት
ከማካሄድ እንዲቆጠቡና ለመስፋፋት ከፈ
ለጉ በኢኮኖሚው መስክ አጥቂ መሆን እን
ዳለባቸው በማስመልከት ሲናገር ፣ «ለማት
ረፍ ከፈለጋችሁ ኃይላችሁን ለጥቅመቢስ
ጦርነት አታባክኑ፤ ከሁለተኛው የዓለም ጦር
ነት ወዲህ የጃፓንና የጀርመንን (ምዕራብ
ጀርመንን—ፀሐፊ) ምሣሌነት ተከትላችሁ
ኢኮኖሚያዊ አጥቂ ሁኑ » [41] በማለት አሳ
ስቦ ነበር ። የጃፓንና የምዕራብ ጀርመን ሞኖ
ፖሊስቶች የሁለተኛው የዓለም ጦርነት ካደ
ረሰባቸው ጥፋት በአጭር ጊዜ አገግመውና
በኢኮኖሚ ተጠናክረው በልዩ ልዩ የኢኮ
ኖሚ መስኮች የአሜሪካ ተወዳዳሪ ሆነው
በመገኘታቸው የአሜሪካ ሞኖፖሊስቶች
ለምን እንደነሱ አያደርጉም ባይ ነው ሎን
ድቦርድ ። በርግጥም ይህ አቋም የብዙ የአ
ሜሪካ ሞኖፖሊስቶች አቋም እንደነበር
ሪቻርድ ጂ ባርኔት የተባለ አሜሪካዊ ምሁር
«ገበያን ለማስፋፋትና ጥሬ ሀብትን ለማግ
ኘት ከዕለት ወደ ዕለት እነሱ (ሀብታሞች)
ከሚሊታሪ ኃይል ይልቅ የኢኮኖሚ ኃይል
በጣም የበለጠ ተግባራዊ መሣሪያ መሆኑን
እየተገነዘቡ ነው» [42] በማለት ጽፏል ።

የሪቻርድ ጂ. ባርኔት አቋም ለአሜሪካ
ኢምፔሪያሊስቶች ያዋጣል ወይስ አያዋ
ጣም የሚለውን እንስቶ መዘርዘሩ የዚህ
ጽሑፍ ዓላማ አይደለም ። እዚህ ላይ ዋናው
ነጥብ አንዳንድ የአሜሪካ የሞኖፖል ቡር
ዧዎች በአሜሪካ የገዥው መደብ ጋሻ
ጃግሬዎች የሆኑት የመንግሥት ባለሥል
ጣኖች በሚከተሉት የጣልቃ ገብነት ፖሊሲ
ምክንያት የኢኮኖሚ ጥቅማቸው ስለተነካ
ባቸው ከተወዳዳሪዎቻቸው ሌሎች የኢም
ፔሪያሊስት አገሮች (በተለይም ከምዕራብ
ጀርመንና ከጃፓን) ለመወዳደር የኢኮኖሚ
ኃይላቸውን ስለቀነሰባቸው በግልፅ መቃ
ወም መጀመራቸው ነው ። ይህም ተቃው
ሟቸው አሜሪካ በወቅቱ ይከተል የነበረ
ውን የጠብ አጫሪነት የውጭ ፖሊሲ እን
ዲቀንስና ከሶሻሊስት አገሮች ጋር ተቻችሎ
በሰላም አብሮ እንዲኖር አስተዋጽኦ ሊያደ
ርግ መቻሉ ግልጽ ነው ። በርግጥም
ይህ አቋም ቀስ በቀስ በአሜሪካ ዲፕሎማቶ
ችና የፖለቲካ መሪዎች መንፀባረቁ አል
ቀረም ።

የቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲ ተቃዋሚ ዎች አመራር መያዛቸው

የአሜሪካ ታዋቂ ዲፕሎማት ጆርጅ ኬናን
በ1964 ባሳተመው መጽሐፍ ውስጥ «የም
ዕራቡ ዓለም ከኮሚኒስቱ ዓለም ጋር ለሚኖ
ረው ግንኙነት በሰላም አብሮ የመኖርን
ጥያቄ ከመቀበል በስተቀር ሌላ አማራጭ
የለውም» ብሎ ነበር ። [43] ይህ ሰው ኮሚኒ
ዝምን ለመዋጋት የቀዝቃዛው ጦርነትን
ፖሊሲ ከነደፉት የአሜሪካ የፖለቲካ ሰዎች
አንዱ እንደነበረ እላይ ተጠቅሷል። ከሁለተ
ኛው የዓለም ጦርነት ወዲህ ለመጀመሪያ
ጊዜ ከሶሻሊስት አገሮች ጋር አሜሪካ በሰ
ላም አብሮ መኖር አለባት የሚለውን መርህ
ኦፊሴላዊ በሆነ መንገድ የተቀበለና በግል
ጽም ያብራራው በ1960ዎቹ የመጀመሪያ
ዓመታት ላይ የአሜሪካ ፕሬዚዳንት የነበ
ረው ኬኔዲ ነው።

ኬኔዲ ሰኔ 10 ፣ 1963 ባደረገው ንግግር
የዘመኑ ቴክኖሎጂ ባፈራቸው የጦር መሣ
ሪያዎች ጦርነት ማካሄድ ትልቅ ጥፋት የሚ

ያስከትል መሆኑን ፤ ለብዙ ሰውና ለሚመጣውም ትውልድ ጭምር የኒኩሌር ጦርነት ጉጂ መሆኑን አስገነዘበ ።[44] ኬኔዲ የዓለም ጦርነት ቢነሣ ሶቭየት ኅብረትና አሜሪካ ከማናቸውም አገሮች የበለጠ ጦርነቱ ጥፋት የሚደርስባቸው መሆኑን ሲያስገነዝብ ፤ «የገነባነው ሁሉ ፤ የለፋንበት ሁሉ፣ በመጀመሪያዎቹ 24ሰዓቶች ይወድማሉ»ብሏል።[45] ይህ ብቻ አይደለም ፤ ኬኔዲ ቀዝቃዛው ጦርነት ሶቭየት ኅብረትን ብቻ ሳይሆን አሜሪካንም ጭምር የሚጐዳ መሆኑን በማስመልከት ሲናገር ፦—

ለብዙ አገሮች—ለዚች አገር ወዳጆችም ጭምር—ዉናና አደጋዎችን ባስከተለው በቀዝቃዛው ጦርነት ጊዜ እንኳንየኛ ሁለቱ አገሮች (አሜሪካና ሶቭ ዬት ኅብረት—ጸሐፊው) እጅግ ከፍተኛውን ችግር እየተቀበሉ ነው ። ምክንያቱም ሁለታችንም መሀይምነትን፣ ድህነትንና በሽታን ለመዋጋት ብናውለው የሚሻለውን ከፍተኛ ገንዘብ ለጦር መሣሪያ እናውላለን» [46] ብሎ ነበር ።

ኬኔዲ እነኝህንና የመሳሰሉትን ችግሮች በመጥቀስ የአሜሪካ ጥቅም ጭምር በቀዝቃዛው ጦርነት ፤ በመሣሪያ እሽቅድድም የተጐዳች መሆኑን ዘርዝሮ «በማይፈለጉ ሰዎች ላይ የኛን ሥርዓት ልንጭንባቸው አንፈልግም፤ በዓለም ላይ ካለው ከማንኛውም አገር ጋር በሰላም ለመወዳደር ፈቃደኞና የምንችልም ነን» በማለት ተናግሯል ። [47]

በተጨማሪም ኬኔዲ «በእስያ ፤ በአፍሪካና በላቲን አሜሪካ የሚካሄዱት አብዮታዊ ንቅናቄዎች» የመስኮብ ማደፋፈር ነው «የሚለውን ተራና ተጨባጭነት የሌለውን አተረጓጐም ለማሻሻል ከሁለተኛው የዓለም ጦርነት ወዲህ የመጀመሪያው የአሜሪካ ፕሬዚዳንት» እንደነበርም ይነገራል ።[48]

እዚህ ላይ መታወስ ካለበት ነገር አንዱ ኬኔዲ ሙሉ ለሙሉ ለሰላም የቆመና የኢምፔሪያሊዝም ጥቅም አራማጅ አልነበረም ለማለት አይደለም ። በመሠረቱ ኬኔዲ የአሜሪካ ሞኖፖሊስቶች ጥቅም አስከባሪ እንደነበር አጠራጣሪ አይደለም ። ነገር ግን ከእዚህ አቋሙ ልንገነዘበው የሚገባው ይህ ሰው በአመራሩ ከሞላ ጐደል ጊዜው የሚጠይቀውን ያሟላ ፤ አሜሪካ የምትከተለው ፖሊሲ ቢያንስ ለአሜሪካ መንግሥትና ይህ መንግሥት ለቆመላቸው ሞኖፖሊስቶች ለራሳቸው እንኳን ጉጂ ሊሆን መቻሉን መገንዘቡ ነበር ። ይሁንና ከሶሻሊስት አገሮች ጋር በሰላም አብሮ የመኖርና የዴታንት ፖሊሲን በመቀበል የአሜሪካ መንግሥትን ወክሎ ከሶቭዬት ኅብረት ጋር ስምምነት የተዋዋለው በ1969 የአሜሪካ ፕሬዚዳንት ሆኖ በትረ ሥልጣን የያዘው ሪቻርድ ኒክሰን ነበር ።

የኒክሰን አስተዳደርና ከሶሻሊስት አገሮች ጋር በሰላም አብሮ የመኖር ፖሊሲ

የኒክሰን አስተዳደር ሲጀመር የቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲን የሚቃወሙ የአሜሪካ የሞኖፖል ቡድኖች በሀገሪቷ የውጪ ፖሊሲ ቅየሳ የበላይነትን ያዙ ። ኒክሰን በ1969 የአሜሪካ ፕሬዚዳንት እንደሆነ «ከሶብዬት ኅብረትና ከሌሎች ሶሻሊስት አገሮች ጋር አሜሪካ የሚኖራት ግንኙነት በድርድር፣ በውይይት ላይ የተመሠረተ እንዲሆንና የግጭት ወቅት ማብቃት እንዳለበት»አሳሰበ ።[49] ኒክሰን የኒኩሌር የጦር መሣሪያ ባለቤት ከሆነችው ከሶቭዬት ኅብረት ጋር ጦርነት ማካሄድ በአሜሪካ መንግሥት ዘንድ ጨርሶ ጉጂ መሆኑን የተገነዘበ ይመስላል ።

የኒክሰን አስተዳደር በ1969 መጨረሻ አካባቢ የጦር መሣሪያን በሚመለከት ከሶቭዬት ኅብረት ጋር ውይይት ጀመረ ። የኒክሰን የሰላም እርምጃ የአሜሪካ መሪዎች በሰላም አብሮ መኖርን በበለጠ የተገነዘቡ መሆኑን የሚገልጽና በብዙ ሰላም ወዳድ ሕዝቦችም ዘንድ የተደገፈ ነበር ። የቀዝቃዛው ጦርነት ቀስቃሾችና አራማጆች ከነበሩት አንዱ የነበረው ኒክሰን ከግንቦት 22 እስከ 30 ፤ 1973 በመስኮብ በመገኘት ከሶቭዬት ኅብረት መሪዎች ጋር ውይይት አደረገ ። ውይይቱ፡ ሁለት መሠረታዊ ስምምነቶችን አስገኘ ። አንደኛ ፤ በሶቭዬት ኅብረትና በአሜሪካ መካከል የሚኖረው ግንኙነት የሚመሠረትበት ስምምነት በግልጽ ተዘረዘረ። ሁለተኛ ፤ የጦር መሣሪያን ለመግታት ስምምነትና በሁለቱም ወገኖች በኩል ጉዳዩን የሚከታተሉ ጊዜያዊ ኮሚቴዎች እንዲቋቋሙ ተስማሙ ።[50]

የኒክሰንን የሰላም ፖሊሲ የሚቃወሙ የአሜሪካ የሞኖፖል ቡድኖችና ባለሥልጣኖች ባይጠፉም ደጋፊዎችም ነበሩት ። ከኒክሰን ፖሊሲ ደጋፊዎች መካከል በመጀመሪያ የብሔራዊ ደኅንነትን በሚመለከት የኒክሰን አማካሪ የነበረውና በ1973 መጨረሻ ወራት አካባቢ ጀምሮ የአሜሪካ የውጭ ጉዳይ ሚኒስትር የነበረው ሄነሪ ኪሲንጀር፣ ኤድዋርድ ኬኔዲና የሕግ መወሰኛው ምክር ቤት አባል የነበረው ዊሊያም ፉልብራይት ይገኙበታል ። ኪሲንጀር የውጥረት ቅነሳ ፖሊሲ ስር ሰዶ በነበረበት ወቅት ፤ በ1975 በአውሮፓ ለአሜሪካ አምባሳደሮች ባደረገው ንግግር «ሶቭዬት ኅብረት እንደታላቅ ኃይል እየሆነች በመምጣቷ በጋራ አብሮ መኖር ተፈርዶብናል ። ውጥረት ቅነሳ ... ማንም ይሆን ማንም ፤ የትኛውንም የአሜሪካንን ፕሬዚዳንት የገጠመው ጉዳይ ነው » ብሏል ።[51] በአጠቃላይ የኒክሰን አመራር ከሶሻሊስት አገሮች ጋር በሰላም አብሮ ወደ መኖር ፖሊሲ በመሸጋገር በዩናይትድ ስቴትስና በሶቭዬት ኅብረት መንግሥታት መካከል የነበረው የቀዝቃዛ ጦርነት ፖሊሲ በውጥረት ቅነሳ ፖሊሲ (በዴታንት) ተተካ።

የአርነት እንቅስቃሴ ትግል ድል አድራጊነት

ኒክሰን የአሜሪካ የውጭ ፖሊሲን የለወጠው አሜሪካ ከሶሻሊስት አገሮች ጋር የነበራትን ግንኙነት በሚመለከት ብቻ አልነበረም ፤ የኋላቀር አገሮችንም በሚመለከት የውጭ ፖሊሲ ለውጥ አድርጐ ነበር ። ቀደም ብሎ እንደተጠቀሰው ለለውጡ ዋና ምክንያት በዓለም የፖለቲካ መድረክ የኃይል አሰላለፍ ለኢምፔሪያሊስቶች የጠባብ አጫሪነትና የአምባገነንነት ፖሊሲ አመቺ ባለመሆኑ ነው ። የሶሻሊስት አገሮች ድል እያደረጉ በልዩ ልዩ መስኮች ለምሳሌ በኢኮኖሚ ፣ በፖለቲካ፣በሚሊታሪና በርዕዮተዓለም በመጠናከራቸው ከቅኝ አገዛዝ ቀንበር ለመላቀቅ ለሚታገሉ ኃይሎች የሚሰጡት የማቴሪያል እርዳታና የትግል አርአያነታቸው ጭቁን ሕዝቦች ለአርነት ፤ አገሮች ለነፃነት ለሚያደርጉት ትግል ከፍተኛ ግፊት ሰጠ ። ይህን ሕዝባዊ ትግል ኢምፔሪያሊስቶች ሊቋቋሙት ስላልቻሉ እንደትግሉ ደረጃ የብዝበዛ ዘዴያቸውን ለመለወጥ፣የነፃነት ትግሉ አየል ባለባቸው አገሮች ደግሞ ጭራሹን ንዛቻውን ጠቅልለው መውጣት ግድ ሆነባቸው። በአጠቃላይ በ1960ዎቹ ዓመታት መጨረሻ ላይ የጣልቃ ገብነትና የጦረኝነት ፖሊሲ ጨርሶ የማያዋጣ መሆኑ ለብዙ ለአሜሪካና የምዕራብ አውሮፓ ኢምፔሪያሊስት መንግሥታት መሪዎች ግልጽ እየሆነ መጣ ።

የምዕራብ አውሮፓ ኢምፔሪያሊስቶች የነፃነት ትግል ቋያ ከተቀጣጠለበት «ከሶስተኛው ዓለም» ጋር ያላቸውን ግንኙነት እንደ ራሳቸው ጥንካሬና እንደገጠማቸው ሕዝባዊ የትግል ደረጃ ፖሊሲያቸውን እያስተካከሉ ብዝበዛቸውን መቀጠል ያለባቸው መሆኑን ከአሜሪካ መሪዎች ቀደም ብለው የተገነዘቡ ይመስላል ። በዚህ አንፃር የነሱ ማፈግፈግ ወይንም መዳከም በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ የአሜሪካ መዳከም ነውና አሜሪካንን እንዳሳሰባት ይገመታል ። በተለይ የእንግሊዝና የፈረንሣይ መሪዎች «የሶስተኛውን ዓለም» ሕዝባዊ ትግል በጠመንጃ አፈሙዝ በግንባር በመግጠም ሊወጡት የማይችሉት ተግባር መሆኑን አምነዋል ። ጠቅላይ ሚኒስትር ሃሮልድ ማክሚላን የካቲት 3 ፣ 1960 አድርጐት በነበረው ንግግር በአፍሪካ ስለነበረው ብሔራዊ ንቃትና ስለትግሉ ያለውን ፍራቻ በሚመለከት «በእህጉሩ (በአፍሪካ) የለውጥ ንፋስ እየነፈሰ ነው---- እኛ

ወይድንም ጠላንም ይህ የብሔራዊ ንቃት እድገት ፖለቲካዊ ሃቅ ነው ። ሁላችንም እንደሃቅ መቀበል አለብን ። ብሔራዊ ፖሊሲያችን ሊቀበለው ይገባል። … ይህን ማድረግ ካልቻልን ግን በምስራቅና በምዕራብ (በሶሻሊዝምና በካፒታሊዝም) መካከል ያለውን አስተማማኝ ያልሆነ ሚዛን አደጋ ላይ እንጥለዋለን ብዬ ከልብ አምናለሁ » [52] ብሎ ነበር ። ፕሬዚዳንት ደጐልም ፈረንሣይ በአልጄሪያ ሕዝብ የነፃነት ትግል በደረሰባት የፖለቲካና የሚሊታሪ ቀውስ ውስጥ ተዘፍቃ በነበረችበት ጊዜ የፈረንሣይ ባለሥልጣኖች የቅኝ ግዛት አስተሳሰባቸውን እንዲለውጡና ከአልጄሪያ ጋር ያላቸው ግንኙነት በአዲስ መልክ እንዲቀጥል እንዲያደርጉ በማስገንዘብ ታህሣሥ 9 ፣ 1960 ባደረጉት ንግግር ላይ

ፈረንሣይ ከአልጀሪያ ጋር ያላት ግንኙነት መቀጠል አለበት ፤ ግን ይህ ግንኙነት ትናንት ይካሄድበት በነበረበት ሁኔታ መካሄድ እንደማይቻል ግልጽ ነው። አመጹና ከሱ ጋር የተገናኙት ነገሮች ሁሉ በአዲስ ዓለም ውስጥ፣ እኔ ወጣት በነበርኩ ጊዜ ከማውቀው ዓይነት ዓለም የተለየ ዓለም ውስጥ እየተካሄዱ ነው ። ዓለምን ከአድማስ አድማስ በማጥለቅለቅ ላይ ያለ የነፃ መውጣት እንቅስቃሴ አውን ነው ፤ [53]

ብለው እንደ ነበር የሚታወስ ነው ። የፈረንሣይ መሪዎች የፈሩትን የአልጄሪያን ሕዝባዊ ትግል ድል አድራጊነት በ1961 ተቀብለው አልጄሪያን ለቀው ለመውጣት ተገደዱ ።

የአውሮፓ ኢምፔሪያሊስቶች ለብሔራዊ ነፃነት በሚካሄዱ ትግሎች መሸነፍና ማፈግፈግ ለአሜሪካ መሪዎች መጻከምን፣ ለነፃነት እንቅስቃሴዎችና ለሶሻሊዝም መጠናከርን አስከተለ ። በአጠቃላይ ሲታይ የዓለም ፖለቲካ የኃይል ሚዛን ለአሜሪካ ኢምፔሪያሊስቶች አመቺ አልሆነም ። ሮበርት ኬኔዲ እስያንና አውሮፓን ጐብኝቶ ያገኘውን አስተያየት አቀነባብሮ በ1962 ባሳተመው መጽሐፉ ውስጥ የካፒታሊስት ሥርዓት ብዙ ሕዝብ እየጠላው መሆኑ ሲገለጽ ፣ ካፒታሊዝም «ለምስራቁ ዓለም ጠያፍ ቃል ሆኗል» ብሏል ። [54] ይህም በካፒታሊዝም ላይ የሚሰነዘር ጥላቻ የሚገለጸው በስነልቡናዊ ጥላቻ ፣ በትጥቅ ፣ በፖለቲካና በኢኮኖሚ ትግል ወበተ … ከፍ ሲልም በአብዮትና በሕዝባዊ አመጽ መልክ ነው። ግንቦት 9 ፣1966 ሮበርት ኬኔዲ አሜሪካ በላቲን አሜሪካ አገሮች የገጠማትን ሕዝባዊ ትግል በሚመለከት የነበረውን ፍራቻ ሲገልጽ ፣ «ለውጥ ይኖራል ፤ አብዮት እየመጣ ነው ፤ ይህም አብዮት ብልህ ከሆንን ሰላማዊ የሚሆን ፣ አስፈላጊውን ጥንቃቄ ካደረግን ለዘብተኛ የሚሆን ፣ እድለኛ ከሆንን የሚሳካ ግን ወደድንም ጠላንም የሚመጣ አብዮት ነው» [55] ብሎ ነበር ። ይህ ወቅት አሜሪካ በእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ የሚበዘብዙት የላቲን አሜሪካ አገሮች የሕዝባዊ ትግል ሥር እየሰደደ የነበረበት ወቅት ነበር ።

ታዲያ የአሜሪካ መሪዎች ትግሉን ለማክሸፍ የተጠቀሙበት መሣሪያ መጠነኛ የጥገና ለውጥ ማምጣት ነበር ። የአሜሪካ የውጭ ፖሊሲ ደጋፊና በወቅቱ የቬንዙዌላ ፕሬዚዳንት የነበረው እንዳለው «ሀብታሞችን ለማዳን ድሆችን መርዳት አለብን»[56] የሚለው አቀራረብ የጊዜው የአሜሪካ መንግሥት የውጭ ፖሊሲ አንዱ መመሪያ ነበር ማለት ይቻላል ። እርዳታው ነፃነቱን ለሕዝብ ለማጐናፀፍ ሳይሆን የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ወጥመድ ውስጥ ለማቆየት ማዘናጊያ ነበር ።

በአጠቃላይ ከዚህ በላይ ከተጠቀሰው ለመገንዘብ እንደሚቻለው በ1950ዎቹ ማከተሚያ እና በ1960ዎቹ ውስጥ አንዳንድ የአሜሪካና የምዕራብ አውሮፓ መንግሥታት የውጭ ፖሊሲ ኃላፊዎች በጠመንጃ አፈሙዝ የነፃነት እንቅስቃሴን እስከ መጨረሻው ማፈን የማይችል መሆኑን ተገንዝበውት እንደነበር ነው ። ብዝበዛቸው መልኩን ቀይሮ እንዲቀጥል ከፈለጉ የተወሰነ ደረጃም ቢሆን ማፈግፈግ እንዳለባቸው ግልጽ ነበር ። የምዕራብ አውሮፓ ኢምፔሪያሊስቶች እያፈገፈጉና አዲስ ዘዴ እየፈለጉ ሳለ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊስቶች ግትር ብለው የፖሊሲ ለውጥ ሳያደርጉ ቢቀጥሉ ደግሞ እንደማያዋጣቸው ተገነዘቡት። ስለሆነም እንደነ እንግሊዝና ፈረንሣይ መሪዎች ሁሉ «ችግሩ» የገባቸው የአሜሪካ መሪዎች ይህን የማፈግፈግ ዘዴ በመንግሥታዊ ፖሊሲ ደረጃ መቀበል ነበረባቸው ። ይህ ማፈግፈግ በኒክሰን አስተዳደር ጊዜ በተግባር መታየት ጀመረ ።

የኒክሰን ፖሊሲና የአርነት ንቅናቄዎች

የአሜሪካ ኢምፔሪያሊስቶች የብሔራዊ አርነት ትግልን በጠመንጃ ለመቋቋም ምን ያህል እንደሚያዳግት በበለጠ የተከሰተላቸው በቬትናም ባደረጉት ጦርነት ነበር ። የፈረንሣይ ኢምፔሪያሊዝም በቬትናም ሰፊ ሕዝብ ቆራጥ የአርነት ትግል ድል ተመቶ ከቬትናም እንዲወጣ ሲገደድ ፀረ ኢምፔሪያሊስት ትግሉ ግቡን እንዳይመታ ለማገድ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም በቬትናም የውስጥ ጉዳይ ጣልቃ ገባ ።

የቬትናምን ሕዝብ የነፃነት ትግል ማዕበል ለመግታት የአሜሪካ ወታደሮች በቬትናም ሰፊ ሕዝብ ላይ የመርዝ ጋዝ ፣ የቦንብ ውርጅብኝና ይህ ነው የማይባል ኢሰብአዊ ድርጊቶችን ፈጸሙ ። ከዚህም በተጨማሪ ቬትናሞችን እርስ በርስ ለማፋጀት ሕዝባዊ ትግሉን ለማኮላሸት ሞከሩ ። ይህ ሙከራ ትግሉን ሊያከሽፈው አልቻለም ። እንዲያውም ጦርነቱ ወደ ሌሎች አገሮች ተዛምቶ በ1970ና በ1971 የአሜሪካ ወታደሮች ካምቦዲያን (ካምፑቺያን) እና ላኦስን በተከታታይ ወረሩ። በ1972 የአሜሪካ የአየር ኃይል በሰሜን ቬትናም ላይ የቦንብ ድብደባውን አስፋፋው ። ያም ሆኖ የቬትናምን ሕዝብ ቆራጥ የነፃነት ትግል ለማፈን የሚችል ኃይል ባለመኖሩ የአሜካሪን ኢምፔሪያሊዝም የውርደት ማቁን ተከናንቦ ቬትናምን ለቆ ለመውጣት ተገደደ ። ይህ የሆነው በኒክሰን አስተዳደር ወቅት ሲሆን ፣ በሌላ አካባቢ የቬትናም ዓይነት ሕዝባዊ ትግል ቢነሳ ፣ ይኸን ዓይነት ትግል ለማፈን የሚያስችል የኒክሰን መመሪያ ተብሎ የሚጠራ ፖሊሲ ተቀይሶ ነበር ።

የኒክሰን መመሪያ የተወጠነው በ1969 ነበር ። በአሜሪካ በፕሪንስተን ዩኒቨርሲቲ ዓለም አቀፍ ግንኙነት ፕሮፌሰር ፣ ሪቻርድ ፎክ ይህን ማስመልከት እንደጻፈው በኒክሰን መመሪያ መሠረት አሜሪካ በቬትናም ውስጥ እንዳደረገችው የሕዝብ ትግል የገጠመውን አድሃሪ መንግሥት በቀጥታ የአሜሪካንን ወታደሮች አሰልፎ በመዋጋት መርዳት ሳይሆን ፣ ከፍተኛ የወታደራዊ እርዳታ በመስጠትና ሕዝባዊ ትግሉን ለመቋቋም ከዚያው «ችግሩ» ካለበት አገር ወታደሮችን ማሰልጠን እንዲሆን ፣ «አስፈላጊም ከሆነ ከአሜሪካ አየር ኃይልና ባህር ኃይል» ተጨማሪ ድጋፍ እንዲሰጥ ታቀደ ። በዚህ ግለሰብ አስተያየት ይህ የኒክሰን ፖሊሲ «አሜሪካ ከሦስተኛው ዓለም» ወዳጆቿ ጋር ሊኖራት የሚችለው የግንኙነት መልክ ምን መምሰል እንዳለበት የሚቀርጽ ነበር። [57]

የውጥረት ቅነሳ ፖሊሲ መስፈን

በ1970ዎቹ መግቢያ ላይ በአጠቃላይ ሲታይ የአሜሪካ መሪዎች ከሶሻሊስት አገሮች ጋር ባላቸው ግንኙነት ከቀዝቃዛው ጦርነት ወደ የውጥረት ቅነሳ ፖሊሲ የተሸጋገሩበትና ከኋላቀር አገሮች ጋር ባላቸው ግንኙነት ከቀጥታ ጣልቃ ገብነት ከምላጐደል የተቆጠበበት ወቅት ነበር ። ይህም በመሆኑ ቀደም ሲል በዓለም የፖለቲካ መድረክ የበላይነትን ይዞ የነበረው የኢምፔሪያሊስቶች የቀዝቃዛው ጦርነትና የቀጥታ ጣልቃ ገብነት ፖሊሲ ሥፍራውን ለውጥረት ቅነሳ ፖሊሲ ለቀቀ ።

የውጥረት ቅነሳ ፖሊሲ በኬኔዲና በኒክሰን ቻርነት ፣ በእነሱ ለሰው ልጅ «አሳቢ

ነት» የመነጨ ማይሆን በመሠረቱ ከሶሻሊዝም የማይቀር እድገት ፣ በለሙት ካፒታሊስት አገሮች የፀረ ሞኖፖሊስቶች ትግልና ተቃውሞ ፣ ከአርነት ንቅናቄ ጥንካሬና ድል አድራጊነት ፣ ከዓለም የሰላም ኃይሎች ግፊትና ከመሳሰሉት የመነጨ ለመሆኑ ከላይ የቀረቡት መረጃዎች ይጠቁማሉ። ኢምፔሪያሊስቶች አቅማቸው መቀነሱና እየተዳከሙ መምጣታቸው ሐቅ በመሆኑ «የምንኖርበትን ዘዴ እንፈልግ» በማለት ነው የፖሊሲያቸውን መልክ የለወጡት ።

በየካቲት ወር 1972 ፕሬዚዳንት ሪቻርድ ኒክሰን ለአሜሪካ ብሔራዊ ሸንጐ ዘገባ ባቀረበበት ወቅት ፣ በጊዜው ስለታዩት ለውጦች ሲያትት ፣ ከነኝህ ለውጦች አንዱ ነገር «በስትራቴጂ ጥንካሬ አንፃር አከራካሪ የነበረው የአሜሪካ የበላይነት ማክተሙ» እንደሆነ ጠቁሟል ።[58] ከኒክሰን በፊት የአሜሪካ ፕሬዚዳንት የነበረው ሊንደን ጆንሰን የዘመናችን የዓለም ሁኔታ ለአሜሪካ መሪዎች ወይም በአጠቃላይ ለአሜሪካ የገዥ መደብ አባላት የፈተና ጊዜና ለነሱ ጥቅም የማይበጅ ፣ በጣም አደገኛ መሆኑን በጥር ወር 1967 ለሀገሪቱ ብሔራዊ ሸንጐ ባደረገው ንግግር ሲገልጽ ፣ «የፈተና ጊዜ ነው–አዎ። የሽግግር ጊዜም ነው ። ሽግግሩም አንዳንዴ አዝጋሚ ፣ አንዳንዴ ተፈላጊ ያልሆነ፣ በአብዛኛው በጣም አሰቃይና ሁልጊዜ በጣም አደገኛ ነው »[59] ብሎ ነበር ። በአሜሪካ የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር የመረጃና የምርምር ክፍል ዲሬክተር ቶማስ ኤል ሁግሄስ በጥር ወር 1967 «የላዩ ወደታች በሆነበት ዓለም ፖሊሲ ማውጣት» በሚል ርዕስ በጻፈው ጽሑፉ የዓለም አቀፍ ሁኔታ በአጠቃላይ የአሜሪካ መሪዎች የፈለጉትን የውጭ ፖሊሲ ለማራመድ እንዳላስቻላቸውና ወደማይፈልጉበት አቅጣጫ እየገፋቸው መሆኑን ሲገልጽ ፣ « የምንኖረው የማይሆኑ አማራጮችን ያለማቋረጥ በሚያቀርብልን ዘመን ነው ። እነኝህ አማራጮች እንዳቸውም ልንሄድበት ወደ ምንፈልግበት አቅጣጫ የሚወስዱን አይመስሉም » ብሏል ።[60]

በአጠቃላይ እስከ አሁን ከቀረቡት ነጥቦች ለመገንዘብ እንደሚቻለው 1960ዎቹና በ1970ዎቹ መጀመሪያ ዓመታት ላይ በዓለም አቀፍ የፖለቲካ መድረክ የታዩት ለውጦች የአሜሪካ የቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲ መለወጥን የግድ አስፈላጊ አደረጉት። ከነዚህም ለውጦች የሶሻሊስት አገሮች በኢኮኖሚ ፣ በፖለቲካና በወታደራዊ አቋማቸው መጠናከር ፣ የተቀነባበረ የሰላም ፖሊሲ መከተልና ከካፒታሊስት አገሮች ጋር በሰላም አብሮ ለመኖር ዝግጁ መሆናቸውን ያለማቋረጥ መግለፃቸው ፣ የነፃነት እንቅስቃሴዎች በየቦታው ነፃነታቸውን መጐናጸፋቸው ፣ በአንዳንድ ቦታም ድል በማድረግና የሶሻሊስት የእድገት ጐዳናን መከተል ወዘተ ... የአሜሪካ አጋሮች የሆኑ ዋና ዋና የካፒታሊስት አገሮች ለምሳሌ ምዕራብ ጀርመን ፣ ፈረንሣይ ፣ ጣሊያንና እንግሊዝ የቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲን በመተው ከሶሻሊስት አገሮች ጋር ጤናማና መልካም ግንኙነት መመሥረት ፣ የአሜሪካ ብሔራዊ ኢኮኖሚ የአሜሪካ መንግሥት በሚያራምደው የመግሪያ እሽቅድምድም ምክንያት ተደጋጋሚ ቀውስ ውስጥ መግባት ፣ የአሜሪካ ሕዝብ የአሜሪካ መንግሥት የሚከተለውን የጦርነት ፖሊሲ መቃወም ፣ በዚሁ ወቅት አገሪቷ መጠነኛ የፖሊሲ ለውጥ ማድረግ ያለባት መሆኑን የሚያምኑ የአንዳንድ የሞኖፖል ቡድኖችና የፖለቲካ ወኪሎቻቸው በአሜሪካ መንግሥት የውጭ ፖሊሲ አቀያየስ የበላይነት መያዛቸው ይገኙበታል ። በነኝህ ለውጦች የተነሣ የአሜሪካ መሪዎች እናጠፋቸዋለን ካሏቸው ከሶሻሊስት አገሮች ጋር መደራደርንና በሰላም አብሮ መኖርን የግድ ለመምረጥ ተገደዱ ። የነፃነት እንቅስቃሴዎችንም ለማፈን በየቦታው ወታደራዊ ጣልቃ ገብነት ሁልጊዜ የማያዋጣና ከፍተኛ ችግር ላይ ሊጥላቸው የሚችል መሆኑ ፣ ሽንፈትን ሊያስከትል የሚችል መሆኑን በተለይም ከቬትናም ጦርነት ተማሩ ። ስለሆነም የነፃነት እንቅስቃሴዎችንም ለማፈን በአመዛኙ በጣልቃ ገብነት ሳይሆን በተዘዋዋሪ መንገድ ለምሳሌ፣ የአካባቢ አድሃሪ መንግሥታትን ለወረራ በማደፋፈርና የውስጥ ፀረ አብዮት ኃይሎችን በመደገፍ ሕዝባዊ እንቅስቃሴን ለማፈን አዲስ የውጭ ፖሊሲ ዘዴ ተቀየሰ ። ይኸም በ1969 የወጣው የኒክሰን መመሪያ የሚባለው ፖሊሲ መሆኑ ነው ።

እነኝህ እርምጃዎች በአሜሪካ መሪዎች በመወሰዳቸው ምክንያት የቀዝቃዛው ጦርነትና የቀጥታ ጣልቃ ገብነት ፖሊሲ በሰላም አብሮ ለመኖር ፖሊሲ ቦታውን ሊለቅ ቻለ ። በሰላም አብሮ የመኖር ፖሊሲ ከ1917 የሩስያ አብዮት ጀምሮ የሶቭየት ኅብረት ፣ በኋላም በተለይም ከ1945 ጀምሮ የተመሠረቱት ሌሎች ሶሻሊስት መንግሥታትና በአሁኑ ጊዜ የዓለምአቀፍ ፖለቲካ በደረሰበት የእድገት ደረጃ ብዙ ሰላም ወዳድ መንግሥታት የሚከተሉት የውጭ ፖሊሲ መርህ ነው ። በሰላም አብሮ የመኖር መርህ «በሀገሮች መካከል ያለ አለመግባባት በኃይል ፣ በጦርነት ሳይሆን በሰላማዊ መንገድ መፈታት አለበት» የሚል ዲሞክራሲያዊ ፖሊሲ ነው ። ይህን ፖሊሲ መቀበል ማለት በዓለም ውስጥ በቀዝቃዛው ጦርነት ምክንያት ሰፍኖ የነበረውን ውጥረት መቀነስ ፣ የተለያዩ የሶሲዮ ፖለቲካ ሥርዓት በሚከተሉ ሀገሮች መካከል ጠቃሚ በሆኑ በጋራ ጉዳዮች ላይ ለምሳሌ በኢኮኖሚ ፣ በንግድ፣ በሳይንስ፣ በቴክኒክና በባህል መስኮች መተባበር ማለት ነው ።

የውጥረት ቅነሳ ማለት በመንግሥታት መካከል በቀዝቃዛው ጦርነት ላይ ተመስርቶ የነበረ ግንኙነትን በማስወገድ ወደ «ተረጋጋ ግንኙነት መሸጋገር ማለት ነው ። » የውጥረት ቅነሳ ማለት በሀገሮች መካከል የሚነሱ «የሚያከራክሩ ነገሮችን በኃይልና በማስፈራራት ... ሳይሆን በሰላማዊ መንገድ ፣ በጋራ ማስወገድ ማለት ነው ። የውጥረት ቅነሳ ማለት የተወሰነ መተማመንና የርስ በርስ ጥቅም ግንኙነት መፍጠር ማለት ነው ።»[61] ይህ በ1970ዎቹ መግቢያ ላይ የተጀመረው የውጥረት ቅነሳ ፖሊሲ በቅርቡ በሬጋን አስተዳደር ያገጠጠ የጦረኝነትና የጠብ አጫሪነት ፖሊሲ መደፍረስ እስከጀመረበት ጊዜ ድረስ የተለያየ የሶሲዮ ፖለቲካ ሥርዓት በሚከተሉ አገሮች መካከል የጋራ ጥቅሞችን መሠረት በማድረግ መልካም ግንኙነትን በመፍጠር ለዓለም ሰላም መጠበቅ ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርጓል ።

የግርጌ ማስታወሻ

1. *N. Sivachyov and E. Yazkov*, History of USA Since World War I (*Moscow: Progress Publishers*, 1976), *p.* 211. *See also Harry Magdoff*, Imperialism: From the Colonial Age to the Present (*New York: Monthly Review Press*, 1978), *p.* 204.
2. *N. Sivachyov and E. Yazkov, pp.* 212-213. *See also A. Kirsanov*, USA and Western Europe (*Moscow: Progress Publishers*, 1975), *pp.* 26-27.
3. N.Sivachyov *and* E. *Yazkov*, p. 215.
4. *Ibid.*, 250.
5. U.S. Statutes at Large *Vol. LXI. part* 1 *pp.* 136-162 (1947) *Richard B. Morris, ed.*, Significant Documents In United States History *Vol. II*, 1983-1968 (*New York. Van Nostrand Reinhold Company*, 1969), *p.* 165. *See also N. Sivachyov and E. Yazkov, pp* 205-206.
6. *N. Sivachyov and E. Yazkov*, p. 209.
7. Ibid.
8. Ibid., *p.* 217.
9. Ibid.
10. Congressional Record *Vol. XCII* (*March* 12, 1947) *in Richard B. Morris*, pp. 159-161.

ነት» የመነጨ ሣይሆን በመሠረቱ ከሶሻሊዝም የማይቀር እድገት ፣ በለሙት ካፒታሊስት አገሮች የፀረ ሞኖፖሊስቶች ትግልና ተቃውሞ ፣ ከአርነት ንቅናቄ ጥንካሬና ድል አድራጊነት ፣ ከዓለም የሰላም ኃይሎች ግፊትና ከመሳሰሉት የመነጨ ለመሆን ከላይ የቀረቡት መረጃዎች ይጠቁማሉ። ኢምፔሪያሊስቶች አቅማቸው መቀነሱና እየተዳከሙ መምጣታቸው ሐቅ በመሆን «የምንኖርበትን ዘዴ እንፈልግ» በማለት ነው የፖሊሲያቸውን መልክ የለወጡት ።

በየካቲት ወር 1972 ፕሬዚዳንት ሪቻርድ ኒክሰን ለአሜሪካ ብሔራዊ ሸንጎ ዘገባ ባቀረበበት ወቅት ፣ በጊዜው ስለታዩት ለውጦች ሲያትት ፣ ከነኝህ ለውጦች አንዱ ነገር «በስትራቴጂ ጥንካሬ አንፃር አከራካሪ የነበረው የአሜሪካ የበላይነት ማክተሙ» እንደሆን ጠቁሟል ።[58] ከኒክሰን በፊት የአሜሪካ ፕሬዚዳንት የነበረው ሊንደን ጆንሰን የዘመናችን የዓለም ሁኔታ ለአሜሪካ መሪዎች ወይም በአጠቃላይ ለአሜሪካ የገዥ መደብ አባላት የፈተና ጊዜና ለነሱ ጥቅም የማይበጅ ፣ በጣም አደገኛ መሆኑን በጥር ወር 1967 ለሀገሪቱ ብሔራዊ ሸንጎ ባደረገው ንግግር ሲገልጽ ፣ «የፈተና ጊዜ ነው—አዎ። የሽግግር ጊዜም ነው ። ሽግግሩም አንዳንዴ አዝጋሚ ፣ አንዳንዴ ተፈላጊ ያልሆነ፣ በአብዛኛው በጣም አሰቃቂና ሁልጊዜ በጣም አደገኛ ነው »[59] ብሎ ነበር ። በአሜሪካ የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር የመረጃና የምርምር ክፍል ዲሬክተር ቶማስ ኤል ሁግሂስ በጥር ወር 1967 «የላዩ ወደታች በሆነበት ዓለም ፖሊሲ ማውጣት» በሚል ርዕስ በጻፈው ጽሑፉ የዓለም አቀፍ ሁኔታ በአጠቃላይ የአሜሪካ መሪዎች የፈለጉትን የውጭ ፖሊሲ ለማራመድ እንዳላስቻላቸውና ወደማይፈልጉበት አቅጣጫ እየገፋቸው መሆኑን ሲገልጽ ፣ «የምንኖረው የማይሆኑ አማራጮችን ያለማቋረጥ በሚያቀርብልን ዘመን ነው ። እነኝህ አማራጮች አንዳቸውም ልንሄድበት ወደ ምንፈልግበት አቅጣጫ የሚወስዱን አይመስሉም » ብሏል ።[60]

በአጠቃላይ እስከ አሁን ከቀረቡት ነጥቦች ለመገንዘብ እንደሚቻለው 1960ዎቹና በ1970ዎቹ መጀመሪያ ዓመታት ላይ በዓለም አቀፍ የፖለቲካ መድረክ የታዩት ለውጦች የአሜሪካ የቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲ መለወጥን የግድ አስፈላጊ አደረጉት። ከነዚህም ለውጦች የሶሻሊስት አገሮች በኢኮኖሚ ፣ በፖለቲካና በወታደራዊ አቋማቸው መጠናከር ፣ የተቀነባበረ የሰላም ፖሊሲ መከተልና ከካፒታሊስት አገሮች ጋር በሰላም አብሮ ለመኖር ዝግጁ መሆናቸውን ያለማቋረጥ መግለፃቸው ፣ የነፃነት እንቅስቃሴዎች በየቦታው ነፃነታቸውን መጐናጸፋቸው ፣ በአንዳንድ ቦታም ድል በማድረግና የሶሻሊስት የእድገት ጐዳናን መከተል ወዘተ ... የአሜሪካ አጋሮች የሆኑ ዋና ዋና የካፒታሊስት አገሮች ለምሳሌ ምዕራብ ጀርመን ፣ ፈረንሣይ ፣ ጣሊያንና እንግሊዝ የቀዝቃዛው ጦርነት ፖሊሲን በመተው ከሶሻሊስት አገሮች ጋር ጤናማና መልካም ግንኙነት መመሥረት ፣ የአሜሪካ ብሔራዊ ኢኮኖሚ የአሜሪካ መንግሥት በሚያራምደው የመሣሪያ እሽቅድምድም ምክንያት ተደጋጋሚ ቀውስ ውስጥ መግባት ፣ የአሜሪካ ሕዝብ የአሜሪካ መንግሥት የሚከተለውን የጦርነት ፖሊሲ መቃወም ፣ በዚሁ ወቅት አገሪቷ መጠነኛ የፖሊሲ ለውጥ ማድረግ ያለባት መሆኑን የሚያምኑ የአንዳንድ የሞኖፖል ቡድኖችና የፖለቲካ ወኪሎቻቸው በአሜሪካ መንግሥት የውጭ ፖሊሲ አቀያየስ የበላይነት መያዛቸው ይገኙበታል ። በነኝህ ለውጦች የተነሣ የአሜሪካ መሪዎች እናጠፋቸዋለን ካሏቸው ከሶሻሊስት አገሮች ጋር መደራደርንና በሰላም አብሮ መኖርን የግዴታ ለመምረጥ ተገደዱ ። የነፃነት እንቅስቃሴዎችንም ለማፈን በየቦታው ወታደራዊ ጣልቃ ገብነት ሁልጊዜ የማያዋጣና ከፍተኛ ችግር ላይ ሊጥላቸው የሚችል መሆኑ ፣ ሽንፈትን ሊያስከትል የሚችል መሆኑን በተለይም ከቬትናም ጦርነት ተማሩ ። ስለሆነም የነፃነት እንቅስቃ

ሴዎችንም ለማፈን በአመዛኙ በጣልቃ ገብነት ሳይሆን በተዘዋዋሪ መንገድ ለምሳሌ፣ የአካባቢ አድሃሪ መንግሥታትን ለወረራ በማደፋፈርና የውስጥ ፀረ አብዮት ኃይሎችን በመደገፍ ሕዝባዊ እንቅስቃሴን ለማፈን አዲስ የውጭ ፖሊሲ ዘዴ ተቀየሰ ። ይኸም በ1969 የወጣው የኒክሰን መመሪያ የሚባለው ፖሊሲ መሆኑ ነው ።

እነኝህ እርምጃዎች በአሜሪካ መሪዎች በመወሰዳቸው ምክንያት የቀዝቃዛው ጦርነትና የቀጥታ ጣልቃ ገብነት ፖሊሲ በሰላም አብሮ ለመኖር ፖሊሲ ቦታውን ሊለቅ ቻለ ። በሰላም አብሮ የመኖር ፖሊሲ ከ1917 የሩስያ አብዮት ጀምሮ የሶቭየት ኅብረት ፣ በኋላም በተለይም ከ1945 ጀምሮ የተመሠረቱት ሌሎች ሶሻሊስት መንግሥታትና በአሁኑ ጊዜ የዓለምአቀፍ ፖለቲካ በደረሰበት የእድገት ደረጃ ብዙ ሰላም ወዳድ መንግሥታት የሚከተሉት የውጭ ፖሊሲ መርህ ነው ። በሰላም አብሮ የመኖር መርህ «በሀገሮች መካከል ያለ አለመግባባት በኃይል ፣ በጦርነት ሳይሆን በሰላማዊ መንገድ መፈታት አለበት» የሚል ዲሞክራሲያዊ ፖሊሲ ነው ። ይህን ፖሊሲ መቀበል ማለት በዓለም ውስጥ በቀዝቃዛው ጦርነት ምክንያት ሰፍኖ የነበረውን ውጥረት መቀነስ ፣ የተለያዩ የሶሲዮ ፖለቲካ ሥርዓት በሚከተሉ ሀገሮች መካከል ጠቃሚ በሆኑ በጋራ ጉዳዮች ላይ ለምሳሌ በኢኮኖሚ ፣ በንግድ፣ በሳይንስ፣ በቴክኒክና በባህል መስኮች መተባበር ማለት ነው ።

የውጥረት ቅነሳ ማለት በመንግሥታት መካከል በቀዝቃዛው ጦርነት ላይ ተመስርቶ የነበረ ግንኙነትን በማስወገድ ወደ «ተረጋጋ ግንኙነት መሸጋገር ማለት ነው ።» የውጥረት ቅነሳ ማለት በሀገሮች መካከል የሚነሱ «የሚያከራክሩ ነገሮችን በኃይልና በማስፈራራት ... ሳይሆን በሰላማዊ መንገድ ፣ በጋራ ማስወገድ ማለት ነው ። የውጥረት ቅነሳ ማለት የተወሰነ መተማመንና የርስ በርስ ጥቅም ግንኙነት መፍጠር ማለት ነው ።»[61] ይህ በ1970ዎቹ መግቢያ ላይ የተጀመረው የውጥረት ቅነሳ ፖሊሲ በቅርቡ በሬጋን አስተዳደር ያገጠጠ የጦረኝነትና የጠብ አጫሪነት ፖሊሲ መደፍረስ እስከጀመረበት ጊዜ ድረስ የተለያዩ የሶሲዮ ፖለቲካ ሥርዓት በሚከተሉ አገሮች መካከል የጋራ ጥቅሞችን መሠረት በማድረግ መልካም ግንኙነትን በመፍጠር ለዓለም ሰላም መጠበቅ ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርጓል ።

የግርጌ ማስታወሻ

1. *N. Sivachyov and E. Yazkov*, History of USA Since World War I (*Moscow: Progress Publishers*, 1976), *p.* 211. *See also Harry Magdoff*, Imperialism: From the Colonial Age to the Present (*New York: Monthly Review Press*, 1978), *p.* 204.
2. *N. Sivachyov and E. Yazkov*, *pp*. 212-213. *See also A. Kirsanov*, USA and Western Europe (*Moscow: Progress Publishers*, 1975), *pp*. 26-27.
3. *N.Sivachyov and E. Yazkov*, p. 215.
4. *Ibid*., 250.
5. U.S. Statutes at Large *Vol. LXI. part* 1 *pp*. 136-162 (1947) *Richard B. Morris, ed*., Significant Documents In United States History *Vol. II*, 1983-1968 (*New York. Van Nostrand Reinhold Company*, 1969), *p*. 165. *See also* N. *Sivachyov and E. Yazkov, pp* 205-206.
6. *N. Sivachyov and E. Yazkov*, p. 209.
7. Ibid.
8. Ibid., *p*. 217.
9. Ibid.
10. Congressional Record *Vol. XCII* (*March* 12, 1947) *in Richard B. Morris*, pp. 159-161.

11. *See* Roy C. Macridis, ed., *Foreign Policy In World Politics* 5th rev. ed., (New Delhi: Prestice-Hall of India Private Limited, 1979), pp. 305 351.

12. New York Times, *June* 6, 1947, *in Richard B. Morris*, p. 164.

13. 81st Congress, 1st Session. House Document No. 240 *in Richard B. Morris*, pp. 180-181.

14. *N. Sivachyo and E. Yazkov, p.* 240.

15. Ibid., p. 239.

16. Ibid., pp. 213-214.

17. Ibid., p. 219.

18. *See* Robert Osgood, *"The Revitalization of Cold War"* Foreign Affairs, *Vol.* 60, *No.* 3, 1981, *p.* 466.

19. *N. Sivachyov and E. Yazkov, p.* 219.

20. Ibid., *p.* 240.

21. The New York Times, *June* 28, 1950, *in Richard B. Morris*, pp. 185-186.

22. *N. Sivachyov and E. Yazkov, p.* 246.

23. Ibid., *p.* 247.

24. Ibid., *pp.* 249-250.

25. *Monthly Review, Editorial, Sept.* 1982.

26. *See N. Sivachyov and E. Yazkov, pp.* 250-251.

27. *The New York Tims*, July 22, 1955, *in Richard B. Morris, p.* 195.

28. *Robert Osgood, p.* 466.

29. *See* Declaration on Indo-China, U.S. State Dept. American Foreign Policy 1950-1955: Basic Documents. Publications 6446, 1 pp. 912-917, *in Richard B. Morris. N. Sivachyov and E. Yazkov, p.* 251.

30. U.S. Statute at Large, *Vol. LXXI*, pp.634-638 (1967) *in Richard B. Morris*, pp. 200 201.

31. Le Monde, April 21, 1960 quoted by D. Tomashevsky, *Lenin's Ideas and Modern International Relations* (Moscow: Progress Publishers, 1974), p. 184.

32. *The Time*, April 23, 1960 quoted by D. Tomashevsky, p. 184.

33. *Foreign Affairs*, Oct. 1966, pp. 54-55 quoted by O. Bykov, V. Razmerov and D. Tomashevsky, *Priorities of Soviet Foreign Policy Toda*). (Moscow: Progress Publishers, 1981), p. 100.

34. G. Arbatov, "A New Stage in Soviet American Relations", *Social Sciences* No. 1, 1974 p, 15.

35. See *.U.S. Statutes at Large*, Vol. LXXVIII, pp. 508-513 (1964) in *Richard B. Morris*, pp. 269-276.

36. *Report of the National Advisory Commission on Civil Disorders.* (New York, Bantam Books, Inc., 1968 in Richard B. Morris, pp. 307-315.

37. Georgi Arbatov, p. 15.

38. Andrew Hacker, *The End of American Era* (New York, 1970), pp. 220-221 quoted by Georgi Arbatov, p. 15.

39. *Congressional Record*, June 3, 1970 p. 8208 quoted by Georgi Arbatov, p. 16.

40. "Impact of the War in Southeast Asia on Us Economy" *Hearing Before the Commitee On Foreign Relations US Senate 91st Congress*, Washington, 1970, p. 86 quoted by Georgi Arbaov, p. 16.

41. *Ibid.*

42. Richard J. Barnet, *Roots of War* (New York) 1972, p. 227, quoted by G. Arbatov, p. 16.

43. George F. Kennan, *On Dealing with Communist World*, (New York, 1964) quoted by D. Tomeshevsky, pp. 184-185.

44. *United States Arms Control and Disarmament Agency*, Publication, No. 17, June 1963 in Richard B. Morris, p. 248.

45. *Ibid.*, p. 249.

46. *Ibid.*, pp. 249-250.

47. *Ibid.*, p. 250.

48. N. Sivachyov and E. Yazkov, p. 329.

49. *Ibid.*, p. 402.

50. *Ibid.*, pp. 411-412.

51. *International Herald Tribune*, April 12, 1976 as cited in International Affairs, No. 12, Dec. 1982, p. 86.

52. Quoted in Jack Woddis, *Introduction to Neo-Colonialism* (New York: International Publishers, 1976), pp. 52 53.

53. *Ibid.*, p. 53.

54. Robert F.Kennedy, *Just Friends and Brave Enemies* (New York: 1962, p. 118 quoted by Georgi Arbatov, *The War of Ideas In Contemporary International Relations* (Moscow: Progress Publishers, 1973), p. 112.

55. Jack Woddis, p. 106.

56. *Ibid.*, p. 105.

57. Richard Falk, "Iran and American Geopolitics in the Gulf", *Horn of Africa*, Vol. 2, No. 2, April/June 1979, p. 63.

58. *The Department of State Bulletin*, March 13, 1972 p. 314 quoted in D. Tomashevsky, p. 191.

59. *The Department of State Bulletin*, Jan. 30, 1967, p. 163, quoted in Tomashevsky pp. 12-13.

60. *Foreign Affairs*, Vol. 45, Jan. 1967, No. 2, p. 208 quoted by D. Tomashevsky, p. 14.

61. Leonid Brezhnev's answers to quesions by *"Times"* Magazine quoted in *New Times*, No. 4, Jan. 1920, p. 5.

መስከረም

- የሃሣብ ስርጭት ቁጥጥር
- የዘመናችን የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ
- የብሔራዊ ኢኮኖሚ ግንዛቤና የኋላቀር አገሮች ዕጩነታ
- ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ
- ሽብር ፈጣሪነት—የኢምፔሪያሊዝም ዓይነተኛ መሣሪያ

የማርክሲስት ሌኒኒስት ርዕዮተዓለም መጽሔት

ቅጽ 4 ቁጥር **15**

መስከረም 1976

ሠርቶ አደር
ቅጽ 4 ቁጥር 15
መስከረም 1976

የማርክሲስት ሌኒኒስት ርዕዮተዓለም መጽሔት

ማውጫ

ገጽ

- የዝግጅት ገፅ 3
- የሒሳብ ሥርጭት ቁጥጥር 13
  —ተስፋዬ ሸዋዬ
- የዘመናችን የአሚሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ
  —አንዳንድ ነጥቦች 21
  —አበበ ወርቁ
- የብሔራዊ ኢኮኖሚ ግንዛቤና የኋላቀር አገሮች ዕውነታ 44
  —ከበደ ገ/መድኅን
- ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ 59
  —ጌታቸው ሮበሌ
- ሽብር ፈጣሪነት—የኢምፔርያሊዝም ዓይነተኛ መሣሪያ· 72
  ወልደ ዮሐንስ ወርቅነህ

በኢሠፓአኮ ማዕከላዊ ኮሚቴ

ርዕዮተዓለም መምሪያ እየተዘጋጀ በየሦስት ወር የሚወጣ

አድራሻ

የፖስታ ሣጥን ቁጥር — 80001
የስልክ ቁጥር — 113000

የብሒራዊ ኢኮኖሚ ግንዛቤና የኋላቀር አገሮች ዕውነታ

ከበደ ገ/መድህን

ኢምፔሪያሊዝም የእምባገነንነትና የመስፋፋት ፖሊሲን በመከተል በታዳጊ አገሮች ላይ የሚፈጽመው ግፍ በቀላሉ የሚታይ አይደለም ። ከዚህም ተጽዕኖ ለመላቀቅ ብዙ ተራማጅ አገሮች የሶሻሊስት የዕድገት ጐዳና ቢመርጡም ቀደም ሲል የቅኝ አገዛዝ ሥርዓት ተክሎ የሄደውን መርገዘ ለመንቀል እጅግ ውስብስብና ከባድ ትግል ማካሄድ ይጠይቃቸዋል ።

በአሁኑ ወቅት ተራማጅ ታዳጊ አገሮች ለብሔራዊ ኢኮኖሚያቸው ነጻነት የሚያደርጉት ትግል እየተፋፋመ መጥቷል ።ይህም ኋላቀር የሆነውን የምርት ግንኙነት በማስወገድ ነጻ የሆነ ብሔራዊ ኢኮኖሚ በመገንባት ከኢኮኖሚ ጥገኝነት ለመላቀቅ ያላቸውን ፍላጐት ያንፀባርቃል ።

እንደሚታወቀው « ብሔራዊ ኢኮኖሚ» ኢኮኖሚ ከሚለው አጠቃላይ ጽንስ ሐሳብ የመነጨ ነው ። ኢኮኖሚ የተባለው ቃልም የመጣው «oikonomos» ከሚለው የግሪክ ቃል ሲሆን ትርጉሙም « oikos » ማለት የቤት ውስጥ ንብረት አስተዳደር እና «nomos » ደግሞ ሕግ ማለት ነው ። በዚህ መሠረት አይኮኖሞስ (oik nomos) ማለት የቤት ውስጥ ንብረት የማስተዳደር ሕግ ማለት ነው ።

ኢኮኖሚን ከሰዎች ማህበራዊ ኑሮ ውጪ ማሰብ አይቻልም ። ኢኮኖሚ የሰዎች ማህበራዊ ኑሮ አንዱ ገጽታ በመሆኑ ሰዎች የጋራ ኑሮአቸውን ለማሳደግና ለመለወጥ በሚያደርጉት ጥረት ከፍተኛውን ሚና ይጫወታል። የኅብረተሰብንም የዕድገት አቅጣጫ የሚወስነው የሰዎች የማምረት ተግባር ነው የሚባለውም ከዚሁ የተነሳ ነው ።

የሰው ልጅ በማምረት ተግባር ላይ ከተሰማራበት ጊዜ አንስቶ የኅብረተሰብ ዕድገት በተለያዩ የሶሲዮ ኢኮኖሚ ሥርዓቶች አማካይነት ሲንፀባረቅ ቆይቷል ። ሆኖም ብሔራዊ ኢኮኖሚ መከሰት የጀመረው ከተወሰነ የኅብረተሰብ የዕድገት ደረጃ በኋላ መሆኑ አይካድም ። ብሔራዊ ኢኮኖሚ የሚለው ጽንስ ሐሳብ በሁሉም ሥርዓተ ማህበሮች ውስጥ የታየ አይደለም ። ብሔራዊ ኢኮኖሚ በቅጡ መከሰት የጀመረው በተለይ የኅብረተሰብ ዕድገት ከፊውዳሊዝም ወደ ካፒታሊዝም በተሸጋገረበት ወቅት ላይ ሲሆን፣ ለዚህም ያበቁት በአንድ በኩል የኢኮኖሚ ምክንያቶች ሲሆኑ በሌላ በኩል ደግሞ የፖለቲካ ምክንያቶች ናቸው ። ከኢኮኖሚ ምክንያቶች ውስጥ ዋና ዋናዎቹ ፣ የሀገር ውስጥ ገበያ መስፋፋት ፣ የምርት ኃይሎች ዕድገት ፣ የማህበራዊ የሥራ ክፍፍል መዳበርና የሸቀጥ ልውውጥ መስፋፋት ይገኙበታል ። ከፖለቲካዊ ምክንያቶች መካከል ደግሞ የማዕከላዊ መንግሥት መቋቋምና የቡርዧው አብዮት መካሄድ ይገኙበታል ። በአጠቃላይ የአንድ ኅብረተሰብ በብሔር ደረጃ ማደግ ብሔራዊ ኢኮኖሚ በጉልህ እንዲታይ የረዳ ሲሆን በሌላ በኩል ደግሞ የብሔር መከሰት ራሱ የማኅበራዊ ዕድገት ውጤት ነው ለማለት ይቻላል ።

ብሔራዊ ኢኮኖሚ የሚለው ግንዛቤ አንድ ብሔር ሕልውናውን የሚጠብቅበትና በራሱ የተፈጥሮ ሀብት ላይ ያለውን መብትና የአጠቃቀም ሕግ አጠቃሎ የያዘ ከመሆኑም በላይ ፣ ከኢምፔሪያሊስት የኢኮኖሚ ተፅዕኖ የሚከላከልበት ዋናው መሣሪያ ሆኖ ይገኛል ። ከዚህ አጠቃላይ ግንዛቤ በመነሳት በኋላ ቀር አገሮች ውስጥ ሰፍኖ የሚገኘው የኋላ ቀርነት ከስተት ምንጭ ሲጤን፣ ከሞላ ጐደል የሚከተለውን ይመስላል ።

ኋላቀርነት የብሔራዊ ኢኮኖሚ መፋለስ ውጤት ነው ።

በዓለም ላይ ብዙዎች አገሮች በኋላቀርነት ደረጃ እንዲቀሩና ጥቂቶች በዕድገት መጥቀው እንዲገኙ ያደረጉ ምክንያቶችን በሚመለከት የተለያዩ አመለካከቶች ከተለያዩ የኢኮኖሚ ተመራማሪዎችና የፖለቲካ ሰዎች ይሰነዘራሉ ።

ይህን ጉዳይ በማስመልከት ከቡርዧ የኢኮኖሚ ተመራማሪዎች የሚሰነዘረው አመለካከት ኋላቀርነት ከኢምፔሪያሊዝም የቅኝና የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ሥርዓት ጋር ምንም ዓይነት ግንኙነት የለውም የሚል ነው ። በዚህ መሠረት የቡርዧ የኢኮኖሚ ተመራማሪዎች ኋላቀርነት በዓለም ላይ የተፈጥሮ ሀብቶች በእኩልና በተመሳሳይ ሁኔታ ያለመሰራጨት ውጤት ነው በማለት ያቀርባሉ ።[1] ዳሩ ግን ይህ አመለካከት እውነትነት የሌለው መሆኑን መረዳት የሚያዳግት አይደለም ። ለምሳሌ ዛየርንና ጃፓንን በማነጻጸር ከዚህ አንጻር የሚታየውን ሁኔታ ስናጤን የሚከተለውን ለመገምገም ይቻላል ። ዛየር በተፈጥሮ ሀብት የበለፀገች አገር ስትሆን ጃፓን ግን ከፍተኛ የተፈጥሮ ሀብት እጥረት ስለአላት ከውጭ በምታስመጣቸው የጥሬ ዕቃዎች ላይ ያላት ጥገኝነት የኢኮኖሚዋ ልዩ ባህሪ ነው ። ዛየር ምንም እንኳን በተፈጥሮ ሀብት የበለጸገች ብትሆንም ቀደም ሲል በቅኝ አገዛዝ ሥርዓት ውስጥ ወድቃ የነበረችና ዛሬም ቢሆን ከእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ያላመለጠች በመሆኗ ኋላቀር ከሆኑ አገሮች መካከል አንዷ ናት ። በአንጻሩ ጃፓን ቀደም ሲል እንደተገለጸው ሁሉ የተፈጥሮ ሀብት እጥረት ቢኖርባትም እንኳ በዓለም ላይ በኢኮኖሚ ረገድ የሦስተኛነትን ቦታ ይዛ ትገኛለች ። ከዚህ መገንዘብ እንደሚቻለው ለኋላቀርነት መንስኤው ተፈጥሮአዊ ምክንያቶች ናቸው የሚለው አመለካከት ጨርሶ ከእውነት የራቀ መሆኑን ነው ። ምክንያቱም ለኋላቀርነት መንስኤ የሆነው ተፈጥሮአዊ ምክንያት ቢሆን ኖሮ የሁለቱ አገሮች የኢኮኖሚ ዕድገት ተጻራሪ መልክ ባልያዘም ነበር ።

አንድ አሜሪካዊ የኢኮኖሚ ተመራማሪ ኋላቀርነት የታዳጊ አገሮች መሬት ለም ካለመሆኑ ፣ ለዕድገታቸው የሚያስፈልጋቸው ከምችት ስለሌላቸው ፣ ብሔራዊ ኢኮ[illegible]ያቸውን የሚመራ መሪ [illegible] የሌላቸው በመ[illegible]ሆኑ የተከሰተ [illegible] በማለት አስተያየቱን [illegible] ። [2] በዚህ ግለሰብ አመለካከት

Proudly Brought to You
By
www.binyamhk.wordpress.com

ለኋላቀርነት መንስኤ የሆኑት ውስጣዊ ምክንያቶች (Internal Factors) ብቻ ሲሆኑ እነዚህም ምክንያቶች ከኢምፔሪያሊዝም ብዝበዛና ተፅዕኖ ጋር ምንም ዓይነት ግንኙነት የላቸውም ። ኢምፔሪያሊዝም በእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ሥርዓቱ አማካይነት ብዙዎቹን ኋላቀር አገሮች በቁጥጥሩ ሥር በማድረግ በተፈጥሮ ሀብቶቻቸው ላይ የወሳኝነት ሚና እያለው በየአገሮቹ የኢኮኖሚ፣የፖለቲካና የማህበራዊ ጉዳዮች ውስጥ ፈላጭ ቆራጭ በሆነበት በአሁኑ ወቅት የኋላቀርነት መንስኤ ውስጣዊ ምክንያቶች ብቻ ናቸው የሚለው አመለካከት ትክክለኛ ባለመሆኑ ተቀባይነት የለውም ።

ኋላቀርነት ከኢምፔሪያሊዝም የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ሥርዓት ጋር ምንም ግንኙነት የለውም በማለት የሚከዱ ብዙዎች ናቸው። ለምሳሌ አሜሪካዊው የኢኮኖሚ ተመራማሪ ቤንጃሚን ጂ. ኮኸን ኋላቀር አገሮች ለእድገታቸው አመቺ ሁኔታ የተፈጠረው ከበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ጋር የፋይናንስና የንግድ ግንኙነት ሲጀምሩ ነው በማለት ያቀረበውን ኢሳይንሳዊ አመለካከት መጥቀስ ይቻላል ።[3] በዚህ ግለሰብ አመለካከት ኢምፔሪያሊዝም ለኋላቀርነት ክስተት ታሪካዊ ኃላፊነት የለበትም ማለት ነው ። እንዲሁም ደግሞ እንደእነ አርተር ሊዊስ ፣ ሮስቶው እና ሳሙኤልሰን ያሉት የቡርዧ ኢኮኖሚ ተመራማሪዎች ኋላቀርነትን ሲገልጹ ከኢምፔሪያሊዝም ጋር ያለውን ግንኙነት ማንሳት ፍጹም አይሹም ። እንዲያውም ኋላቀርነትን እንደማህበራዊ ክስተት ብቻ አርገው ያቀርቡታል ። በተለያዩ አገሮች መካከል የዕድገት ደረጃ ልዩነትን ሲያብራሩ ዕድገትን ቶሎ በመጀመርና ዘግይቶ ከመጀመር የተነሳ የተከሰተ ነው በማለት ያትታሉ ። በዚህም አመለካከታቸው ለብዙዎች አገሮች ኋላቀርነት የካፒታሊዝምና የቅኝ አገዛዝ ሥርዓት ምክንያት መሆናቸውን ከታሪክ ፊት ለመሸሸግ ይሞክራሉ ።[4]

በሌላ በኩል ደግሞ አንዳንድ የቡርዧ የኢኮኖሚ ተመራማሪዎች እንኳ ሳይቀሩ የዓለምአቀፍ የካፒታሊስት የሥራ ክፍፍል ዓለምን በድሀና በሀብታም አገሮች መከፋፈሉ በእኩልነት ላይ ላልተመሠረተ ግንኙነት መንስኤ መሆኑን ያምናሉ።የዚህ አመለካከት አፍላቂ ከሆኑት መካከል አሜሪካዊው ራቻርድ ተብር ይገኝበታል።[5] በኋላቀር አገሮች ውስጥ የሚገኙ ብዙ የኢኮኖሚ ተመራማሪዎችና የፖለቲካ ሰዎች ኋላቀርነት የኢምፔሪያሊዝም ብዝበዛና ተፅዕኖ ውጤት መሆኑን ለማጋለጥ ከፍተኛ የንድፈ ሐሳብ ትግል በማድረግ ላይ ይገኛሉ።በዚህም መሠረት የላቲን አሜሪካው የኢኮኖሚ ተመራማሪ አንድሬ ጉንደር ፍራንክ ኋላቀርነት በአንድ በኩል በአሁኑ ጊዜ ኋላቀር አገሮች ተብለው በሚጠሩ ፣ ቀድሞ በቅኝ አገዛዝ ሥርዓት ሥር ወድቀው በነበሩትና አሁን በበለፀጉት የካፒታሊስት አገሮች መካከል በብዝበዛና በተፅዕኖ ላይ የተመሠረተ ግንኙነት ውጤት ነው ሲል ገልጾታል ።[6]

የታሪካዊ ቁስአካልነት አመለካከት ያላቸው የኢኮኖሚ ተመራማሪዎች ኋላቀርነትን ሲገልጹ የቅኝ አገዛዝ ሥርዓት በሦስት አቅጣጫ የተጫወተውን ሚና ሳያነሱ አያልፉም ። በዚሁ መሠረት በመጀመሪያ ደረጃ ቅኝ አገዛዝ ዓለምን በድሀና በሀብታም አገሮች መከፈሉን ፣ በቅኝ አገዛዝ ቀንበር ሥር ወድቀው በነበሩት አገሮች ውስጥ የተፈጠረው ተረፈ እሴት ወደቅኝ ገዥ አገሮች ይሸጋገር እንደነበርና ይህ ሁኔታም በኋላቀር አገሮች የኢኮኖሚ ዕድገት ላይ እንቅፋት መፍጠሩን ፣ በሁለተኛ ደረጃ የቅኝ አገዛዝ ሥርዓት በኋላቀር አገሮች ውስጥ የተዛባ ኢኮኖሚ እንዲፈጠር ማድረጉ፣ብሎም ከዕድገታቸው ጋር በማይጣጣም የምርትና የሥራ ክፍፍለ እንዲሰማሩ ማስገደዱና በዚህ ሁኔታም በመጠቀም ውህደት የሌለው ኢኮኖሚ እንዲመሠርቱ ያደረጋቸው መሆኑን ፣ በሦስተኛ ደረጃ የቅኝ አገዛዝ ዓለም አቀፍ የኢኮኖሚ ግንኙነት በብዝበዛና በተፅዕኖ ላይ የተመሠረተ መሆኑን ያሳያሉ ። ከዚህም በመነሳት ኋላቀርነት የካፒታሊስቱ ዓለም አቀፍ የሥራ ክፍፍል ውጤት መሆኑን ይገልጻሉ ።

በዓለም ላይ የሶስት ፖለቲካ ኃይሎች መከሰት ማለትም የዓለም የሶሻሊስት ሥርዓት መገንባት ፣ የብሔራዊ አርነት ትግል መፋፋምና በበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ውስጥ የሠራተኛው መደብ ለዲሞክራሲና ለሰላም የሚያደርገው ትግል እየተስፋፋ መምጣት ኋላቀር አገሮች ብሔራዊ ነጻነታቸውን እንዲጎናፀፉ ረድቷቸዋል ። ዳሩ ግን የፖለቲካ ነጻነታቸውን ባገኙ ማግስት የኢኮኖሚ ነጻነታቸውን አልተጎናፀፉም ። በዚህ ረገድ ከ1960 ዎቹ መጨረሻ ጀምሮ እስካሁን ድረስ ያለውን የኋላቀር አገሮችን የኢኮኖሚ ሁኔታ ስንገመግም የምናገኘው የሚከተለውን አስከፊና አሳሳቢ ሁኔታ ነው ፣—

— ለዕድገታቸው ከፍተኛ አስተዋጽኦ ሊያደርግ የሚችለው የተፈጥሮ ሀብታቸው ተዘርፏል ፤ በመዘረፍም ላይ ይገኛል፤

— ከቅኝ አገዛዝ ሥርዓት ፍላጐት አንጻር የተዘረጉት የኢኮኖሚ መዋቅሮች ነጻ ለሆነ የብሔራዊ እድገት የሚያመቹ ሁነው አልተገኙም ፤

— የባህልና የትምህርት ደረጃቸው በቅኝ አገዛዝ ሥርዓት በተፈፀመው ደባ ምክንያት እጅግ ኋላቀር ሆኖ ይገኛል ፤

— የብዙዎች ኋላቀር አገሮች የፋይናንስ አቋም ኢምፔሪያሊዝም ንግድን ፣ኢንቬስትመንትን ፣ የቴክኖሎጂ ስርጭትን አስታኮ በሚያካሂደው ከፍተኛ ብዝበዛ ሳቢያ በማሽቆልቆል ላይ ያለ በመሆኑ ለእድገታቸው አስፈላጊ የሆነው ክምችት ሊገኝ አልቻለም ።

ኋላቀር አገሮች ብሔራዊ ነጻነታቸውን ካገኙ ከሃያና ከዚያ በላይ ከሆኑ ዓመታት በኋላ የኢኮኖሚ ሁኔታቸው ይህን ዓይነት መልክ መያዙ ከታሪካዊ አቀራረብ አንጻር ለኋላቀርነት ተቀዳሚ የሚሆነው ውጫዊ ምክንያት መሆኑ አያጠራጥርም ።

በእርግጥ በአሁኑ ወቅት የኋላቀርነት ክስተት የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ሥርዓት ውጤት መሆኑ ቢታወቅም የዚህ ክስተት ብቸኛ ምክንያት ውጫዊ (External Factors) ነው ለማለትም አያስደፍርም ። እንደሚታወቀው የብሔራዊ ነፃነት ጉዳይ ለማናቸውም አገር የሕልውና ጥያቄ በመሆኑ በኅብረተሰቡ ውስጥ ያሉ የተለያዩ መደቦች ምንም እንኳን የመደብ ቅራኔ ቢኖራቸውም ፣ ይህንን ለጊዜው ወደኋላ በመተው አንድ ግንባር በመፍጠር የሚታገሉለት ዓላማ ነው ። የብሔራዊ ነፃነት ከተገኘ በኋላ ግን በጥቅም ረገድ ተጠቃሚ የሚሆነው የፖለቲካ ሥልጣን የያዘው አንዱ የኅብረተሰብ መደብ ሊሆን ይችላል። ለምሳሌ የሀገራችንን ሁኔታ እንኳ ወደኋላ መለስ ብለን ብንቃኝ በአባቶቻችን ከፍተኛ መስዋዕትነት ተጠብቆ የቆየው ብሔራዊ ነፃነታችን የፖለቲካ ሥልጣን በፊውዶ ቡርዧው መንግሥት እጅ በመውደቁ በዚሁ መሣሪያነት በመጠቀም ይኸው አድኃሪ አገዛዝ በኢትዮጵያ ሰፊ ሕዝብ ላይ ያደረሰውን ግፍና መከራ ማስታወሱ በቂ ይሆናል ።

ኢምፔሪያሊዝም ኋላቀር አገሮች ያገኙትን የብሔራዊ ነፃነት ለኢኮኖሚ ነፃነታቸው ትግል መሣሪያ እንዳያደርጉት ለፖለቲካ ነፃነት የተሳሳተ ግንዛቤ በመስጠት ከትግል ለማዘናጋት ከፍተኛ ጥረት ያደርጋል። በዚሁ መሠረት ሃንስ ኮኸን የተባለው የኢኮኖሚ ተመራማሪ የኋላቀር አገሮች ነፃነት በፖለቲካ ነፃነት የሚያበቃ ነው በማለት የቅኝ አገዛዝን ውስብስብ ባህሪ ወደ ፖለቲካ ተፅዕኖ ብቻ ዝቅ ለማድረግ ይሞክራል ።[7] ከእንዲህ ዓይነቱ ግንዛቤም በመነሳት የፖለቲካ ነፃነት በኢምፔሪያሊዝም ላይ ያለን ጥገኝነት ፈጽሞ ያስወገደ ነው ወደሚል የተሳሳተ አመለካከት ሊያመራ ይችላል ። ብዙ ኋላቀር አገሮችም በዚህ የተሳሳተ አመለካከት በመደለል የፖለቲካ ነፃነታቸውን ከተጐናጸፉ በኋላ የቅኝ አገዛዝ ቅሪትን ለማስወገድ ተገቢውን እርምጃ አልወሰዱም ። እንደሚታወቀው አብዛኞቹ ኋላቀር አገሮች ከቅኝ አገዛዝ ሥርዓት ጋር ተጣምሮ የቆየውን የቅድመ ካፒታሊስት የምርት ግንኙነት ለማ

ስወገድ አልሞከሩም ፤ ብቃት ያለው የብሔራዊ ኢኮኖሚ የቁጥጥር ስልት አልቀመሩም። የብሔራዊ ኢኮኖሚያቸው መዋቅር ለካፒታሊዝም ብዝበዛ አመቺ እንዲሆን ታስቦ የተዘረጋ መሆኑን እየታወቀ መሠረታዊ ለውጥ አላደረጉም ። በብሔራዊ ኢኮኖሚ ሕይወት ውስጥ የመንግሥት ተሳትፎ በዝቅተኛ ደረጃ ላይ ይገኛል ። ይህም ሁኔታ አብዛኞቹ ኋላ ቀር አገሮች የፖለቲካ ነፃነታቸውን ለኢኮኖሚ ነፃነታቸው እንደትግል መሣሪያነት በመጠቀም አንፃር ዝቅተኛ ደረጃ ላይ የሚገኙ መሆኑን ያንፀባርቃል ። ከዚህም የተነሳ ውስጣዊ ምክንያቶች ለኋላቀርነት ከስተት መቀጠል ተጨማሪ ምክንያቶች ሊሆኑ ችለዋል ።

ኢምፔሪያሊዝም መጀመሪያውኑ የጨነቀው ኋላቀር አገሮች የፖለቲካ ነፃነታቸውን መጐናፀፋቸው ሳይሆን ከበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ተፅዕኖ ነፃ የሆነ ብሔራዊ ኢኮኖሚ ለማቋቋም መሞከራቸው ነው ። ምክንያቱም ኋላቀር አገሮች ነፃ ብሔራዊ ኢኮኖሚ ካቋቋሙ ከኢምፔሪያሊዝም ጥገኝነት በመላቀቅ የፖለቲካ ነፃነታቸውን የተሟላ ነፃነት የሚያደርጉት መሆኑ የሚያጠራጥር ስለማይሆን ነው ። ይህንኑ ለመቋቋም ኢምፔሪያሊዝም ኋላቀር አገሮች ብሔራዊ ነፃነታቸውን ባገኙበት ዋዜማ የትግል ስልቱ ያተኮረው እነዚህ አገሮች ነፃና ጠንካራ ብሔራዊ ኢኮኖሚ እንዳያቋቁሙ ፤ በአንፃሩ ደግሞ የእርሱ አፈቀላጤዎች የፖለቲካ ሥልጣን እንዲጨብጡና ጥገኛ የሆነ መንግሥት እንዲመሰረት ማድረግ ነበር ። በዚህ ረገድ የነበረውን ስጋት ካስወገደ በኋላ የብዙዎችን ኋላቀር አገሮች የፖለቲካ ነፃነት ባንዲራ ከማውለብለብ ነፃነት እንዳያልፍ አድርጉታል ።

ኢምፔሪያሊዝም ይኸን ሥውር ደባ ለመስራፍቶ ይገኝባቸው በነበሩ አንዳንድ አገሮች ውስጥ በቡርዧው ፈለግ የመሬት ይዞታ ለውጥ እንዲደረግ ገፋፍቷል ። ይህ አድራጐቱ በእርግጥ ለነዚህ አገሮች በመቆርቆር ሳይሆን ከትግል በማዘናጋት ሰላማዊ በሆነ መንገድ ከቀጥታ ቅኝ አገዛዝ ወደ እጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ እንዲሸጋገሩ ለማድረግ ነው ። ኢምፔሪያሊዝም ይኸው ዓላማው በአብዛኛው ተሳክቶለት በኋላቀር አገሮችና በበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች መካከል ያለው ግንኙነት በእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ሥርዓት ተፅዕኖ ከልል ሥር እንዲወድቅ ለማድረግ ችሏል ።

«በማሰብ» ቅድመ ካፒታሊስት ይዞታ ተን ...

የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ በኢምፔሪያሊስት አገሮችና ቀድሞ በቅኝ ግዛትነት ይዞዋቸው በነበሩት አገሮች መካከል የነበረውን ግንኙነት ለወጥ ባለ መንገድ ለማቆየት፣ ካፒታሊዝም በዓለም ላይ ያለውን ቦታ ጠብቆ እንዲቆይ ለማድረግ ፣ የብሔራዊ አርነት ትግልን ለመግታት ፣ ከኋላቀር አገሮች የሚካበተውን ትርፍ ከፍ ለማድረግና በነዚህ አገሮች ውስጥ የኢምፔሪያሊዝምን የኢኮኖሚ ፣ የፖለቲካ ፣ የወታደራዊ ጥቅም ይበልጥ በማጠናከር ካፒታሊዝም ከገባበት አጠቃላይ ቀውስ ለመወጣት ፣ ሀገሮች ለሶሻሊዝም የሚያደርጉትን ትግል ለመግታት ኢምፔሪያሊዝም የሚጠቀምበት ብቸኛ አማራጭ ነው ። [8] በአጭሩ የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ኋላቀር አገሮችን በበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ላይ ጥገኛ ለማድረግ የተቀየሰ የኢምፔሪያሊዝም የብዝበዛ ዘይቤ ነው ። ስለሆነም ኋላቀር አገሮች የፖለቲካ ነፃነትን ግንዛቤ ከኢምፔሪያሊዝም የቀጥታ ቅኝ አገዛዝ ሥርዓት በማላቀቅ « ነፃ » መንግሥት ለማቋቋም ወደ አወጁት አዋጅ ዝቅ በማድረግ ሳይወሰኑ ለፖለቲካ ነፃነታቸው አስተማማኝ የሆነ መሠረት መጣል ይኖርባቸዋል ።

በመሠረቱ ብሔራዊ ነፃነት ከሁለት አንፃር መታየት እንዳለበት መገንዘብ እያዳገተም ። እነርሱም ፖለቲካና ኢኮኖሚ ናቸው። የፖለቲካው አንፃር ከቅኝ አገዛዝ ቀንበር

በመላቀቅ ነፃ መንግሥትን መመስረትና ብሔራዊ ሕልውናውን መጠበቅ መቻልን ሲያመለክት ፣ የኢኮኖሚው ገፅታ ደግሞ ፖለቲካውንና ኢኮኖሚውን በማቀናጀት ነፃ በሆነ ሁኔታ ብሔራዊ ኢኮኖሚው የሚመራበትን መንገድ የመምረጥ ፣ በራስ ሀገር የተፈጥሮ ሀብት ላይ ብቸኛ ባለቤት የመሆንና የሰፊውን ሕዝብ ጥቅም የማስጠበቅ ችሎታን የሚያንፀባርቅ ነው ።

በዓለም ላይ በዘመናችን የሚታዩት ኢኮኖሚያዊና ፖለቲካዊ ክስተቶች የቅኝ አገዛዝ የዘመናዊ ቅርጹ ገጽታዎች መሆናቸውን ካለመገንዘብ የተነሳ ስለተለያዩ አገሮች የዕድገት ልዩነት የተሳሳተ አመለካከት ላይ ለመድረስ ይቻላል ። ስለሆነም ኢምፔሪያሊዝም ዛሬም ቢሆን በቀጥታ ሳይሆን ቀጥተኛ ባልሆነ መንገድ፣በግልጽ ሳይሆን ረቂቅ በሆነ ዘዴ በቅርቡ ነፃ የወጡትን አገሮች ጥገኛ በማድረግ መበዝበዝ መቀጠሉን መረዳት ያሻል ።

በዘመናችን የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ስርዓት ኋላቀር አገሮችን በሚመለከት የቀየሰው መሠረታዊ ስትራቴጂ እነዚህን አገሮች ጥገኛ ማድረግ ነው ። [9] በዚሁ ሁኔታ በኋላቀር አገሮች ላይ የሚፈጸመው ደባ እንዳይታወቅበት የጥገኝነትና የኢኮኖሚ መደጋገፍ ግንዛቤን አንድ ለማስመሰል በአፈቀላጤዎቹ አማካይነት ከፍተኛ የሆነ የንድፈሐሳብ ትግል ያካሂዳል ። የዓለም ኢኮኖሚ ተጨባጭ ዕውነታ ግን የኢኮኖሚ ጥገኝነትና የኢኮኖሚ መደጋገፍ የተለያዩ መሆናቸውን በግልጽ ያሳያል ። በዚህ መሠረት የኢኮኖሚ ጥገኝነት ጠንካራው በደካማው ላይ ተፅዕኖ በማድረግ የሚፈጥረውን ግንኙነት ያንጸባርቃል። እንዲህ ዓይነቱ ግንኙነትም የካፒታሊስቱ ዓለምአቀፍ የሥራ ክፍፍል አንዱ ገጽታ ነው ። ኢምፔሪያሊዝም በጥገኝነትና በመደጋገፍ ባህሪ መካከል ልዩነት የሌለ በማስመሰል የሚነዛው ፕሮፖጋንዳ በኋላቀር አገሮች ላይ ለሚፈጸመው ደባ ሽፋን ለመስጠት ነው ። በግልጽ እንደሚታየው ኋላቀር አገሮች በቴክኖሎጂ ፣ በንግድ ፣ በፋይናንስ ወዘተ - - - ረገድ በበለፀጉት ካፒታሊስት አገሮች ላይ ያላቸው ጥገኝነት ለእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ብዝበዛ አጋልጧቸው ይገኛል ።

የቴክኖሎጂ ጥገኝነት

በዓለም የካፒታሊስት ኢኮኖሚ ውስጥ ዓለም አቀፍ ሞኖፖሊዎች ለኋላቀር አገሮች አዳዲስ የምርት መገልገያዎችንና ቴክኖሎጂዎችን በማቅረብ ረገድ የመጀመሪያውን ቦታ ይዘው ይገኛሉ ። በዚህ መስክ ያላቸውንም የበላይነት በመጠቀም በቅርቡ ነፃነታቸውን የተጐናፀፉትን አገሮች በቀላሉ የኢምፔሪያሊስት አገሮች ጥገኞች እንዲሆኑ አድርገዋቸዋል ።

የሃርቨርድ ዩኒቨርስቲ ፕሮፌሰር የሆነው ጂ ናይ ጁንየር ኋላቀር አገሮችን በቴክኖሎጂ መስክ የኢምፔሪያሊዝም ጥገኛ የማድረጉን « ጠቃሚነት » ሲገልጽ ፤ « ወደ ታዳጊ አገሮች የሚላኩት ቴክኖሎጂዎች ከተጨባጭ የዕድገት ፍላጐታቸው ጋር የሚጣጣም ስለአልሆነ በካፒታሊስቱ ዓለም ላይ ያላቸውን ጥገኝነት ይበልጥ ለማጠናከር ይረዳል ፣ የኢኮኖሚ ፖሊሲያቸውንም ለማናጋት ያስችላል ፣ የሕዝቡም የሸመታ ልምድ እንደበለፀጉት ካፒታሊስት አገሮች እንዲሆን ያደርጋል » ሲል መጻፉ ይታወሳል ። [10]

ኢምፔሪያሊስት አገሮች ኋላቀር አገሮችን በቴክኖሎጂ ጥገኛ ከሚያደርጉበት መንገድ አንዱ ከነዚህ አገሮች ምሁራንን መዝረፍ ነው ። ከኋላ ቀር አገሮች ወደ በለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች የሚኰበልሉት ምሁራን በነዚህ አገሮች ኢኮኖሚያዊ ፣ ማኅበራዊና ፖለቲካዊ ሁኔታዎች ላይ ከብዙ አቅጣጫ ጉዳትን ያስከትላሉ ። ኋላቀር አገሮች

በሚኩበልሉባቸው ምሁራን ሳቢያ የሰለጠነ የሰው ኃይል ስለሚያንሳቸው ይህንኑ ችግር ለመወጣት ሲሉ ከበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ለሚያስመጧቸው ኤክስፐርቶች የሚከፍሉት ደሞዝ ከፍተኛ በመሆኑ ብዙ ወጭ አውጥተው ያስተማሯቸውን ምሁራን በማጣት በአንድ በኩል ከፍተኛ ኪሣራ ላይ ሲወድቁ ፣ በሌላ በኩል ደግሞ ከውጭ በከፍተኛ ክፍያ ለሚያስመጧቸው ምሁራን የሚያወጡት ወጭ በሁለት በኩል እንዲጐዱ አድርጓቸዋል ።

የበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ከኋላቀር አገሮች በሚኩበልሉ ምሁራን በመጠቀም የሚያገኙትን ገቢ ለአብነት ያህል ከዚህ ቀጥሎ ለማቅረብ ይሞከራል ።

በ1970 አሜሪካ ከኋላቀር አገሮች ኩብልለው በሄዱ ምሁራን በመጠቀም ያገኘችው የተጣራ ገቢ [11]

	የኩበለሉ ምሁራን ቁጥር	ከአንድ ምሁር የሚገኝ የተጣራ ገቢ (በሺ የአሜሪካን ዶላር)	አጠቃላይ የተጣራ ገቢ (በሺ የአሜሪካ ዶላር)
የሶሻል ሳይንስ እስፔሻሊስቶች	471	230	108,330
የተፈጥሮ ሳይንስ እስፔሻሊስቶች	2,154	235	506,190
ኢንጂነሮች	6,400	253	1,619,200
የሕክምና ሰዎች	2,211	616	1,428,306
ጠቅላላ ድምር	11,236		3,662,026

ከአሃዛዊ መረጃው መረዳት እንደሚቻለው አሜሪካ ከታዳጊ አገሮች ምሁራንን በመዝረፍ የምታካብተው ትርፍ ከፍተኛ መሆኑን ነው ። አሜሪካ በ1970 ለኋላቀር አገሮች ከሰጠችው 3.1 ቢሊዮን የአሜሪካ ዶላር እርዳታ ጋር ሲነፃፀር ከኩበለሉ ምሁራን ያገኘችው ልቆ እንደሚገኝ መረዳት ይቻላል ። በተጨማሪም አሜሪካ ከኩበለሉ ምሁራን ያገኘችው ገቢ ለምርምርና ለጥናት ከምታወጣው ወጪ 14% ይሆናል ። ለከፍተኛ ትምህርት ከምታደርገው ወጪ ደግሞ 39 በመቶውን ያህላል ።[12] በአጠቃላይ እንነጋገር ኋላቀር አገሮች በሳይንስና በቴክኖሎጂ የበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮችን እየረዱ ናቸው ማለት ነው ።

ታዳጊ አገሮች በምሁራን ኩብለላ የሚደርስባቸው ጉዳት ይህ ብቻ አይደለም ። ምሁራንንም ለማፍራት የሚያወጡት ወጪ ሳይሸፈን መቅረቱ ሌላው የጉዳታቸውም ምንጭ ነው ። ይህንንም በግልጽ ለመገንዘብ እንዲቻል የሕንድን ምሳሌ ከዚህ በታች ለማቅረብ ይሞከራል ።

ሕንድ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ምሁራንን ለማሰልጠን የምታወጣው ወጪና የኩበለሉ ምሁራን የሚያስከትሉት ኪሣራ [13]

	ለአንድ ምሁር የሚወጣው ወጪ (በአሜሪካ ዶላር)	የኩበለሉ ምሁራን ቁጥር	በዓመት የሚደርሰው ኪሣራ (በአሜሪካ ዶላር)
ኢንጂነሮች	40,009	307.8	1,231,477
የተፈጥሮ ሳይንስ እስፔሻሊስቶች	2,151	119.4	256,829.4
የሶሻል ሳይንስ እስፔሻሊስቶች	2,151	7.6	16,347.6
የሕክምና ሰዎች	4,009	50.2	201,251.8
በዲፕሎማ ደረጃ የሚገኙ እስፔሻሊስቶች	877	32.8	28,765.6

ከዚህ አሃዛዊ መረጃ መረዳት እንደሚቻለው ሕንድ በሚኩበልሉ ምሁራን ሳቢያ የሚደርስባት ኪሣራ ከፍተኛ መሆኑን ነው። የበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች በተመሳሳይ መልክ ከመላ ኋላቀር አገሮች የሚዘርፉት የሰለጠነ የሰው ኃይል የነዚህ አገሮችን ኢኮኖሚያዊ ፣ ፖለቲካዊና ማህበራዊ ሕይወት እያቀጨጨ ከመሄዱም ሌላ በበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮችና በኋላቀር አገሮች መካከል የሳይንስ ሰዎችን በሚመለከት ያለው ልዩነት ከፍተኛ እየሆነ እንዲሄድ በማድረግ ላይ ነው ። በዚህ መሠረት ከዓለም ሳይንቲስቶች 90 በመቶ የሚሰሩት በበለጸጉ ካፒታሊስት አገሮች ውስጥ ሲሆን ፣ በዳበሩ ካፒታሊስት አገሮች ለ10 ሺህ ነዋሪዎች የሚደርሰው የኢንጂነሮችና ሳይንቲስቶች ቁጥር 112፣ በላቲን አሜሪካ 69፣ በስያ 22 በአፍሪካ ውስጥ ደግሞ 5.8 ነው ።[14]

የበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች በሳይንስ ምርምርና ጥናት ባላቸው የበላይነት የተነሣ የምርምሩና የጥናቱን ውጤት የመጠቀሙን መብት ለኋላቀር አገሮች በመሸጥ ከፍተኛ ትርፍ ያጋብሱበታል ። በሌላ በኩል ደግሞ አስመስሎ የመስራት መብት (Patent) መሸጥ በአዳዲስ ገበያ ውስጥ እንዲገቡ ስለሚረዳቸው የውጭ ንግዳቸውን የሚያስፋፉበት መሰረታዊ ዘዴ አድርገው ይጠቀሙበታል። ከዚህም ሌላ በብሔራዊ ካፒታል በተገነቡ የኢኮኖሚ ድርጅቶች ውስጥ የካፒታል ድርሻ እንዲኖራቸው ስለሚያደርግ ቀስ በቀስ እነዚህን ድርጅቶች በቀላሉ በቁጥጥራቸው ሥር ለማድረግ ይችላሉ ። በአጠቃላይ አስመስሎ የመሥራት ፈቃድና መብትን መሸጥ ኢምፔሪያሊስቶች በቴክኖሎጂ ሥርጭት ሰበብ ከፍተኛ ትርፍ የሚያጋብሱበት መስክ ነው ።

ከድንበር ዘለል ኩባንያዎች ወደ ኋላቀር አገሮች የሚደረገው የቴክኖሎጂ «ስርጭት» የሚከናወነው በተለያዩ ሁኔታዎች ነው ። እነሱም ኋላቀር አገሮች ከዓለም አቀፍ ሞኖፖሊዎች ቴክኖሎጂዎች እንዲገዙ በማድረግ በድንበር ዘለል ኩባንያዎች የግል ካፒታል ኢንቬስትመንት በመጠቀምና የውጭ ኤክስፐርቶችን ወደኋላቀር አገሮች በመላክና ቀደም ሲል እንደተጠቀሰው አስመስሎ የመሥራት መብትን በመሸጥ ነው ።

ድንበር ዘለል ኩባንያዎች በኋላቀር አገሮች ውስጥ የሚያውሉትን የካፒታል ኢንቬ

ስትመንት እንዲያስፋፉ የረዳቸው ከዚህ ቀደም ሲል ያካሄዱት የማኔጅመንት አብዮት በመባል የሚታወቀው ነው ። የማኔጅመንት አብዮት ዓላማ በኋላቀር አገሮች ውስጥ የሚገኙት በዝባዥ መደቦች በየአገሮቻቸው የኢኮኖሚ ሕይወት ውስጥ በድንበር ዘለል ኩባንያዎች መስፋፋት ላይ ጥላቻ እንዳይኖራቸው ለማድረግ ነው ።

ኢምፔሪያሊስት አገሮች በኋላቀር አገሮች ውስጥ የሚያውሉት መዋዕለ ንዋይ የእነዚህን አገሮች የኢኮኖሚ እንቅስቃሴ በቀላሉ በቁጥጥር ሥር ለማዋልና ኢምፔሪያሊስት አገሮች በሚያካሂዱት የርስ በርስ ውድድር ተወዳዳሪ የሆኑትን ለመከላከል ስለሚያስችል በከፍተኛ ሁኔታ ሲጠቀሙበት ቆይተዋል ፤ እየተጠቀሙበትም ነው ። በዚሁ መሠረት በዓለምአቀፍ ሞኖፖል ኩባንያዎች አማካይነት በዓመት በኋላቀር አገሮች ውስጥ ለመዋዕለ ንዋይ ሥራ የሚውለው የገንዘብ መጠን 8 ቢሊዮን የአሜሪካ ዶላር የሚደርስ ሲሆን ፣ በመዋዕለ ንዋዩ ሳቢያ ደግሞ በትርፍና በሌላ መልክ የበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ከኋላቀር አገሮች የሚያገኙት ገቢ 25 ቢሊዮን የአሜሪካ ዶላር እንደሚደርስ ይገመታል ።[15] ለምሳሌ የአሜሪካ ዓለምአቀፍ ኩባንያዎች በ1978 ከውጭ የመዋዕለ ንዋይ ሥራ 24 ቢሊዮን ዶላር ትርፍ አግኝተዋል ። ይህም በ1970 ካገኙት ጋር ሲነፃፀር በሶስት እጅ ይበልጣል ። ከመዋዕለ ንዋይ የሚገኙት የትርፍ መጣኔም በበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ውስጥ 14% ሲሆን በታዳጊ አገሮች ውስጥ ደግሞ 65.7% ነው ።[16] በአጠቃላይ ከተጠቀሱት አኀዛዊ መረጃዎች መረዳት እንደሚቻለው ኢምፔሪያሊስቶች በኋላቀር አገሮች ውስጥ ለመዋዕለ ንዋይ ሥራ የሚያውሉት ገንዘብ ለእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ብዝበዛቸው ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያለው መሆኑን ነው ።

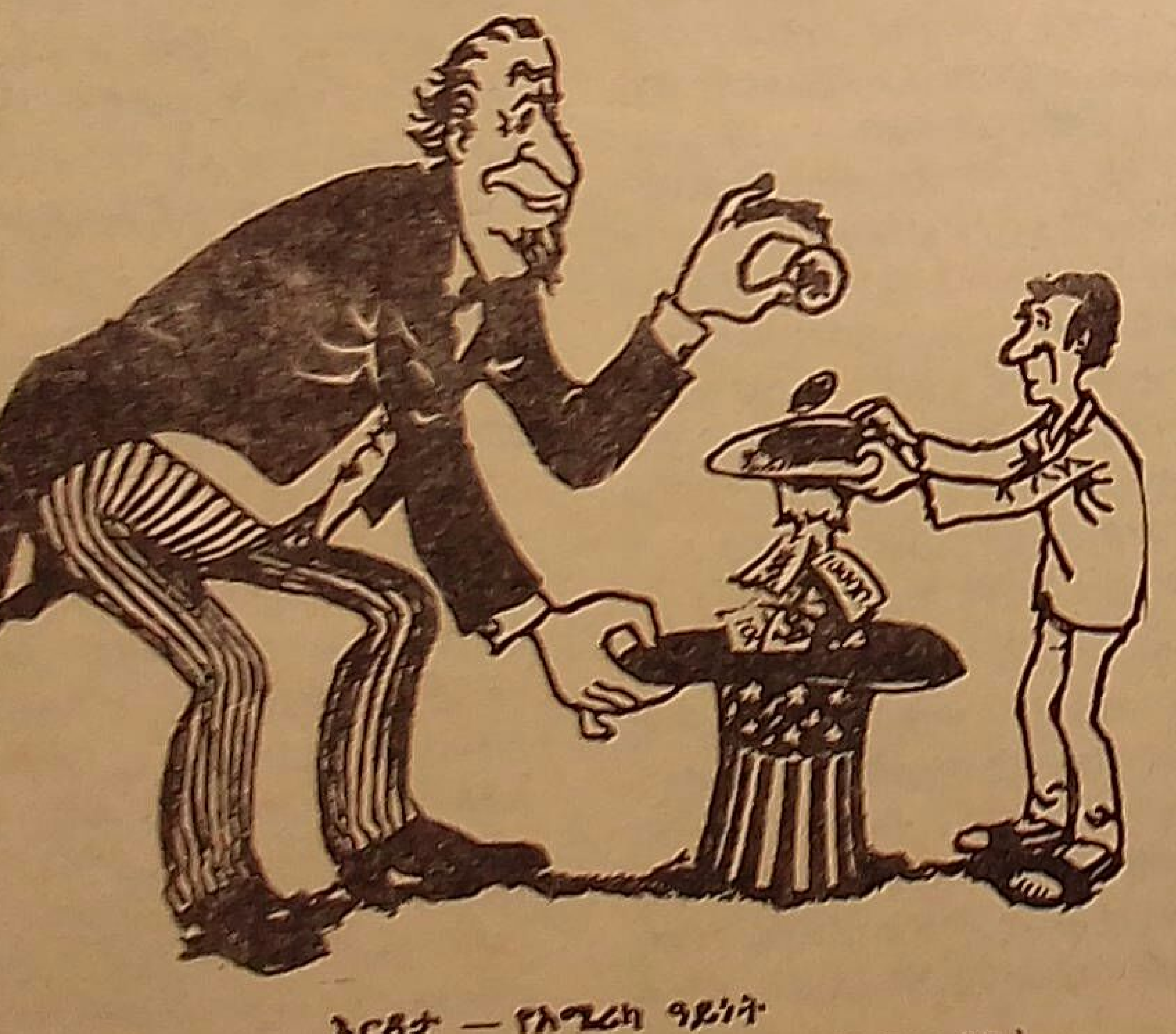

እርዳታ — የአሜሪካ ዓይነት
("Horizon" ከተሰኘ የጀ. ዲ. ሪፓብሊክ መጽሔት የተወሰደ)

ቀደም ሲል እንደቀረበው ታላላቅ ድንበር ዘለል ኩባንያዎች ገበያቸውን ከሚያስፋፉበት ዘዴ አንዱ የኋላቀር አገሮችን ሕዝቦች የሸመታ ልምድ እንደበለፀጉት ካፒታሊስት አገሮች እንዲሆን በማድረግ ነው። በኋላቀር አገሮች ያለው ምርታማነት ከበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ጋር ሲነፃፀር እጅግ በጣም ዝቅተኛ ደረጃ ላይ የሚገኝ ሲሆን፣ የኋቀር አገሮች የሸመታ ልምድ ግን ኢምፔሪያሊዝም ባሳደረባቸው የባህል ተጽዕኖ የተነሳ ከምርታማነታቸው ጋር ጨርሶ የማይጣጣም ነው ። በዚህ አድራጎቱ ኢምፔሪያሊዝም የሚፈልገው ውጤት የኋላቀር አገሮችን ሕዝቦች ከማምረት ተግባር በማዘናጋት የገበያ ጥገኛ ለማድረግ ነው ። ድንበር ዘለል ኩባንያዎች በዚህ መልክ ለገበያቸው አመቺ ሁኔታ ከፈጠሩ በኋላ የፍጆታ ዕቃዎችን የሚያመርቱ ፋብሪካዎችን በኋላቀር አገሮች ውስጥ ማስፋፋት ይጀምራሉ ። ከዚህም በላይ የኋላቀር አገሮች ኢኮኖሚ እጅግ በጣም ውስን በሆኑ ምርቶች ላይ እንዲመሠረት በማድረግ የውጭ ምንዛሪ ክምችት ምንጫቸው በዓለም አቀፍ የካፒታሊስት ገበያ ፍላጎት ላይ እንዲወሰን ያደርጋሉ ። የበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ኋላቀር አገሮች የጥሬ ዕቃ አቅራቢዎች ሆነው እንዲቀሩ ስለሚፈልጉ በቂ የጥሬ ዕቃ ሀብት እንኳን ባላቸው ኋላቀር አገሮች ውስጥ ከባድ ኢንዱስትሪዎች እንዳይቋቋሙ እንቅፋት ይፈጥራሉ ። በዚህም ምክንያት የነዚህ አገሮች ብሔራዊ ነፃነት ጠንካራ መሠረት ሊኖረው አልቻለም ።

የንግድ ጥገኝነት

ባለንበት ዘመን የዓለም የንግድ ግንኙነት የሚከናወንበት ስልት የበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች በዕድገት ኋላቀር የሆኑትን አገሮች በቀላሉ እንደ በዘብዙዋቸው የሚያደርግ በመሆኑ ለኋላቀርነት መቀጠል አንዱ ምክንያት ሆኖአል። በዓለምአቀፍ ደረጃ በካፒታሊስት ዓለምአቀፍ የሥራ ክፍፍል ላይ የተመሰረተው የወጪና የገቢ ንግዳቸው ዘርፍ ብሔራዊ ኢኮኖሚያቸውን በበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ብሔራዊ ኢኮኖሚ ላይ በከፍተኛ ደረጃ ጥገኛ እንዲሆን አድርጓል። በጥሬ ዕቃዎች ምርት ላይ ያተኮረውየ ውጪ ንግዳቸው ገበያ በበለጸጉ ካፒታሊስት አገሮች ገበያ ላይ ጥገኛ ነው ። ለምሳሌ ከኋላቀር አገሮች 94 በመቶ የነዳጅ ዘይት 45 በመቶ ብረታ ብረት ፣ 57 በመቶ መዳብ፣ 12 በመቶ ቆርቆሮ ፣ 55 በመቶ ቦክሳይት እንዲሁም ሌሎች የኢንዱስትሪ ጥሬ ዕቃዎች የሚገዙት በኢምፔሪያሊስት አገሮች ነው ።[17]

በወጪ ንግድ ረገድ በ1976 በታዳጊ አገሮች መካከል የ58,086 ሚሊዮን የአሜሪካ ዶላር የንግድ ልውውጥ የተከናወነ ሲሆን ይኸም ከዓለም አቀፍ የንግድ ልውውጥ 22.8 በመቶ ድርሻ ነበረው ። ይኸ መጠን በ1978 ወደ 73,342 ሚሊዮን የአሜሪካ ዶላር ያደገ ሲሆን የመቶኛ ድርሻው በዚያው መጠን ወደ 24.4 በመቶ አድጐ ነበር ። በተመሳሳይ ጊዜ ውስጥ በኋላቀር አገሮችና በበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች መካከል የተከናወነው የንግድ ልውውጥ 181,755 ሚሊዮን የአሜሪካ ዶላር ሲሆን የዚህ ልውውጥ ድርሻ ከመቶኛ 71.2 ነበር ። በ1978 ደግሞ ወደ 212,501 ሚሊዮን የአሜሪካ ዶላር ከፍ ያለ ሲሆን ይኸም ከመቶ ሲሰላ 70.6 በመቶ መሆኑ ነው ። በተጠቀሰው ጊዜ ውስጥ በኋላቀር አገሮችና በሶሻሊስት አገሮች መካከል የተከናወነው የንግድ ልውውጥ 10,625 ሚሊዮን የአሜሪካ ዶላር ሲሆን ከመቶ ሲሰላ 4.2 በመቶ ነው ። በ1978 ልውውጡ ወደ 12,855 ሚሊዮን የአሜሪካ ዶላር ያደገ ሲሆን የዚህ ልውውጥ ድርሻ ከመቶ ወደ 4.3 ከፍ ብሏል ።[18] ኋላቀር አገሮች በበለፀጉት ካፒታሊስት አገሮች ላይ በውጪ ንግድ ረገድ ጥገኞች እንደሆኑ ከቀረቡት አኀዛዊ መረጃዎች በመነሳት መረዳት ይቻላል ። ከዚህ ጥገኝነት ለመላቀቅ ኋላቀር አገሮች እርስ በእርስ የሚያደርጉትን የንግድ ልውውጥ ማዳበርና የሶሻሊስቱ ዓለምአቀፍ ገበያ ከፈጠረው ጠቃሚ ሁኔታ መጠቀም መቻል ይኖርባቸዋል ።

ኋላቀር አገሮች በበለፀጉት ካፒታሊስት አገሮች ላይ በገቢ ንግድ መስክ ያላቸውን ጥገኝነት በተመሳሳይ ሁኔታ ማቅረብ ይቻላል ። በ1978 በኋላቀር አገሮች መካከል የተደረገው የገቢ ንግድ ልውውጥ 73,342 ሚሊዮን የአሜሪካ ዶላር ሲሆን ፣ ድርሻው ከመቶ 24.2 ነበር ። በተመሳሳይ ጊዜ በኋላቀር አገሮችና በበለጸጉት ካፒታሊስት አገሮች መካከል የተከናወነው የገቢ ንግድ ልውውጥ 207,219 ሚሊዮን የአሜሪካ ዶላር ሲሆን ይኸም 68.3 በመቶ መሆኑ ነው። በኋላቀር አገሮችና በሶሻሊስት አገሮች መካከል ደግሞ በዚሁ ጊዜ ውስጥ የ12,909ሚሊዮን የአሜሪካ ዶላር የንግድ ልውውጥ የተደረገ ሲሆን ድርሻው 7.5 በመቶ ብቻ መሆኑ ነው ።[19] ቀደም ሲል እንደተገለጸው ድንበር ዘለል ኩባንያዎች ለኋላቀር አገሮች ልዩ ልዩ መሣሪያዎችና ቴክኖሎጂዎችን በማቅረብ ረገድ የመጀመሪያውን ቦታ ይዘዋል ። በዚህም ምክንያት በገቢ ንግድ ረገድ እነዚህ አገሮች የኢምፔሪያሊስት አገሮች ጥገኞች እንዲሆኑ አድርገዋቸዋል ። ኋላቀር አገሮች ተመሳሳይ መሣሪያዎችና ቴክኖሎጂዎችን ከሶሻሊስት አገሮች ለማግኘት ቢችሉም ይህንን ዕድል በሚገባ የተጠቀሙበት አይመስሉም ። ዳሩ ግን በገቢ ንግድ መስክ በኢምፔሪያሊስት አገሮች ላይ ያላቸውን ጥገኝነት ለመቀነስ የሶሻሊስቱ ዓለምአቀፍ ገበያ አማራጫቸው እንደሆነ መገንዘብ ይኖርባቸዋል ።

አብዛኞቹ ኋላቀር አገሮች በበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ላይ በወጪና በገቢ ንግድ ጥገኞች በመሆናቸው 70 በመቶ ያህል የሚሆነውን የወጪ ንግዳቸውን ገቢ የሚያገኙት ከእነሱ ነው ፤ 4 በመቶ ደግሞ ከሶሻሊስት አገሮች ነው ። በገቢ ንግድ በኩል ደግሞ ከዓለም ገበያ ለሚገዙት የተለያዩ ዕቃዎች የሚከፍሉት 67 በመቶ ለካፒታሊስት አገሮች ሲሆን 26 በመቶ በመካከላቸው ላለው የንግድ ልውውጥ 7 በመቶ ለሶሻሊስት አገሮች ነው ።[20]

በጥሬ ዕቃዎች ላይ የተመሰረተው የወጪ ንግዳቸው በአብዛኛው በዓለምአቀፍ የካፒታሊስት ገበያ ሥር የሚወድቅ በመሆኑ በ1978 ዓለም አቀፍ ሞኖፖል ኩባንያዎች ከኋላቀር አገሮች የ30 ቢሊዮን የአሜሪካ ዶላር ጥሬ ዕቃዎች በመግዛትና በ200 ቢሊዮን በመሸጥ የ170 ቢሊዮን የአሜሪካ ዶላር ትርፍ ሊያገኙ ችለዋል ።[21] ይህም የሚያሳየው ኋላቀር አገሮች ውስን በሆኑ የወጪ ምርቶቻቸው ላይ እንኳ የበላይነት የሌላቸውና ትክክለኛ ዋጋም የማያገኙ መሆናቸውን ነው ።

እንደሚታወቀው በአብዛኞቹ ኋላቀር አገሮች ውስጥ ዓለምአቀፍ ሞኖፖል ኩባንያዎች የሚያቋቁሟቸው ፋብሪካዎች አንድን ምርት በራሳቸው ሙሉ በሙሉ ጨርሰው መሥራት የሚችሉ አይደሉም ። ስለሆነም ተመሳሳይ በሆኑና በበለጸጉ ካፒታሊስት አገሮች ውስጥ በሚገኙ ፋብሪካዎች ላይ ጥገኞች ናቸው ። በእንዲህ ዓይነት መልክ የሚቋቋሙ የኢኮኖሚ ተቋሞች በዋጋ ሽግግር (Transfer of Price) ረገድ ለሚፈጸም ብዝበዛ አመች ይሆናሉ ። ማለትም ኋላቀር አገሮች እንደነዚህ ላሉ ፋብሪካዎቻቸው የሚያስፈልጉ ልዩ ልዩ ዕቃዎች ከበለጸጉ ካፒታሊስት አገሮች ሲገዙ ፣ የሚገዙት በገበያ ዋጋ ሳይሆን በፋብሪካዎቹ መካከል (ማለትም በዋናው ፋብሪካና በቅርንጫፎች መካከል) ባለው ዋጋ (Intrafirm Price) ነው ። ይህ ዋጋ ደግሞ እንደየአገሮቹ የግብር ፣ የታክስና የቀረጥ ፖሊሲ የውጭ ኩባንያዎች ባመቻቸው ሁኔታ ከፍና ዝቅ በማድረግ ከፍተኛ ገቢ የሚያጋብሱበት ነው ። ይህ እንግዲህ ከገቢ ንግድ ጋር በተያያዘ ሁኔታ የሚታይ ሲሆን ፣ በወጪ ንግድ በኩልም በእንዲህ ዓይነቱ ግንኙነት ሳቢያ ኋላቀር አገሮች ከፍተኛ ብዝበዛ ይደርስባቸዋል ። ይኸውም ቀደም ሲል እንደተገለጸው በኋላቀር አገሮች የተመሠረቱት ፋብሪካዎች አንድን ምርት ሙሉ በሙሉ የማምረት አቅም ስለሌላቸው ፣ ያመረቱትን ምርት በበለጸጉ ካፒታሊስት አገሮች ለሚገኙ ሌሎች ፋብሪካዎች መሸጥ ይኖርባቸዋል ። እንደሚታወቀው ኋላቀር አገሮች ዋጋ ተቀባይ እንጂ ወሳኝ ስለአልሆኑ የበለጸጉ ካፒታሊስት አገሮች በሚወስኑት ርካሽ ዋጋ ለመሸጥ ይገደዳሉ ። ድንበር ዘለል ኩባንያዎች በኋላቀር አገሮች ካዋሉት መዋዕለ ንዋይ የሚያገኙትንና ወደ ውጭ የሚያግዙት ከፍተኛ የሆነ ትርፍ ከዚህ ሁኔታ ጋር ሲዳመር ዓለም አቀፍ ኢምፔሪያሊዝም በኋላቀር አገሮች ላይ የሚያካሂደውን ብዝበዛ ስፋት ለመገንዘብ ያስችላል ።

በኋላቀር አገሮች ላይ ተንሰራፍቶ የሚታየው የኋላቀርነት ክስተት እንዲባባስ ከረዱ ምክንያቶች መካከል አንዱ በጥሬ ዕቃዎች ዋጋና በኢንዱስትሪ ዕቃዎች ዋጋ መካከል ተመዛዛኝነት ያለመኖሩ ሌላው ነው ። ለምሳሌ ከ1963—76 ባለው ጊዜ ውስጥ የጥሬ ዕቃዎች ዋጋ በ183 በመቶ ሲያድግ የኢንዱስትሪ ምርቶች ዋጋ ግን በ573 በመቶ አድጎ ነበር ። ከዚህም በተጨማሪ በ1973—75 እንደታየው ሁሉ የካፒታሊስቱ ዓለም በገጠመው የኢኮኖሚ ቀውስ ሳቢያ የበለጸጉ ካፒታሊስት አገሮች ከኋላቀር አገሮች ጋር ያላቸው የገቢ ንግድ ግንኙነት ሊቀዘቅዝ የሚችልበት ሁኔታ ተፈጥሯል።በሌላ በኩል ደግሞ ኋላቀር አገሮች ለኢኮኖሚና ለማኅበራዊ ኑሮአቸው ዕድገት የሚያስፈልጉ የምርት መገልገያዎችንና የፍጆታ ዕቃዎችን ማስገባት ስለሚገደዱ የገቢ ንግዳቸው ያድጋል ። በዚህ መልክ በገቢና በወጪ ንግዳቸው መካከል በሚከሰተው ተገራሪ ዕድገት ሳቢያ ኋላቀር አገሮች የንግድና የክፍያ ሚዛን ጉድለት ይገጥማቸዋል ። ይህም ሁኔታ ለኢምፔሪያሊስት አገሮች አዲስ የብዝበዛ ስልት ቀዳዳ ይከፍታል ።

የበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ለኋላቀር አገሮች የሚሰጡት ዕርዳታ ሌላው የኢምፔሪያሊዝም የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ የመበዝበዣ ስልት ነው ። ለምሳሌ የአሜሪካ ዕርዳታ የውጭ ፖሊሲዋ አካል ነው ። የበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች የተፈጠረባቸውን የተትረፈረፈ ምርት ቀውስ የሚወጡት በኋላቀር አገሮች ብዝበዛ ነው ። ብዙውን ጊዜ ለኋላቀር አገሮች ዕርዳታ በሚሰጡበት ጊዜ በዕርዳታው ገንዘብ ከበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ገበያ በውድ ዋጋ ዕቃ እንዲገዙ ያደርጓቸዋል ። በሌላ በኩል ደግሞ የበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ለነዚህ አገሮች የሚሰጡት ዕርዳታ ከፖለቲካና ወታደራዊ ሁኔታዎች ጋር የተያያዘ ስለሆነ ለኋላቀር አገሮች የኢኮኖሚ ዕድገት እምብዛም አስተዋጽኦ አያደርግም ። የኢምፔሪያሊስት አገሮች ዕርዳታ የኢምፔሪያሊዝም ጥገኛ የሆኑ አገሮች በውስጥ የሚነሱባቸውን ማኅበራዊ ቅራኔዎች ለማፈን ተራማጅ መንግሥታትን ለማናጋትና ኮሚኒዝምን ለመገደብ ሥራ ላይ የሚውል እንጂ እምብዛም ከኋላቀር አገሮች ብሔራዊ ኤኮኖሚ ዕድገት ጋር የተያያዘ አይደለም ።

ኋላቀር አገሮች በኢምፔሪያሊዝም የእጅ አዙር ቅኝ አገዛዝ ሥርዓት አማካይነት የሚደርስባቸውን የኤኮኖሚ ብዝበዛ ለመቋቋም የውጭ ኩባንያዎችንና የኢኮኖሚ ተቋሞችን በቁጥጥር ሥር ማዋል ሲጀምሩ የበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ስልታቸውን በመለወጥ የፋይናንስ ካፒታልን ወደነዚህ አገሮች መላክ ጀመሩ ። ይኸውም ሁኔታ ታዳጊ አገሮችን በፋይናንስ ረገድ በቀላሉ ጥገኞች እንዲሆኑ አድርጓቸዋል ። ለምሳሌ በ1982 የታዳጊ አገሮች የውጭ ዕዳ 626 ቢሊዮን የአሜሪካ ዶላር መድረሱ ይህንኑ የሚያንፀባርቅ ነው ።[22]

የዓለምአቀፍ የሞኖፖል ኩባንያዎች በመላው ዓለም መስፋፋት የዓለምን የኤኮኖሚ እንቅስቃሴ ለመቆጣጠር አስችሏቸዋል ። በአሁኑ ጊዜ እነዚህ ዓለምአቀፍ ሞኖፖሊዎች 50,000 ቅርንጫፎች በመላው ዓለም ያሏቸው በመሆኑ በተለያዩ ዘዴዎችና ስልቶች የአብዛኞቹን የኋላቀር አገሮች ኤኮኖሚ የበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ጥገኛ እንዲሆን ለማድረግ ችለዋል ። በዚህም የተነሳ ዓመታዊ ገበያቸው ከ100 ቢሊዮን የአሜ

ሪካ ዶላር በላይ የሆኑ ድንበር ዘለል ኩባንያዎች ቁጥር ከየጊዜው በመጨመር ላይ ይገኛል ።[23]

ከቀጥታ ቅኝ አገዛዝ ሥርዓት የተላቀቁ በቅርቡ ነፃነታቸውን የተጐናፀፉት ኋላቀር አገሮች ምንም እንኳን በተለዩ ውስጣዊና ዓለምአቀፋዊ ምክንያቶች የተነሳ የተለያዩ ባህሪያትን የያዙ ቢሆንም ፣ በዚያው መጠን ደግሞ የወል የሆኑ ገጽታዎች አሏቸው። የመጀመሪያው የወል ገጽታቸው ከበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች ጋር ሲነፃፀር የምርት ኃይሎች ዕድገት በዝቅተኛ ደረጃ መገኘት፣ እንዲሁም በሳይንስና ቴክኖሎጂ መስክ ኋላቀር መሆናቸውን ሲያንፀባርቅ፣ ሁለተኛው የወል ገጽታቸው ደግሞ ውስጣዊ ማኅበራዊ የሥራ ክፍፍላቸው ዝቅተኛ መሆኑ ፣ በተለያዩ የኤኮኖሚ ዘርፎች መካከል ተደጋጋፊነት አለመኖር ወይም ተደጋጋፊነቱ ዝቅተኛ መሆን በአጠቃላይ የተዛባ የኤኮኖሚ መዋቅር መኖርን የሚያሳይ ነው ።

በሶስተኛ ደረጃ የሚታየው የኋላቀር አገሮች የወል ገጽታ የምርት ርባታቸው የተለየ ባህሪ ያለው መሆኑ ነው ። በምርት ዕርባታው ሂደት ውስጥ ውጫዊ ምክንያቶች ወሳኝ ሚና ከመጫወታቸው የተነሳ የበለፀጉ ካፒታሊስት አገሮች የቴክኖሎጂ ፣ የገንዘብ ፣ የንግድና የፋይናንስ ወዘተ . . . ጥገኞች መሆናቸውን የሚያንፀባርቅ ነው ።

በአራተኛ ደረጃ ደግሞ የሚታየው የኋላቀር አገሮች የወል ገጽታ የሕዝቦቻቸው የኑሮ ደረጃ በዝቅተኛ ደረጃ ላይ መገኘት ነው ። በዓለም የምግብ ድርጅት (FAO) መረጃ መሠረት ከአፍሪካ ሕዝብ 30 በመቶው፣ ከእስያ ሕዝብ 1/4ኛው በረሀብ ይሰቃያል። በረሀብ ከሚቸገሩት መካከል 40 በመቶው ሕፃናት ናቸው። በዓለም የጤና ድርጅት መረጃ መሠረት በሩቅ ምሥራቅ አገሮች 100,000 ህፃናት በየዓመቱ በቫይታሚን «ኤ»እጥረት ምክንያት የዓይን ብርሃናቸውን ያጣሉ ።[24] 300 ሚሊዮን ያህል ደግሞ የአካል ዕድገታቸው የተገታ ነው።ኋላቀር አገሮች ውስጥ በ1970 750,000,000 ማይማን የነበሩ ሲሆን በ1985 ይህ ቁጥር ወደ820 ሚሊዮን ከፍ እንደሚል ይገመታል ።[25]

አምስተኛው የኋላቀር አገሮች የወል ገጽታ ዛሬ አብዛኞቹ ኋላቀር አገሮች የቅኝ አገዛዝ ቅሪትን በማስወገድ ብሔራዊ ኤኮኖሚያቸውን ነፃ በሆነ መንገድ ለመገንባት የሚያደርጉት ጥረት ነው ። በዚህም መሠረት ለብሔራዊ ኤኮኖሚ ነፃነታቸው አስተማማኝ መሠረት ለመስጠት ፣ የኤኮኖሚ እድገታቸውን ለማፋጠን፣ዘመናዊ የሆኑ የኤኮኖሚ ዘርፎችን በመመስረት የሕዝቦቻቸውን የኑሮ ደረጃ ከፍ ለማድረግ ከፍተኛ ጥረት ያደርጋሉ ።

በተለይ ለማኅበራዊ ዕድገት የቆሙ ተራማጅ ኃይሎች ሁሉ ኢምፔሪያሊዝም ዛሬ ድንበር ዘለል የሞኖፖል ኩባንያዎቹን በማስፋፋት ኋላቀር አገሮችን በብዝበዛው ጥላ ሥር ለማቆየት የሚያደርገውን ጥረት በፅኑ በመታገል ላይ ይገኛሉ ። በዚህም ረገድ ብዙ ተራማጅ የሆኑ ኋላቀር አገሮችና የሶሻሊስት አገሮች በጋራ የፖለቲካና የኤኮኖሚ መድረኮች ላይ ትግላቸውን ከማስተባበራቸውም በላይ በርዕዮተዓለም በኩልም የሚያደርጉት ትግል የኢምፔሪያሊዝምን ኢሰብአዊነት በዓለም ሰፊ ሕዝብ ፊት ክፉኛ እያጋለጠው በመምጣት ላይ ይገኛል ።

በሌላ በኩል ደግሞ ኋላቀር አገሮች የመረጡትን የዕድገት ጐዳና የመከተል መብታቸውንና የዕድገታቸው ፈር ቀያሽ ራሳቸው መሆናቸውን በተግባር እያስመሰከሩ በመሄድ ላይ ይገኛሉ ። በዚህም መሠረት ብሔራዊ ነፃነታቸውን ሊያረጋግጥ በሚችል የዕድገት ጐዳና እየተጓዙ በዓለም አቀፍ ደረጃ

የሶሻሊስቱን ዓለም የሥራ ክፍፍል ለማጠናከር የበኩላቸውን አስተዋጽኦ በማድረግ ላይ ናቸው ።

እስከአሁን በመጠኑም ቢሆን በኋላቀር አገሮች ውስጥ የኋላቀርነት ሂደት ከፖለቲካ ነፃነት በኋላ ለምን እንደቀጠለና እነዚህ አገሮች ለብሔራዊ የኤኮኖሚ ነፃነት መታገል ለምን እንዳስፈለጋቸው ለማሳየት ተሞክሯል ። በዚህ አጋጣሚ ግን ሳይጠቀስ መታለፍ የሌለበት ሌላ ጉዳይ ቢኖር ፣ ለብሔራዊ የኤኮኖሚ ነፃነት የሚደረገው ትግል ጥንቃቄ የሚያስፈልገው መሆኑ ነው ። ለብሔራዊ የኤኮኖሚ ነፃነት የሚደረግ ትግል በቅድሚያ የዓለም ኤኮኖሚ ነባራዊ ሁኔታዎችን ማጤንን ይጠይቃል ። ይህ ነጥብ ሊጠቀስ የቻለው ካለበቂ ምክንያት አይደለም። በዚህ መሠረታዊ ሀሳብ ግንዛቤ አማካይነት አንድ አገር ለብሔራዊ የኤኮኖሚ ነፃነት የሚያደርገውን የትግል ስትራቴጂና ታክቲክ በመቀየስ ረገድ ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንዳለው በመገመት ነው ። ይህንን መሠረተ ሀሳብ ካለመገንዘብ የተነሳ ብዙ የኋላቀር አገሮች የኤኮኖሚ ተመራማሪዎች እንደሚሉት የብሔራዊ ኤኮኖሚ ነፃነት ያለ ምንም ትግል ከዓለምአቀፍ የካፒታሊስቱ የሥራ ክፍፍል መላቀቅ ይቻላል ወደሚል የተሳሳተ አዝማሚያ ሊያደርስ ይቻላል ። ከዚሁ ጋር በተያያዘ ሁኔታ ሌላ ሊጠቀስ የሚገባውና እንደየአገሩ ተጨባጭ ሁኔታ ተጨባጭ መልስ የሚጠይቀውም ነፃና ጠንካራ ብሔራዊ ኤኮኖሚ ለመመሥረት ለየትኛው የኤኮኖሚ ዘርፍ (ዘርፎች) ቅድሚያ መስጠት አለበት የሚለው ጥያቄ ነው ።

በመጨረሻም ለብሔራዊ የኤኮኖሚ ነፃነት ከሚታገሉ አገሮች ልምድ የሚከተሉትን መሠረተ ሀሳቦች በማጠቃለል ለማቅረብ ይቻላል ። እነሱም ፣—

—አሁን በያዝነው ወቅት በኤኮኖሚው ረገድ ሥር ሰዶ ከሚገኘው የዓለም አቀፍ የሥራ ክፍፍልና እየተስፋፋ ከመጣው የተለያዩ ብሔራዊ ኤኮኖሚዎች ተደጋጋፊነት አንፃር ፣ የኤኮኖሚ ነፃነት ሲባል ሙሉ በሙሉ እራስን ከመቻል አንፃር ብቻ ሊታይ እንደማይችል መገንዘብ ፣

—ብሔራዊ የኤኮኖሚ ነፃነትን በዓለም ገበያ ላይ ከሚፈጥሩት ክስተቶች ነጥሎ መመልከት ስለማይቻል እነዚህን ክስተቶች አስቀድሞ በማጤን ተፅዕኖአቸውን በተቻለ መጠን መከላከል ከፍተኛ ትኩረት ሊሰጠው የሚገባ ነጥብ መሆኑን ማጤን ፣

—ብሔራዊ የኤኮኖሚ ነፃነት በግልና በጋራ ስምምነቶች መሠረት ከሚፈጠር የኤኮኖሚ መተሳሰርና የግንኙነት ግዳጆች ውጪ መሆንን የሚያመለክት ሳይሆን ፣ ከአንድ አገር ሰፊ ሕዝብ መሠረታዊ ጥቅም ጋር የሚቃረኑትን አዝማሚያዎች ሁሉ በፅኑ መዋጋትና ማስወገድን የሚመለከት መሆኑን መገንዘብ ያሻል ።

ከዚህ አጠቃላይ መሠረተሃሳብ መገንዘብ እንደሚቻለው የብሔራዊ ኤኮኖሚ ነፃነት ማለት አንድ ብሔራዊ ኤኮኖሚን ከዓለም ኤኮኖሚ መነጠል ማለት አይደለም ። ለብሔራዊ የኤኮኖሚ ነፃነት የሚካሄድ ትግ ካፒታሊዝም በአሁኑ ጊዜ በዓለም ላይ ያለውን ከፍተኛ ቦታ በማሳጣት በእኩልነትና በጋራ ጥቅም ላይ የተመሠረተ ዓለምአቀፍ የኤኮኖሚ ግንኙነት መመሥረት የሚያስችል መሆን አለበት ። ከዚህም የተነሳ የኤኮኖሚ ነፃነትን እንደተፈለገው በአንድ አገር ወይንም በተወሰኑ ጥቂት አገሮች ሁኔታ ላይ በመመርኮዝ ለመግለጽ አይቻልም ። የኤኮኖሚ ነፃነት ግንዛቤ የአንድ ሀገር ሕዝብ ጥረት ለዕድገት ወሳኝነት ያለው መሆኑንና ዓለምአቀፍ የኤኮኖሚ ግንኙነት ግን ለዚህ ጥረት ድጋፍ ሰጭና አጋዥ መሆኑን መገንዘብን ያጠቃልላል ። ስለሆነም የአንድ አገር ሰፊ ሕዝብ ለብሔራዊ ነፃነቱ የሚያደርገው ትግል ነፃና ጠንካራ ፣ የዳበረ ኤኮኖሚ ለመገንባት ከሚያካሂደው ትግል ጋር የተቆራኘ መሆኑን በመረዳት ትግሉን ማፋፋምና በዓለምአቀፍ ደረጃም ይህንን ዓላማውን ከሚደግፉለት ሶሻሊስትና ተራማጅ አገሮች ጋር በፅኑ መሠረት ላይ የተገነባ ትብብርና ግንኙነት ማዳበር የግድ አስፈላጊ ይሆናል ማለት ነው ።

የግርጌ ማስታወሻ

1. J.R. Hicks, *Essays in World Economy* (Oxford: Chardon Press, 1954), p. 30.
2. W. Brand, *The Struggle For Higher Standard of Living,* (New York: Free Press of Glencoe, 1956), p. 26.
3. B. J. Cohen: *The Question on Imperialism, The Poltical Economy of Dominance and Dependence,* (New York: Macmillan Press, 1976), p. 230.
4. W. A. Lewis, *The Theory of Economic Growth, (Homewood:* Harper and Rover, 1955), p. 46.
5. R. W. Tucker, *The Radical Left and American Foreign Policy,* (New York: Hopkins Press, 1971), p. 143.
6. A. G. Frank, *Underdevelopment or Revolution* (New York: Monthly Review Press, 1969), p. 3 and 11.
7. R. Strausz, *The Idea of Colonialism,* (London: Atlantic Books, 1968), p. 4.
8. Vasily Vakmrushev, *Neocolonialism Methods and Manoeuvre,* (Moscow: Progress Publishers, 1973), p. 47.
9. Clive Y. Thomas, *Dependence and Transformation to Socialism,* (New York: Monthly Review Press, 1974), p. 14.
10. J. Nye Jr, *Multinatinal Corporation in World Politics,* Vol. 53, No. 1, (New York: 1976), p. 170.
11. Ion Rosu Hamzescu, *Training National Personnel in the Developing Countries,* (Criovia, 1978), p. 85; (Rumanian ed.).
12. *Ibid.,*
13. *Ibid.,* p. 88.
14. Gerry Helleiner, *The Role of Multi-National Corporations in The Less Developing Countries,* (New York: Monthly Review Press, 1975), p. 165.
15. *The African Communist,* No. 88, First Quarter 1982, p. 58.
16. *Ibid.,* p. 59.
17. *International Affairs,* No. 3, 1983, p. 31.
18. *Hand Book of International Trade and Development Statistics;* (New York: 1980), p. 2 and 3.
19. *Ibid.*
20. *Ibid.,* p.3.
21. *International Affairs,* No. 3, 1983, p. 21.
22. *Ibid.,* No. 5, 1983, p. 62.
23. *Ibid.,* No. 3, 1983, p. 22.
24. Dr. Sorica Sava, *Ways and Strategies of Eradicating Underdevelopment,* (Bucharest: 1979), p. 35. (Rumanian ed.).
25. *Ibid.,* p. 38.

ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ

ጌታቸው ሮበሌ

መንግሥታት እንደ ሀገር ውስጥ ፖሊሲ ሁሉ በውጭውም ዓለም የሚያራምዱት ፖሊሲ አላቸው፡፡እንደ ማንኛውም ክስተት የመንግሥታት የውጭ ፖሊሲ ከቀላል ወደ ውስብስብነት እያደገ መጥቷል ፡፡ በጥንታዊቷ ግሪክ ፣ ሮምና በመካከለኛው ዘመን የአውሮፓ ፊውዳል መንግሥታት ያራምዱት የነበረው የውጭ ፖሊሲ የዛሬዎቹ ኢምፔሪያሊስት መንግሥታት ከሚያራምዱት በውስብስብነቱም ሆነ በዕድገት ደረጃው በጣም ይለያል ፡፡ ይሁንና ሁሉንም የሚገናኛቸው አንድ የጋራ ባሕርይ ፣ ከመደብ ኅብረተሰብ መፈጠር ጀምሮ በቅርፅ ከመለያየታቸው ባሻገር፣ የብዝበዛን ሥርዓት በተለያየ መልኩ የሚያጠናክሩና ለዓላማዎቹ ተግባራዊነት የሚያገለግሉ የበዝባዥ መደቦች የውጭ ፖሊሲ መሆናቸው ነው ፡፡ ብዝበዛ በሠፈነበት ስልተ ምርትና የበዝባዥ መደቦች የበላይ ገዥነት በገነነበት ኅብረተሰብ በሀገር ውስጥም ይሁን በውጭ የሚኖረው ፖሊሲ ከሠርቶ አደሩ ሕዝብ መሠረታዊ ጥቅም ጋር ይጻረራል ፡፡ የውጭ ፖሊሲን ከተወሰነ ስልተ ምርትና በሥልጣን ላይ ካለው መደብ ጥቅም ውጭ በትክክል መረዳት አይቻልም ፡፡

የገዥ መደቦች የውጭ ፖሊሲ ከውስጥ ፖሊሲ ጋር ምንግዜም ይያያዛል ፡፡ በመሠረቱ ሁለቱም ፖሊሲዎች በሥልጣን ላይ ያለውን መደብ ጥቅም ለማስከበር የሚቀየሱና ለዚህ መደብ ጥቅም የቆሙ ናቸው ፡፡

ይሁንና የመደብ ትግል በዓለምአቀፍ ግንኙነት የሚገለጸው ከሀገር ውስጥ ለየት ባለ ቅርፅ በመሆኑ በሀገር ውስጥ የምርት መገልገያ መሣሪያዎች ባለቤት በሆኑትና ባልሆኑት ፣ ጨቋኝና ተጨቋኝ መደቦች መካከል ያለው ዓይነት ቀጥተኛ ትግል በውጭ ፖሊሲ ውስጥ በቀጥታ አይንጸባረቅም ፡፡ የውጭን ፖሊሲ የሚያራምዱት መደቦች ተራማጅም ይሁኑ አድኃሪ በየሀገሩ በሥልጣን ላይ ያሉ ናቸው ፡፡ ስለሆነም ምንም እንኳን በዓለም አቀፍና በብሔራዊ ምክንያቶች የውጭና የውስጥ ፖሊሲ በቅርፅ ቢለያዩም

Proudly Brought to you By www.binyamhk.wordpress.com

መስከረም

- የሃሣብ ስርጭት ቁጥጥር
- የዘመናችን የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ
- የብሔራዊ ኢኮኖሚ ግንዛቤና የኋላቀር አገሮች ዕጩነታ
- ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ
- ሽብር ፈጣሪነት—የኢምፔሪያሊዝም ዓይነተኛ መሣሪያ

የማርክሲስት ሌኒኒስት ርዕዮተዓለም መጽሔት

ቅጽ 4 ቁጥር **15**

መስከረም 1976

መስከረም

ቅጽ 4 ቁጥር 15

መስከረም 1976

የማርክሲስት ሌኒኒስት ርዕዮተዓለም መጽሔት

ማውጫ

ገጽ

- የዝግጅት ገፅ 3
- የሒሳብ ሥርጭት ቁጥጥር 13
  —ተስፋዬ ሸዋዬ
- የዘመናችን የአሚሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ
  —አንዳንድ ነጥቦች 21
  —አበበ ወርቁ
- የብሔራዊ ኢኮኖሚ ገንዘቤና የኋላቀር አገሮች ዕውነታ 44
  —ከበደ ገ/መድኅን
- ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ 59
  —ጌታቸው ሮበሌ
- ሽብር ፈጣሪነት—የኢምፔርያሊዝም ዓይነተኛ መሣሪያ 72
  ወልደ ዮሐንስ ወርቅነህ

በኢሠፓአኮ ማዕከላዊ ኮሚቴ

ርዕዮተዓለም መምሪያ እየተዘጋጀ በየሦስት ወር የሚወጣ

አድራሻ

የፖስታ ሣጥን ቁጥር — 80001

የስልክ ቁጥር — 113000

የግርጌ ማስታወሻ

1. J.R. Hicks, *Essays in World Economy* (Oxford: Chardon Press, 1954), p. 30.
2. W. Brand, *The Struggle For Higher Standard of Living*, (New York: Free Press of Glencoe, 1956), p. 26.
3. B. J. Cohen: *The Question on Imperialism, The Poltical Economy of Dominance and Dependence*, (New York: Macmillan Press, 1976), p. 230.
4. W. A. Lewis, *The Theory of Economic Growth*, (Homewood: Harper and Rover, 1955), p. 46.
5. R. W. Tucker, *The Radical Left and American Foreign Policy*, (New York: Hopkins Press, 1971), p. 143.
6. A. G. Frank, *Underdevelopment or Revolution* (New York: Monthly Review Press, 1969), p. 3 and 11.
7. R. Strausz, *The Idea of Colonialism*, (London: Atlantic Books, 1968), p. 4.
8. Vasily Vakmrushev, *Neocolonialism Methods and Manoeuvre*, (Moscow: Progress Publishers, 1973), p. 47.
9. Clive Y. Thomas, *Dependence and Transformation to Socialism*, (New York: Monthly Review Press, 1974), p. 14.
10. J. Nye Jr, *Multinatinal Corporation in World Politics*, Vol. 53, No. 1, (New York: 1976), p. 170.
11. Ion Rosu Hamzescu, *Training National Personnel in the Developing Countries*, (Criovia, 1978), p. 85; (Rumanian ed.).
12. *Ibid.*,
13. *Ibid.*, p. 88.
14. Gerry Helleiner, *The Role of Multi-National Corporations in The Less Developing Countries*, (New York: Monthly Review Press, 1975), p. 165.
15. *The African Communist*, No. 88, First Quarter 1982, p. 58.
16. *Ibid.*, p. 59.
17. *International Affairs*, No. 3, 1983, p. 31.
18. *Hand Book of International Trade and Development Statistics*; (New York: 1980), p. 2 and 3.
19. *Ibid.*
20. *Ibid.*, p3.
21. *International Affairs*, No. 3, 1983, p. 21.
22. *Ibid.*, No. 5, 1983, p. 62.
23. *Ibid.*, No. 3, 1983, p. 22.
24. Dr. Sorica Sava, *Ways and Strategies of Eradicating Underdevelopment*, (Bucharest: 1979), p. 35. (Rumanian ed.).
25. *Ibid.*, p. 38.

ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ

ጌታቸው ሮበሌ

መንግሥታት እንደ ሀገር ውስጥ ፖሊሲ ሁሉ በውጭውም ዓለም የሚያራምዱት ፖሊሲ አላቸው።እንደ ማንኛውም ክስተት የመንግሥታት የውጭ ፖሊሲ ከቀላል ወደ ውስብስብነት እያደገ መጥቷል ። በጥንታዊቷ ግሪክ፣ ሮምና በመካከለኛው ዘመን የአውሮፓ ፊውዳል መንግሥታት ያራምዱት የነበረው የውጭ ፖሊሲ የዛሬዎቹ ኢምፔሪያሊስት መንግሥታት ከሚያራምዱት በውስብስብነቱም ሆነ በዕድገት ደረጃው በጣም ይለያል ። ይሁንና ሁሉንም የሚገናኛቸው አንድ የጋራ ባሕርይ፣ ከመደብ ኅብረተሰብ መፈጠር ጀምሮ በቅርፅ ከመለያየታቸው ባሻገር፣ የብዝበዛን ሥርዓት በተለያየ መልኩ የሚያጠናክሩና ለዓላማዎቹ ተግባራዊነት የሚያገለግሉ የበዝባዥ መደቦች የውጭ ፖሊሲ መሆናቸው ነው ። ብዝበዛ በሠፈነበት ስልተ ምርትና የበዝባዥ መደቦች የበላይ ገዥነት በገነነበት ኅብረተሰብ በሀገር ውስጥም ይሁን በውጭ የሚኖረው ፖሊሲ ከሠርቶ አደሩ ሕዝብ መሠረታዊ ጥቅም ጋር ይጻረራል ። የውጭ ፖሊሲን ከተወሰነ ስልተ ምርትና በሥልጣን ላይ ካለው መደብ ጥቅም ውጭ በትክክል መረዳት አይቻልም ።

የገዥ መደቦች የውጭ ፖሊሲ ከውስጥ ፖሊሲ ጋር ምንግዜም ይያያዛል ። በመሠረቱ ሁለቱም ፖሊሲዎች በሥልጣን ላይ ያለውን መደብ ጥቅም ለማስከበር የሚቀየሱና ለዚህ መደብ ጥቅም የቆሙ ናቸው ።

ይሁንና የመደብ ትግል በዓለምአቀፍ ግንኙነት የሚገለጸው ከሀገር ውስጥ ለየት ባለ ቅርፅ በመሆኑ በሀገር ውስጥ የምርት መገልገያ መሣሪያዎች ባለቤት በሆኑትና ባልሆኑት ፣ ጨቋኝና ተጨቋኝ መደቦች መካከል ያለው ዓይነት ቀጥተኛ ትግል በውጭ ፖሊሲ ውስጥ በቀጥታ አይንጸባረቅም ። የውጭን ፖሊሲ የሚያራምዱት መደቦች ተራማጅም ይሁኑ አድኃሪ በየሀገሩ በሥልጣን ላይ ያሉ ናቸው ። ስለሆነም ምንም እንኳን በዓለም አቀፍና በብሔራዊ ምክንያቶች የውጭና የውስጥ ፖሊሲ በቅርፅ ቢለያዩም

Proudly Brought to You By www.binyamhk.wordpress.Com

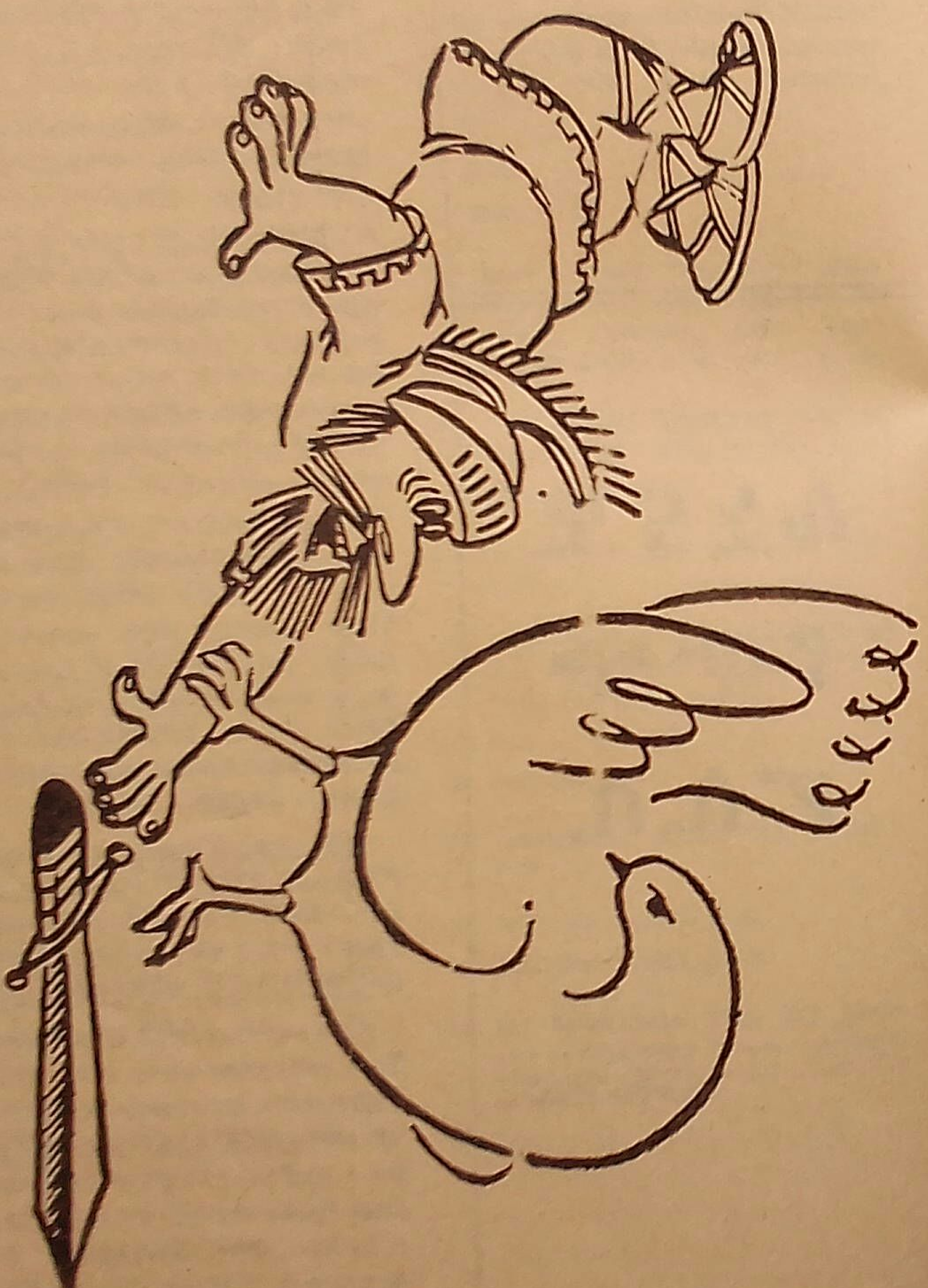

የኢምፔሪያሊዝም ጦረኝነት በሰላም ወዳድ ኃይሎች የተቀነባበረ ትግል ይገታል ።
(« ሶሺያሊዝም ፣ ንድፈሃሳብና ተግባር » ከተሰኘ የሶቭዬት ሕብረት መጽሔት የተገኘ)

በይዘት አንድነት አላቸው።የቡርዧውን መደብ የውጭ ፖሊሲ መርሆዎች ብዝበዛንና ጭቆናን ለማራመድ ካለው ዓላማ ነጥሎ ማየት ትክክል አይሆንም ። የሠራተኛው መደብም የውጭ ፖሊሲ ሠርቶ አደሮች የበለጸገ ኑሮ እንዲኖሩ ካለው ዓላማ ጋር ይጣጣማል ። ይህም በመሆኑ ዲያሌክቲካዊ አንድነት ያላቸውን ሁለቱን ፖሊሲዎች ምንም ግንኙነት እንደሌላቸው በመቁጠር ነጣጥሎ ማቅረብ በጣም የተሳሳተ አቀራረብ ይሆናል ።[1]

አሮጌው ስልተምርት በአዲስ ሲለወጥ የውጭ ፖሊሲም መሠረታዊ ለውጥ ያሳያል ። ማርክስና ኤንግልስ የውጭ ፖሊሲን በዓይነት መለወጥን ከወዝአደሩ አብዮትና ከሶሻሊስት ኅብረተሰብ መመሥረት ጋር በቀጥታ አያይዘውታል ። በኮሚኒስት ማኒፌስቶ ውስጥ የሰው በሰው መበዝበዝ ሲቀር የአንዱም ሀገር በሌላው ሀገር መበዝበዝ ይቀራል ፤ የመደብ ልዩነትና ቅራኔ ሲጠፉ ፣ በሀገሮች መካከል ያለውም ጥላቻ ይጠፋል ያሉት ይኸንኑ ለማመልከት ነበር ።[2]

የማርክስና የኤንግልስን አስተምህሮ በመከተል ሶሻሊዝምን የገነቡና በመገንባት ላይ የሚገኙ ሀገሮች የሚያራምዱት ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ በ20ኛው ምዕት ዓመት ታላቁ የጥቅምት ሶሻሊስት አብዮት ድል ሲያደርግ ለመጀመሪያ ጊዜ በሌኒን መሪነት በሶቭዬት ሩሲያ ተግባራዊ የሆነ ፖሊሲ ነው ። ርዕዮተዓለማዊና ንድፈ ሃሳባዊ መሠረቱ በማርክሳዊ ሌኒናዊ አስተምህሮ ላይ የተገነባው ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ በዓለም ፣ በብሔራዊ ደረጃና በመደቦች መካከል ያለውን ግንኙነትና የኃይል አሠላለፍ በመገምገም ፣ በተወሰነ ታሪካዊ ዘመን የሚታየውን ልዩ ሁኔታ በመገንዘብ በዓለም ላይ አዲስ የተፈጠሩትን ለውጦችና አዳዲስ ነባራዊ ሁኔታዎችን በመረዳት ፣ የኅብረተሰብ ዕድገት ሕግጋት ዕውቀትን በመጠቀም ፣ ለልዩ ልዩ የዓለም አቀፍ ችግሮች ተጨባጭ መፍትሔዎችን የሚያቀርብ ፖሊሲ ነው ።

ሠራተኛው መደብ በዓላማውና በግቦቹ ከቡርዧው መደብ ፖሊሲ ጋር የማይገናኝ፣ ነፃ የሆነ የራሱ የውጭ ፖሊሲ ያስፈልገታል ። ሰብአዊነት የሠፈነበት ዓለም ለማነጽ ዓለም አቀፋዊ ትግሉ የሚሠምረው በውጭ ፖሊሲም በኩል የቡርዧውን ፖሊሲና ዲፕሎማሲ በመታገል የራሱ ፖሊሲ በአሸናፊነት እንዲወጣ ሲያደርግ ነው ። ገና በ19ነኛው ምዕት ዓመት ካርል ማርክስ የዓለም ሠራተኞችን ማኅበር ሲመሠርት ባደረገው የመክፈቻ ንግግር የሠራተኛው መደብ በአስቸኳይ የራሱ የሆነ ዓለም አቀፍ ፖሊሲ እንዲኖረው በማስገንዘብ በዚህ አኳያ የሠራተኛውን መደብ ግዴታ አመልክቷል ። ሠርቶአደሮች የዓለምን ፖለቲካ ምስጢር ማወቅ የየመንግሥታቸውን የዲፕሎማቲክ ድርጊቶች መከታተልና በሚቻላቸው ሁሉ የበዝባዥ መደቦችን የዲፕሎማቲክ ድርጊቶችን መታገል ይኖርባቸዋል ። የመደብ ጥቅማቸውን ለሚጠበቀው የውጭ ፖሊሲ የሚያደርጉት ትግል ለተሟላ ነፃነታቸው ከሚያደርጉት ትግል ጋር በጥብቅ የተቆራኘ ነው ።[3]

ከዚህ መሠረታዊ ሃሳብ በመነሳት በማናቸውም ወቅት በሠራተኛው መደብ ጥቅም ላይ የተመሠረተው ወገናዊነት ያለው መደባዊ የሆነው ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ በባሕርይው ሳይንሳዊና አብዮታዊ ነው ። ይህ አብዮታዊ ባሕርይ የሠራተኛው መደብ ካለው ታሪካዊ ተልዕኮ ይመነጫል ። በመሠረቱ የሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ ተግባሮች በዓለም ደረጃ የሶሻሊዝምን ድሎች መጠበቅ፣ የኢምፔሪያሊዝምን ወረራና ሴራ መቋቋም ፣ ለሶሻሊዝምና ለኮሚኒዝም አመች የሆኑ ውጫዊ ሁኔታዎችን ማመቻቸት ነው ። በአንድ ሀገር ውስጥ ሕልውና ያገኘውን የሠርቶአደሮች መንግሥት መንከባከብ በዚህ ሀገር ውስጥ ለሚገኘው ሠርቶ

አደር ሕዝብ ብቻ ሳይሆን ለዓለም ኮሚኒስት ንቅናቄ እጅግ በጣም አስፈላጊ ይሆናል ። ከዚህ አቋም በመነሳት በ1918 ሌኒን በሶቭዬት ሩስያ በቦልሼቪክ ፓርቲ ውስጥ በተነሣ ክርክር የተለያየ አቋም በሚንጸባረቅበት ወቅት ለውጭ ፖሊሲ ጉዳዮች መፍትሔ ማግኘት በሩስያ የተጀመረውን የሶሻሊስት አብዮት ከማጠናከር አኳያ መታየት እንዳለበት ተናግሯል ።[4]

ለዚህ የሌኒን አባባል ተጨባጭ ትርጉም የሚሰጠው ማርክሳዊ የውጭ ፖሊሲ የኮሚኒዝምን መርሆች በመከተል አብዮታዊ ዓላማዎችን ከተጨባጭ ሁኔታዎች ጋር አገናዝቦ የሚያራምድ የዓለም አብዮታዊ ኃይሎችን የሚያስተባብር መሣሪያም በመሆኑ በባሕርይው ፍጹም ዓለምአቀፋዊ ነው ።

በታሪክ ውስጥ በዝባዥ መደቦች ጥቅማቸውን ለማስጠበቅ ካካሄድዋቸውና ከሚያካሂዱዋቸው አድኃሪ ጦርነቶች ሠርቶ አደሮች የሚተርፋቸው እልቂትና ሰቆቃ ብቻ ነው ። የሠርቶአደሮች ዓላማ የኢኮኖሚ ድህነትና የፖለቲካ ጭቆና የነገሠበት ፣ የጦርነት ፣ የዕልቂትና የሰቆቃ ዓለም ሳይሆን ዓለም አቀፋዊ መርሁ ሰላም የሆነበት የበለጸገና እኩልነት የሰፈነበት አዲስ ዓለም መመሥረት ነው ።[5] ለዚህ ዓይነት ዓለም ዕውን መሆን የዓለም ሠርቶአደሮች ጦርነትን እንዲቃወሙና ለሰላም እንዲታገሉ ማነሳሳት በሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ ከፍተኛውን ቦታ ይይዛል። «ሁሉንም ነገር ለሰው ሲባል ፣ ሁሉንም ነገር ለሰው » የሚለውን መፈክር በማራመድ ለሰላም የቆመ በመሆኑ ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ በባሕርይው ሰብአዊነት ያለው የሰላም ፖሊሲ ነው። ለዚህ ጥሩ ምሳሌ የሚሆነው በ1917 በተካሄደው ታላቁ የጥቅምት ሶሻሊስት አብዮት የተመሠረተው የሶቭዬት መንግሥት ለሰላም መስፈን የወሰደው ተጨባጭ ርምጃ ነው ።

በቀድሞው ሩስያ የሠራተኞችና ገበሬዎች መንግሥት በተመሠረተ ማግሥት በወጣው «የሰላም አዋጅ» ውስጥ እንደተገለጸው በውጭ ፖሊሲ አኳያ ከተወሰዱት ርምጃዎች አንዱ በወቅቱ ዓለምን ለመቀራመት ኢምፔሪያሊስቶች በሜሩት በአንደኛው የዓለም ጦርነት ውስጥ ይማገዱ ለነበሩት ሕዝቦችና በጦርነቱ ይሳተፉ ለነበሩ መንግሥታት ትክክለኛና ዲሞክራሲያዊ የሆነ አስቸኳይ የሰላም ውይይት እንዲደረግ ጥሪ ማቅረብ ነበር ።[6] እዚህ ላይ ትልቁ ቁምነገር ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ ተግባራዊመሆን ከጀመረበት ጊዜ እንስቶ የሰላም ፖሊሲ በማራመድ ላይ የተመሠረተ ለሕዝቦች ዕልቂትና ባርነት የሚደረገው ጦርነት በሰው ልጅ ላይ የሚፈጸም እጅግ ከፍተኛ ወንጀል መሆኑን በማስገንዘብ ለትክክለኛና ዲሞክራሲያዊ ሰላም ለትግል ሠርቶአደሮችን በማነሳሳት፣ በተለይም ደግሞ ጦርነትን ለመደምሰስ፣ ብዝበዛንና ባርነትን ለማስወገድ በሚደረገው አጠቃላይ ካለምአቀፍ ትግል ውስጥ የግንባር ቀደምትነት ሚና በመጫወት ለዕድገትና ለሶሻሊዝም የላቀ አስተዋጽኦ ማበረከቱ ነው ።[7] በዚህ መሠረት በጊዜው ይካሄድ ፣በነበረው የአንደኛው የዓለም ጦርነት የእንግሊዝ ፣ የፈረንሳይና የጀርመን ሠራተኞች በሁለተኛው ኢንተርናሽናል አድርባይ መሪዎች ማንአህሎኝነት ተበክለው ስለነበር የሰላሙ አዋጅ በተለይ ለተጠቀሱት የሶስቱ ሀገሮች ሠርቶአደሮች ልዩ ጥሪ አድርጓል ።[8] ይህ የሰላም አዋጅ በአንድ በኩል ለሰላም እንዲታገሉ በጦርነቱ ተካፋይ ለነበሩ መንግሥታትና ሕዝቦች ጥሪ ሲያቀርብ በሌላ በኩል ከፍተኛ የንቃትና የድርጅት ደረጃ ላይ የደረሱ የዓለም ሠርቶአደሮች ለሰላም የሚቻላቸውን ሁሉ እንዲያደርጉ አስተምሯል ። ከዚህ መረዳት የሚቻለው የዓለም ሠርቶአደሮች ሳይተባበሩ ጦርነትን መግታት ፣ ማጥፋትና ሰላምን መጠበቅ የማይቻል መሆኑን ነው ። እንዲሁም የሰላም ሙሉ ዋስትና የሚረጋገጠው በሠርቶ አደሮች አንድነት ጦርነትን ማጥፋት ሲቻል መሆኑ ነው ። ይህንን ሐቅ ሲያስገነዝብ ማርክስ «የሁሉም ሀገር ሠርቶ አደሮች አንድነት በመጨረሻ ላይ ጦርነትን ያጠፋል» ብሏል።[9]

በዛሬው የዓለም ሁኔታ ከሳይንስና ቴክኖሎጂ አብዮት ግሥጋሤ የተነሳ የዓለም ጦርነት ቢቀሰቀስ አሸናፊም ተሸናፊም አይኖርም። ስለሆነም አጠቃላይ የሰውን ልጅ ዘር ከምድር ገጽ ሊያጠፋ የሚችል ጦርነትን ለመግታትና ለዓለም ሰላምና ደህንነት መጠበቅ መታገል ከምንግዜውም ይበልጥ አስፈላጊ ሆኗል ። ከዚህ አንፃር የሠራተኛው መደብ ብሔራዊ የመደብ ፍላጐት ካጠቃላይ የማኅበራዊ ዕድገት ፍላጐት ጋር መጣመር ብቻ ሳይሆን በሁለቱ መካከል ያለው መተሳሰር እየጐላ መጥቷል ። ሌኒን በእነዚህ ፍላጐቶች መካከል ያለውን መተሳሰር ሲያብራራ ፣ «ከማርክሲዝም መሠረተ ሀሳቦች አኳያ የማኅበራዊ ዕድገት ፍላጐቶች ከወዝአደሩ ፍላጐቶች በላይ ናቸው ። የሠራተኛው መደብ እንቅስቃሴ ፍላጐቶች በአጠቃላይ ከተለያዩ የሠራተኛ ክፍሎች ወይም ከተለያዩ የእንቅስቃሴው ደረጃዎች በላይ ናቸው »[10] በማለት አስገንዝቧል ።

በአጭሩ ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ ሰብአዊነትን የሚያራምድ የሰላም ፖሊሲ ነው ። በዝባዥ መደቦችን ከፖለቲካ ሥልጣናቸው በማስወገድ የሠርቶአደሩን ሕዝብ ጥቅም የሚወክል መንግሥት የሚያራምደው ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ ዲሞክራሲያዊ ነው ። ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ በዓለምና በሀገር አቀፍ ደረጃ የሠርቶ አደሮችን ጥቅም በመጻረር ለዝርፊያ ፣ ለብጥብጥና ለተጽዕኖ ፣ የሌሎችን ግዛት ለመቁረስ የሚያካሂደው የምስጢር ዲፕሎማሲ አይኖርም ። ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ ጉዳዮችን ከሕዝብ በመሸሸግ ፣ ሕዝብን በማግለል ነገሮችን በምስጢር በመያዝ አያምንም ። ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ ሕዝብ በፖለቲካ ሲነቃ ፣ ሁሉን ነገር ሲያውቅ ፣ በሁሉም ነገር ሀሳብ መስጠትና ሁሉንም ነገር በንቃት ማድረግ ሲችል የመንግሥት የውጭ ፖሊሲ ጠንካራ ይሆናል የሚል አቋም አለው ።[11] ከዚህ ሕዝባዊና ዲሞክራሲያዊ አቋም በመነሳት ሠርቶ አደሩ ህዝብ የውጭ ፖሊሲ ጉዳዮችን ከሠርቶ አደሩ ሕዝብ በመደበቅ በውጭ ፖሊሲ ጉዳዮች የሠርቶ አደሮችን ተሳትፎ አያስወግድም ። በተቃራኒው ተሳትፎአቸው እንዲበረታታና እንዲስፋፋ ያደርጋል ። በሌላ በኩል ከሌሎች ሀገሮች ጋር ለዝርፊያ ፣ ለብጥብጥና ለግዛት መስፋፋት ስምምነቶችን በምስጢር መፈራረም ለሌኒኒስት የውጭ ፖሊሲ ባዕድ ነው ። ይህን ዓላማ መሠረት በማድረግ ካፒታሊስቶችና የመሬት ከበርቴዎች ቀደም ሲል የተፈራረሙትን በዕኩልነት ላይ ያልተመሠረቱና ባርነትን የሚጋብዙ ስምምነቶችን ያፈርሳል ። ለዚህም በሌኒን የተመራው የሶቭዬት መንግሥት የሩሲያ የዘውድ አገዛዝና የቡርዧው መንግሥት የጐረቤት ሀገሮችን ለመዝረፍና ቁጥጥር ሥር ለማዋል የተፈራረመውን የምስጢር ስምምነቶች ለመላው ሩስያ ሕዝብና ለዓለም ሕዝብ በማጋለጥ ማፍረሱ እንደምሳሌ ሊቀርብ ይችላል ። ይህን ዲሞክራሲያዊ ሌኒናዊ የሆነ የውጭ ፖሊሲ ገጽታ በ1917 በሌኒን የተንደፈው የሰላም አዋጅ ሲያትት ፣ «መንግሥት በምስጢር የሚካሄደውን ዲፕሎማሲ ያስወግዳል ፣ በበኩሉም ማንኛውንም የሰላም ድርድሮችን በግልጽ መላው ሕዝብም በሚያውቀው መንገድ ለማካሔድ ያለውን ቁርጥ ሐሳብ ይገልጻል »[12] ይላል ።

የሌኒኒስት የውጭ ፖሊሲ ዲሞክራሲያዊ ገጽታ በጦርነትና በሰላም ጉዳዮች ሠርቶአደሮች ሙሉ ተሳታፊ እንዲሆን በመርዳትም ይገለጻል።የጦርነትና የሰላም ጉዳይ ለመንግሥታት የሚተው ጉዳይ ብቻ ሳይሆን በማናቸውም ማኅበራዊ ሥርዓት ውስጥ የሚገኙትን ሕዝቦች ጥቅም የሚነካ በመሆኑ በቀጥታ የሕዝቦችን ተሳትፎ ይጠይቃል ። ይህን በሚገባ የተገነዘበው የሶቭዬት ሩስያ መንግሥት በውጭ ፖሊሲ ለመንግሥታትና ለሕዝቦች

ባጋራ ጥሪውን ሲያቀርብ ፣ በተለይ ደግሞ
የጦርነት መወገድንና የሰላም መረጋጋትን
በሚመለከት ሕዝቦች ንቁ ተሳትፎ እንዲያ
ደርጉ በጥብቅ አስገንዝቧል ። [13]

በዘመነ ኢምፔሪያሊዝም የብሔሮች የራ
ስን ዕድል በራስ የመወሰን መብት እስከ
መገንጠልና የራስን ነፃ መንግሥት የመመ
ሥረት መብት የቅኝ ግዛት ሕዝቦችንም
የሚያቅፍ ጥያቄ ሆኗል ። አብዮታውያን
የብሔሮችን የራስን ዕድል በራስ የመወሰን
መብት በመርህ ሲቀበሉ እንደአመቺነቱ
በተግባር እንዲተረጉም ከሠርቶአደሩ
ሕዝብ ጥቅም አኳያ ይመረምራሉ ።
ማርክሳዊ ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ በቅኝ አገ
ዛዝ የባርነት ቀንበር ሥር የሚማቅቁ ሕዝ
ቦች የቅኝ አገዛዝን ሥርዓት በማስወገድ የራ
ሳቸውን ነፃ መንግሥታት እንዲመሠርቱ
ያለማወላወል በተጨባጭ ይደግፋል ። ይህ
ፖሊሲ የሌሎች አገሮች ግዛቶችን በወረራ
መያዝን ፣ በመንግሥታት የውስጥ ጉዳይ
ጣልቃ መግባትን ፣ የሁሉንም ሀገሮች የግ
ዛት አንድነትንና ብሔራዊ ሕልውና መድ
ፈርን በጥብቅ ይቃወማል ።

በማርክስና ኤንግልስ መሠረታዊ የሳይ
ንሳዊ ኮሚኒዝም መርሆች ላይ የተገነባውና
በሌኒን የተቀመረው የሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ
በወዝአደራዊ ዓለም አቀፋዊነትና በሰላም
አብሮ መኖር መርሆች ላይ የተመሠረተ
ነው ። እነዚህን ሁለቱን የሌኒኒስት የውጭ
ፖሊሲ ዋና ዋና መርሆዎች በመጠኑም
ቢሆን ለየብቻ መዳሰስ ጠቃሚ ይሆናል ።

ወዛደራዊ ዓለምአቀፋዊነት

የሠራተኛው መደብ እንቅስቃሴ በባሕር
ይው ዓለምአቀፋዊ ነው ። ፍሬድሪክ ኤንግ
ልስ በዓለም ፖለቲካ የሠራተኛው መደብ
ፍላጐት ተመሳሳይ የሚሆንበትን ምክንያት
ሲገልፅ ፣ «በሥራ ኃይልና በካፒታል መካ
ከል ያሉት ግንኙነቶች በየትም ቦታ ተመላ
ሳይ ስለሆኑና በተበዝባዥ መደቦች ላይ የበ
ዝባዥ መደቦች የፖለቲካ የበላይነት በየትም
ቦታ ስለሚኖር ፣ የወዝ አደሩ ፖሊሲ መር
ሆች ግቦች በየትም ቦታ ተመሳሳይ ይሆና
ሉ ፤ » ብሎ ነበር ። [14]

ካፒታል ዓለምአቀፋዊ በመሆኑ ሠርቶ
አደሮች በአንድነት እንዲታገሉት ነባራ
ዊው ሁኔታ ያስገድዳቸዋል ። በአንድነት
ከመታገል ውጭ ግን ተበታትነው በከንቱ
የሚያደርጉት መፍጨርጨር አይሳካም ።
ይህን አስመልክቶ ሌኒን በማያሻማ አኳኋን
ሲገልጽ ፣ « የሁሉም ሀገር ሠራተኞች ለነፃ
ነታቸው የሚካሂዱት ትግል የሚሳካው
ሠራተኞች በአንድነት ዓለም አቀፍ ካፒታ
ልን ሲታገሉ ብቻ ነው » [15] ማለቱ ይታ
ወሳል ።

በተጨማሪ ከኢምፔሪያሊዝም የጭቆና
ቀንበር ለመላቀቅ የሚታገሉ ሕዝቦች
ትግላቸው ዓለምአቀፋዊ ባሕርይ አለው ።
ስለዚህ የዛሬው ዓለምአቀፍ ትግል በካፒ
ታሊስት ሀገሮች ውስጥ ከሚገኙ ተራማጅ
ኃይሎችና ኢምፔሪያሊዝምን በልዩ ልዩ
ቅርጽ ከሚታገሉ ጭቁን ሕዝቦች ጋር መተ
ባበርን ጠይቋል ። ሌኒኒስት የውጭ ፖሊሲ
ይህንን በተግባር ያራምዳል ። ሌኒን ይህንኑ
ሲያረጋግጥ « የወዝ አደሩ የውጭ ፖሊሲ
በሁሉም ኢምፔሪያሊስቶች ላይ በዳበሩ
ሀገሮች ካሉ አብዮታውያንና ከሁሉም
ተጨቋኝ ብሔሮች ጋር አንድነት መፍጠር
ነው » ብሏል ። [16]

በዓለም ላይ ተስፋፍቶ የሚገኘው የኮሚ
ኒስት እንቅስቃሴና ሌሎችም የዚሁ እንቅ
ስቃሴ አካል የሆኑ የአርነት ትግሎች ከሶ

ሻሊስት ሀገሮች ጋር ባንድ ላይ የአጠቃላይ
የዓለም አብዮታዊ ሂደት ኃይሎች ናቸው ።
ፀረ ኢምፔሪያሊስት አቋም ያላቸው ሕዝባዊ
እንቅስቃሴዎች ከዓለምአቀፍ አብዮታዊ
እንቅስቃሴ ተነጥለው መታየት እንደሌለባ
ቸውና በዓለም አቀፍ አብዮታዊ እንቅስቃሴ
ላይ አቋም ሲወሰድ ከዚህ ሐቅ መነሳት አስ
ፈላጊ መሆኑን ሌኒኒዝም ያስገነዝባል ። የሶ
ሻሊስት አብዮት መታየት ያለበት በእያንዳ
ንዱ ሀገር ውስጥ ያሉ ሠርቶአደሮች ቡር
ዧውን ከሥልጣን ለማስወገድ ከሚያደር
ጉት ትግል አኳያ ብቻ ሳይሆን በኢምፔሪ
ያሊዝም የተጨቆኑ ግዛቶችና ሀገሮች ፣
ጥገኛ ሀገሮች በመላ በዓለም አቀፍ
ኢምፔሪያሊዝም ላይ ከሚያደርጉት ትግል
አኳያም ነው ። [17] በዓለምአቀፍ ደረጃ
ዓለምአቀፍ ኢምፔሪያሊዝምን የመታገሉ
ትክክለኛ ፖሊሲ የሠርቶአደሩ ሕዝብ የበ
ላይነት ከተረጋገጠባቸው ሶሻሊስት ሀገ
ሮች ጋር መተባበርን አጥብቆ ይጠይ
ቃል ። የብሔራዊ አርነት አብዮት በማካ
ሄድ ላይ የሚገኙ ሕዝቦች ለአብዮታቸው
ዘላቂነትና ድል ማድረግ ብቸኛው ዓለም
አቀፍ ፖሊሲ ከዓለም ተራማጅ ኃይሎች
ጋር በአጠቃላይና የሠርቶ አደሮች የበላይ
ነትነት ከተረጋገጠባቸው መንግሥታት ጋር
በተለይ ግንኙነትንና ትብብርን በቀጥታ
ማዳበር ይሆናል ። ሌኒን ይህንን አስመልክቶ
ኅዳር 22/1919 በምሥራቅ ሕዝቦች የመላ
ሩስያ ኮሚኒስት ድርጅቶች ሁለተኛው
ጉባኤ ላይ የሚከተለውን ብሎ ነበር ፤ «በዓለ
ምአቀፍ ኢምፔሪያሊዝም ላይ የሚካሄደው
የምሥራቅ ሕዝቦች አብዮታዊ እንቅስቃሴ
በሚገባ ሊያድግ የሚችለው . . . ከሶቭየት
ኅብረት ሪፐብሊክ አብዮታዊ ትግል ጋር
በቀጥታ በመተባበር ብቻ ነው ። » [18]

ከሶሻሊስት መንግሥታት ፣ በካፒታሊስት
ሀገሮች ካሉ ተራማጅ ሃይሎች ፣ ቅኝ አገዛዝና
ኢምፔሪያሊዝምን ከሚታገሉ ጭቁን ሕዝ
ቦች ጋር በተግባር መተባበር በሌላ በኩል
አብዮታዊ ዓላማዎችን በማራመድ ረገድ
ከካፒታሊስቶችና ከመሬት ከበርቴዎች
ፖሊሲ ጋር መቆራረጥን የግድ ያደርገዋል ።
ይልቁንም ደግሞ አብዮት ለሚያካሂድ
ሀገር አብዮቱን ለመጠበቅ አድሃሪ ሃይሎች
ከሚያራምዱት የውጭ ፖሊሲ ጋር ያለ
ማወላወል ትግል ማካሔድ ያሻል ። [19]
ከዚህ ውጭ የሌኒኒስት የውጭ ፖሊሲ
አራምዳለሁ ማለት ተምኔታዊነት ይሆናል ።

ዛሬ ወዝአደራዊ ዓለም አቀፋዊነት ዳብሮ
በሶሻሊስት መንግሥታት መካከል ላለው ግ
ንኙነት የሚያገለግል ፖሊሲም ሆኗል ።
ወዝአደራዊ አለምአቀፋዊነትን መሠረት
በማድረግ በኤኮኖሚ ፣ በፖለቲካ ሥርዓትና
በሚመሩበት ርዕዮተዓለም የጋራ አንድነት
ባላቸው ሶሻሊስት መንግሥታት መካከል
የሚኖረው ግንኙነት በሚከተሉት ዲሞ
ክራቲክ መርሆች ላይ የተመሠረተ ነው ፤

— የእያንዳንዱ ሶሻሊስት ማኅበረሰብ
አካል እኩልነትና ነፃነት ፣

— የግዛት አንድነት ፣ ብሔራዊ ነፃነትና
ብሔራዊ ሕልውናን ማክበር ፣

— በሌላው የውስጥ ጉዳይ ጣልቃ አለመ
ግባት ፣

— የጋራ ጠቀሜታ ያለውን ትብብር ማራ
መድ ፣

— ወንድማዊ የጋራ ተራድኦ ማድረግ ፣

— የሶሻሊስት ሀገሮች መጠናከርና አን
ድነት ፣

በሶሻሊስት መንግሥታት መካከል ያሉ
ግንኙነቶች በሶሻሊስት ዓለም አቀፋዊነት
መርህ መሠረት በሁለት ወይም ከሁ
ለት በበለጡ ሶሻሊስት መንግሥታት
መካከል በስምምነቶች መፈራረም ቅርፅ
ሊከሰት ይችላል ። ለምሳሌ የወዳጅነ
ትና ትብብር ስምምነቶች እንዲሁም
ለእያንዳንዱ ሶሻሊስት ሀገር የሶሻ
ሊስት ኅብረተሰብ ግንባታ መሳካትና በጋ
ራም ለሶሻሊስት ሀገሮች በሶሻሊዝምና

በኮሚኒዝም ጉዳና ወደፊት መገስገስ እንዲያገዝ የጋራ የኢኮኖሚ ተራድኦ ድርጅትን የማቋቋም ቅርፅም ሊይዝ ይችላል ። የሶሻሊዝምን ድሎች ለመጠበቅና የኢምፔሪያሊዝምን ወረራ ለመግታት በወታደራዊ በኩል የጋራ የመከላከያ ኃይልን የማደራጀት ቅርጽም ሊይዝ ይችላል ። በተጨማሪ፣ ወቅታዊ የሆኑ አሳሳቢ የዓለም ጉዳዮች ላይ ለዓለም አብዮታዊ ሂደት በሚያመች ሁኔታ የውጭ ፖሊሲ አቋሞችን የመውሰድ ቅርፅም ሊይዝ ይችላል ።

በውጭ ፖሊሲ ወዝአደራዊ ዓለም አቀፋዊነት በተግባር ሲተረጎም የሚጠይቃቸው ሁለት አበይትና የማይነጣጠሉ ጉዳዮች አሉ ። እነርሱም « አንደኛ ፣ በማንኛውም ሀገር ውስጥ የወዝአደሩ ፍላጐቶች በመላው ዓለም ደረጃ ላለው የወዝአደሩ ትግል ፍላጐቶች ተገዥ መሆንና ሁለተኛ ፣ በቡርዧ ላይ ድልን ያገኘው ሀገር ዓለም አቀፍ ካፒታልን ለመጣል ከፍተኛ ብሔራዊ መስዋዕትነት ለማድረግ መቻልና ፈቃደኛ መሆን ናቸው ። » [20]

በእርግጥ ብሔራዊ መሥዋዕትነት ማድረግ ብሔራዊ ጥቅምን መዘንጋት አይሆንም። የሠርቶ አደሮች ብሔራዊ ጥቅም የሚጠበቀው ዓለምአቀፋዊ ጥቅማቸው እስከ ተጠበቀ ድረስ ይሆናል ። ለሠራተኛው መደብ በብሔራዊ ጥቅምና በዓለም አቀፋዊ ጥቅም መካከል ልዩነቶች ቢኖሩም ፣ ሁለቱ የሚጻረሩ ሳይሆኑ የሚደጋገፉ ፣ የአንዱ ጥቅም በትክክል መጠበቅ የሌላውን ጥቅም ማሟላት የሚጠይቅ ነው ። ሁለቱንም በሚገባ አቀናጅቶ ተግባራዊ ማድረጉ ዓለም አቀፋዊም ሀገር ወዳድም ያደርጋል ። ይህ ደግሞ ለአንድ ሀገር ሠርቶ አደሮች ብቻ ሳይሆን ለዓለም ሠርቶአደሮች ብልጽግናና ነፃነት ሙሉ ኃላፊነት መሸከምን ያመለክታል ። የኮሚኒስቶችን ኃላፊነት በማስመልከት በ1969 ሞስኮ ውስጥ የተካሄደው የዓለም ኮሚኒስቶችና ሠራተኛ ፓርቲዎች ስብሰባ ያጠናቀረው ሰነድ የሚከተለውን አስፍሯል ።

እያንዳንዱ ኮሚኒስት ፓርቲ በድርጊቱ ለራሱ ሠራተኛ መደብና ሕዝብ ኃላፊ እንደሆነ ሁሉ ለዓለም አቀፍ ሠራተኛ መደብም ኃላፊ ነው ። የእያንዳንዱ ኮሚኒስትና ሠራተኛ ፓርቲ ብሔራዊና ዓለም አቀፋዊ ግደታዎች የማይነጣጠሉ ናቸው ። ማርክሲስት ሌኒኒስቶች ሀገር ወዳዶችም ፣ ዓለም አቀፋውያንም ናቸው ። እነርሱ ብሔራዊ ጠባብነትንና ብሔራዊ ጥቀሞችን መካድ ወይም ዝቅ ማድረግና ለአምባገነንነት መጣርን ይቃወማሉ ። [21]

እዚህ ላይ ትልቁ ነገር በውጭ ፖሊሲ በብሔራዊና ዓለም አቀፋዊ ጥቅሞች መካከል ያለውን ዲያሌክቲካዊ ግንኙነት በሚገባ በማጤን ከዓለም አብዮታዊ ኃይሎች ጋር አንድነትን አጠናክሮ በዓለም አብዮታዊ እንቅስቃሴዎች ውስጥ ተገቢውን ሚና መጫወት መቻል ነው ።

በሰላም አብሮ መኖር

ከጥቅምቱ ሶሻሊስት አብዮት ወዲህ ተግባራዊ በመሆን ላይ የሚገኘው በሰላም አብሮ የመኖር ሌኒናዊ ፖሊሲ በየጊዜው ተቀባይነትና ተሰሚነት እያገኘ መጥቷል ። በተባበሩት መንግሥታት ፣ በገለልተኛ ሀገሮች ንቅናቄና በሌሎች ትላልቅ ዓለም አቀፍ ዶክሜንቶች ውስጥ መንግሥታት በሰላም አብረው እንዲኖሩና እንዲተባበሩ የሠፈሩት አንቀጾች ይህንኑ የሚያመለክቱ ናቸው ። በሰላም አብሮ የመኖር ሌኒናዊ ፖሊሲ የዘመናችን መሠረታዊ ቅራኔ ማለትም በሶሻሊዝምና በካፒታሊዝም መካከል ያለው ቅራኔና ከቅራኔውም የሚመነጨው ትግል የሚፈታው በወታደራዊ ገፅታው ሳይሆን በፖለቲካዊ፣ በርዕዮተዓለማዊና በኢኮኖሚያዊ የትግል መስኮች ነው ከሚል አስተሳሰብ የሚነሳ ነው ። ይህ ፖሊሲ የተለያዩ ሶሲዮ ፖለቲካዊ ሥርዓቶች ውስጥ በሚገኙ ሀገሮች መካከል የጦርነት አለመኖርን ብቻ የሚያመለክት ሳይሆን ፣ የተለያዩ ፖለቲካዊ ሥርዓቶችን የሚከተሉ ሀገሮች ሊተባበሩና ትብብሩም ፍሬያማ ሊሆን እንደሚችል ያስገነዝባል ።

በሰላም አብሮ የመኖር ሌኒኒስት የውጭ ፖሊሲ ለመጀመሪያ ጊዜ በሌኒን በሚመራው የሶቭዬት መንግሥት ተግባራዊ ቢሆንም ፣ በሰላም አብሮ የመኖር መርህን ጽንሰ ሐሳብ በሚመለከት ከጥቅምቱ ሶሻሊስት አብዮት አስቀድሞ በሌኒን በሚገባ ተብራርቷል ። በዚህ ጥያቄ ላይ የሌኒን ንድፈ ሃሳባዊ ትንታኔ የተመሠረተው በኢምፔሪያሊዝምና በሶሻሊስት አብዮት ንድፈ ሃሳባዊ ትንታኔ ላይ ነበር ።

ማርክስና ኤንግልስ በቅድመ ሞኖፖል ካፒታሊዝም ዘመን በመኖራቸው ስለ ሶሻሊስት አብዮት የነበራቸው አስተሳሰብ ከወቅቱ የዓለም ሁኔታ ጋር የሚገናዘብና ትክክለኛ ነበር ። በዚሁ መሠረት በ1846 «የኮሚኒዝም መርሆች » በሚለው ጽሑፍ የሶሻሊስት አብዮትን አስመልክቶ ኤንግልስ የሶሻሊስት አብዮት በአንድ ሀገር ብቻ ሳይሆን በሰለጠኑ ሀገሮች ሁሉ ቢያንስ በእንግሊዝ ፣ በአሜሪካ ፣ በፈረንሳይና በጀርመን በአንድ ጊዜ እንደሚሳካ ጽፎአል ። [22] ይሁንና በዘመነ ኢምፔሪያሊዝም የካፒታሊዝምን ያልተመጣጠነ የኢኮኖሚና የፖለቲካ ዕድገት በጥልቀት የመረመረው ሌኒን በማርክሲዝም መሠረታዊ መርሆች ላይ በመመሥረት የሶሻሊስትን አብዮት ንድፈ ሃሳብ አዳበረ ። ሶሻሊስት አብዮት ድልን የሚቀዳጀው ማርክስና ኤንግልስ ካሰቡት ለየት ባለ ሁኔታ እንደሆነ አስረዳ ። ለመጀመሪያ ጊዜ በ1915 « ስለተባበረው አውሮፓ መፈክር » በሚለው ጽሑፉ « ያልተመጣጠነ የኢኮኖሚና የፖለቲካ ዕድገት የካፒታሊዝም ፍጹም ሕግ ነው ። ስለዚህ በመጀመሪያ ሶሻሊዝም በጥቂት ወይም በአንድ ሀገር እንኳን ሊሳካ ይችላል » በማለት አብራርቷል ። [23]

በተከታታይ በጻፉቸው ሌሎች ጽሑፎችም ውስጥ ለምሳሌ በ1916 «የወዝአደሩ አብዮት የሚሊታሪ ፕሮግራም » በሚለው ጽሑፉም የሶሻሊስት አብዮትን ድል መቀዳጀት አስመልክቶ በካፒታሊስት የሸቀጥ ምርት ሥርዓት ያልተመጣጠነ የካፒታሊዝም ዕድገት መቀጠሉን በማስመልከት « ሶሻሊዝም በሁሉም ሀገሮች ድልን በተመሳሳይ ጊዜ ሊቀዳጅ አይችልም ። በመጀመሪያ በአንድ ወይም በጥቂት ሀገሮች ድልን ሲቀዳጅ ሌሎች ለተወሰነ ጊዜ ቡርዧ ወይም ቅድመ ቡርዧ ሆነው ይቆያሉ ፤ » [24] ሲል ጽፏል ።

የሌኒን የሶሻሊስት አብዮት ንድፈ ሃሳብ ለሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ አስፈላጊና ጠቃሚ ትንተናዎችን ለመስጠት አስችሏል ። በንድፈሃሳቡ ላይ በመመሥረት የሚከተሉትን ነጥቦች በቀጥታ ለመደምደም ተችሏል ።

1. ከካፒታሊዝም ወደ ሶሻሊዝም በሚደረገው ታሪካዊ የሽግግር ዘመን
   - ሀ. ሶሻሊስት ሥርዓትን የሚከተሉ፣
   - ለ. የቡርዧ ሥርዓትን የሚከተሉና
   - ሐ. የቅድመ ካፒታሊስት ሥርዓት የሰፈነባቸው ሀገሮች ለተወሰነ ወቅት ጐን ለጐን ይኖራሉ።በዚህ ታሪካዊየሽግግር ዘመን ከመደቦችና ከመንግሥታት ፍላጐትና ውሳኔ ውጭ የተለያየ ሶሲዮ ፖለቲካዊ ሥርዓት በሚከተሉ ሀገሮች መካከል የግድ ዓለም አቀፋዊ ግንኙነት ይመሠረታል ። ይህ ነባራዊና የማይቀር ነው ።
2. ከካፒታሊዝም ወደ ሶሻሊዝም በሚደረገው ታሪካዊ የሽግግር ዘመን የተለያየ ማኅበራዊ ሥርዓት በሚከተሉ ሀገሮች መካከል በኢኮኖሚ መሠረት ፣ በፖለቲካ ሥርዓትና በሚመሩበት ርዕዮተ ዓለም እንዲሁም በሌሎች መስኮች ልዩነቶች መኖራቸው አይቀርም።

ይሁንና እነዚህ ልዩነቶች እያሉ የተለያየ ማኅበራዊ ሥርዓት የሚከተሉ ሀገሮች በሰላም አብረው መኖር ይችላሉ። በሰላም አብሮ የመኖር ሌኒናዊ ፖሊሲ በመንግሥታት መካከል ውዝግቦች ሊኖሩ እንደሚችሉ አይክድም ። በተለይ ዛሬ የኑክሌር ጦርነት አደጋ በሚያንዣብብበት ወቅትና ጦርነቱ የሰው ልጅ ሕልውናን አደጋ ላይ የሚጥል ስለሆነ በመንግሥታት መካከል በሰላም አብሮ የመኖር ፖሊሲ ከመቼውም ጊዜ የበለጠ አስፈላጊነቱ ግልጽ ነው ። ስለሆነም በካፒታሊስትና በሶሻሊስት መንግሥታት መካከል አለመግባባት ቢኖርም በጦርነት የሚፈታ አይደለም ።

የተለያየ ሶሲዮ ፖለቲካዊ ሥርዓቶችን በሚከተሉ ሀገሮች መካከል በሰላም አብሮ የመኖር ሌኒናዊ ፖሊሲ መከተል የሚያቅፋቸው እርምጃዎች ፤

— በመንግሥታት መካከል የሚነሱ አለመግባባቶችን ለመፍታት በስምምነት ፣ በሰላማዊ መንገድ መጠቀምን እንጂ በጦርነት አለመጠቀምን ፤

— ትልቅም ይሁን ትንሽ የሀገሮችን ብሔራዊ ሕልውና፣ እኩልነት፣ የግዛት አንድነት ማክበርን ፤

— በሌሎች ሀገሮች የውስጥ ጉዳይ ጣልቃ አለመግባትን ፤ የሕዝቦችን የማኅበራዊ ኢኮኖሚያዊና የፖለቲካ ሥርዓትን የመምረጥ ነፃነት ማክበርን ፣ በመንግሥታት መካከል የኢኮኖሚና የባህል ግንኙነቶችና ትብብሮች እንዲዳብሩ ማድረግን ፤

— የጦር መሣሪያ እሽቅድድም ማቆምና አጠቃላይ የጦር መሣሪያ ቅነሳ ማድረግን ናቸው ።

በሀገሮች መካከል ለሚኖረው ጤናማና ዲሞክራሲያዊ ለሆነ ዓለምአቀፍ ግንኙነት መዳበር ለሁሉም ሀገሮች የጋራ ጥቅም መጠበቅ ትኩረት መስጠትን ይጠይቃል ። ይህን ተግባራዊ በሚያደርገው በሰላም አብሮ መኖር ፖሊሲ ውስጥ ምን ዓይነት ስምምነቶች ተቀባይነት እንዳላቸውና ምንስ ዓይነት ስምምነቶች ተቀባይነት እንደሌላቸው ሌኒን በሚገባ ለይቶ ተናግሯል ። ይህን አስመልክቶ በጥቅምት አብዮት ማግሥት ሌኒን « በዝርፊያ ፣ በብጥብጥ ላይ የተመሠረቱትን አንቀጾች እንቃወማለን ፤ ነገር ግን የመልካም ጉርብትና ግንኙነቶችንና ሁሉንም የኢኮኖሚ ስምምነቶች የያዙትን አንቀጾች እንቀበላለን ፤ እነዚህን ልንቃወም አንችልም » ሲል ጽፏል ። [25]

ለመልካም ጉርብትና መጠናከር አዳዲስ ስምምነቶችንም መፈራረም አለ ። በዚህ መሠረት የሶቭዬት ሩስያ መንግሥት የዛሩ አገዛዝና የቡርዧው መንግሥት የተፈራረሙትን አድሃሪ ስምምነቶች ካፈረሰ በኋላ በ1921 ከሞንጎሊያ ፣ ከአፍጋኒስታን ፣ ከኢራንና ከቱርክ ጋር አዲስ ስምምነቶችን ተፈራርሟል ። የመልካም ጉርብትናንና ግንኙነትን የሚያጠናክር ፖሊሲ ማራመድ በተለያዩ ሶሲዮ ፖለቲካዊ ሥርዓቶች ውስጥ ለሚገኙ ሕዝቦች የጋራ ፍላጐት ይጠቅማል ። በሌላ በኩል የተለያዩ ማኅበራዊ ሥርዓቶች በሚከተሉ ሀገሮች መካከል የኢኮኖሚ ግንኙነቶች መኖር ከዓለም የኢኮኖሚ ግንኙነት የሚመነጭ ነው ። ይልቁንም ደግሞ ከሳይንስና ከቴክኖሎጂ አብዮት ወደፊት መገሥገሥ የተነሣ በሀገሮች መካከል በኢኮኖሚያ መተሳሰሩ ሂደት እየተወሳሰበና ከፍ እያለ መጥቷል ።

ካፒታሊስት ሀገሮች ከሶሻሊስት ሀገሮች ጋር እንዲቀራረቡ የሚያደርጋቸው ኃይል ተጨባጭነቱ ጉልህ ሆኗል ። ይህ ኃይል የዓለም የኢኮኖሚ ግንኙነት ሲሆን ከመንግሥታትና ከመደቦች ፍላጐትና ውሳኔ ውጭ በሰላም አብሮ መኖርን አስፈላጊ ያደርገዋል ። ሌኒን ካፒታሊስት ሀገሮች ለምን ከሶቭዬት ሩሲያ ጋር እንዲቀራረቡ እንደሚገደዱ ሲገልጽ ፤ « እኛን ከሚጠሉ መንግሥታት መደቦች ፍላጐትና ውሳኔዎች የበለጠ ትልቅ የሆነ ኃይል አለ ፤ ይህ ኃይል ከእኛ ጋር እንዲገናኙ የሚያስገድዳቸው የዓለም አጠቃላይ የኢኮኖሚ ግንኙነት ነው » ። [26] ብሎ ነበር ።

በሰላም አብሮ መኖሩ ጠቀሚታው ሶሻሊዝምን ለሚገነቡ ሀገሮች ብቻ አይደለም ። ሶሻሊስት ላልሆኑት ሀገሮች ጭምር ይጠቅማል። ሶቭዬት ሩሲያ ከካፒታሊስት ሀገሮች ጋር የንግድ ግንኙነት ልታዳብር እንደምትችልና ይህም ለሶቭዬት መንግሥት ብቻ ሳይሆን ለካፒታሊስት ሀገሮችም ጭምር ጠቀሜታ እንዳለው ለተጠየቀው ጥያቄ ሌኒን መልስ ሲሰጥ የሚከተለውን ብሎ ነበር፡«የእኛን መሰል የሶሻሊስት ሀገር ከካፒታሊስት ሀገሮች ጋር ላልተወሰነ ጊዜ የንግድ ግንኙነቶች የማያደርግባቸው ምክንያቶች አይታዩኝም። የካፒታሊስቶችን ባቡሮች እና የእርሻ መሣሪያዎች መውሰድ ለእኛ ጠቃሚ ነው ። እነርሱስ ቢሆኑ የእኛን ስንዴ፣ ተልባና ፕላቲኒም ቢወስዱ ምን አለበት ? » [27]

ሶሻሊዝም የዓለምን ሕዝቦች አስተሳስቦ ማራኪነቱ እየገነነ የሚሄደው በጦርነት ሶሻሊስት ያልሆኑ ሀገሮች ሶሻሊዝምን እንዲከተሉ በማስገደድ አይደለም ። ወይም ከውጭ በመግፋት አብዮት በሌሎች ሀገሮች ውስጥ እንዲፈነዳ በማድረግ አይሆንም ። ይህ ለማርክሲዝም ሌኒኒዝም ባዕድ ነው ፤ ከኅብረተሰብ ዕድገት ነባራዊ ሕግጋት ጋር ይቃረናልና ። ሕዝባዊ አብዮት በማንኛውም ሀገር ውስጣዊና ውጫዊ አመች ሁኔታዎች ሲኖሩ የሚቀሰቀስ እንጂ እንደሸቀጥ ወደ ውጭ ተልኮ በሀገሮች ላይ የሚጫን አይደለም ። በሶሻሊዝምና በካፒታሊዝም መካከል ሰላማዊ የኢኮኖሚ ውድድር በማካሄድ ሶሻሊስት ባልሆኑ አገሮች ውስጥ ለሚገኙ ሕዝቦች የሶሻሊዝምን የበላይነትና ሰብአዊነት ፣ የወደፊቱም ዓለም በእርግጥ የሠርቶአደሮች መሆኑን ለማረጋገጥ የሚቻለው ሶሻሊዝም በተግባር በሚያሳየው አርአያነት ነው ። ይህንኑ በሚመለከት ሌኒን ሲጽፍ፣«እኛ ይበልጥ ጠንካራ እንደምንሆን እናረጋግጣለን ፤ በእርግጥ ይህ ተግባር ከባድ ነው ፤ ይሁንና . . . ሶሻሊዝም የአርአያነት ኃይል አለው ። በኃይል መጠቀም የሚሠራው የቀድሞ ሥልጣናቸውን እንደገና ለመመለስ ለሚሹት ነው። የኃይል ጠቃሚነቱ እዚህ ላይ አብቅቷል ። ከዚህ በኋላ የሚሠሩት ማሳመንና አርአያነት ብቻ ይሆናሉ ። የኮሚኒዝምን ታላቅነት በተግባር በአርአያነት ማሳየት አለብን፤» ብሏል ። [28]

የሶሻሊዝም ግንባታ መሠረታዊ ዓላማ ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ባህላዊ መስኮችን በሶሻሊዝም መሠረት ላይ በማደራጀት የሕዝቦችን ቁሳዊና ባህላዊ ፍላጐቶችን ማሟላት ነው ። ሌኒን በ1919 በሩሲያ ኮሚኒስት ፓርቲ ስምንተኛው ኮንግሬስ የውጭ ፖሊሲን በሚመለከት ባቀረበው የውሳኔ ረቂቅ ላይ ፤ የሩሲያ ሶሻሊስት ፌዴሬቲቭ ሶቭዬት ሪፐብሊክ ከሁሉም ሕዝቦች ጋር በሰላም ለመኖርና በሶቭዬት ሥርዓት አቅጣጫ ምርትን ፣ ትራንስፖርትንና የመንግሥትን ጉዳዮች ለመምራት ሁሉንም ጥረቶችዋን ለውስጥ ዕድገት ለማዋል ትሻለች ብሎ ነበር ። [29] ሶሻሊዝምን የመገንባት ሂደት የሚፋጠነውና ጥንካሬውም በዚያው ልክ የሚጨምረው ሰላም ኖሮ በሰላማዊ ሁኔታ የግንባታን ትግል ማጧጧፍ ሲቻል መሆኑን ሌኒን ሲናገር « ሰላም የሰፈነበት እያንዳንዱ ወር አሥር ጊዜ ያጠናክረናል » ብሎ ነበር ። [30]

ለሶሻሊዝም ሰላማዊና አመች የዕድገት ሁኔታ ለማስገኘት በሰላም አብሮ የመኖር ፖሊሲ በሥራ ኃይልና በካፒታል፣በሠራተኛው

መደብና በቡርዧው መደብ ፣ በሶሻሊዝምና በካፒታሊዝም መካከል ያለውን ቅራኔ እያድበሰበስም ። ከቅኝ አገዛዝ ቀንበር ሥር ለመላቀቅ ሕዝቦች የሚያቀጣጥሉትን የነፃነት ችቦ ያቀጣጥለዋል እንጂ አያጠፋውም ። ይህ ፖሊሲ ከወዝ አደራዊ ዓለም አቀፋዊነት ጋር ዲያሌክቲካዊ አንድነት ስላለው የሶሻሊስት ርዕዮተዓለምን ከቡርዧው ርዕዮተዓለም ጋር አያስታርቅም ። ምንም ኃይል ደግሞ ሊያስታርቃቸው አይችልም ። ያለው ብቸኛ ምርጫ የሶሻሊስት ወይም የቡርዧ ርዕዮተዓለም በመሆኑ በማናቸውም መንገድ የሶሻሊስት ርዕዮተዓለምን ማዳከም የቡርዧውን ርዕዮተ ዓለም ማጠናከር ማለት ነው ።

እርግጥ የማርክሲዝም ሌኒኒዝም መርሆች እንደተጠበቁ ሆነው ሶሻሊስት ሥርዓት ከማይከተሉ ሀገሮች ጋር መግባባትና መተባበር ይችላል ። ከዚህ አንጻር በሁለተኛው የዓለም ጦርነት ወቅት በፀረ ሂትለር ግንባር ለተወሰነ ግብ የሶቭዬት ኅብረትና የኢምፔሪያሊስት ሀገሮች ትብብር በቂ ምስክር ይሆናል ። በሰላም አብሮ የመኖር ፖሊሲ የዓለምን የሰላም ኃይሎች ለማስተባበርና ለማንቀሳቀስ አመቺ ሁኔታ የሚፈጥር ፖሊሲ ነው ።

በአጠቃላይ ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ ማርክሳዊ ሌኒናዊ ርዕዮተዓለምን መመሪያው ያደረገ የሶሻሊስት መንግሥት የሚከተለው የውጭ ፖሊሲ ነው ። ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ በሰፊው ሕዝብ ታሪክ ሠሪነትና ዛሬ በዓለም ፖለቲካ የሚታየው የሰላም መደፍረስና የኢምፔሪያሊዝም በተለይም የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ጠብ አጫሪነትና ጣልቃ ገብነት ሊወገድ የሚችለው ለሰላም የቆሙ ኃይሎች ሁሉ በሚያካሂዱት የተቀነባበረ ትግል መሆኑን ያምናል ። ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ በሠርቶ አደሮች በስተጀርባ የሚካሄድ የውጭ ፖሊሲ ሴራዎችን ያጋልጣል ። የዲፕሎማሲ ሴራዎችን ምዝብር ሕዝቦች እንዲረዱና እንዲታገሉት ጥሪ ያደርጋል ። ሕዝቦች ለነፃነታቸው እንዲታገሉ አመች ሁኔታ ለመፍጠር ዘዴውንና ስልቱን ይቀይሳል ። በዚህም ባሕሪው ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ ዲሞክራሲያዊ ነው ።

ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ የሳይንሳዊ ሶሻሊዝም አስተምህሮን መመሪያ ያደረገና ለተሟላ ማኅበራዊ ዕድገት መፋጠን ፣ ለምዝብሮች ነፃ መውጣት ፣ ብዝበዛና ጭቆና የሌለበት አዲስ የኅብረተሰብ ሥርዓት ለመመሥረት አመች የሆኑ የውጭ ሁኔታዎችን የሚፈጥር ነው ። ስለሆነም ይህ ፖሊሲ አብዮታዊ ነው ። ይህ ፖሊሲ በጠቅላላው በዓለም ውስጥ ለወዝአደሩና ለወዝ አደሩ አጋሮች የቆመ በመሆኑ ዓለም አቀፋዊና ወገናዊ ነው ። ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ የሚወስዳቸው እርምጃዎች፣የሚያወጣቸው የውጭ ፖሊሲ ዕቅዶች ነባራዊ የኅብረተሰብ ሕግጋትን፣ የዓለም የኃይል አሰላለፍንና ሕሊናዊ ሁኔታዎችን በትክክል በመረዳት ላይ የተመሠረቱና ከስሜታዊ የውጭ ፖሊሲ አወጣጥ ነፃ ስለሆኑ ሳይንሳዊ ናቸው ።

ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ ዛሬ ያለንበት ዘመን ከቅድመ ካፒታሊዝምና ከካፒታሊዝም የኅብረተሰብ የእድገት ደረጃዎች ወደ ሶሻሊስት ሥርዓት ሽግግር የሚደረግበት ዘመን መሆኑን በትክክል በመረዳት በካፒታሊስትና በሶሻሊስት ሀገሮች እንዲሁም በአጠቃላይ በመንግሥታት መካከል ያሉ ግንኙነቶች በሰላም አብሮ በመኖር መርህ ላይ የተመሠረቱ እንዲሆኑ ይጥራል ። ለዚህም መርህ ተፈጻሚነት ይታገላል ።

የግርጌ ማስታወሻ

1 ቪ. አይ. ሌኒን፣ስብስብ ሥራዎች ፣ ቅፅ 25 ፣ ገጽ 85

2 ካርል ማርክስና ፍሬዲሪክ ኤንግልስ ምርጥ ሥራዎች፣በሶስት ቅጾች፣ቅጽ 1፣ ገጽ 125

3 የዓለም አቀፍ ጄኔራል ካውንስል 1864-1866 ቃለጉባኤዎች፣ሞስኮ 1973 ገጽ ፣ 287

4 ቪ. አይ. ሌኒን ስብስብ ሥራዎች ቅጽ ፣ 26 ፣ ገጽ 445

5 ካርል ማርክስና ፍሬዲሪክ ኤንግልስ ፣ ገጽ 125

6 ቪ.አይ.ሌኒን፣ ምርጥ ሥራዎች፣በሶስት ቅጾች ፣ ቅጽ 2 ፣ ገጽ 419

7 ከላይ የተጠቀሰው

8 ከላይ የተጠቀሰው

9 ካርል ማርክስና ፍሬዲሪክ ኤንግልስ ፣ ምርጥ ሥራዎች ፣ በሶስት ቅጾች ፣ ቅጽ 2 ፣ ገጽ 193

10 ቪ.አይ. ሌኒን፣ስብስብ ሥራዎች ፣ ቅጽ 4 ፣ ገጽ 236

11 ቪ.አይ. ሌኒን፣ምርጥ ሥራዎች ፣ ቅጽ 2 ፣ ገጽ 424

12 ከላይ የተጠቀሰው ፣ ገጽ 420—421

13 ከላይ የተጠቀሰው ፣ ገጽ 422

14 የአንደኛው ዓለም አቀፍ ጄኔራል ካውንስል 1870—1871 ቃለ ጉባኤዎች ፣ ሞስኮ 1966 ፣ ገጽ 321

15 ቪ.አይ. ሌኒን፣ስብስብ ሥራዎች፣ቅጽ 2 ፣ ገጽ 109

16 ቪ.አይ. ሌኒን፣ስብስብ ሥራዎች፣ ቅጽ 25 ፣ ገጽ 87

17 ቪ.አይ. ሌኒን ምርጥ ሥራዎች ቅጽ 3 ፣ ገጽ 248 ።

18 ቪ.አይ. ሌኒን፣ስብስብ ሥራዎች ፣ ቅጽ 32 ፣ ገጽ 482

19 ቪ.አይ. ሌኒን፣ስብስብ ሥራዎች፣ ቅጽ 25 ፣ ገጽ 363

20 ቪ.አይ. ሌኒን፣ስብስብ ሥራዎች፣ ቅጽ 31 ፣ ገጽ 148

21 የዓለም አቀፍ ኮሚኒስትና ሠራተኞች ፓርቲዎች ስብሰባ ፣ ሞስኮ 1969 ፣ ፕራግ ፣ ገጽ 37

22 ካርል ማርክስና ፍሬዴሪክ ኤንግልስ፣ ምርጥ ሥራዎች፣ቅጽ 1 ፣ ገጽ 91—92

23 ቪ. አይ. ሌኒን ፣ ምርጥ ሥራዎች ፣ ቅጽ 1 ፣ ገጽ 631

24 ከላይ የተጠቀሰው ፣ ገጽ 741—742

25 ቪ.አይ. ሌኒን ፣ ምርጥ ሥራዎች፣ ቅጽ 29 ገጽ 420—221

26 ቪ.አይ. ሌኒን፣ስብስብ ሥራዎች፣ ቅጽ 33 ፣ ገጽ 155

27 ሌኒን ፣ በሰላም ተቻችሎ ስለመኖር ፣ ሞስኮ ፣ የፕሮግሬስ አሳታሚዎች 1979 ፣ ገጽ 80

28 ቪ.አይ.ሌኒን ፣ ስብስብ ሥራዎች፣ቅጽ 31፣ ገጽ 256—457

29 ቪ.አይ. ሌኒን ፣ ምርጥ ሥራዎች፣ቅጽ 3 ፣ ገጽ 251

30 ቪ.አይ. ሌኒን፣ስብስብ ሥራዎች፣ቅጽ 31 ፣ ገጽ 169

መስከረም

- የሃሣብ ስርጭት ቁጥጥር
- የዘመናችን የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ
- የብሔራዊ ኢኮኖሚ ግንዛቤና የኋላቀር አገሮች ዕጩነታ
- ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ
- ሽብር ፈጣሪነት—የኢምፔሪያሊዝም ዓይነተኛ መሣሪያ

የማርክሲስት ሌኒኒስት ርዕዮተዓለም መጽሔት

ቅጽ 4 ቁጥር **15**

መስከረም 1976

መስከረም

ቅጽ 4 ቁጥር 15
መስከረም 1976

የማርክሲስት ሌኒኒስት ርዕዮተዓለም መጽሔት

ማውጫ

ገጽ

- የዝግጅት ገፅ 3
- የሐሳብ ሥርጭት ቁጥጥር 13
  —ተስፋዬ ሸዋዬ
- የዘመናችን የአሚሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ
  —አንዳንድ ነጥቦች 21
  —አበበ ወርቁ
- የብሔራዊ ኢኮኖሚ ግንዛቤና የኋላቀር አገሮች ዕውነታ 44
  —ከበደ ገ/መድኅን
- ሌኒናዊ የውጭ ፖሊሲ 59
  —ጌታቸው ሮበሌ
- ሽብር ፈጣሪነት—የኢምፔርያሊዝም ዓይነተኛ መሣሪያ. 72
  ወልደ ዮሐንስ ወርቅነህ

በኢሠፓአኮ ማዕከላዊ ኮሚቴ

ርዕዮተዓለም መምሪያ እየተዘጋጀ በየሦስት ወር የሚወጣ

አድራሻ

የፖስታ ሣጥን ቁጥር — 80001
የስልክ ቁጥር — 113000

Proudly Brought to You By
www.binyamhk.wordpress.Com

ሽብር ፈጣሪነት —

የኢምፔሪያሊዝም ዓይነተኛ መሣሪያ

ወልደ ዮሐንስ ወርቅነህ

ካለፉት 36 ዓመታት ወዲህ በምዕራብ አውሮፓ መንግሥታት መካከል የይፋ ጦርነት ተካሂዶ አያውቅም። ይሁን እንጂ ኅብረተሰቡ በረጅም የዕድገት ዘመኑ ያከማቻቸው የሥልጣኔ ቅርሶች በየጊዜው በሽብር ፈጣሪዎች እየወደሙ ሲሆን ፣ ሕዝቡም የካፒታሊዝም ሥርዓት በፈጠረው ውጥረት የተነሣ የዕለት ተዕለት ኑሮው አስጊ ሁኔታ ላይ ወድቋል ።

በካፒታሊስቱ ዓለም ያለውን ሁኔታ ስንመለከት በየጊዜው በሚነሱ ጦርነቶች ሳቢያ ደም ሲፈስና ሰላም ሲደፈርስ ይታያል ። ለዚህ ሰላም መጥፋትና በየቀኑ ለሚደረግ ብጥብጥ ተጠያቂው ሽብር ፈጣሪ የሆነው ኢምፔሪያሊዝም ነው ። ኢምፔሪያሊዝም ለዚህ ተወዳዳሪ የሌለው አረመኔያዊ ተግባር የውጭ ፖሊሲ መሣሪያው አድርጉ የሚገለገለው በሽብር ፈጣሪነት ነው ።

ሽብር ፈጣሪነት ካፒታሊዝም ከወለዳቸው ማኅበራዊ ቅራኔዎችና ኢኮኖሚያዊ ቀውሶች ጋራ የተቆራኘ ነው ። ሽብር ፈጣሪነት ለወደፊቱ አዲስ ሥርዓት የሚገነቡ ዜጉችን ማኅበራዊ ሕይወት የሚያደፈርስና በሰው ልጆች ጥፋት ላይ የተመሠረተ የኢምፔሪያሊስት ፖሊሲ ነው ። ኢምፔሪያሊዝም ይህን የኅብረተሰብ ሰላም አደፍራሽ የሆነውን ፖሊሲ በመከተል ፣ በተለይም ፀረ—ኢምፔሪያሊስት ትግል በሚካሄድባቸው አካባቢዎች ሲመቸው በይፋ ፣ ሳይመቸው በእጅ አዙር ሰርጎ በመግባት አያሌ ደባዎችን ሲፈጽም ቆይቷል ። በየቦታው ሕዝባዊ አብዮት ፈንድቶ ፀረ—ኢምፔሪያሊስት አቋም ያለው መንግሥት ሲመሠረት፣ እንደነዚህ ያሉ መንግሥታትን ለማናጋት ሽብር ከመንዛት የተቆጠበበት ጊዜ የለም። ባጭሩ አሁን በያዝነው ታሪካዊ ወቅት ኢምፔሪያሊዝም በየአካባቢው የታሪክን እድገት በመጋፋት ላይ ያገኛል ። ኢምፔሪያሊስቶች ባገር ውስጥ ፖሊሲያቸው የተለያዩ የኅብረተሰብ ክፍሎችን መጨቆንና መበዝበዝን ፣ በዓለም አቀፍ ደረጃ ደግሞ በጦር መሣሪያ ኃይል ብጥብጥ ማስነሳትና የአገሮችን ብሔራዊ ሕልውና ደፍሮ ጠብ መጫርን ተቀዳሚ ተግባራቸው አድርገው ተያይዘውታል ።[1] የካፒታሊስት መንግሥታት አድሃሪ ፖሊሲያቸውን የሚያራምዱት አመጽን በማስነሳትና ሽብርን በመፍጠር ነው ።

ቀደም ሲል የፖለቲካ ሽብር ፈጣሪነት ከማኅበራዊና ከብሔር ጭቆና ጋር የተቆራኘ ነበር ። በተያያዝነው ዘመን ግን ሽብር ፈጣሪነት የኢምፔሪያሊዝም ዓይነተኛ የፖለቲካ አመጽና የፖሊሲ መሣሪያ ሆኗል። ኢምፔሪያሊዝምም በዚህ መሠሪ ተግባሩ የፖለቲካ ግድያንና ጠለፋን ያካሂዳል ። ከዚህም ሌላ ተራማጅ የፖለቲካ ፓርቲዎችንና ድርጅቶችን ሥራ ማደናቀፍ ፣ ንብረትን መዝረፍና ማቃጠል ፣ በየቦታው ግጭትን መፍጠር ወዘተ ・・・ ሌላው ድርጊቱ ሆኗል ።

ዛሬ በዓለምአቀፍ ኢምፔሪያሊዝም አማካይነት የሚካሄደው ሽብር ፈጣሪነት በዓለምአቀፍ ደረጃ ውጥረትንና ጭንቀትን እያባባሰ መጥቷል ። ከቅርብ ጊዜ ወዲህ የፖለቲካ ነፃነታቸውን የተጎናፀፉ ሕዝቦችና አገሮች የተያያዙት አዲስ ማኅበራዊና ኢኮኖሚያዊ ሥርዓት የመገንባት ጥረት የኢምፔሪያሊስቶችን ዓይን ደም እንዲለብስ ያደረገ ሲሆን ፣ በዚሁ ሳቢያ ኢምፔሪያሊስቶች አዲስ ዓለምአቀፍ ስትራቴጂ ቀይሰው የነዚህን አገሮች ዕድገት ለመገደብ ተነሳስተዋል ።

ሌኒን ሽብር ፈጣሪነት የኅብረተሰብ ዕድገት መሰናክል መሆኑን በማስገንዘብ ሽብር ፈጣሪዎች የሰፊውን ሕዝብ ታሪክ ሠሪነት የማያውቁ ፣ ትግሉን ለማስተባበር የማይችሉና ራሳቸውን ከሰፊው ሕዝብ ያገለሉ ግለሰቦች ወይንም የቡርዧው መደብ ለራሱ መሠሪ ተግባር ሲል የሚያሰማራቸው ቅጥረኞች እንደሆኑ በትክክል ጠቁሟል ።[2] ይሁን እንጂ ለሞኖፖል ካፒታሊዝም ሕልውና የቆሙ የቡርዧ የፖለቲካ ሳይንስ ተቺዎችና የመገናኛ ዘዴዎቻቸው ኢምፔሪያሊዝም ለሽብር ፈጣሪነት ተግባር መቆሙን ለመሸፋፈን ይሞክራሉ ።

ኢምፔሪያሊዝም ከራሱ ክልል ውጭ ቀደም ብሎ ይጨቁናቸውና ይመዘብራቸው የነበሩ አገሮች መራራ መስዋዕትነትን ከፍለው የፖለቲካ ነፃነታቸውን ለመጎናፀፍ ሲታገሉ ዝም ብሎ አይመለከትም ፤ በዓለም ሥርነቀል ለውጥ እንዲካሄድም አይፈቅድም ። ይህንን መሠረታዊ ለውጥ ለመቅጨት ይህ ነው የማይባል ደባ ሲሠራ ይታያል ። ፍሬድሪክ ኤንግልስ የቡርዧውን ሽብር ፈጣሪነት ውስጣዊ ይዘት ሲያብራራ፣ «ሽብር ፈጣሪዎች ራሳቸው በሽብርና በፍራቻ የተሞሉ ሲሆኑ ፣ ሽብር ፈጠራ ደግሞ በፍርሃት የተጠቃው የቡርዧው መደብ የራሱን ሕልውና ለመጠበቅ ሲል የሚፈጽመው አስከፊ ድርጊት ነው »[3] በማለት የተናገረው ይኽንኑ ያረጋግጣል ።

የቡርዧ አፈቀላጤዎች አብዮታዊ እንቅስቃሴ የሚያራምዱ አብዮታውያን ኃይሎችን ሀቅን በማዛባት « ሽብር» ፈጣሪዎች ይሏቸዋል ። ነገር ግን ቀደም ካለ ጊዜ አንስቶ የአድሀሮት ኃይላትና መንግሥታት የታሪክን ዕድገት በመካድ ለአዲስ ማኅበራዊ ለውጥና ለተስተካከለ ኅብረተሰብ አደረጃጀት የሚታገሉትን ሁሉ አመፀኞች ፣ ረብሸኞችና ሽብርተኞች በማለት ይተናኰሏቸው እንደነበር ታሪክ ራሱ ማስረጃ ነው። በሕዝባዊ አብዮት ድል የተመታውና ሥልጣኑን የተቀማው የሩሲያ የቡርዧ መደብ አባላት ቦልሼቢኮችን « ሽብርተኞች » ናቸው በማለት አስተጋብተው ነበር ። እያደር ግን ቦልሼቢኮች ሳይሆኑ ቡርዧው ራሱ ሽብር ፈጣሪ መሆኑ ታሪክ በይፋ ሊመሰከረ ቻለ ። ቀደም ብለው የቅኝ ግዛት የነበራቸውና በኋላ ግን የቅኝ ግዛታቸው አድማስ የጠበበባቸው ኢምፔሪያሊስቶች «ሽብር» ለሚለው ቃል የተዛባ ትርጉም በመስጠት ለነፃነታቸው የሚታገሉ

በላቲን አሜሪካ ፥ በአፍሪካና በእስያ ያሉ የብሔራዊ አርነት ንቅናቄዎችንና ሌሎች ለብሔራዊ ነፃነታቸው የሚታገሉ ሕዝቦችን ሽብር ፈጣሪዎች ይሏቸዋል ። ምዝብር ሕዝቦች ኢምፔሪያሊዝም ከዘረጋው የብዝበዛ ሰንሰለት ተላቀው ማኅበራዊ ኑሯቸውን ለመገንባት ብዝበዛና ጭቆና የሌለበትን ሥርዓት ለመመሥረት የሚያካሂዷቸው ጦርነቶችና አብዮቶች ከሽብር ፈጣሪነት ጋር ምንም ግንኙነት የላቸውም ።

ዛሬ አንዳንድ የኢምፔሪያሊስት አገሮች መሪዎች ሽብር ፈጣሪነት ፖሊሲያቸው መሆኑን በይፋ መናገር የሚያሳፍር ሁኖ አላገኙትም ። ለምሳሌ የአሜሪካው ፕሬዚዳንት ሮናልድ ሬጋን ባንድ ወቅት ይኸንኑ በሚመለከት ሲናገር ሽብር ፈጣሪነት «በቀዝቃዛው ጦርነት ወቅት ለአሜሪካ አዲስ ዙር ጣልቃ ገብነት የተቀየሰ ሌላ የዘመኑ የፀረኮሚዩኒዝም መግለጫ ነው »[4] ማለቱ ሽብር ፈጣሪነት የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ዓይነተኛ የውጭ የፖሊሲ መሣሪያ እንደሆነ ያመለክታል ።

የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት መሠረታዊ ዓላማ የሰው ልጅ ብሔራዊና ዓለም አቀፋዊ መብት እንዲከበር ፣ ሁሉም አገሮች ብሔራዊ ነፃነታቸውን እንዲጎናፀፉና በዓለም ሰላም እንዲሰፍን ነው ። ይሁን እንጂ ዓለምአቀፍ ኢምፔሪያሊዝም በተቃራኒው ሽብር በመፍጠር ፣ በሌሎች አገሮች የውስጥ ጉዳይ በቀጥታ ጣልቃ በመግባት ወይንም አምባገነን መንግሥታትን በስውር በመመሥረት ወይንም ቅጥረኛ ወታደሮችን (Mercenaries) ወደ ሌሎች አገሮች አሠርጎ በማስገባት ፀረ ኢምፔሪያሊዝም አቋም ያላቸውን መንግሥታት ማናወጥና ተራማጅ የመንግሥታት መሪዎችን ማስገደል የጊዜው ተግባሩ ሆኖአል ።

ሽብር ፈጣሪነት የኢፔሪያሊዝም የአክራሪነት ፖሊሲ ነው ። በዚህ የሽብር ፈጣሪነት ተግባር የመካከለኛውና የትላልቅ ቡርዧ መደብ አባላት በይፋና በስውር ይሳተፋሉ። በተለይም በትላልቅ ከተሞች አካባቢ ሌሎች ማኅበራዊ ክፍሎችም በዚህ የሽብር ፈጠራ ተግባር ተሰልፈው ይገኛሉ ። እነዚህ ማኅበራዊ ክፍሎች የካፒታሊስቱ ሥርዓት ባመጣባቸው ማኅበራዊ ጭቆና ሰብዓዊ ክብራቸው ተዋርዶ ከፍርሃት፣ ከመንፈስ ጭንቀትና ተስፋ ከመቁረጥ የተነሣ ለወንጀል ድርጊት ራሳቸውን አጋልጠው እንዲሰጡ የተገደዱ ናቸው ። በዚህ አስከፊ ተግባር ላይ የተሰማሩ ሁሉ በሰፊው ሕዝብ ሃያልነት ቅንጣት ያህል እምነት የሌላቸው ናቸው ።

ሽብር ፈጣሪነት በማኅበራዊ መሠረቱ ፣ በድርጅታዊ ባህሪው ፣ በማኅበራዊ ሥነልቦናና በርዕዮተዓለሙ ከፋሽዝም ጋር የተሣሠረ ሲሆን በማንኛውም መልኩ ፀረ ኮሚዩኒዝም፣ ፀረ ዲሞክራሲና ባጠቃላይም የሰፊውን ሕዝብ መሠረታዊ ፍላጐት የሚጻረር ነው ። በዚህም የተነሣ ከተራማጁ ኅብረተሰብ ክፍል ጋራ በተጻራሪነት ቆሞ ይገኛል።

ቀንደኞቹ የኢምፔሪያሊስት አገሮችና በነዚሁ አገሮች ውስጥ በስውር የሚንቀሳቀሱ የሽብር ፈጣሪዎች ድርጅቶች በበለጠ በመመሳጠር ሰላምን ሲያደፈርሱና የበርካታ ሰዎችን ሕይወት ሲያጠፉ ኖረዋል ። ዛሬም በካፒታሊስት አገሮች ውስጥ የሚገኙ ከተሞች በግድያ ፣ በግድያ ሙከራ ፣ በቦምብ ፍንዳታና በየመንገዱ ላይ በሚካሄድ ሽብር ተናውጠዋል ፤ የብዙ ሰዎች ሕይወትም ዋስትና አጥቷል ።

ሽብር ፈጣሪነት የኢምፔሪያሊስቱን ዓለም የማይለቅ በሽታ ነው ። ሲ.አይ.ኤ. በመባል የሚታወቀው የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የስለላ ድርጅት ከነዚህ የኅብረተሰቡን ፀጥታ ከሚያደፈርሱ ቡድኖች ጋር በመተባበርና በመመሳጠር ይሠራል ። በዚሁ የስለላ ድርጅት አቀናጅነትና መሪነት ከ1969 እስከ 1979 ባለው ጊዜ ውስጥ በተለያዩ አገሮች በርካታ ሰዎች ሽብር ፈጣሪዎች ባካሄዱት ግድያ ሕይወታቸውን አጥተዋል ።

በ1979 ብቻ ሽብር ፈጣሪዎች በ58 አገሮች ወንጀል መፈጸማቸውን ኒውዮርክ ታይምስ የተባለው የአሜሪካ ጋዜጣ አረጋግጧል ።[5] የዓለምአቀፍ ሽብር ፈጣሪዎች ጥናት ኢንስቲትዩት (Institute for studies International Terrorism) የሚባለውም ተቋም በየጊዜው በዓለም ዙሪያ የሚፈጸሙትን ወንጀሎች ይመዘግባል ። በዚሁ መሠረት በካፒታሊስቱ ዓለም ከ1970—78 መካከል 5529 ጊዜያት ሽብር ፈጣሪዎች አደጋ መጣላቸውን የመዘገበ ሲሆን የኢጣሊያ ኮሚዩኒስት ፓርቲም በበኩሉ ጥር 7 ቀን 1980 ያወጣው መግለጫ እንደሚያመለክተው ከ1977—79 በኢጣሊያ ብቻ 6639 ጊዜያት አደጋ መጣሉን ገልጿል ። በተጠቀሰው ጊዜ በሮም ከተማ ብቻ 748 ጊዜያት የወንጀል ድርጊት ተፈጽሟል ። በ1980 በዚችው ከተማ መሽገው ከነበሩ አያሌ ሽብር ፈጣሪዎች መካከል 557 ሽብር ፈጣሪዎች ሲያዙ 36 የሽብር ፈጣሪዎች የማሰልጠኛ ማዕከሎችም በቁጥጥር ሥር ውለዋል ።[6] ሆኖም ዛሬ የኢጣሊያ ከተሞች ከሽብር ፈጣሪዎች ጸድተዋል ማለት አይደለም ።

በካፒታሊስቱ ሥርዓት ለወዝአደሩ መደብና ለሌሎችም ጭቁን ሕዝቦች ጥቅም የቆሙ አያሌ ታጋዮች የኢምፔሪያሊዝም የጥፋት መልዕክተኞች በሆኑት ሽብር ፈጣሪዎች በየጊዜው ተገድለዋል ። ከነዚህም መካከል ባንደኛው የዓለም ጦርነት መባቻ ላይ የተገደለው የፈረንሣይ ሶሻሊስት ፓርቲ መሪ ጂን ጆረስ ፣ በ1918 የተገደሉት የሶቪየት መሪዎች ሞይሴይ ዩሪትስኪና ሞሴይ ቮሎዳሪስኪ ፣ በ1919 የተገደሉት የጀርመን ኮሚዩኒስት ፓርቲ መሪዎች ካርል ሊብክነሽት ፣ ሮዛ ለግዛምበርግና ጃን ታይዝካ ፣ በ1944 የተገደለው የጀርመን ኮሚዩኒስት ፓርቲ መሪ እርነስት ታልማን ፣ በ1973 የተገደለው የቺሊ መሪ ሳልቫዶር አየንዴ ከምናስታውሳቸው ጥቂቶቹ ናቸው ።[7]

ሽብር ፈጣሪነት የኢምፔሪያሊዝም የፖሊሲ መሣሪያ በመሆን በየአካባቢው እየተስፋፋ መጥቷል ። በአፍሪካ ሽብር ፈጣሪው የደቡብ አፍሪካ መንግሥት ፣ በላቲን አሜሪካ የቺሊው የፒኖሼ ፋሽስታዊ መንግሥት፣ በመካከለኛው ምሥራቅም የጽዮናዊት እሥራኤል አድኀሪ መንግሥትና መሰሎቻቸው ለዚህ ዓይነተኛ ማስረጃ ናቸው ። የነዚህ ጥገኛ መንግሥታት ሕልውናም ከኢምፔሪያሊዝም ጋር የተሳሰረ እንደሆነ የሚያጠያይቅ አይደለም ።

ይሁንና በአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የሚመራው የሽብር ፈጣሪነት ድርጊት ዕርቃኑን በመውጣት ላይ ነው ። ጆን ማርክስ በመባል የሚታወቀው አንድ የአሜሪካ «የብሔራዊ ፀጥታ ጥናት ማዕከል» አባል ይኸንኑ አስመልክቶ ሲናገር «አሜሪካ ላለፉት 35 ዓመታት ሽብር ፈጣሪነትን ቋሚ የውጭ ፖሊሲ መሣሪያ አድርጎ ተጠቅሞበታል»[8] ብሏል ። ይህም የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ከኢምፔሪያሊዝም የጭቆና አገዛዝ ተላቀው አዲስ ኅብረተሰብን በሚገነቡ አገሮች ላይ ምን ዓይነት ፖሊሲ እንደሚከተል በግልጽ የሚያስረዳ ነው ።

የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ከ2ኛው የዓለም ጦርነት በኋላ በተለያዩ አካባቢዎች ሽብር መፍጠርን ተቀዳሚ ዓላማው አድርጎ ቆይቷል ። ከዚሁ ጊዜ ጀምሮ በብዙ ሥፍራዎች የቅኝ አገዛዝ ዘመንና ዕድሜ እያጠረ መሄዱን በመገንዘብ የፖለቲካ ነፃነት በተጎናፀፉ አገሮች ውስጥ ማኅበራዊ ዕድገትን ለማደናቀፍ ወጥመዱን መዘርጋት ጀመረ ። ለምሳሌ በ1946 (በፊሊፒንስ እና በ)1957 በፓራጓይ የተቀጣጠለውን ሕዝባዊ ንቅናቄ ለማፈን ያደረገው ጥረት፣ በ1948 ቅጥረኛ ወታደሮችን በመላክ በኩስታሪካ የተቀጣጠለውን ሕዝባዊ አብዮት ማጨናገፉ ፣ በ1950 የፖርታሪኰን ሕዝባዊ የአርነት እንቅስቃሴ መቅጨቱ ከዚሁ ፖሊሲ የመነጩ ድርጊቶች ናቸው ። ከዚህም ሌላ በ1950 እና በ1953 ዓመታት መካከል በኮሪያ ብዙ ሕዝቦችን መጨፍጨፉ፣ በ1953 አድኀሪውን የኢራኑን ሻህ ወደ ሥልጣን ለመመለስ መፈንቅለ መንግሥት ማካሄዱ

ከኢራን በኋላ በጓቲማላ ፣ በታይላንድ፣ በላኦስ ፣ በኩንጐ ፣ በፓናማ ፣ በዶሚኒካን ሪፑብሊክና በሌሎችም አገሮች በሲ.አይ.ኤ. ወኪሎች አቀነባባሪነትና በቅጥረኛ ወታደሮች ዕርዳታ የተራማጅ መንግሥታትን ፀጥታ ለማወክ የተፈጸሙ ደባዎች ከአስከፊ ድርጊቶቹ መካከል ጥቂቶቹ ናቸው ። ከላይ በተጠቀሱት አገሮች ውስጥ ተራማጅ መንግሥታትን አውርዶ በነሱ ምትክ አድኀሪ የአምባገነን መንግሥታትን መሥርቷል። ብሩኪንግ ኢንስቲትዩት በመባል የሚታወቀው አንድ የአሜሪካ የጥናት ኢንስቲትዩት እንዳመለከተው አሜሪካ በ1945 እና በ1975 መካከል የውጭ ተልዕኮውን ለመወጣት 215 ጊዜያት በወታደራዊ ኃይል መጠቀሙን ገልጧል ።[9] ይህም የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም በዓለም ላይሰላም እንዳይኖርና ሕዝባዊ ሥርዓት እንዳይሰፍን የሚፈጽመው ድርጊት ሲሆን ፣ የውጭ ፖሊሲውን ተግባራዊ ለማድረግ በተጠናከረ ወታደራዊ ኃይል በመጠቀምና የስለላ ተግባር በማካሄድ የነፃ መንግሥታትን ሕልውና በተደጋጋሚ መድፈሩን ድርጊቱ ያስረዳል። ለዚህ ተልዕኮ የሚሰማሩ ሽብር ፈጣሪዎች ሁሉ ድርጊታቸው በተጨባጭ ሲገመገም ከአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ፖሊሲ ውጭ የሚሠሩ አይደሉም ።

የሬጋን አስተዳደር በሰላማዊ ሕዝብ ላይ ሽብር ለማካሄድ ቀደም ሲል ከመሠረተው ሽብር ፈጣሪ ፈጣን ጣልቃ ገብ ጦር ጎን በያዝነው የአውሮፓውያን ዓመት ጥር 1 ቀን 1983 የዓለም ሕዝብን ሰላም የሚነሳበት አንድ ሌላ ተጨማሪ ጦር መሥርቷል። ይህም «ሴንትራል ኩማንድ»(ማዕከላዊ ዕዝ) በመባል የሚታወቀው ነው ። ይህ ዕዝ በከፍተኛ የአሜሪካ መኰንኖች የሚመራ ሲሆን የዋሽንግተን ዓለም አቀፍ ሽብር ፈጣሪነት ባህርይ ዋና መከሰቻ ነው ። ዕዙ ለአሜሪካ ጥቅም ሲባል ማንኛውንም ተግባር ይፈጽማል ። ከመጀመሪያው የፈጣን ጣልቃ ገብ ጦር ቀጥሎ የተመሠረተው ይኸው ዕዝ እስከ 250,000 የሚደርሱ የጦር ኃይል አባላት ሲኖሩት ፣ የኋላቀር አገሮችን የተፈጥሮ ሀብት በመዝረፍ ላይ የተሰማሩ ድንበር ዘለል ኩባንያዎችን የሚጠብቅና በተለይም ከፍተኛ የዘይት ክምችት ባላቸው አገሮች ላይ የሚያተኩር ነው ። ከዚህ ተግባሩ ሌላ ከፈጣን ጣልቃ ገብ ጦር ጋር ተደርቦ በደቡብ ምሥራቅ እስያ ፣ በምሥራቅ አፍሪካና በመካከለኛ ምሥራቅ ጭምር ይሰራል ። ይህ ዕዝ በሰላም ጊዜ በአሜሪካ ከፍተኛ መኰንኖች መሪነት ለጦርነት ዕቅድ ያወጣል ፣ ወታደራዊ ፕሮግራሞችን በማቀነባበርና በመቆጣጠር ይሠራል ።[10]

የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ዓለምአቀፍ ሽብርን በማስፋፋት ዓለምአቀፍ ግንኙነትን ለማሻከር በጣልቃ ገብ ጦርና በሴንትራል ኩማንድ ብቻ አይጠቀምም ።በየጊዜው የሚሰራቸውን የተራቀቁ የጦር መሣሪያዎች ዓይነትና ብዛት ከማሳደጉና ለዓለም ሰላም ጠንቅ የሆነ የሚሊታሪ ቴክኖሎጂን ከማስፋፋቱም በላይ ዓለምን ለመሰለልና አድፍጦም እርስበርስ ለማተረማመስ ሲ.አይ.ኤን ከመሠረተበት ከ1947 አንስቶ በዚህ የስለላ ድርጅት አማካይነት የዓለምን ሰላም ሲያደፈርስ ቆይቷል ። አንድ የአሜሪካ ዜናና የዓለም ሪፖርት የተባለ ዘገባ ስለዚሁ ድርጊት ሲገልጽ አሜሪካ ከ1961—76 ባሉት ዓመታት መካከል ከ900 ጊዜያት በላይ ስውር ብጥብጥን አቀነባብሮ በግለሰቦችና በተራማጅ መንግሥታት ላይ ስለላ አካሂዷል።የፖለቲካ ብጥብጦችንም አቀነባብሯል። በዚህ ፀረ ሰላም ድርጅት አማካይነት በርካታ ፀረ ኢምፔሪያሊስት አቋም ያላቸው የመንግሥት መሪዎች ግድያ ተፈጽሞባቸዋል ።[11]

የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ይህንን ስውር ደባ በመፈጸም ብቻ አልተወሰነም ። የተለያየ የሽብር ፈጣሪነት ገጽታው ዛሬ በላቲን አሜሪካ በግልጽ እየታየ ነው ። የላቲን አሜሪካ የተፈጥሮ ሀብት በስፔን የቅኝ አገዛዝ ሥር ለረጅም ዘመናት ሲበዘበዝና ሕዝቡም ሲጨቆን እንደቆየ የሚታወስ ነው ። ቅኝ ገዢዋ ስፔን ላቲን አሜሪካ ውስጥ ከቆየችባቸው ብዙ ዘመናት መካከል ለ200 ዓመት ያህል የተጠናከረ ዝርፊያ ስታካሂድ ቆይታለች ።[12] ስፔን ላቲን አሜሪካን ለቃ ከወጣች በኋላ ዓለምአቀፍ ኢምፔሪያሊዝም በተለይም የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ይህን አህጉር የብዝበዛ ክልሉ ለማድረግ ታጥቆ ተነሳ ። በ1950 እና በ1957 ዓመታት መካከል ዩናይትድ ስቴትስ ቀደም ብሎ በላቲን አሜሪካ ለዘረፋ ከላከው ካፒታል ሌላ 3,921 ዐቢሊዮን ዶላር በሥራ ላይ በማዋል ትርፉ ከካፒታሉ ሦስት እጥፍ የሆነውን 12,819 ቢሊዮን ዶላር ወደ አገሩ ወስዷል። የአሜሪካ ባለሥልጣኖችም ቢሆኑ በላቲን አሜሪካና በሌሎች አገሮች ለዘረፋ ተግባር የተሰማሩ ድንበር ዘለል ኮርፖሬሽኖቻቸው መጠኑ እጅግ ከፍተኛ የሆነውን ትርፍ እንደሚያጋብሱ በይፋ ይናገራሉ ። ለምሳሌ ፕሬዚዳንት ኬኔዲ በ1960 ስለዚሁ ሲናገር ባልበለፀጉ አገሮች 200,000,000 ዶላር በሥራ ላይ ውሎ 1,300,000,000 ትርፍ ወደ ዩናይትድ ስቴትስ መግባቱን አልደበቀም ። ዛሬም ቢሆን ከዚህ ይበልጥ በተጠናከረ መልኩ ዘረፋ የሚካሄድበት ክልል ለመሆኑ ብዙ መረጃዎች ይጠቁማሉ ።[13] የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም በዚህ አህጉር ሕልውና ውስጥ በኢኮኖሚ ዘረፋና በፖለቲካ ጣልቃ ለመግባት የተገደደበት ራሱን የቻለ ታሪካዊ መንስኤ አለው ።

በአውሮፓ መንግሥታት ላይ የደረሰው የኃይል ሚዛን መለዋወጥ ፣ በተለይም የስፔን ቅኝ አገዛዝ እየተዳከመ መምጣት ለአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም መደራጀት አስተዋጽኦ አድርጓል ። ይሁን እንጂ የስፔን አህጉሩን ለቆ መውጣት ለላቲን አሜሪካ ሕዝቦች እውነተኛ የኢኮኖሚና የፖለቲካ ነፃነት ለመቀዳጀት እንዲችሉ አላደረገም ። በስፔን ቅኝ ገዥዎች ፈንታ በመላው ዓለም የብዝበዛ እውታራቸውን የዘረጉት የአሜሪካና የአውሮፓ ኢምፔሪያሊስቶች የራሳቸውን ጥቅም የሚያስከብሩ ፍጹም አድኀሪ የገዥ መደብ አባላትን ተኩባቸው ።

የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ላቲን አሜሪካን በራሱ የፖለቲካና የኢኮኖሚ ተጽዕኖ አውታር ሥር ማድረግ የጀመረው ዛሬ አይደለም ፤ ቀደም ብሎ 5ኛው የአሜሪካ ፕሬዚዳንት ጀምስ ሞንሮ በቀየሰው ዶክትሪን መሠረት ነው ። በወቅቱ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የውጭ መመሪያ አድርጐ ያወጣው « ሞንሮ ዶክትሪን » « የአሜሪካ አገሮች ባገኙትና በሚጠብቁ ነፃ ሁናቴ ፣ ወደፊት ለማንም የአውሮፓ ኃይል ቅኝ ተገዥ የማይሆኑ ናቸው» ሲል ሞንሮ ካወጣው ፖሊሲ የመነጨ ነው ።[14] የዚህ አባባል መሠረተ ዓላማ የባህር ማዶ ቅኝ ገዥዎችን ጣልቃ ገብነትና ወረራን ከአትላንቲክና ከፓስፊክ ውቅያኖሶች በመለስ ለመከላከል የተደረገ ነበር ። ግቡ ግን ባካባቢው የአሜሪካን ተጽዕኖ ለማጠናከር ተብሎ የተቀየሰ ነው ። እያደርም የላቲን አሜሪካ ሠርቶ አደሮች የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የሚፈጽምባቸውን ብዝበዛ ለመከላከል እንዳይነሱ የማፈኛ መሣሪያ ሆኖ ቀረበ ። የዚሁ የሞንሮ ዶክትሪን (መመሪያ) ተመሥርቶ በ1948 ካራካስ ላይ የተሰበሰበው የፓን አሜሪካ ጉባዔ ያወጣው መግለጫ «በአሜሪካ ያለው የፖለቲካ ድርጅት በዓለም አቀፍ የኮሚዩኒስት ንቅናቄ ቁጥጥር ሥር ከሆነና የዓለም አቀፍ ኮሚዩኒስት ንቅናቄ ወደዚህ ክፍለ አህጉር ሰርጎ ከገባ የአሜሪካ አገሮችን ነፃነትና የግዛት አንድነት አደጋ ላይ የሚጥል ስለሆነ አሜሪካ ይኸንኑ የመከላከል መብት አላት »[15] የሚለው መግለጫና ውሳኔ ዛሬ የላቲን አሜሪካ ሕዝቦች የሚያካሂዱትን ፀረ ኢምፔሪያሊስት ትግል ለመምታት የታቀደ መሆኑን ያስረዳል ።

የሞንሮ ዶክትሪን የላቲን አሜሪካን አህጉር ለብዝበዛ እንደሚዳርግ የተገነዘበው ሲሞን ቦሊሸር ይህ ዶክትሪን ከወጣ ከ3 ዓመት በኋላ በ1826 የፓናማ ኮንግሬስን መሥርቶ የአህጉሩን ሠርቶ አደር የትግል አንድነት በመመሥረት ትግል ጀመረ ። ይሁን እንጂ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ዓላማውን የሚቃረን ድርጅት ሲቋቋም ቆሞ መመ

ልከቱ ስላላዋጣው ከአድኅሪ የገዥ መደብ አባላት ጋራ መመሳጠር ጀመረ ። ይኸንኑ ትግል ለማጨናገፍና አካባቢውን በህይ በልጥ ለመቆጣጠር እንዲቻል ከ2ኛው የዓለም ጦርነት በኋላ የ «ማካርቲዝም» እና የ «ቀዝቃዛው ጦርነት» ጥላውን በአህጉሩ ላይ ዘርግቶ የንፃነት ትግሎችን ማጨናገፉን ተያያዘው ። በ20ኛው ምዕተ ዓመት መግቢያ ላይ በላቲን አሜሪካ ለአሜሪካ ካፒታል ምቹ የብዝበዛ ሁኔታ ለመፍጠርና የሠርቶ አደሩን ትግል ለማጨናገፍ የሩዝቤልት «ትልቁ በትር» በመባል የሚታወቀው ፖሊሲ ተዘረጋ ። የሩዝቤልት ትልቁ በትር ዓላማ የካሪቢያንን ክልል የኢምፔሪያሊስት አሜሪካ ደሴት ለማድረግ የተቀነባበረ ነበር ። በዚሁ መሠረት የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም በአህጉሩ ከወታደራዊ ጣልቃ ገብነት ሌላ የፖለቲካ ቁጥጥርም እያደረገ ተራማጅ ኃይሎችን መጫን ጀመረ ።

ከ2ኛው የዓለም ጦርነት በኋላ በአካባቢው ጠንካራ ፀረ ኢምፔሪያሊስት ትግል በመካሄድ ላይ እንዳለ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም በቀዝቃዛ ጦርነት አማካይነት «ማካርቲዝም» የሚለውን አዲስ ፖሊሲ ቀየሰ ። ከዚሁ ጋር «የፓን አሜሪካ መከላከያ ጁንታ) (Pan American Defence Junta) በመባል የሚታወቀውን ፀረ ተራማጅ ኃይሎች ድርጅት በፔንታጐን አቀነባባሪነት መሠረተ ። ይህ የመከላከያ ጁንታ ፀረ ኢምፔሪያሊስት ኃይሎችን የሚያሳድድ ፣ ሲመዘበር በኖረው የአህጉሩ ሕዝብ ላይ ሽብር የሚያካሂድና ሽብር ፈጣሪዎችንም የሚያሰለጥን ነው ። ጁንታው ሕዝባዊ አብዮቶች በተቀሰቀሱበት አካባቢም እየገባ ጸረ አብዮት ድርጊት ያከናውናል ። ለምሳሌ በ1961 የኪዩባን አብዮት ለመቀልበስ የተሞከረው ሴራ ሲከሽፍ ፣ ከ4 ዓመት በኋላ በ1965 40,000 ሠራዊት አሰልፎ የዶሚንካን ሪፑብሊክን በይፋ በመውረር የመንግሥት ግልበጣ አካሂዶ የራሱን ጥገኛ መንግሥት ለመመሥረት በቅቷል ።[16]

የላቲን አሜሪካ አህጉር በሶሻሊዝም ጐዳና መጓዝ መያያዙን የተገነዘበው የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም አድሀሮት ኃይላትን በብዛት ለማፍራት እንዲችል በቋሚነት የስልጠና ማዕከል ማቋቋም አስፈላጊ ሆኖ አገኘው ። ለዚህ ተግባር ፀረ ኮሚዩኒዝም አቋም ያላቸውን ግለሰቦች መልምሎ ማሠልጠን የቅድሚያ ተግባሩ ሆነ ። በዚሁ መሠረት በ1974 በካናል ዞን በተቋቋመው ልዩ የማሠልጠኛ ተቋም 70,000 የላቲን አሜሪካ ወታደራዊ መኮንኖች ተራማጅ ኃይሎችን እንዴት እንደሚያጠቁና እንደሚያሰቃዩ አሠልጥኗቸዋል ። በተለይም 150 የላቲን አሜሪካ ከፍተኛ ባለሥልጣኖች ከጠቅላይ ጦር አዛዥ እስከ ካቢኔ አባላት ድረስ በዚህ ተቋም የሰለጠኑ ሲሆን እነዚህ ምልምሎች ዛሬ በአህጉሩ የተለያዩ የግድያ ቡድኖችን በማደራጀትና አመራርነም በመስጠት ሽብር ሲፈጥሩ ይታያሉ ።[17]

የኢምፔሪያሊስቱ ዓለም ድንበር ዘለል ኩባንያዎች ላቲን አሜሪካን በፋይናንስ ካፒታላቸው ማጥለቅለቃቸውንና አህጉሩንም የኢምፔሪያሊስቶች ባዛር ማድረጋቸውን የተገነዘበው ሕዝብ ዛሬ ለኢኮኖሚና ለፖለቲካ ትግል ቆርጦ ተነስቷል ። የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝምም ይህንን ሕዝባዊ አመጽ ለመግታት በታጋዮችና በሰፊው ሕዝብ ላይ ሽብር መፍጠሩን ተያይዞታል ። ይህንን መሠሪ ተግባር እንዲያቀነባብር ሲ.አይ.ኤ. ግንባር ቀደም ሚና ተሰጥቶታል ። በሥልጣን ላይ ያሉ ጥገኛ መንግሥታትም በአህጉሩ በመካሄድ ላይ ያለውን ሕዝባዊ አብዮት ለመቅጨት ከሲ.አይ.ኤ. ጋራ ማበራቸው በገሃድ እየታየ ነው ። ይሁን እንጂ በአንዳንድ አገሮች በመካሄድ ላይ ያለው ሕዝባዊ አመጽ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የመሰሎቹን የብዝበዛ ክልል የሚያጠብ ሆኖ በመገኘቱ ልዩ የአፈና ቡድኖችን ከማሠልጠኑ ጋር ወታደራዊ ዕርዳታውንም ለነመቹውም የበለጠ እያጠናከረ ነው ። ለምሳሌ በኤልሳልቫዶር ፣ በቺሊና በሌሎችም አገባቢዎች በመካሄድ ላይ ያለውን ሕዝባዊ አመጽ የሚያኮላሹ ልዩ ልዩ ወታደራዊ ዕርዳታዎችን ከመስጠቱም ሌላ ልዩ የአፈና ቡድኖችንም በተጨማሪ ያሰለጥናል ። ከ1950-79 መካከል ባሉት ዓመታት 1,971 የኤልሳልቫዶር ከፍተኛ መኰንኖችን ሲያሰለጥን ከ1957-79 በተጨማሪ 4ሺ4 ልዩ ፖሊስ በመባል የሚታወቁ የጸጥታ ሠራተኞችን አሠልጥኗቸዋል ።[18] እነዚህም በአሁኑ ወቅት የኤልሳልቫዶር ታጋዮችን በመጨፍጨፍና በማሰቃየት ላይ ተሰማርተው የኢምፔሪያሊዝምን ፖሊሲ በተግባር በማራመድ ላይ ይገኛሉ ።

እልቂት እንዴት እንደሚፈጸሙና የንፃነት ታጋዮችን እንዴት እንደሚያድኑ ትምህርት ተሰጥቷቸዋል ።[19] የዚሁ የስልጠና ውጤት ዛሬ በሰፊው የላቲን አሜሪካ ሕዝብ ላይ በተግባር እየተፈጸመ ነው ። እንደ ምሳሌ ከሚጠቀሱት መካከል ኤልሳልቫዶር ካሏት 4,354,000 ሕዝቦች መካከል ከ0.3% በላይ የሚሆኑት በነዚህ ቅጥረኞችና በተባባሪዎቻቸው ማለቃቸው ነው ።[20]

የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም በላቲን አሜሪካ የሚያካሂደው ጭፍጨፋ በተግባር ከተከሰተባቸው አካባቢዎች አንዱ ቺሊ ነው ። በቺሊ የአየንዴ መንግሥት እንዲገለበጥና

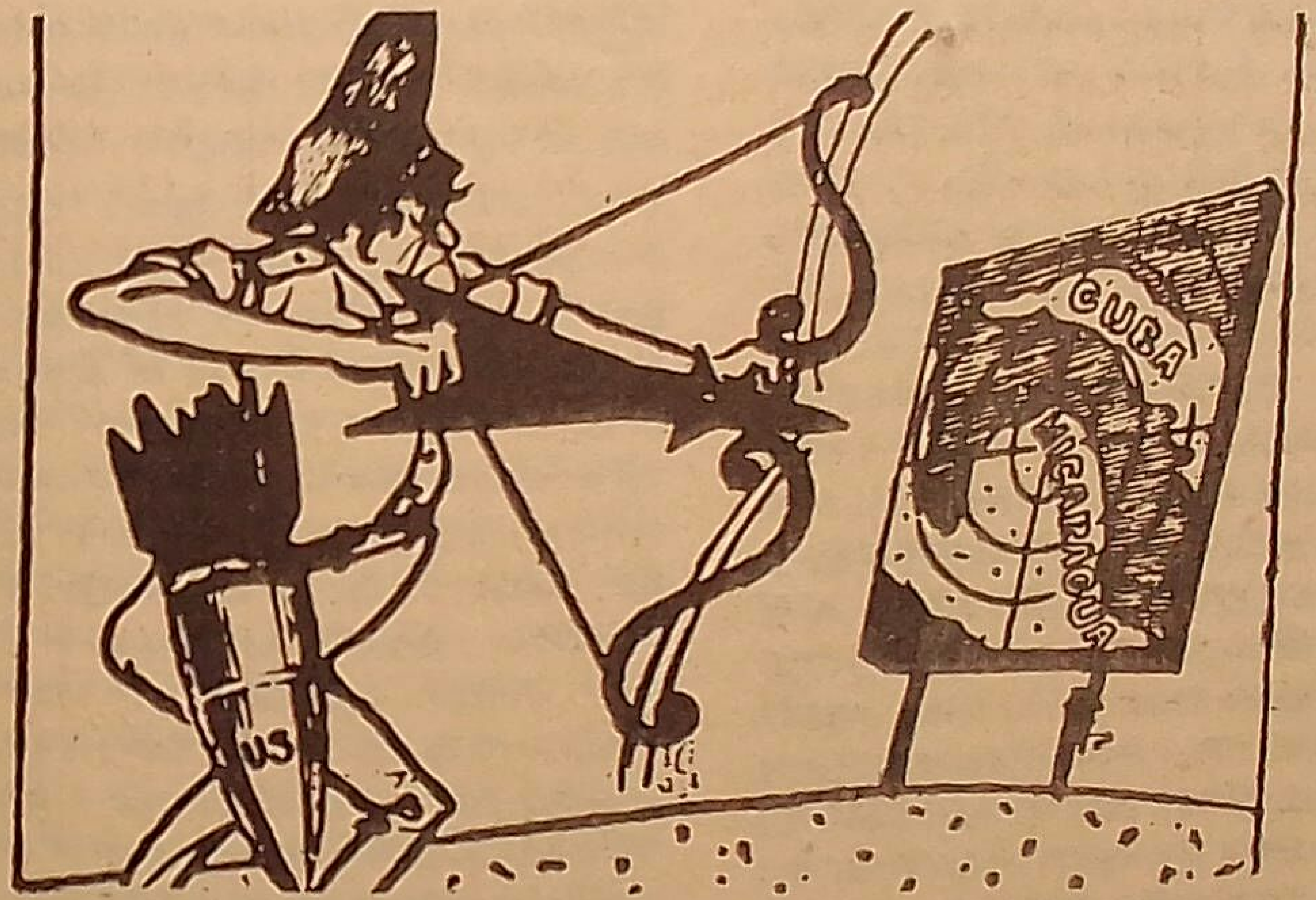

የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ሽብር ፈጠራ በላቲን አሜሪካ
(« ሶሻሊዝም ንድፈ ሃሳብና ተግባር » ከተባለው የሶቪየት ህብረት መጽሔት የተወሰደ)

ዛሬ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ሽብር ፈጣሪዎችን የሚመለምለውና የሚያሰለጥነው በማእከላዊ አሜሪካ ብቻ አይደለም ። በ150 የአሜሪካ ጦር ሠፈሮች ከተለያዩ የካፒታሊስት አገሮች የተውጣጡ «ታማኝ ሽብር ፈጣሪዎችን» በማሠልጠን ላይ ይገኛል ። በነዚህ የጦር ሠፈሮች የሰለጠኑ 200,000 ምልምሎች ሲኖሩ እነሱም በኮሚዩኒስቶችና በሌሎች ታጋዮች ላይ አሰቃቂ

ያሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ጥገኛ መንግሥት እንዲመሠረት ተደርጓል ። ይኸንን ፋሽስታዊ መንግሥት ለማጠናከር ባንድ ወቅት የአሜሪካ የአገር አስተዳደር ሚኒስቴር ሲናገር «ጥቅማችንን የሚጻረር ድርጊት ዝም ብለን ለመመልከት ትእግስት እንደሌለንና የዚህ ዓይነቱ ትዕግስት ጊዜ ያለፈበት መሆኑን ዛሬ ወዳጆቻችን ጥርጣሬ እንዲገባቸው አያስፈልግም ። የወዳጆቻችን ፍላጐት እኛ

ስትራተጂያዊ አካባቢዎችን እንድንይዝ ነው » [21] ብሎ ነበር ። ይህ ዛሬ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም በላቲን አሜሪካ የሚካሄደውን የሽብር ፈጠራ ተግባር በግልጽ ያሳያል ።

ዛሬ በላቲን አሜሪካ በመቀጣጠል ላይ ያለው ፀረ ኢምፔሪያሊስት ትግል የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝምና ጥገኛ መንግሥታትን ጭምር ስጋት ላይ ጥሏቸዋል ። ይኸንኑ ስጋት በይፋ ከገለጹት መካከል አንዱ ሄንሪ ኪሲንጀር ነው ። ኪሲንጀር በ1970 የአየንዴ መንግሥት ሥልጣን እንደያዘ « 40 ኮሚቴ» የሚባለውን ፀረ ኮሚዩኒስት ኮሚቴ አጽቄዋ የአየንዴን መንግሥት እንዲገለብጡ መመሪያ በሰጠበት ወቅት «የሕዝቡን ኃላፊነት በመዘንጋት ዛሬ ቺሊ ወደ ኮሚዩኒዝም ስትጓዝ ቆመን የምንመለከትበት ምክንያት የለም» [22] በማለት የተናገረው ያሜሪካ የውጭ ፖሊሲ ፀረ ኢምፔሪያሊስት ትግል በሚካሄድበት ሁሉ ገብቶ ሽብር ከመፍጠር እንደማይቆጠብ ያመለክታል። በዚሁ ፀረ አብዮት ቅንብር መሠረት በቺሊ የተቀጣጠለውን ሕዝባዊ አመጽ ለመቅጨት ሲ.አይ.ኤ. ከያቅጣጫው ፀረ አየንዴ ቡድኖችን በማደራጀት ሥራውን ጀመረ ። ለዚህ ተግባር የ8 ሚሊዮን ዶላር (በኢት.ብር 16 ሚሊዮን በላይ) ወጪ በመመደብ ሴራ መጠንሰስ ተጀመረ ። በዚሁ መሠረት የአየንዴን መንግሥት ለመገልበጥ 14 ጊዜ የመፈንቅለ መንግሥት ሙከራ ተደርጐ በመጨረሻ አየንዴ ሲገደል በዚሁ ብጥብጥ 30,000 ሕዝብ አልቋ ፣ 200,000 ወደ እስር ቤት ተግዞ ፣ ከአንድ ሚሊዮን በላይ የሚሆን ሕዝብ ወደ ጐረቤት አገሮች ለመሰደድ በቅቷል ።[23] ፀረ ሕዝብ ኃይሎችም በተቀነባበረ ትግል አየንዴንና ይከተለው የነበረውን የቺሊ ሰፊ ሕዝብ ለሦስት ዓመታት ያህል በመፈታተን አዳክመው የፋሽስት ሥርዓታቸውን መሠረቱ ። ከግልበጣውም በኋላ በኮሚዩኒስቶቹ ላይ ሽብር የሚያካሂደውንና የኢምፔሪያሊስት አሜሪካ የጡት ልጅ የሆነው ፒኖቼን በሥልጣን ላይ አስቀመጡ ። ከዚህ በኋላ በቺሊ ተራማጅ ኃይሎች ላይ በተፈጸመው ጭፍጨፋ እጅግ ደስ የተሰኘው ኒክሰን «ከፍተኛ የገንዘብ ወጪ በማድረግ የአንድን መንግሥት ስም ለማጥፋትም ሆነ ለማስገልበጥ እንደሚቻል በቺሊ የተደረገው ሙከራ ትምህርት ሰጥቶናል» [24] ብሎ የተናገረው አሜሪካ ሽብር ፈጣሪነትን የፖሊሲው መመሪያ ማድረጉን ያስገነዝበናል ። በቺሌ ሕዝባዊ አብዮት ከተቀለበሰበት ጊዜ አንስቶ አብዮታውያን ኃይሎችን የሚያሳድዱና በሲ.አይ.ኤ. አቀነባባሪነት የሚንቀሳቀሱ ድርጅቶችም በመቋቋም ላይ ይገኛሉ ። ለምሳሌ በ1979 ወደ ጡረታ ተገልለው ከነበሩ ሠራተኞች መካከል 100,000 ሰዎችን በመመልመል «የነጭ ጦረኞች ኅብረት» (White Warriors Union) የሚባለውን ድርጅት መሠረቱ ። ከዚያም ሌላ «የፀረ ኮሚዩኒስት ጦር ኃይሎች አርነትና (The anti-Communist Armed Forces of Liberation) «የፀረ ኮሚዩኒስት ስውር ሠራዊት» (Secret anti-Communist Army) በመባል የሚታወቁትንና ሌሎች በርካታ ስውር የሽብር ፈጣሪ ድርጅቶችን መሥርተው ሕዝቡን እያስጨፈጨፉ ናቸው ። የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ነፃነትና የተረጋጋ ማኅበራዊ ኑሮ የጠማውን የላቲን አሜሪካን ሰፊ ሕዝብ ለኋላቀርነት ፣ ለእርዛትና ለሰቆቃ በመዳረግ የሚፈጽመው ወንጀል እጅግ የሚዘገንን ነው ። እንደዚህ ዓነቶቹ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም መሠሪ ደባዎች በእስያና በአፍሪካም ጭምር ተዛምተው ዛሬ በየአህጉሩ ለማኅበራዊ ዕድገት ከፍተኛ መሰናክል በመፍጠር ላይ ናቸው።

ለምሳሌ በአፍሪካ አህጉር የሚካሄደው የአርነት ትግል ለመፈታተን ሲ.አይ.ኤ ቢጂንግ በሚባል ስውር ድርጅት አማካይነት ተራማጅ መንግሥታት ላይ የሚያምፁ ፀረ ማርክሲስት ቡድኖችን ይመለምላል ። የአንጐላን መንግሥት የሚቃወሙት የነ ሆልደን ሮቤርቶና ዮናስ ሳቪምቢ ቡድ

ችን እንዲሁም የአብዮታዊት ኢትዮጵያን ፀጥታ ለማደፍረስና አንድነቷን ለማናጋት የሚፍጨረጨረው ፀረ ማርክሲስት የገንጣይ ወንበዴዎች ቡድን የዚሁ ቅንብር ውጤቶች ናቸው ። እነዚህ አድኃሪ ቡድኖችና የሚገፋፉውና ለሚያካሂዱትም የውንብድ ተግባር አስፈላጊውን ድጋፍ የሚሰጠ ራሱ ሲ.አ.ይ.ኤ. ነው ። [25]

ሆልደን ሮቤርቶ «የአንጐላ ሕዝብ ኮሚዩኒዝምን እንደሚቃወም ምንም አያጠራርም» [26] ብሎ መናገሩ የሲ.አይ.ኤ. መልከተኛ መሆኑን በገሃድ ያሳያል ። ዛሬ ይኸው ከሃዲ ስውር የነበረውን ተልዕኮውን በይፋ ተግባራዊ በማድረግ ከዘረኛው የደቡብ አፍሪካ መንግሥት ጋር በመሆን ከደቡባዊ የአፍሪካ ክልል ያካባቢ አገሮችን ፀጥታ ሲያደፈርስ ይታያል ። ከዚህም ሌላ ሆልደን ሮቤርቶ የአንጐላን አብዮት ለመቀልበስ ከካፒታሊስት ከተሞች የመሸጉ የቦዘኔ ጥርቃሞዎችን መልምሎ ወደ አብዮታዊት አንጐላ ከወሰዳቸው ቅጥረኞች መካከል አንዱ ከሆልደን ሮቤርቶ ያልተለየ ቃል ተናግሯል ። ይኸው ቅጥረኛ ለምን ወደ አፍሪካ እንደመጣ ሲናገር «ብዕል የሌለኝ የቅጥር ወታደር ነኝ ! --- በሕይወት ዘመኔ ሁሉ ለዚ ድርጊት የተሰማራሁና የምወደውም ነኝ ። ይሁን እንጂ አፀያፊ ጦርነት ነው ። አንዳንዶቻችን ግን በቅጥረኛነት ተግባር ለመሰማራት ተገደናል ። እንደሚሰማኝ ኮሚዩኒዝም ለጥቁር አፍሪካ ጥሩ አይደለም ። [27] በማለት የተናገረው የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ፖሊሲ አራማጅ መሆኑን ያመለክታል ።

በአፍሪካ አህጉር ውስጥ ሽብር በመፍጠር የታወቀውና የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ተቀጥያ የሆነው የደቡብ አፍሪካ መንግሥት ነው ። የደቡብ አፍሪካ ሽብር ፈጣሪ መንግሥት የሽብር ፈጠራ ሥራ ከጀመረ ጊዜው ሰንበት ብሏል ። ለሽብር ፈጠራ ድርጊት የሚጠቀመው በብሮደርቦንድ (Broederbond) የአፈናና የግድያ ቡድን አማካይነት ሲሆን ይህም ከጀርመን ናዚዎች አጽም ጋር የረጅም ዘመን ግንኙነት ያለውና ለደቡብ አፍሪካ ጥቂት ነጮች አምባገነንነት የቆመ ዓይነተኛ የሽብር ፈጣሪዎች ድርጅት ነው ። ብሮደርቦንድ ዛሬ በደቡብ አፍሪካ ውስጥ « በህቡዕ » ከሚንቀሳቀሰው ዊት ኮማንዶ (Wit Commando) ከሚባለው ሽብር ፈጣሪ ድርጅት ጋር ይሠራል ። የነዚህ የጋራ መፈክር ደቡብ አፍሪካን ከኮሚዩኒዝምና ከሊበራሊዝም እናድን ("Save South Africa from Liberalism and Communism") በሚል ፀረ ኮሚዩኒዝም ዓላማ ላይ የተመሠረተና የጋራ ዓላማቸውም ፀረ አፓርታይድ አቋም ያላቸውን ግለሰቦች መግደል ወይንም ማስገደል ነው። በዚሁ መሠረት በዘር ልዩነት ላይ የተመሠረተውን የሽብር ፈጣሪውን መንግሥት ፖሊሲ ተግባራዊ በማድረግ ዛሬ በጥቁር አፍሪካውያን ላይ የሚደረገውን ጭፍጨፋ በግንባር ቀደምትነት እየመሩ ናቸው ። ብሮደርቦንድ ከደቡብ አፍሪካ ውጭ « በምዕራብ አውሮፓ የዓለም አቀፍ ጥቁር ሽብር ፈጣሪዎች ("Black International Terrorist in Western Europe") ከሚባለው የሽብር ፈጣሪዎች ድርጅት ጋራ የብዙ ዘመን ግንኙነት አለው። አንድ የዩናይትድ ስቴትስ የጠበቆች ኮሚሽን የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ከሽብር ፈጣሪው የደቡብ አፍሪካ መንግሥት ጋራ ያለውን ግንኙነትና ባጠቃላይም በአፍሪካ አህጉር ላይ ያለውን የፖሊሲ አቋም ሲገልጽ የአሜሪካን ኢምፔሪያሊዝም ከአሜሪካና ከምዕራብ አውሮፓ ነፍሰ ገዳዮችን (ቅጥረኞችን) በማሰባሰብና በመላክ ሰብአዊ መብትን እንደሚጻረር በግልጽ አብራርቷል ። [28]

በአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝምና በተባባሪዎቹ አድሀሮት ኃይላት የሚመራው የሽብር ፈጠራ ተግባር በግልጽ ከሚካሄድባቸው ቀጠናዎች መካከል አንዱ መካከለኛው ምሥራቅ ነው ። የመካከለኛው ምሥራቅ ሕዝብ ለረጅም ዘመን በኢምፔሪያሊስቶች የብዝበዛ መዋቅር ውስጥ ገብቶ ከመበዝበዙም

ሌላ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም የጥፋት መል ዕክተኛ በሆነችው በጽዮናዊት እስራኤል ሰላሙ ከደፈረሰበት ጊዜው ሰንበት ብሏል። ለጽዮናዊት እስራኤል በመካከለኛው ምሥ ራቅ በኃይል ለመስፋፋት መሠረታዊ ምክ ንያቶች ከሆኑት መካከል አንዱ የአሜሪካ ኢ ምፔሪያሊዝም የሚሰጣት የማቴሪያልና የሞ ራልድጋፍ መሆኑ የሚያጠያይቅ አይደለም። በመሆኑም ጽዮናዊት እስራኤል በአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ድጋፍ ሰጪነት የ« ታላቋ እስራኤልን » ግዛት ለመመስረት እንድት ችል በአካባቢው ሕዝብ ላይ በተለይም ለዚህ ተግባሯ እንቅፋት ሆና ባገኘችው በፍልስጥ ኤም ሕዝብ ላይ ጭፍጨፋን ታካሂዳለች። በቅርቡ በፍልስጥኤምና በሊባኖስ ዜጐች ላይ የፈጸመችው አሰቃቂ እልቂት ለዚህ ጉልህ ማስረጃ ነው ። ለፈጸመችው እል ቂት ከዓለም አካባቢ ውግዘት ሲሰነዘርባት፣ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ምንም ዓይነት የማውገዝ ድምጽ አላሰማም፤ይህም የአሜ

ሪካ ኢምፔሪያሊዝም በመካከለኛው ምሥ ራቅ የሚካሄደውን ማንኛውንም ፀረ ኢም ፔሪያሊስት ትግል ለመግታት እንደጽዮና ዊት እስራኤል ባሉ ጥገኛ መንግሥታት መጠቀም ከተያያዛቸው ስትራቴጂያዊ አሠራሮች መካከል አንዱ እንደሆነ ያስ ረዳል ። ከዚህም ሌላ በመካከለኛው ምሥ ራቅ የኢምፔሪያሊዝም ሕልውና እንዲ ጠበቅ እንደ ጽዮናዊት እስራኤል ላሉ የኢ ምፔሪያሊስት ተቀጥላ መንግሥታት የጦር መሣሪያን ማቀበልና አርነት ወዳዶችን ማስ ጨረስ ከተያያዛቸው መሰረ ደባዎች መካ ከል ጥቂቶቹ ናቸው።ይህ ደግሞ በእስራኤል ብቻ ሳይወሰን በአፍሪካም እንደ ፕሪቶሪያ ሽብር ፈጣሪ መንግሥት ያሉትን በመሣሪ ያነት መጠቀምንም ይጨምራል ። ዛሬ ጽዮ ናዊት እስራኤልና ሽብር ፈጣሪው የደቡብ አፍሪካ መንግሥት በመካከላቸው የቅርብ ግንኙነት ፈጥረው ይገኛሉ ። እነዚህ ሽብር ፈጣሪ መንግሥታት ጦር መሣሪያ ከሚያቀ

የእሥራኤል ሽብር ፈጣሪነት በአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ሲደገፍ «ሆሪዞን» ከተባለ የጀርመን ዲሞክራቲክ ሪፓብሊክ መጽሔት የተወሰደ ።

ብሏቸው ኢምፔሪያሊስት አገሮች ጋራ ጠን ካራ ወታደራዊ ግንኙነት አላቸው ። ከወታ ደራዊ ግንኙነት ሌላ ዛሬ የኢምፔሪያሊስት መንግሥታት ጦር መሣሪያ ፋብሪካዎች በእ ነርሱም አቋቁመውላቸው ዘመናዊ መሣ ሪያ ጭምር እንዲያመርቱ አድርገዋቸዋል። ከዚህም ባሻገር ዛሬ በጉልህ እንደሚታየው ሽብር ፈጣሪው የፕሪቶሪያ መንግሥትና ጽዮናዊት እስራኤል የጐረቤት አገሮችን ፀጥታ በማደፍረስ ፣ ሽብር በመፍጠር ፣ አር ነት ወዳዶችን በማሳደድ ፣ በፀረ ኮሚዩኒዝም አቋም ፣ በዘር ልዩነት የሚያምኑና የኢምፔ ሪያሊስቱ ተቀጥላ መንግሥታት ሲሆኑ ፣ ሕልውናቸውም ከኢምፔሪያሊስቶች በተ ለይም ከአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም ሕልውና ጋር የተሳሰረ ነው ።

የኢምፔሪያሊስቱ ዓለም ዛሬ በየቦታው የሚያሳየው የጠብ አጫሪነት ባህርይ ፣ የሽ ብር ፈጠራ ተግባር ፣ የሌሎች አገሮች የግ ዛት ሕልውናን አለማክበርና ጀብደኝነት የተ ሞላበትን ጣልቃገብነት ነው ። ይህ በአጠ ቃላይ መልኩ ሲታይ የኢምፔሪያሊስቱ ካምፕ በዓለም አቀፍ ደረጃ ሰላም እንዳይረጋ ጋና ሕዝቦችም ማኅበራዊ ብልጽግናና ዕድገ ትን እንዳይጐናፀፉ ያለውን አድኅሪ ዓላማ ያስረዳል ። ይኸ የኢምፔሪያሊዝም የጦረ ኛነትና የሽብር ፈጣሪነት ፖሊሲ ከካፒታ ሊዝም ሥርዓት የሚመነጭ ውስጣዊ ባህ ሪው ነው ።

በካፒታሊስቱ ዓለም ለሽብር ፈጣሪነት ተግባር ከሚያገለግሉ ማኅበራዊ ክፍሎች መ ካከል ብዙ ወጣቶች ይገኙበታል ። የኢምፔ ሪያ ሊስቱ ዓለም የአመራረት ዘይቤ ሥርዓተ አልባነትን የተከተለ በመሆኑ የቴክኖሎጂ መስፋፋት የወጣቱን የሥራ ማግኘት ዕድል አጣቧል ። ለዚህም ጉልህ ማረጋገጫ በ1970 አጋማሽ ላይ በፈረንሳይ 45.8% ፣ በኢጣ ሊያ 32.7% ፣ በእንግሊዝ 30% ፣ በቤልጅግ ከ30% በላይ፣ በዴንማርክ 47.2 ፣ በሆላንድ 37.6% ፣ በፌዴራል ጀርመን 28.4% ወጣ ቶች ሥራ አጥ መሆናቸው ነው ። በ1980 በአውሮፓ ኢኮኖሚ ማኅበረሰብ የወጣት ሥራ አጦች ብዛት 40% ሲደርስ የነዚሁ አማ ካይ ዕድሜም ከ25 ዓመት በታች ነበር ። በዚሁ ማኅበረሰብ ክልል በያመቱ ትምህ ርታቸውን ከሚያጠናቅቁ 5 ሚሊዮን ወጣ ቶች መካከል አንድ ሚሊዮን ወጣቶች ሥ ራ በማጣት የኅብረተሰብ ሸክም ይሆናሉ ።

ወጣቱ የወደፊት አገር ተረካቢና ገንቢም ነው ። በመሆኑም ባፍላ ጉልበቱ መጠቀምና የሥራ ምርታማነቱን ማሳደግ እንዲችል ማ ድረግ ተቀዳሚነት ያለው ተግባር ነው ።ይሁ ን እንጂ በዘመናችን የወጣቱን አገር ገንቢነ ትና የወደፊት አገር ተረካቢነት በሚመለ ከት በተለይም በካፒታሊስቱ ዓለም ትኩ ረት አልተሰጠውም ። ዛሬ ያለውን የወ ጣቶች ብዛት በሚመለከት ረገድ ዕድሜያ ቸው ከ25 ዓመት በታች የሆኑ ወጣቶች የዓ ለምን ሕዝብ ቁጥር ግማሽ ይሆናሉ ተብሎ ይገመታል ።በአንዳንድ አገሮች ከመቶ 60% እና 70% ሲደርስ ፣ ይህ ቁጥር በ1990 ገደማ ማለትም ከ7 ዓመት በኋላ 4,000 ሚሊዮን እንደሚደርስ ይገመታል ። ዛሬ በአውሮፓ ብቻ 250 ሚሊዮን ወጣቶች ሲኖሩ ይህ የወ ጣቶች ቁጥር ከፍተኛ ዕድገት ማሳየት ከሥራ አጥነት ጋር ተዳምሮ በያዝነው ምዕተ ዓመት ማብቂያ ላይ የካፒታሊስቱን ዓለም ከፍተኛ ችግር ላይ እንደሚጥለው አይጠረጠርም ። [29]

እነዚህ የኅብረተሰብ አባላት የካፒታሊ ዝም ሥርዓት በፈጠራቸው ቀውሶች ሳቢያ የሥራ ዕድል አጥተው በድህነትና ተስፋ በመቁረጥ በሰቀቀንና በሐዘን ይኖራሉ ። በካፒታሊስቱ ዓለም በሥራ ማጣት የተነሳ የቤተሰብ ጥገኛ ሆነው የወደፊቱ ዓለም ኑሮ የጨለመባቸው ወጣቶች በርካታ ናቸው ። በዚሁ የተነሣ ወጣቱ ለማኅበራዊ ኑሮ ያለው አመለካከት በጣም ዝቅተኛ ነው ። ለምሳሌ በእንግሊዝ አገር በያመቱ ከሚወለዱት ሕፃናት ይልቅ የሚሞቱ ሰዎች ቁጥር እየበዛ ነው ። በፌዴራል ጀርመን በያመቱ ከ6,000 በላይ የሚሆኑ ወጣቶች ራሳቸውን ሲገ

ድሉ ፣ 10,000 ደግሞ ራስን የመግደል ሙከራ ይፈጽማሉ ። በግሪክ ከ13 እስከ 20 ዓመት ዕድሜ ክልል ውስጥ ከሚገኙት ወጣቶች መካከል 60% የሚሆኑት የመድኃኒት ሱሰኛ ሆነዋል ። በአሜሪካ ከ20 እስከ 25 ዓመት ዕድሜ ክልል ውስጥ ካሉት ወጣቶች የሚሞቱት ቁጥር በያመቱ እየጨመረ ነው ።[30]

ይህ ማኅበራዊ ችግር በተያያዝነው ምዕተ አጋማሽ ላይ በካፒታሊስት ዓለም ያሉ ወጣቶችን ለሽብር ፈጣሪዎች ድርጅት እንዲጋለጡ አድርጓቸዋል ። ለዚህ ተግባር እንዲጋለጡ የተገደዱበትም ምክንያት በተፈጥሮ አመፅን ለማካሄድ ፈልገው ሳይሆን ከቁጥራቸው ውጭ በሆነ ማኅበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግር የተነሳ ትዕግሥታቸውን ስለጨረሱ ነው ። ይህንን የኅብረተሰብ ትኩስ ኃይል ባመቺ ሁኔታ መገኘት የተገነዘቡ የሽብር ፈጣሪ ድርጅቶች አጋጣሚውን በመጠቀም ወጣቱን ለራሳቸው ዓላማ ማሰለፍን ሥራዬ ብለው ተያይዘውታል ። ለምሳሌ በኢጣሊያ «ብላክ ኦርደርና» «የሞሶሉኒ ድርጊት ፈጣሪ ቡድን» በእንግሊዝ «የእንግሊዝም ንቅናቄና ብሔራዊ ግንባር ፣ በአሜሪካ ኩ ኩሉክስ ክላን እና «ወጣት አሜሪካውያን ለነፃነት» ፣ «በጃፓን ሬንጉ ሲኪገን» ፣ በፈረንሳይ «ላ አክሲዮን» ፣ በፌዴራል ጀርመን «ራፍ ሮቴ አርሚ ፍራክሽን» (Raf-Rote-Arme-Fraktion) ተብለው የተቋቋሙት የሽብር ፈጣሪዎች ድርጅቶች ወጣቱን የኢምፔሪያሊዝም የውጭ ፖሊሲ አራማጅ በማድረግ ላይ ይገኛሉ ።[31]

ዛሬ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም በአሜሪካ ግዛት ሰላም እንዲሰፈንና ምንም የሽብር ፈጣሪ ድርጅቶች እንደሌሉ በማስመሰል ያናፍሳል ። ሐቁ ግን የተጠናከረና ራሳቸው የአሜሪካ ባለሥልጣናት ጭምር አባል የሆኑበት ድርጅት በአሜሪካ ግዛት በይፋ ሽብር በመፍጠር ላይ መገኘቱ ነው ። በአሜሪካ ግዛት የረጅም ዘመን ዕድሜ ካላቸው የሽብር ፈጣሪ ድርጅቶች መካከል ኩክሉክስ ክላን (Ku Kluks Klan "KKK") በመባል የሚታወቀው ድርጅት ሲሆን ዛሬ በዘመናዊ ትጥቅ የተደራጁ 50,000 አባላት አሉት ።

በአሜሪካ ግዛት ሜሪላንድ ያለውን የዚህ ድርጅት መሪ በ1970 አንድ የሶሻሊስት አገር የዜና ወኪል ላቀረበለት ጥያቄ ሲመልስ ጥቁሮች ወደ አፍሪካ ለመመለስ ፈቃደኛ ሆነው ስላልተገኙ እነሱ የሚጠፉበት የጐሣ ጦርነት እንደሚካሄድና ተመሳሳይ እልቂትም በአይሁዶችና በኮሚኒስቶች ላይ እንደሚፈጸም በግልጽ ተናግሯል። ቀጥሎም አባላቱ ሥልጠናን እንዴት እንደሚያገኙ ተጠይቆ ሲመልስ ፣ የአሜሪካ መንግሥት ወታደሮች (በቂ ሥልጠና ያገኙ) በምስጢር አባል ሆነው እንደሚያገለግሉና በቬትናም ጦርነት ተካፋይ የነበሩ ወታደሮችም እንዳሉበት ተናግሯል ። ከዚህም ሌላ ይኸው ድርጅት በየቀኑ አባላትን በመመልመልና ዘመናዊ መሣሪያን በማከማቸት በኩልም ከፍተኛ እንቅስቃሴ እንደሚያደርግ አልደበቀም ። የድርጅቱን አባላት ሁኔታ በሚመለከት ረገድም ሲጠየቅ ከተራ ሠራተኛ እስከ ፖለቲካ መሪዎች ፣ ነጋዴዎች ፣ ተማሪዎች ፣ ጠበቆች ፣ ዶክተሮችና የወህኒ ቤት አስተዳዳሪዎች ያሉበት መሆኑን ጠቁሞ የስም ዝርዝር ግን በምስጢር እንደሚያዝ ገልጿል ።

ኩ ክሉክስ ክላን በ1866 የሂትለር ፓርቲ (ናዚ ፓርቲ) በምድረ ጀርመን ከመመሥረቱ በፊት የተመሠረተ ፣ ጥቁሮችን አሳድዶ በማሰቃየትና በመግደል ላይ ያተኮረ የዘረኞች ድርጅት ነው ። በዚህ ተግባሩ በብዙ ጥቁር አሜሪካውያን ላይ ግድያን ፈጽሟል። እያደረም ብዙ ተቃውሞ ቢሰነዘርበትም ጨርሶ ሊጠፋ አልቻለም ። በመሆኑም በየቀኑ እየተጠናከረ መጥቶ በአንድ ወቅት 200 ጥቁሮችን በአሰቃቂ ሁኔታ በቢላዋ ሲያርዳቸው ፣ በ1980 ላይ የ3,000 አይሁዶችን መቃብር በማፈራረስ ግፍ አድራጊነቱን በይፋ አጋልጧል ።

ኩ ክሉክስ ክላን ዛሬ ዘረኝነትን መሠረት አድርጎ ከሚያካሂደው ሽብር ፈጠራ ጐን ፀረ ኮሚኒዝም ከፍ በማለት «ከአሜሪካ ሪካ ናዚ ፓርቲ» ጋር ተባብሮ በመሥራት ላይ ይገኛል ። ከዚህም ሌላ አባላቱን በአሜሪካ የጦር ኃይል ውስጥ አሠርጎ እያስገባም ይሠራል ። የአባላቱን ቁጥር ለመጨመርም በየቀኑ ወጣቶችን በመቀስቀስ ይመለምላል። ባቋቋመው ልዩ የማሠልጠኛ ሥፍራ ከ10 እስከ 17 ዓመት ዕድሜ ያላቸውን ወጣቶች በመመልመል ስለ ድርጅቱ ዓላማና ስለጦር መሣሪያ አጠቃቀም ያስተምራቸዋል ። ቢል ዊልከሰን የሚባለው የዚሁ ድርጅት ተቀዳሚ መሪ ስለ ድርጅቱ መሠረታዊ ዓላማ ሲናገር « ጠመንጃችን ጥንቸልን የምናድንበት ሳይሆን የሰውን ልጅ የምናጠፋበት ነው » በማለት በይፋ ለሽብር ፈጠራ መቆሙን በገሀድ ያሳያል ። አንዳንድ የአሜሪካ ፕሬዚዳንቶችም ቢሆኑ ይህ የሽብር ፈጣሪ ድርጅት በአሜሪካ ግዛት በሽብር ፈጠራ መሰማራቱን በይፋ ቢያውቁም በድርጊቱ ላይ የተቃውሞ ቃል አለማሰማታቸውም በስውር የሚደግፉት መሆኑን ያመለክታል።

ከኩ ክሉክስ ክላን ቀጥሎ በአሜሪካ ውስጥ ሌላ የጆን ቢርች ኅብረተሰብ (The John Birch Society) የሚባለው ከ100,000 አባላት በላይ ያሉት የቀኝ አክራሪ ድርጅት አለ ። በአባላት ብዛት ከኩ ክሉክስ ክላን ከመብለጡም ሌላ በዚህ ድርጅት ውስጥ የአገሪቱ ከፍተኛ ባለሥልጣኖችም አሉበት ። የጆን ቢርች ኅብረተሰብ መሠረተ ዓላማ ከሽብር ፈጠራ ተግባር ጐን በአሜሪካ ውስጥ ቀውጢ ቀን ቢመጣ ጭልጥ ያለ ቀኝ አክራሪ አቋም ያላቸውን ግለሰቦች በሥልጣን ላይ ለማስቀመጥ የሚሠራ ድርጅት ነው ።[32]

የኢምፔሪያሊስቱ ዓለም ሽብርን ለማስፋፋት የሚጠቀመው በወጣቱ ኃይልና በስውር በሚንቀሳቀሱ ድርጅቶች ብቻ አይደለም ። በካፒታሊስት አገሮች የቴክኖሎጂ መስፋፋት የወጣቱን የሥራ ዕድል እንዳጣበበ ሁሉ ብዙ ሠራተኞችንም ከሥራ ፈንቅሏቸዋል ። ይህ የሠራተኞች ከሥራ መባረርና ሠራተኞቹ በማሺን የመተካት አዝማሚያ የካፒታሊዝምን አጠቃላይ ቀውስ ቢያመለክትም በዚሁ መዘዝ ከሥራ የተፈናቀሉት አንዳንድ ሠራተኞች ለሽብር ፈጣሪነት በተቋቋሙ ድርጅቶች ውስጥ በመግባት ለኢምፔሪያሊዝም ፖሊሲ መልዕክተኛ ሆነው እንዲሠሩ አስገድዷቸዋል ። በብዙ የካፒታሊስት አገሮች ያሉ ቦዘኔዎች ለወረራና ለሽብር ፈጠራ ተልዕኮ በመገዛት ከራሳቸው ድንበር ውጭ በመሄድ ሥር ነቀል አብዮት በሚያካሂዱ አገሮች ላይ አመጽና ሽብር የሚያካሂዱ መሆናቸው የታወቀ ነው። በአገር ውስጥም ቢሆን ዛሬ ብዙዎቹ የካፒታሊስቱ ዓለም ከተሞች በሽብር ፈጣሪዎች እየተናወጡ ናቸው ።

ዛሬ በተለይም በአሜሪካ ከተሞች የዝርፊያ ፣ የግድያና የረቂቅ ወንጀሎች ማየል ብዙ ሕዝብ ከቤቱ ተወስኖ እንዲኖር ወይንም በቡድን እንዲንቀሳቀስ አስገድዶታል። ባሁኑ ጊዜ በዩናይትድ ስቴትስ ውስጥ በመፈጸም ላይ ያለው የወንጀል ድርጊት በያመቱ ከሚወለደው የሕዝብ ቁጥር ብዛት በመብለጥ ላይ ይገኛል ። ለምሳሌ በያመቱ የሕዝብ ብዛት በ14% ሲጨምር የወንጀል ድርጊቶች ግን ከዚህ የላቀ ነው ። ባለፉት10 ዓመታት በአሜሪካ ከተሞች አካባቢ የኑሮ ዋስትና በመጥፋቱ የከተማ ኑሮ አስተማማኝ ባለመሆኑ ፣ የሕዝብ ብዛት በአንድ ሚሊዮን እየቀነሰ መጥቷል ። በከተሞች ክልል በየቀኑ የሚፈጸሙት የወንጀል ድርጊቶች ከፍተኛ በመሆናቸው እሥር ቤቶችም ከመቼውም የበለጠ ተጣብበው ይገኛሉ ። ዛሬ በአሜሪካ ውስጥ ከሩብ ሚሊዮን ሕዝብ በላይ በወንጀል ድርጊት ታስሯል ።

የአሜሪካ የፌዴራል ምርመራ ቢሮ (FBI)ዛሬ በአሜሪካ ስላለው የፀጥታ ሁኔታ ሲናገር ከ10 ዓመታት ወዲህ ወንጀል በ55% መጨመሩን ገልጿል ።በ1980 23,044 ሰዎች ግድያ ፣ በ82,088 ሴቶችን የመደፈር ወንጀል ፣ 654,054 ድብደባና 11 ሚሊዮን ዝርፊያ ተካሂዷል ። ዛሬም ቢሆን በየ23 ደቂቃ አንድ ግድያ ፣ በየስድስት ደቂቃ ሴትን አስገድዶ የመድፈር ወንጀል ፣ በየ58ቱ ሰኮንድ በመሣሪያ በማስፈራራት የሚፈጸም ዝር

ፊያ ፡ በየ33 ሰከንድ የመኪና ስርቆት ይፈጽማል ። የአሜሪካ ባለሥልጣኖች የወንጀሉ መንስኤ ከሆኑት መካከል ሱስ የሚያስይዙ እፅዋት እንደሆኑ ቢያውቁም በአደገኛ እጾች ላይጥብቅ እርምጃ እንዲወስድ ለማድረግ አልተዘጋጁም ። ከዚህም ሌላ ዛሬ ዩናይትድ ስቴትስ ሱስ የሚያስይዙ መድሐኒቶችና እፅዋት የሚገበዩበት መናኸሪያ ሆኗል ። በሚሊዮን የሚቆጠሩ ዜጐች በኮኬይን ፣ በሄሮይን፣በማሪዮዋናና በኤል. ኤስ. ዲና በሌሎችም ሰውነት ላይ አደጋ በሚፈጥሩ ዕፅዋት እየተጠቁ ነው።የዚህን የሞኖፖል ንግድ የሚያካሂደውን ማፊያ የተባለው የዘራፊዎችና የወሮበሎች ድርጅት ነው ። ማፊያ የዚህን የዕፅ ንግድ በሚያደናቅፉ ግለሰቦች (ድርጅቶች) ላይ ከአፈና ጀምሮ እስከ ግድያ ድረስ በመፈጸም የፈለገውን ለማድረግ የሚችልና ምንም ቁጥጥር የማይደረግበት ፣ በአደረጃጀቱና በገንዘብ ኃይል ዛሬ በዓለም ውስጥ አሉ ከሚባሉ ከ500 ትላልቅ ኩባንያዎች የሚበልጥ ነው ። ይኸው ድርጅት ከታዋቂ የፖለቲካ ሰዎች ፣ ከፖሊሶችና ከትላልቅ ነጋዴዎች ጋራ ግንኙነት ሲኖረው ፣ በርካታ የአውሮፕላን ማረፊያዎች ፣ ወደቦች ፣ የከባድ መኪና መናኸሪያዎችና የአነስተኛ ትራንስፖርት ዘርፎችን ይቆጣጠራል ። ከሚያካሂደው የንግድ ትርፍም ከፊሉ ወደ መድህንና ወደተደራጁ የወንጀል ድርጅቶች ይተላለፋል ። [33]

የዚህ ዓይነት ማኅበራዊ ምስቅልቅልነት የሚታየው በአሜሪካ ብቻ ሳይሆን በሌሎችም የካፒታሊስት አገሮችም ጭምር ነው። በእንግሊዝ አገር ያለው ማኅበራዊ ሁኔታ በአሜሪካ ውስጥ ከተፈጸመ ካለው የወንጀል ድርጊት ጋራ ተመሳሳይነት አለው ። በዚሁ አገር በ1981 የወንጀል መጠን 10% በላይ ሲያድግ ከ3 ሚሊዮን በላይ የወንጀል ድርጊት ተፈጽሟል ። የአገሪቱ ፖሊስ እንደመዘገበው በ1981 ፣ 557 ሰዎች በወንጀለኞች ተገድለዋል ። 19,000 ሴቶች ላይ የመደፈር ወንጀል ተፈጽሞባቸዋል ። ዛሬ ከ1,900 በላይ የሆኑ በትጥቅ የተደራጁ ዘራፊዎች የከተማውን ፀጥታ በማወክ ላይ ይገኛሉ ። የአደገኛ ዕፅ በብዙ ወንጀለኞች እጅ መግባት ሁኔታውን የከፋ አድርጎታል ። የእንግሊዝ መንግሥትም ይህን ሁኔታ ለመቆጣጠር ስላቃተው በብዙ ሚሊዮን ፓውንድ የሚቆጠር ወጪ በመመደብ ሕዝቡ ራሱን በራሱ እንዲከላከል ጥሪ አስተላልፏል ። ባወጣው መግለጫ መሠረትም ወንጀሉን በቁጥጥር ሥር ለማዋል እንዲቻል የተራቀቀ የኤሌክትሮኒክስ መሣሪያዎችን ለመሥራት የሚችሉ 60 ታዋቂ ኩባንያዎች መቋቋማቸውንም ገልጿል ። ከዚህም ሌላ የእንግሊዝ ፖሊስ አርጊቶች ከቀኑ ከአሥር ሰዓት በኋላ ከቤታቸው እንዳይወጡ ፣ በማንኛውም ጊዜ የእጅ ቦርሣ እንዳይዙና ብቻቸውን እንዳይሄዱ አስጠንቅቋል ። በትላልቅ ከተሞች አደጋ ሲፈጠር የማስደንገጫ መሣሪያ (ፖሊሶችን የሚጠራ መሣሪያ) ቢሠራም ወንጀለኞቹ በቀላሉ የሚለማመዱት ስለሆነ በዚህ በኩል ያለው ቁጥጥር እምብዛም ተግባራዊ አልሆነም ። ለመከላከያነት ይረዳሉ ተብለው የተለያዩ መጻሕፍት ቢታተሙም ውድ ከመሆናቸውም የተነሳ ለወንጀል የተጋለጠው የኅብረተሰቡ ክፍል ሊገዛቸው አልቻለም ። ዛሬ በለንደን ከተማ ከ30,000 በላይ የሚሆኑ መኖሪያ ቤት የሌላቸው ወጣቶች መኖር በአጠቃላይ በእንግሊዝ አገር 3,224,715 በውል የተመዘገበ ሥራ አጥ መኖሩ ከሽብር ፈጠራ ተግባር መስፋፋት ጋር የተዛመደ መሆኑ ግልጽ ነው ። [34] የታቸር አስተዳደርም ምስቅልቅሉ የወጣውን ይህን ሥርዓት ለመሸፋፈን የፕሮፓጋንዳ ዘመቻ ቢያካሂድም ሁኔታው ከቁጥጥሯ ውጭ በመሆን ላይ ነው ። ይህ ሁኔታ በአሜሪካና በእንግሊዝ ብቻ ሳይወሰን በሌሎች የካፒታሊስት አገሮችም በተመሳሳይ ሁኔታ እየተከሰተ ነው ። ለምሳሌ በ1975 በጃፓን ከ234,304 እና በኢጣሊያ ከ2 ሚሊዮን በላይ ወንጀሎች ተፈጽመዋል ። [35] ይሁንና ኢምፔሪያሊዝም ይህንኑ ትርምስ የሞላበትን ሥርዓት በሚመለከት የዓለምን ሕዝብ አስተያየት ለመለወጥ የሚያካሂደውን የፕሮፓጋንዳ ዘመቻ ከቀድሞው ይበልጥ በከፍተኛ ደረጃ ተያይዞታል ።

ዛሬ ፀረ—ኰሚኒስት ፕሮፓጋንዳ የኢምፔሪያሊስት ፖሊሲ ዓይነተኛ መሣሪያ ከመሆኑም ሌላ እጅግ አስፈላጊ ከሆኑ የሽብር ፈጠራ መሣሪያዎች መካከል አንዱ ነው ። የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም በተለያዩ የዓለም ክፍሎች የተራቀቁ የመገናኛ ዘዴዎች ሲኖሩት በእነዚህ አማካይነት ፀረ ኮሚኒዝም ዘመቻ በማካሄድ የዓለምን ሕዝብ አስተያየት መበከልና ሥነ ልቦናዊ (Psychological Warefare) ጦርነት ማካሄድ አንዱ ተግባሩ ነው ። ዛሬ የአሜሪካ ኢምፔሪያሊዝም በ111 አገሮች ከ301 በላይ የፕሮፓጋንዳ ማዕከሎች ሲኖሩት በእነዚህ ሥፍራዎች 1,200 አሜሪካውያንና ከ5,300 የውጭ ዜጐች በላይ በዚሁ ሥራ እንዲሠማሩ አድርጓል ። በ120 አገሮች ከ223 በላይ መጻሕፍት ቤቶችና ንባብ ቤቶች ሲኖሩት በእነዚሁ ውስጥ በየዓመቱ 350 ሚሊዮን ሕዝብ ይስተናገዳል ። በየሳምንቱ በ47 ልዩ ልዩ ቋንቋዎች የሚታተሙ 400,000 በራሪ ወረቀቶችና ፓምፍሌቶች ተዘጋጅተው ወደ 115 አገሮች ይላካሉ ። በየዓመቱ ከ799 በላይ ልዩ ልዩ መጻሕፍት ታትሞ ከ6,000,000 ቅጂ በላይ ያሠራጫል ። በአሜሪካ ድጋፍ ሰጪነት በ 2,082 ቴሌቢዥን ጣቢያዎች አማካይነት የቴሌቢዥን ፕሮግራም ወደ 94 አገሮች ይተላለፋል ።«የአሜሪካ ድምጽ» በመባል የሚታወቀው ራዲዮ ጣቢያ በአሜሪካ ግዛት ውስጥ 41 የማስተላለፊያ ጣቢያዎች ሲኖሩት ፣ ከአሜሪካ ውጭ ደግሞ 61 ጣቢያዎች አሉት ። በሳምንት 845 የራዲዮ ሰዓት ዝግጅቶችን ሲያስተላልፉ ለዚሁም በ38 ልዩ ልዩ ቋንቋዎች ይጠቀማል ። በዓለምአቀፍ ደረጃም በየቀኑ የሚሰራጨው የአሜሪካ ራዲዮ ዝግጅት ከ25 ሚሊዮን በላይ አድማጮች አሉት ። ከዚህም በተጨማሪ የአሜሪካ ወታደራዊ ተቋም ከአሜሪካ ውጭ 250 የራዲዮና 34 የቴሌቪዥን ጣቢያዎች አሉት ። እነዚህ ሁሉ ዋንኛ ፀረ—ኮሚኒስት ፕሮፓጋንዳ ማሰራጪት ነው ። [36]

የኢምፔሪያሊስት አገሮች የሚያካሂዱትን ፀረ ኮሚኒዝም ቅስቀሳና ሽብር ፈጣሪነት ዕድሜያቸውን ለማራዘምና የዓለም ሕዝቦችን አብዮታዊ እንቅስቃሴ ለመግታት የሚጠቀሙበት መሣሪያ ነው ። ፀረ ኮሚኒዝም ፕሮፓጋንዳ እና ሽብር ፈጠራቸው አስፈላጊነቱና ታዳጊነቱ ያበቃለትን የቡርዧው መደብ የበላይ ገዥነት ለማቆየት ኢምፔሪያሊዝምና አድኀሮት ኃይላት የሚጠቀሙበትን ዓይነተኛ የፖሊሲ መሣሪያ እየሆነ መጥቷል ። በዚህ የፀረ ኮሚኒስት የትግል ስልታቸው አማካይነትም ሶሻሊዝምንና የኰሚኒስት ፓርቲዎችን በማንቋሸሽ የሶሻሊስትን ሥርዓት ባልገነቡ አገሮች ዘንድ ሶሻሊዝም እንዲጠላ ማድረግ አንዱ ተግባራቸው ሆኗል ። ከዚህም ሌላ የግንባር ቀደም ማሌ ፓርቲዎችን ርዕዮተዓለማዊና ድርጅታዊ አንድነት ለማናጋት ለከላሾችና ለበራዦች ድጋፍ በመስጠትና በማስተባበር ኮሚኒስት ፓርቲዎች በከላሽነት እንዲበከሉ ደባ ሲሰሩ ኖረዋል ። ይሁን እንጂ የሶሻሊዝምን ግስጋሴ ለማቆም እያሌ ቢሊዮን ዶላር በማፍሰስ የፕሮፓጋንዳ ወናፍ በዓለም ዙሪያ ለማሠራጨት ብዙ ቢሞክሩና ሽብርን ቢፈጥሩም ያሰቡት ሊሳካላቸው አልቻለም ። ኢምፔሪያሊዝም በውስጡ ያዘላቸው ኢኮኖሚያዊ ፣ ፖለቲካዊና ማኅበራዊ ቀውሶች እያመረቀዙ መሄዳቸውና ይህም ሂደት የኢምፔሪያሊዝምን ሽንፈት ማስከተሉ የታሪክ ሕግ በመሆኑ ፣ ኢምፔሪያሊዝም በፖሊሲ ደረጃ የሚያራምደው ሽብር ፈጣሪነት አላፊ ጠፊ ከመሆን አያድነውም ።

የግርጌ ማስታወሻ

1. *International Affairs*: A Monthly Journal of Political Analysis, No. 4, April 1982, p. 46.
2. V. I. Lenin, *Collected Works*, Vol. 30, 30, p. 181.
3. *Marx and Engles Selected Correspondence*, (Moscow: Progress Publishers, 1975), pp. 233-234.
4. International Affairs p. 47.
5. Henry Ernest, *Stop Terrorism* (Moscow: Novosty Press Agency, 1982), p. 6.
6. *Ibid.*, p. 9.
7. *Ibid.*, p. 49.
8. International Affairs, p. 48.
9. *Ibid.*, p. 49.
10. New Dawn, No. 2 /147/, 1983, p. 41.
11. International Affairs, p. 52.
12. Eduardo Galeano, *Open Veins of Latin America*: Five Centuries of the Pillage of the Continent, Monthly Review Press, New York, 1973, p. 33.
13. *Ibid.*, pp. 246-47.
14. Great Soviet Encyclopaedia Volume, 16, (MacMillan, Inc. New York 1977) p. 533.
15. CISCAC, Committee in Solidarity with Central America and the Carib bean, *El Salvador*: A Dossier, Sydney 1981, pp. 31-32.
16. *Ibid.*, 30.
17. *Ibid.*, 31.
18. *Ibid.*, 32.
19. *Ibid.*, p. 56.
20. *Monthly Review*: An Independent Socialist Magazine, Vol. 32, No. 11, 1981, New York, pp. 8-9.
21. CISCAC, Publications. p. 39.
22. Joseph Fickes and Stephen Orlofsky, *The CIA and the Security Debate*: 1971-1975, Facts on File Inc., New York, 1975, p. 10.
23. *Monthly Review*, p. 10.
24. The CIA and the Security Debate, p. 10.
25. International Affairs, p. 53.
26. Cheris Depster, Dave Tomkins and Michael Parry, *Fire Power, Transworld* Publishers Ltd., London, 1978, p. 119.
27. *Ibid.*, p. 298.
28. Henry Ernest, p. 106-107.
29. *Ibid.*, pp. 18-19.
30. *Ibid.*, p. 24.
31. *Ibid.*, pp. 59, 141.
32. *Ibid.*, pp. 97-100.
31. "Wholesale Crime" *Granma, Havanna*, Feb. 20, 1983, p. 8. See also New Times, 1982, No. 44, p. 24.
34. "The Chamber of Horrors" *Granma*, Havanna, March 13, 1983, p. 8.
35. Henry Ernest, p. 55.
36. Georgi Arbatov, *The War of Ideas in Contemporary International Relations* (Moscow: Progress Publishers, 1973), pp. 208-209, 211.

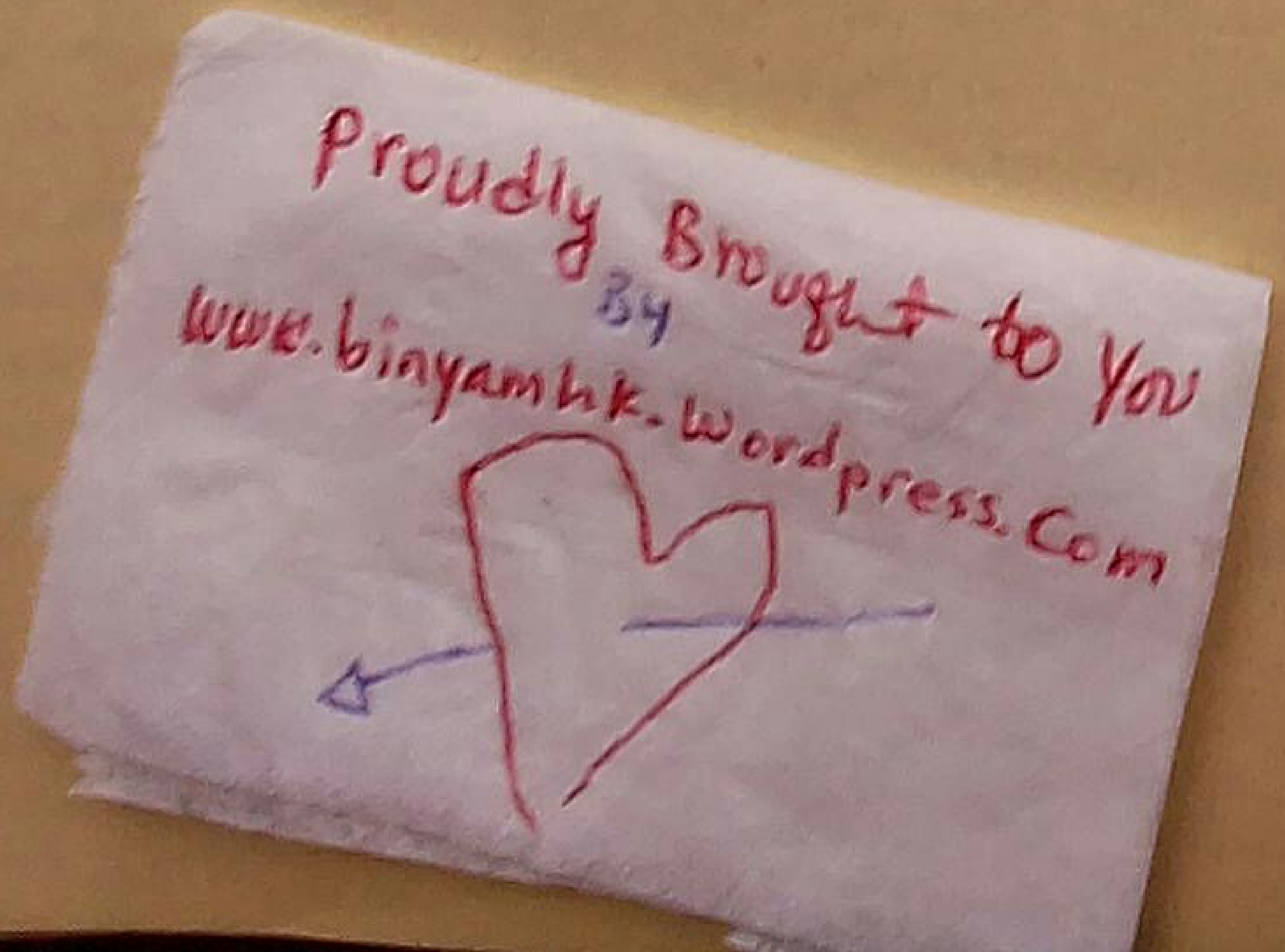

Proudly Brought to You By
www.binyamhk.wordpress.com

ዋጋው ብር 1.25